SPIS TREŚCI

OD REDAKTORÓW 3

KATEDRY I ZAKŁADY 19

1. BIAŁYSTOK 19
UNIWERSYTET MEDYCZNY W BIAŁYMSTOKU 19
Zakład Farmakologii Klinicznej 19
Zakład Farmakologii Doświadczalnej 24
Zakład Farmakodynamiki 26
Zakład Farmakoterapii Monitorowanej 29

2. KATOWICE 31
ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY W KATOWICACH 31
Klinika Chorób Wewnętrznych i Farmakologii Klinicznej, Katedra Farmakologii w Katowicach 31
Zakład Farmakologii, Katedra Farmakologii w Katowicach 38
Katedra i Zakład Farmakologii Wydział Lekarski z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrzu 43
Katedra i Zakład Farmakologii, Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu 53

3. KRAKÓW 56
INSTYTUT FARMAKOLOGII POLSKIEJ AKADEMII NAUK 56

4. LUBLIN 60
UNIWERSYTET MEDYCZNY W LUBLINIE 60
Katedra i Zakład Farmakologii z Farmakodynamiką, Wydział Farmaceutyczny 60
Katedra i Zakład Chemii Toksykologicznej 65
Zakład Farmakologii, Wydział Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu 66
Katedra i Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej, Drugi Wydział Lekarski z Oddziałem Anglojęzycznym 68

UNIWERSYTET PRZYRODNICZY W LUBLINIE 75
Zakład Farmakologii, Wydział Medycyny Weterynaryjnej 75

4. ŁÓDŹ 81
UNIWERSYTET MEDYCZNY W ŁODZI 81
Klinika Chorób Wewnętrznych Diabetologii i Farmakologii Klinicznej 81
Zakład Farmakologii i Toksykologii, Międzywydziałowa Katedra Farmakologii Ogólnej i Klinicznej 85
Zakład Farmakodynamiki 87

5. POZNAŃ 92
UNIWERSYTET MEDYCZNY im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu 92
Zakład Farmakologii Klinicznej 92
INSTYTUT WŁÓKIEN NATURALNYCH I ROŚLIN ZIELARSKICH 96
Zakład Farmakologii i Fitochemii 96

7. PUŁAWY 103
PAŃSTWOWY INSTYTUT WETERYNARYJNY - PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY W PUŁAWACH 103
Zakład Farmakologii i Toksykologii 103

8. SZCZECIN 107
POMORSKI UNIWERSYTET MEDYCZY W SZCZECINIE 107
Katedra Farmakologii 107

9. TORUŃ 115
UNIWERSYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA 115
Katedra i Zakład Farmakologii i Terapii 115

10. WARSZAWA 121
WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY 121
Zakład Farmakodynamiki, Wydział Farmaceutyczny 121
Katedra i Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej, I Wydział Lekarski ... 124
WOJSKOWY INSTYTUT HIGIENY I EPIDEMIOLOGII 130
Zakład Farmakologii i Toksykologii 130
SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W WARSZAWIE 135
Zakład Farmakologii i Toksykologii (ZFiT), Katedra Nauk Przedklinicznych, Wydział Medycyny Weterynaryjnej 135
INSTYTUT FARMACEUTYCZNY 142
Zakład Farmakologii 142

11. WROCŁAW 148
UNIWERSYTET MEDYCZNY IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU 148
Katedra i Zakład Farmakologii Klinicznej 148
Katedra i Zakład Farmakologii Wydział Lekarski 152

POLSKIE TOWARZYSTWO FARMAKOLOGICZNE 165

Krakowski Oddział Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego 165
Łódzki Oddział Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego 168
Poznański Oddział Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego 170
Szczeciński Oddział Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego 173
Śląski Oddział Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego 176
Warszawski Oddział Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego 180
Wrocławski Oddział Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego 183

OD REDAKTORÓW

W dniu 7 listopada 1995 roku na posiedzeniu Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego zapadła decyzja odnośnie opracowania trzydziestoletniej historii farmakologii i toksykologii w Polsce oraz działalności Towarzystwa (lata 1965-1995). Zarząd powołał wówczas Komisję Historyczną na czele której stanął Prof. dr Andrzej Danysz, który wspólnie z Profesorami Zdzisławem Kleinrokiem i Zbigniewem Szreniawskim wykonali imponującą pracę. Wynikiem działalności Komisji i współpracy poszczególnych uniwersyteckich Katedr, Zakładów Farmakologii i szeregu innych działających w tym zakresie instytucji wydano w 1997 roku sześćset stronicowe opracowanie pt.: „Historia Farmakologii w Polsce".Dzieło, które powstało pod redakcją Pana Prof. dr Andrzeja Danysza spotkało się z entuzjastycznym przyjęciem środowiska farmakologów polskich. Stało się dokumentem i źródłem bezcennej wiedzy o unikalnej wartości. Było to pierwsze w historii polskiej medycyny opracowanie obejmujące całość dostępnej wiedzy o przeszłości polskiej farmakologii i toksykologii i ich stanie do roku 1995. Redaktorom przyświecała dewiza „Ocalić od zapomnienia" i to się Im udało.

W związku ze zbliżającym się 50-cioleciem powołania Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego oraz jubileuszowym Kongresem w 2015 r. (Świnoujście, 17-19 września) Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego na swym posiedzeniu w dniu 22 listopada 2013 r. (wstępnie dyskutowano propozycję we wrześniu 2011 r.) postanowił przygotować ciąg dalszy historii i aktywności naukowo-organizacyjnej polskich farmakologów i toksykologów obejmującą kolejne dwadzieścia lat (1995-2015). Powołano Komitet Redakcyjny w składzie Profesorowie Marek Kowalczyk (przewodniczący) oraz Edmund Przegaliński i Ryszard Brus (członkowie). Komitet Redakcyjny spotkał się w dniu 8 stycznia 2014 r. w Instytucie Farmakologii PAN w Krakowie gdzie opracowano formę i strategię przygotowywania materiałów. Zwrócono się do P.T. Kierowników wszystkich jednostek dydaktyczno-naukowych, Oddziałów Towarzystwa i innych zajmujących się farmakologią i pokrewnymi naukami z prośbą o nadesłanie opisów osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych do końca 2014 roku. Rozesłano odpowiednie szczegółowe wytyczne. Niestety Komitet bardzo długo oczekiwał na odpowiedzi i mimo wielu monitów ostatnie sprawozdania spłynęły na przełomie lat 2015/2016. Tym samym Komitet Redakcyjny nie był w stanie opracować i wydać odpowiedniego zwartego opracowania przed Jubileuszowym Kongresem. Komitet Redakcyjny ubolewa, że nadsyłane opisy były często przygotowane niezgodnie z wytycznymi Komitetu, różnorodnie opracowane, iż Komitet po

przeanalizowaniu stwierdził, że nie będzie w stanie ich ujednolicić i przygotować w formie zwartego dzieła historycznego, podobnego do opracowanego uprzednio pod redakcją Pana Profesora Andrzeja Danysza.

W związku z powyższym podjęto decyzję, iż nadesłane materiały opisujące ostatnie dwadzieścia lat działalności poszczególnych Katedr, Zakładów i innych instytucji zajmujących się farmakologią i toksykologią zostaną wydane „in extenso" (po drobnych, możliwych korektach redakcyjnych) w formie elektronicznej.

Komitet Redakcyjny ma nadzieję, że ten sposób i ta forma pozwoli również przekazać wszystkim farmakologom i toksykologom a także innym zainteresowanym w Polsce niezbędne informacje o postępie, rozwoju i aktywności opisywanych dziedzin w ostatnim dwudziestoleciu i stanowić będzie kontynuację zamierzeń poprzedniego Zespołu w „Ocaleniu od zapomnienia".

Prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk
Prof. dr hab. n. med. Edmund Przegaliński
Prof. dr hab. n. med. Ryszard Brus

Warszawa, maj 2016 rok

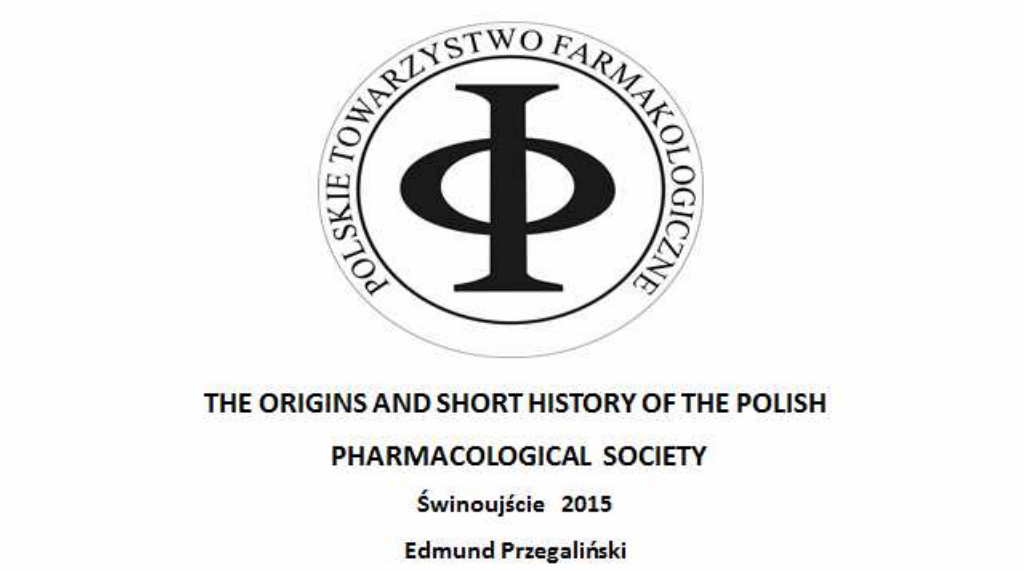

Madam Chairwoman of the Organizing Committee of the Congress,

Mister President of the Polish Pharmacological Society,

Ladies and Gentlemen

First of all I would like to express my most sincere gratitude for inviting me and for giving me the opportunity to share with you this presentation about the origins and short history of the Polish Pharmacological Society. Thank you very much.

As we all at this special meeting know, we now celebrate the 50th anniversary of the foundation of our Society. Hence, it is a good opportunity today to speak about its beginnings and people who created it and played a decisive role in its history. As an eye witness of those events and one of the founding members of our Society I feel entitled to address these issues to you today.

The Polish Pharmacological Society was founded in 1965 but before that happened, the community of Polish Pharmacologists gathered in the Pharmacological Section of the Polish Physiological Society. As a matter of fact, this section was still active even some years after the foundation of the Polish Pharmacological Society.

Nevertheless, in the mid 1960s, people responsible for Polish pharmacology were aware of an urgent need of organizational autonomy of our scientific discipline which would have facilitated their activity in the country and establishment of international contacts.

In consequence, in March 1965, a meeting of the heads and representatives of pharmacological centers from all over the country was held in Warsaw, at which the decision was made to establish the Polish Pharmacological Society. The created Steering Committee chaired by Professor Piotr Kubikowski, the head of the Chair of Pharmacology of the then Medical Academy of Warsaw, entrusted the Szczecin center with organizing the first General

Assembly of Delegates and preparing the Statute of the Society, that was approved by relevant state authorities in September of that year.

According to that Statute, the most important objectives and tasks scheduled were defined as follows: *"Polish Pharmacological Society should undertake and support any actions leading to the development of research studies in the field of experimental and clinical pharmacology and toxicology, to unite researchers working in those areas of science and to propagate scientific achievements in the respective fields, to represent the Polish pharmacology and toxicology in Poland and abroad"*

POLISH PHARMACOLOGICAL SOCIETY

THE FIRST GENERAL ASSEMBLY

SZCZECIN 15-16.X.1965

The first General Assembly of Delegates attended by 165 founding members was held in October 15th – 16th, 1965 in the Ducal Castle in Szczecin.

Professor Leonidas Samochowiec
(1923 – 2006)

The first Assembly was organized principally by Professor Leonidas Samochowiec, the head of the Chair of Pharmacology of the then Pomeranian Medical Academy, a distinguished pharmacologist, an exceptionally open-minded man and an excellent organizer.

CONGRESSES OF THE POLISH PHARMACOLOGICAL SOCIETY

I	Kraków	1967	XI	Gdańsk	1992	
II	Warszawa	1969	XII	Bydgoszcz	1995	
III	Wrocław	1971	XIII	Katowice	1998	
IV	Łódź	1973	XIV	Kraków	2001	
V	Szczecin	1975	XV	Poznań	2004	
VI	Katowice	1977	XVI	Wrocław	2007	
VII	Poznań	1980	XVII	Krynica	2010	(Warszawa)
VIII	Warszawa	1983	XVIII	Kazimierz	2013	(Lublin)
IX	Lublin	1986	XIX	Świnoujście	2015	(Szczecin)
X	Białystok	1989				

The General Assembly of Delegates in Szczecin neither by character nor by name was a scientific congress, for this reason the formal numbering of the Congresses of the Polish Pharmacological Society started from the one which was held in Kraków in 1967. It is worth mentioning that at first, i.e. till 1977, Congresses of our Society were held every two years and since then every three years.

The present Congress is an irregularity in respect of this because it is held two years after the last one, since of course it is related to the celebration of the 50th anniversary of our Society. All our Congresses were international events, carried on in English, usually with participation of dozens of pharmacologists from abroad.

THE FIRST GENERAL ASSEMBLY
OF THE POLISH
PHARMACOLOGICAL SOCIETY
ABSTRACT BOOK

Coming back to the Assembly in Szczecin, let's look at its program. It comprised a voting part, a wide discussion on teaching of pharmacology and reports of activities of different Chairs and Departments of Pharmacology in the country. The program contained also 90 abstracts of scientific communications which, however, were not presented at this Assembly.

Professor Piotr Kubikowski
(1903 – 1991)

In the voting part, in compliance with the Statute, the members of the Presidium of the first Executive Committee of the Society were elected to serve for a period from 1965 to 1967.

Professor Piotr Kubikowski, the already mentioned main animator of our Society and leader of Polish pharmacologists at that time, was elected the first President of the Polish Pharmacological Society

PRESIDENTS
OF THE POLISH PHARMACOLOGICAL SOCIETY

1965 – 1967	Piotr Kubikowski	1989 – 1992	Sławomir Rump
1967 – 1969	Józef Hano	1992 – 1995	Wojciech Kostowski
1969 – 1971	Tadeusz Garbuliński	1995 – 1998	Wodzimierz Buczko
1971 – 1973	Andrzej Danysz	1998 – 2001	Henryk Trzeciak
1973 – 1975	Jerzy Maj	2001 – 2004	Ryszard Brus
1975 – 1977	Zdzisław Kleinrok	2004 – 2007	Marek Kowalczyk
1977 – 1980	Marian Wilimowski	2007 – 2010	Stanisław Jerzy Czuczwar
1980 – 1983	Alfons Chodera	2010 – 2013	Władysław Lasoń
1983 – 1986	Edmund Przegaliński	2013 – 2016	Marek Droździk
1986 – 1989	Zbigniew Herman		

Since we are in the subject of the first President , it is worth mentioning that over the period of its 50-year history, the Society was managed by 20 Presidents who served first for a period of 2 years and since 1977 for 3 years.

PRESIDIUM OF THE
EXECUTIVE COMMITTEE
(1965 – 1967)

President	-	Piotr Kubikowski
V-ce Presidents	-	Józef Hano
	-	Tadeusz Chruściel
Secretary	-	Zbigniew Szreniawski
Treasurer	-	Jan Venulet
Members	-	Andrzej Danysz
	-	Józef Jeske

The Presidium of the Executive Committee, besides President, consisted of two vice-Presidents, Secretary, Treasurer and two Members.

I regret very much that two living Members of this Presidium of the first Executive Committee, doyens of Polish pharmacology, Professor Zbigniew Szreniawski and Professor Andrzej Danysz were not able to come to Świnoujście.

At this moment I would like to extend a special greetings to both eminent Professors on my own and all participants' behalf.

Apart from the Presidium, the Executive Committee of the Society comprised all Chairpersons of Regional Branches. When the Polish Pharmacological Society was established and now there are 10 Regional Branches, though there was a period when the Society included 11 such Branches. The Executive Committee carried out its tasks through different Commissions, and members of the Society, beyond participating in activities of Regional Branches, could contribute to endeavors of national Sections. The issue of Commissions and Sections will be addressed in detail further on.

One of the sessions of the General Assembly in Szczecin was devoted to a wide discussion about teaching of pharmacology which was related to the reform of the program and teaching methods at faculties of medicine, just coming into force. This reform was based on a relevant project of the World Health Organization.

Zjazd farmakologów w Szczecinie

Nowoczesne metody nauczania

Wczoraj, 15 bm. przed południem w Sali Kameralnej Zamku Książąt Pomorskich rozpoczęło się dwudniowe, I Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, inaugurujące jego działalność.

W obradach uczestniczy 150 naukowców, reprezentujących ośrodki medyczne całego kraju, instytuty PAN, wyższe szkoły rolnicze oraz zakłady przemysłowe.

Zjazd otworzył doc. dr L. SAMOCHOWIEC — kierownik Zakładu Farmakologii PAM w Szczecinie witając przybyłych gości, m. in. kierownika Wydz. Administracyjnego KW PZPR J. LENARTA, przedstawiciela Ministerstwa Zdrowia dr W. REWERSKIEGO oraz przedstawicieli szczecińskiego ośrodka naukowego.

Celem zgromadzenia farmakologów z całej Polski jest wybór zarządu nowo powstałego Towarzystwa, omówienie aktualnego systemu nauczania farmakologii na uczelniach medycznych w kraju oraz przegląd dorobku w dziedzinie badań poszczególnych ośrodków naukowych w Polsce.

W pierwszym dniu obrad toczyła się żywiona dyskusja nad referatem prof. dr P. KUBIKOWSKIEGO pt. „Dyskusyjne problemy nauczania farmakologii".

Wczoraj dokonano także wyboru członków Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, którego przewodniczącym został prof. dr P. KUBIKOWSKI.

Dziś obrady poświęcone będą prezentacji dorobku naukowego różnych ośrodków w kraju. Jutro delegaci zwiedzą miasto. (mpl)

16.X.1965

Participants of that discussion eagerly criticized a considerable reduction of pharmacology course hours and postulated introduction of the course of clinical pharmacology, reduction of the number of students per group, etc. Some of the postulates put forward by our Society were soon implemented. That discussion was even covered by the Szczecin newspapers.

Another session of the Assembly was dedicated to equipment needs and research focuses of different Chairs and Departments of Pharmacology in Poland. At that time, studies

of Polish pharmacologists concentrated around pharmacology of the central nervous system and the cardiovascular system and addressed the problem of biological effects of new potential therapeutically acting compounds.

POLISH PHARMACOLOGICAL SOCIETY

COMMISSIONS

- Statutory
- Editorial
- Award
- Pre-diploma Training
- Post-diploma Training
- Cooperation with the Industry
- International Cooperation
- Etc.

SECTIONS

- Toxicology
- Clinical Pharmacology
- Polish Section of ESBP

As I have already mentioned, Commissions and Sections fulfilled an important role in functioning of the Society. Commissions of several members within the structure of the Executive Committee were responsible for its specific objectives.

For example, the Statute Commission prepared the first and next versions of the Statute, regulations for specific tasks of the Executive Commiittee and Regional Committees, rules for election of the Society's authorities, etc.

The Editorial Commission issued a Bulletin containing information about Society's current projects. This Commission was based in sequence at the Silesian, Białystok, Szczecin and Lublin Regional Branches, and published a total of 52 issues of this Bulletin, the last one in 1999.

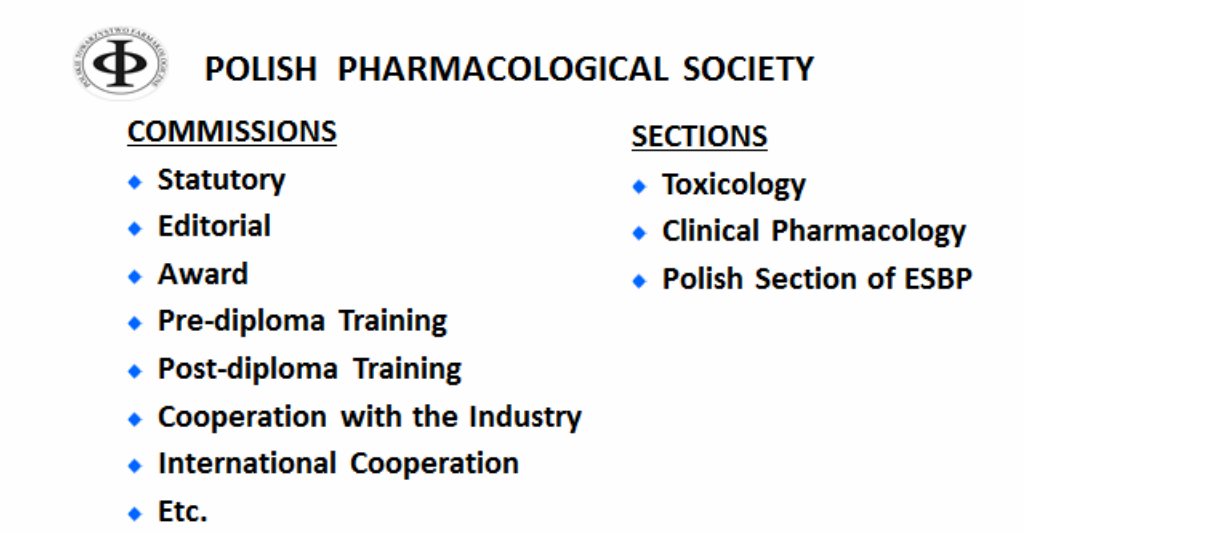

The Award Commission appraised proposals for 3-level awards of the Society and praises for the best papers published in the Polish Journal of Pharmacology (at present Pharmacological Reports).

The Undergraduate Teaching Commission prepared teaching programs for pharmacology courses at faculties of medicine, pharmacy, dentistry, and, to some extent, participated in organization of the national test exam in pharmacology at faculties of medicine.

The Postgraduate Teaching Commission prepared materials indispensable for introduction of postgraduate training in medical specialties of pharmacology and clinical pharmacology.

Moreover, The Society appointed the Commission for Cooperation with Industry and the International Cooperation Commission, and, of course, the Audit Commission and the Peer Tribunal, and only the two latter units have functioned until today.

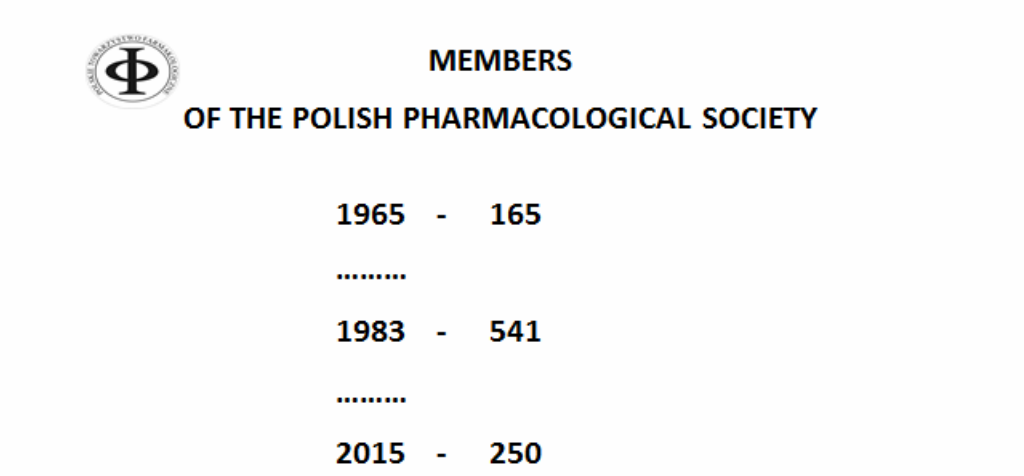

As already mentioned, in 1965, the Polish Pharmacological Society had 165 founding members. In the next years, the number of members increased reaching a maximum of 542 members in 1983. Since than the number of members has declined to 250 persons today.

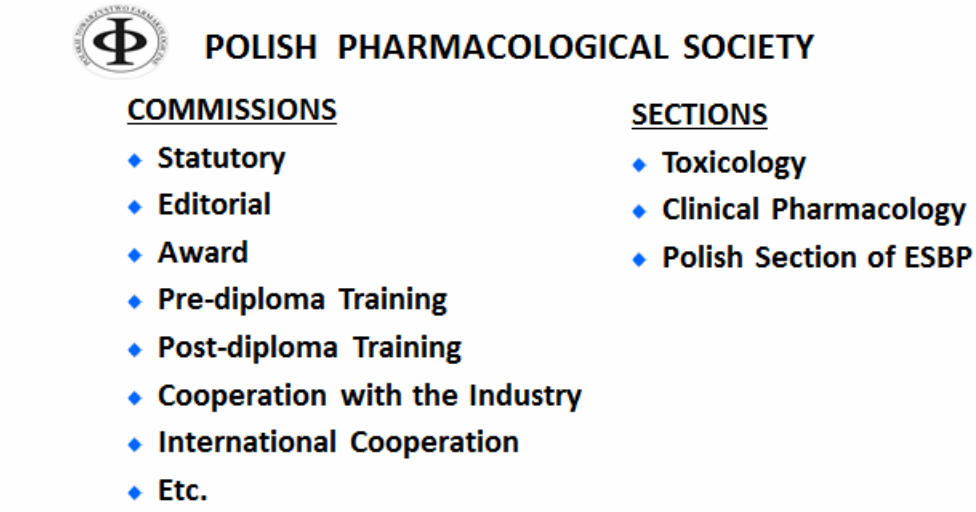

Scientific activity of members of the Society was and still is performed not only at the national level but also at the local level in 10 Regional Branches of the Society.

Independently of this, in a certain period, the Society had Sections gathering the members with special scientific interests, like the Toxicological Section existing in the period from 1966 till 1984 which organized 10 symposia and conferences focused on different fields of toxicology, mostly toxicology of drugs and environmental toxicology. As the Polish

Toxicological Society was founded in 1978, since ten, the activity of the Toxicological Section had gradually declined.

In addition, initially the Commission and then the Section of Clinical Pharmacology had operated since 1980, and organized 20 scientific meetings but terminated its activities at the end of the 1990s with the foundation of the Polish Society for Clinical Pharmacology in 1997.

For a number of years, since 1970 the Polish Section of European Society of Biochemical Pharmacology was also a unit of our Society, which organized also several scientific conferences.

Evoking the symposia and conferences organized by Sections of our Society, I cannot omit a long-standing series of symposia called “The Days of Neuro-psychopharmacology” organized by our Colleagues from the Silesian Branch, or more precisely speaking, from the Chair of Pharmacology in Zabrze. In total 22 such symposia were held, the last one in 2013.

From the beginning of its existence, our Society attached a lot of weight to cooperation with foreign partners. Since 1966, the Polish Pharmacological Society has been a member of the International Union of Pharmacology, and from the mid 1970s it has maintained close bilateral contacts with the Hungarian Pharmacological Society, the German Society for Experimental and Clinical Pharmacology and Toxicology from Federal Republic of Germany and with the Society of Pharmacology and Toxicology of the existing at this time German Democratic Republic.

A special cooperation agreement with the Hungarian Pharmacological Society was signed in 1975 and on this basis 12 Polish-Hungarian symposia were organized, six in Poland and six in

Hungary. At the beginning of the 1990s, that cooperation was extended by the Italian Society of Pharmacology, which resulted in some Polish-Hungarian-Italian meetings. We signed also a cooperation agreement with the Society of Pharmacology and Toxicology of the German Democratic Republic, and over the 15-year term of this agreement (1975-1990), several joint conferences were organized.

Cooperation with pharmacologists from the Federal Republic of Germany and later united Germany was very successful. Although it was not legitimized by an official agreement, it was efficient and functional not only between our Societies but also between many German and Polish pharmacological laboratories. Within the framework of this cooperation, many Polish pharmacologists participated in different scientific events organized by the German colleagues and many paid short-term or long-term training or research visits to different German scientific centers.

The cooperation was especially productive within the Chairs of Pharmacology of universities in Wurzburg, Bonn, Freiburg, Frankfurt, Berlin and Mannheim, and Max-Planck institutes in Munich and Gottingen. Poland was represented in this cooperation mostly by the Institute of Pharmacology Polish Academy of Sciences in Kraków and Departments of Pharmacology of Medical Academies in Białystok, Łódź and Zabrze. This cooperation was so prosperous that two special symposia were held to celebrate its 20th , 30th and 40th anniversary in Zakopane (1994) , Białowieża (2003) and Hannover (2014), respectively. The Polish-German cooperation resulted in over 500 joint publications.

I hardly need to mention that considering numerous difficulties of different kinds, of which many young colleagues may not be aware, the cooperation and contacts with those partners from abroad, especially in the 1970s and 1980s were of enormous significance to us and were often the only opportunity of such contacts.

Professor Jerzy Maj
(1922 – 2003)

On the part of Poland, Professor Jerzy Maj was the indisputable *spiritus movens* of the cooperation with Hungarian and German partners. Professor Jerzy Maj was the Director of the Institute of Pharmacology, Polish Academy of Sciences in Kraków for many years and the creator of the Polish school of neuro-psychopharmacology, and thanks to his commitment, the cooperation developed very efficiently and brought about many notable benefits. These are not just words as it was confirmed by different honors and distinctions, which were awarded to Professor Maj in Hungry and Germany.

They included for instance the *honoris causa* doctorate from the Semmelweis University in Budapest, honorary memberships of the Hungarian Pharmacological Society, German Society for Experimental and Clinical Pharmacology and Toxicology and German Society for Biological Psychiatry and the most important, the Federal Republic of Germany's Cross of Merit with ribbon. The latter honor was bestowed on him by the Germany's president.

Professor Ullrich Trendelenburg
(1922 - 2006)

Professor Joseph Knoll

On the part of our German and Hungarian partners, most of the credit for cooperation with the Polish Pharmacological Society should go to Professor Ullrich Trendelenburg, a famous German pharmacologist from the University in Wurzburg, who explained the mechanism of "uptake 2" of catecholamines, and Professor Joseph Knoll, a Hungarian pharmacologist from the Semmelweis University in Budapest who developed the drug deprenyl, the first selective MAO-B inhibitor.

It is worth mentioning that through this long-lasting cooperation, both of them become true friends of Poland and Polish pharmacologists. Very friendly relations between Professor Maj and Professor Trendelenburg deserve a special notice. Professor Trendelenburg as a very young man was a pilot of the German Air Forces during the Second World War and his unit was stationed in eastern Poland for some time while at that time Professor Maj was a soldier of the Polish Underground Army.

Their friendship is an excellent example of Polish-German reconciliation which as can be seen, have existed not only between governments, parliaments and other official state authorities of both countries. Indeed, there have been many more examples of very friendly relations with German pharmacologists which we could and can experience, let me mention here only Professors Manfred Gothert, Albert Herz, Klaus Starke or late Karl-Heinz Sontag, Dieter Palm, Erick Westerman and many others.

Since the names of German pharmacologists were brought up here, I cannot leave out scientists from other countries who have especially contributed to the development of Polish

pharmacology, to name just a few Professors, namely John Vein of the Unietd Kingdom, Silvio Garattini of Italy, Richard Kostrzewa of the United States, Siergiej Anichkov of the Soviet Union or Trevor Archer of Sweden, who along with Ullrich Trendelenburg, Joseph Knoll and Manfred Gothert, mentioned above, were awarded the honorary membership of our Society.

HONORARY MEMBERS
OF THE POLISH PHARMACOLOGICAL SOCIETY

1973 - Piotr Kubikowski
John R. Vane (Great Britain)
Siergiei Victorovich Anichkov (USSR)

1975 - Józef Hano

1977 - Władysław Rusiecki

1980 - Ullrich Trendelenburg (FRG)
Joseph Knoll (Hungary)
Silvio Garattini (Italy)

1986 - Jerzy Maj

1995 - Marian Wilimowski

1998 - Zdzisław Kleinrok
Manfred Gothert (Germany)

2001 - Andrzej Danysz
Richard Kostrzewa (USA)

2004 - Alfons Chodera
Leonidas Samochowiec

2007 - Zbigniew Herman
Sławomir Rump

2010 - Ryszard Brus
Edmund Przegaliński

2013 - Trevor Archer (Sweden)
Andrzej Członkowski
Marek Kowalczyk

Like in other scientific societies, the Statute of the Polish Pharmacological Society envisages the possibility of inviting persons who made an outstanding contribution to the development and objectives of the Society and/or who are eminent scientists generally recognized for their achievements in the field of pharmacology or related sciences, to become honorary members. Throughout the 50-year history of the Society, 23 scientists were honored in this way, including 15 Polish pharmacologists and 8 just mentioned scientists from other countries.

Concluding this presentation, I would like to express my deep conviction that the Polish Pharmacological Society successfully realized its objectives defined in the Statute and significantly contributed to the development of Polish pharmacology. I hope that the next 50 years will be equally prosperous for our Society. I also hope that among the participants present in this hall today, there is a person who in 50 years time will have the opportunity to speak about our Society at the celebration of its 100th anniversary.

KATEDRY I ZAKŁADY

1. BIAŁYSTOK

UNIWERSYTET MEDYCZNY W BIAŁYMSTOKU

ZAKŁAD FARMAKOLOGII KLINICZNEJ

Historia działalności za okres 1996-2014:

Kierownik:
- 1994 – obecnie - Prof. dr hab. Jan J. Braszko

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi):
- Prof. dr hab. Jan J. Braszko
- Prof. dr hab. Adam Hołownia

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:
- Doktoraty: 11
  Lek. Alina Kułakowska - 1995
  Lek. Wiesława Karwowska-Polecka -1996
  Lek. Piotr Jakubów - 2003
  Lek. Anna Walesiuk - 2007
  mgr farm. Emil Trofimiuk - 2007
  Lek. Piotr T. Protas - 2009
  Lek. Dominik Wincewicz
  Lek. Jacek Noparlik - 2010
  mgr Edyta Rysiak - 2011
  Lek. Aleksander Kołodziejczyk - 2013
  Lek. Jolanta Sułek - otwarty 06..2014

- Habilitacje - 1
  Dr Adam Hołownia - 2004

- Awanse profesorskie - 1
  Dr hab. Adam Hołownia - 2014

Doktoraty Honoris Causa, członkostwa PAN i PAU, członkostwa honorowe towarzystw naukowych:
- Członkostwa PAN i PAU:
  Prof. dr hab. Jan J. Braszko - Członek Rady Naukowej Instytutu Farmakologii Polskiej Akademii Nauk (od 1993 roku)

Udział w redakcjach i komitetach redakcyjnych czasopism naukowych o zasięgu międzynarodowym:

Prof. dr hab. Jan J. Braszko - recenzent:

- Advance in Medical Sciences (d. Annales Akademiae Medicae Bialostociensis)
- Basic & Clin Pharmacol Tox
- Behavioural Brain Research
- Behavioural Pharmacology
- BioMed Research Internationa (d. J Biomed Biotechnol)
- Brain Research
- European Journal of Pharmacology
- European Neuropsychopharmacology
- Experimental Gerontology
- Fitoterapia
- Integrative Psychiatry
- Journal Ethnopharmacology
- Journal of Neuroscience
- Journal of Physiology and Pharmacology
- Life Sciences
- Medical Science Monitor
- Nature Protocols
- Neurobiology of Learning Memory
- Neuropeptides
- Neuropsychopharmacology
- Neuroscience
- Neuroscience Letters
- Pharmacol Biochem Behav
- Pharmacological Reports (d. Polish Journal of Pharmacology)
- Pharmacological Research
- Physiology & Behavior
- Phytoterapy Research
- Planta Medica
- Progress in Neurobiology
- Regulatory Peptides

Tematyka badawcza:

1. Poszukiwanie nowych leków łagodzących stresogenne zaburzenia poznawcze.
2. Badania w kierunku wyjaśnienia mechanizmu nootropowego działania agonistów receptorów angiotensynowych AT4.
3. Badania w kierunku wyjaśnienia znaczenia procesu sialylacja/desialylacja i receptorów Siglec w komórkach mikrogleju dla patogenezy i terapii glejaków.
4. Badania nad etiopatogenezą i nowymi formami terapii POChP.
5. Badania toksyczności środków stosowanych w leczeniu rekonstrukcyjnym w stomatologii.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

1. Najważniejszym osiągnięciem naukowy Zakładu było odkrycie, że angiotensyna IV jest neuropeptydem specyficznie polepszającym uczenie się i pamięć (1). Dalsze badania w tym kierunku pozwoliły na zdefiniowanie tych efektów jako skutku modyfikacji neuroprzekaźnictwa dopaminergicznego poprzez receptory dopaminowe D1-4 o

zróżnicowanym rozmieszczeniu w strukturach mózgu takich jak kora czołowa, hipokamp oraz ciało prążkowane (6) zaangażowanych w procesy poznawcze.
2. W Zakładzie również opisano po raz pierwszy szereg skutecznych leków łagodzących stresogenne zaburzenia pamięci. Należą do nich ekstrakty z niektórych roślin jak Ginkgo biloba (8, 9) i Hypericum perforatum, kwasy tłuszczowe zawarte w tranie oraz leki z grupy inhibitorów receptora angiotensynowego AT1 (tzn. sartany), a także blokery receptorów histaminowych H3.
3. Zbadanie roli aldehydu octowego w neurotoksyczności alkoholu etylowego w modelu ko-kultur komórkowych.
4. Opisanie roli receptorów ryanidynowych w hepatotoksycznym działaniu paracetamolu.
5. Zbadanie udziału acetylacji histonów w modulowaniu odpowiedzi zapalnej w czasie farmakoterapii POChP.

Najważniejsze publikacje:

1. Braszko J.J., Kupryszewski G., Witczuk B., Wiśniewski K.: Angiotensin II-(3-8)-hexapeptide affects motor activity, performance of passive avoidance and conditioned avoidance responses in rats. Neuroscience 1988, 27, 777-783; **Liczba cytowań**: **144**
2. Braszko J.J., Karwowska-Polecka W., Halicka D., Gard P.R.: Captopril and enalapril improve cognition and mood in hypertensive patients. J. Basic Clin. Physiol. Pharmacol. 2003, 14(4), 323-343; **Liczba cytowań: 36**
3. Braszko J.J.: AT2 but not AT1 receptor antagonism abolishes angiotensin II increase of the acquisition of conditioned avoidance responses in rats. Behav. Brain Res. 2002, 131, 79-86; **Liczba cytowań: 35**
4. Braszko J.J., Kułakowska A., Winnicka M.M.: Effects of angiotensin II and its receptor antagonists on motor activity and anxiety in rats. J. Physiol. Pharmacol. 2003, 54(2), 271-281; **Liczba cytowań: 34**
5. Hołownia A., Ledig M., Braszko J.J., Ménez J.-F.: Acetaldehyde cytotoxicity in cultured rat astrocytes. Brain Res. 1999, 833, 202-208 **Liczba cytowań: 33**
6. Braszko J.J.: Involvement of D1 dopamine receptors in cognitive effects of angiotensin IV and des-Phe6-angiotensin IV. Peptides 2004, 25(7), 1195-1203 **Liczba cytowań: 31**
7. Braszko J.J., Walesiuk A., Wielgat P.: Cognitive effects attributed to angiotensin II may result from its conversion to angiotensin IV. J. Renin Angiotensin Aldosterone Syst. 2006, 7(3), 168-174 **Liczba cytowań: 29**
8. Walesiuk A., Trofimiuk E., Braszko J.J.: Ginkgo biloba normalizes stress- and corticosterone-induced impairment of recall in rats. Pharmacol. Res. 2006, 53(2), 123-128 **Liczba cytowań: 28**
9. Walesiuk A., Trofimiuk E., Braszko J.J.: Ginkgo biloba extract diminishes stress-induced memory deficits in rats. Pharmacological Reports 2005, 57, 176-187 **Liczba cytowań: 26**
10. Hołownia A., Mapoles J., Menez J.F., Braszko J.J.: Acetaminophen metabolism and cytotoxicity in PC12 cells transfected with cytochrome P4502E1. J. Mol. Med. 1997, 75(7), 522-527 **Liczba cytowań: 23**

Liczba cytowań (TOTAL):

- Prof. dr hab. Jan J. Braszko - 1238, h index - 21
- Prof. dr hab. Adam Hołownia - 449, h index - 11
- Dr n. farm. Emil Trofimiuk - 105, h index - 5
- Dr n. farm. Przemysław Wielgat - 78, h index - 4
- Lek. med. Dominik Wincewicz (doktorant) - 9, h index - 2

Działalność dydaktyczna
(kierunki nauczania: lekarski, stomatologia, weterynaria, farmacja i in.):

- Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim (wykłady, ćwiczenia i/lub seminaria):
  Kierunek: Lekarski - V rok
  Kierunek: English Division (Lekarski) - V rok
  Kierunek: Stomatologia - IV rok

- Wydział Nauk o Zdrowiu (wykłady, ćwiczenia i/lub seminaria):
  Kierunek : Fizjoterapia studia II˚ magisterskie - I rok - stacjonarne
  Kierunek : Fizjoterapia studia II˚ magisterskie - I rok - niestacjonarne

Działalność organizacyjna:
Prof. dr hab. Jan J. Braszko - organizacja sympozjum: „New Insights into the Renin-Angiotensin System" Poznań 2006

Kontakty zagraniczne:
HepatoBiliary Research Center, University of Colorado, Denver, USA - J. Mapoles
Faculté de Médecine, Laboratoire de Biochimie-Nutrition, Brest, France - J.F. Menez, A. Meskar
Centre de Neurochimie, Laboratoire de Neurobilogie Ontogenique, Strasbourg, France - M. Ledig
Publikacje:
Hołownia A., Mapoles J., Menez J.F., Braszko J.J.: Acetaminophen metabolism and cytotoxicity in PC12 cells transfected with cytochrome P4502E1. J. Mol. Med. 1997, 75(7), 522-527
Hołownia A., Mapoles J., Menez J.F., Braszko J.J.: The role of calcium in Paracetamol (Acetaminophen) cytotoxicity in PC12 cells transfected with CYP4502E1. Inflammopharmacology 1998, 6, 133-142
Hołownia A., Meskar A., Menez J.F., Ledig M., Braszko J.J.: The effect of ethanol and acetaldehyde on microsomal and mitochondrial membrane fatty acid profiles in cultured rat astroglia. Addiction Biology 1998, 3, 271-279
Hołownia A., Ledig M., Braszko J.J., Ménez J.-F.: Acetaldehyde cytotoxicity in cultured rat astrocytes.
Brain Res. 1999, 833, 202-208

School of Pharmacy and Biomolecular Sciences, University of Brighton, Sussex, United Kingdom - P.R. Gard
Publikacja:
Braszko J.J., Karwowska-Polecka W., Halicka D., Gard P.R.:
Captopril and enalapril improve cognition and mood in hypertensive patients.
J. Basic Clin. Physiol. Pharmacol. 2003, 14(4): 323-343

The Mount Sinai Medical Center, New York, United States
Publikacja:
Hołownia A., Cederbaum A.I.: Threshold for antiproliferative and proapoptotic activity of Taxol in HepG2 cells expressing human CYP3A4: Effect of P-glycoprotein transporters. Pharmacology 2003, 69(3): 142-149

MRC/Center for Inflammation Research ELEGI Colt Laboratory, University of Edinburgh, United Kingdom
Publikacja:
Mroz R.M., Holownia A., Chyczewska E., Drost E.M., Braszko J.J., Noparlik J., Donaldson K., Macnee W.: Cytoplasm-nuclear trafficking of CREB and CREB phosphorylation at Ser133 during therapy of chronic obstructive pulmonary disease. J Physiol Pharmacol. 2007, 58(5), 437-444

Laboratory of Neurosciences and Experimental Psychology, Department of Pathology, Faculty of Medical Sciences, National University of Cuyo, Mendoza, Argentina
Publikacja:
Llano Lopez L.H., Caif F., Garcia S., Fraile M., Landa A.I., Baiardi G., Lafuenta J.V., Braszko J.J., Bregonzio C., Gargiulo P.A.: Anxiolytic-like effect of losartan injected into amygdale of the acutely stressed rats. Pharmacol. Reports 2012, 64:54-63
Rozdział w książce:
Trofimiuk E., Braszko J.J.: Prevention of stress-related cognitive impairment: Today and tomorrow.
In: Psychiatry and Neuroscience: Bringing the Divide. Eds.: P.A. Gargiulo and H.L. Mesones Arroyo
Springer (in press)

ZAKŁAD FARMAKOLOGII DOŚWIADCZALNEJ

Historia działalności za okres 1996-2014

Kierownik:
- dr hab. n.med. Halina Car

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi):
- dr hab. n.med. Halina Car

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich :
- Doktoraty: 5
  dr Diana Sawicka,
  dr Tomasz Koprowicz,
  dr Anna Sadowska,
  dr Sławomir Prokopiuk,
  dr Katarzyna Niemirowicz

Tematyka badawcza:
1. Badania efektów ośrodkowych i lokalizacji obwodowej wybranych układów neuroprzekaźnikowych.
2. Ocena szlaku sfingolipidów w stanie fizjologii i wybranych patologiach.
3. Ocena przydatności plazmy niskociśnieniowej i niskotemperaturowej oraz nanotechnologii jako innowacyjnych metod w farmakologii.
4. Wybrane zagadnienia farmakologii klinicznej.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:
1. Wykazanie lokalizacji obwodowej CART i wskazanie jego roli jako modulatora funkcji neuroendokrynnych w regulacji motoryki przewodu pokarmowego człowieka.
2. Opisanie zmian kompozycji kwasów tłuszczowych tworzących ceramidy i sfingomielinę w korze przedczołowej, hipokampach, móżdżku i prążkowiu zwierząt zdrowych i w modelach eksperymentalnej cukrzycy typu 1 i 2.
3. Wskazanie różnicy stężeń metronidazolu (MTZ) i jego hydroksymetabolitu (MTZOH) w tkance jelita grubego zmienionej nowotworowo i zdrowej w zależności od płci pacjentów
   i obecności przerzutów.
4. Opisanie nowej metody separacji i hamowania wzrostu wybranych bakterii oraz grzybów za pomocą nanocząstek magnetycznych niesfunkcjonalizowanych oraz sfunkcjonalizowanych złotem i aminosilanem.
5. Zgłoszenia patentowe – 5

Najważniejsze publikacje:
1. Katarzyna Niemirowicz, Izabela Święcicka, Agnieszka Z. Wilczewska, Iwona Misztalewska, Beata Kalska-Szostko, Kamil Bienias, Robert Bucki, Halina Car. Gold-functionalized magnetic nanoparticles restrict growth of Pseudomonas aeruginosa. International Journal of Nanomedicine 2014 : 9, s. 1-8
2. Anna Fiedorowicz, Sławomir Prokopiuk, Małgorzata Żendzian-Piotrowska, Adrian Chabowski, Halina Car. Sphingolipid profiles are altered in prefrontal cortex of rats under acute hyperglycemia.Neuroscience 2014 : 256, s. 282-291

3. Anna Zalewska, Małgorzata Knaś, Małgorzata Żendzian-Piotrowska, Napoleon Waszkiewicz, Julita Szulimowska, Sławomir Prokopiuk, Danuta Waszkiel, Halina Car. Antioxidant profile of salivary glands in high fat diet-induced insulin resistance rats. Oral Diseases 2013, s. 1-9
4. A. Sadowska, Sławomir Prokopiuk, Wojciech Miltyk, Arkadiusz Surażyński, Joanna Konończuk, Diana Sawicka, Halina Car. Metronidazole affects breast cancer cell lines. Advances in Medical Sciences 2013 : 58, 1, s. 90-95
5. Anna Sadowska, Rafał Krętowski, Beata Szynaka, Marzanna Cechowska-Pasko, Halina Car. Metronidazole decreases viability of DLD-1 colorectal cancer cell line. Cancer Biotherapy and Radiopharmaceuticals, Larchmont 2013 : 28, 8, s. 615-622
6. Anna Sadowska, Bogusław Kędra, Dariusz Cepowicz, Lech Rodziewicz, Anna Fiedorowicz, Sławomir Prokopiuk, Wojciech Miltyk, Halina Car. Increased concentration of metronidazole and its hydroxy metabolite in colon cancer in women Pharmacological Reports 2012 : 64, s. 1276 – 1280; **Liczba cytowań:1**
7. Agnieszka Z. Wilczewska, Katarzyna Niemirowicz, Karolina Markiewicz, Halina Car. Nanoparticles as drug delivery systems Pharmacological Reports 2012 : 64, s. 1020 – 1037; **Liczba cytowań:10**
8. Halina Car, Piotr Michaluk. Baclofen influences acquisition and MMP-2, MMP-9 levels in the hippocampus of rats after hypoxia. Pharmacological Reports 2012 : 64, 3, s. 536-545
9. Halina Car, Małgorzata Żendzian-Piotrowska, Sławomir Prokopiuk, Anna Fiedorowicz, Anna Sadowska, Krzysztof Kurek, Diana Sawicka. Ceramide profiles in the brain of rats with diabetes induced by streptozotocin. FEBS Journal 2012 : 279, 11, s. 1943-; **Liczba cytowań: 3**
10. Irena Kasacka, Żaneta Piotrowska, Halina Car, Iza Janiuk, Wojciech Łebkowski. Cocaine- and amphetamine-regulated transcript : identification and distribution in human gastrointestinal tract. Journal of Biological Regulators and Homeostatic Agents. 2012 : 26, 3, s. 419-428; **Liczba cytowań: 2**

Działalność dydaktyczna:
Farmakologia, farmakoekonomika, interakcje leków z żywnością: pielęgniarstwo, ratownictwo, położnictwo, dietetyka, fizjoterapia, elektroradiologia, zdrowie publiczne

Kontakty zagraniczne:
- Zakład Biologii Chemicznej Instytutu Nauki Weizmanna w Izraelu, laboratorium prof. Anthony Futermana, wyjazd badawczy listopad 2012 roku –dr hab. Halina Car, dr Anna Fiedorowicz; wspólne badania w zakresie sfingolipidów;
- Zakład Psychiatrii i Psychoterapii Friedrich-Alexander-Universytetu Erlangen-Nuremberg w Niemczech, wspólne badania w zakresie sfingolipidów

ZAKŁAD FARMAKODYNAMIKI

Historia działalności za okres 1996-2014

Kierownicy:
- Prof. dr hab. n. med. Włodzimierz Buczko,
- Prof. dr hab. n. med. Dariusz Pawlak

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi):
- Prof. dr hab. n. med. Włodzimierz Buczko
- Prof. dr hab. n. med. Barbara Malinowska
- Prof. dr hab. n.farm. Ewa Chabielska
- Prof. dr hab. n. med. Dariusz Pawlak
- Dr hab. n. farm. Andrzej Mogielnicki

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:
- Doktoraty: 23
  Wojciech Zabłotny – 1996
  Robert Pawlak – 1997
  Grzegorz Godlewski - 1997
  Joanna Zabłotna - 1998
  Dorota Napiórkowska-Pawlak - 1998
  Tomasz Wollny - 1999
  Katarzyna Krekora-Wollny - 1999
  Tadeusz Szumniak - 1999
  Maciej Gruszecki - 1999
  Piotr Myśliwiec - 2000
  Andrzej Kubik - 2001
  Iwona Kucharewicz - 2001
  Tomasz Matys - 2002
  Joanna Topczewska-Bruns - 2002
  Anna Tankiewicz - 2002
  Sebastian Pawlak - 2003
  Dorota Cylwik - 2003
  Andrzej Mogielnicki - 2004
  Piotr Buczko - 2004
  Andrzej Opadczuk - 2005
  Jacek Bartosiewicz - 2007
  Karol Kramkowski - 2008
  Justyna Magdalena Hermanowicz – 2012

- Habilitacje: 5
  Dr hab. Przylipiak Bogdan
  Dr hab. Malinowska Barbara
  Dr hab. Chabielska Ewa
  Dr hab. Pawlak Dariusz
  Dr hab. Mogielnicki Andrzej

- Awanse profesorskie: 3
  Prof. dr hab. Barbara Malinowska

Prof. dr hab. Ewa Chabielska
Prof. dr hab. Dariusz Pawlak

Doktoraty Honoris Causa, członkostwa PAN i PAU, członkostwa honorowe towarzystw naukowych:

- Doktoraty honoris causa:
  prof. Maria Benadetta Donati
  prof. Giovanni de Gaetano

- Członkostwa PAN
  Prof. dr hab. Włodzimierz Buczko

- Członkostwa honorowe towarzystw naukowych:
  Pharmacological Reports – Prof. dr hab. Włodzimierz Buczko

Udział w redakcjach i komitetach redakcyjnych czasopism naukowych o zasięgu międzynarodowym:
Prof. dr hab. Włodzimierz Buczko - Thrombosis Research.

Tematyka badawcza:
1. Związki modyfikujące aktywność układu reninowo-angiotensynowego.
2. Nowe substancje modulujące aktywność układu krzepnięcia N-metylonikotynamid i związki uwalniające tlenek węgla.
3. Układ kinureninowy w chorobach nerek.
4. Płytkowe mechanizmy serotonergiczne w działaniu antagonistów receptora β-adrenergicznego oraz brokerów kanału wapniowego.
5. Poszukiwanie nowych technik w celu hamowania rozwoju komórek raka jelita grubego.
6. Neutralizacja działania heparyn z wykorzystaniem nowych kationowanych polimerów.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:
1. Wykazanie udziału płytkowych mechanizmów serotonergicznych w działaniu hypotensyjnym leków blokujących receptory β-adrenergiczne oraz kanały wapniowe.
2. Opisanie roli presynaptycznych receptorów H_3 w regulacji ciśnienia krwi w warunkach *in vivo.*
3. Wykrycie udziału kwasu chinolinowego – produktu degradacji kinureniny na proces erytropoezy w przewlekłej niewydolności nerek.
4. Wykazanie zależnego od uwalniania angiotensyny 1-7, tlenku azotu oraz prostacykliny przeciwzakrzepowego działania inhibitorów enzymu konwertującego; rola angiotensyn w regulacji procesu zakrzepowego.
5. Opisanie przeciwzakrzepowego, antykoagulacyjnego i przeciwpłytkowego działania N-metylonikotynamidu oraz związków uwalniających tlenek węgla.

Najważniejsze publikacje:
1. The plasmin system in airway remodeling By: Kucharewicz, I; Kowal, K; Buczko, W; et al. THROMBOSIS RESEARCH Volume: 112 Issue: 1-2 Pages: 1-7 Published: 2003 **Liczba cytowań: 71**
2. Antithrombotic effect of captopril and losartan is mediated by angiotensin-(1-7) By: Kucharewicz, I; Pawlak, R; Matys, T; et al.HYPERTENSION Volume: 40 Issue: 5 Pages: 774-779 Published: NOV 2002 **Liczba cytowań: 69**

3. 1-methylnicotinamide (MNA), a primary metabolite of nicotinamide, exerts anti-thrombotic activity mediated by a cyclooxygenase-2/prostacyclin pathway By: Chlopicki S., Swies J., Mogielnicki A., et al. BRITISH JOURNAL OF PHARMACOLOGY Volume: 152 Issue: 2 Pages: 230-239 Published: SEP 2007 **Liczba cytowań: 67**
4. Hemostasis, platelet function and serotonin in acute and chronic renal failure By: Malyszko J., Malyszko J.S., Pawlak D., et al.THROMBOSIS RESEARCH Volume: 83 Issue: 5 Pages: 351-361 Published: SEP 1 1996 **Liczba cytowań: 49**
5. Accumulation of toxic products degradation of kynurenine in hemodialyzed patients. By: Pawlak D., Pawlak K., Malyszko J., et al.International urology and nephrology Volume: 33 Issue: 2 Pages: 399-404 Published: 2001 **Liczba cytowań: 42**
6. Peripheral distribution of kynurenine metabolites and activity of kynurenine pathway enzymes in renal failure By: Pawlak D., Tankiewicz A., Matys, T., et al. JOURNAL OF PHYSIOLOGY AND PHARMACOLOGY Volume: 54 Issue: 2 Pages: 175-189 Published: JUN 2003 **Liczba cytowań: 38**
7. The physiological significance of the alternative pathways of angiotensin II production. By: Kramkowski K., Mogielnicki A., Buczko W.: JOURNAL OF PHYSIOLOGY AND PHARMACOLOGY Volume: 57 Issue: 4 Pages: 529-539 Published: DEC 2006 **Liczba cytowań: 36**
8. Kynurenine and its metabolites in the rat with experimental renal insufficiency By: Pawlak D., Tankiewicz A., Buczko W.: JOURNAL OF PHYSIOLOGY AND PHARMACOLOGY Volume: 52 Issue: 4 Pages: 755-766 Part: 2 Published: DEC 2001 **Liczba cytowań: 36**
9. Tryptophan metabolism via the kynurenine pathway in experimental chronic renal failure By: Pawlak D., Tankiewicz A., Mysliwiec P., et al. NEPHRON Volume: 90 Issue: 3 Pages: 328-335 Published: MAR 2002 **Liczba cytowań: 35**
10. Angiotensin II enhances thrombosis development in renovascular hypertensive rats By: Mogielnicki A., Chabielska E; Pawlak R., et al. THROMBOSIS AND HAEMOSTASIS Volume: 93 Issue: 6 Pages: 1069-1076 Published: JUN 2005 **Liczba cytowań: 30**

Działalność dydaktyczna:

- Zajęcia dydaktyczne ze studentami Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w zakresie: farmakologii i farmakodynamiki, farmakoterapii z naukową informacją o leku.
- Zajęcia fakultatywne.
- Kursy specjalizacyjne i podyplomowe dla farmaceutów.

Kontakty zagraniczne:

- Instytut Badań Farmakologicznych i Biochemicznych „Mario Negri Sud" Santa Maria Imbaro, Włochy,
- Instytut Farmakologii i Toksykologii, Uniwersytet w Bonn, Niemcy,
- Zakład Fizjologii, Uniwersytet Medyczny w Hamamatsu, Japonia,
- Zakład Fizjologii Komórki i Farmakologii, Uniwersytet w Lancaster.

ZAKŁAD FARMAKOTERAPII MONITOROWANEJ

Historia działalności za okres 2007-2014

Kierownicy:
- 2007-2012 - prof. dr hab. n. med. Dariusz Pawlak
- 2012-obecnie - prof. dr hab. n. med. Krystyna Pawlak

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:
- Doktoraty: 6
  Ewa Gułaj
  Krzysztof Zolbach
  Tomasz Domaniewski
  Janina Lewkowicz
  Agnieszka Buraczewska-Buczko
  Blanka Maria Ulążka.

- Awanse profesorskie: 2
  Dariusz Pawlak,
  Krystyna Pawlak.

Tematyka badawcza:
fizjologia, patologia i farmakologia układu kinureninowego, stres oksydacyjny, miażdżyca w chorobach nerek.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:
1. Odkrycie promiażdżycowych właściwości metabolitów szlaku kinureninowego we wczesnej fazie rozwoju zmian naczyniowych u pacjentów z przewlekłą chorobą nerek leczonych w sposób zachowawczy oraz metodą terapii nerkozastępczej.
2. Wykazanie obecności zależności pomiędzy produktami degradacji kinureniny a stanem zapalnym, stresem oksydacyjnym oraz układem krzepnięcia i fibrynolizy w grupie chorych ze schyłkową niewydolnością nerek oraz chorobą sercowo-naczyniową.
3. Odkrycie nowych biomarkerów miażdżycy i choroby sercowo-naczyniowej u pacjentów dializowanych.

Najważniejsze publikacje:
1. Krystyna Pawlak, Michał Myśliwiec, Dariusz Pawlak. Oxidized low-density lipoprotein (oxLDL) plasma levels and oxLDL to LDL ratio - Are they real oxidative stress markers in dialyzed patients? Life Sciences 2013 : 92, 4-5, s. 253 – 258
2. Krystyna Pawlak, Dariusz Rożkiewicz, Michał Myśliwiec, Dariusz Pawlak. YKL-40 in hemodialyzed patients with and without cardiovascular complications - The enhancement by the coexistence of the seropositivity against hepatitis C virus infection. Cytokine 2013 : 62, s. 75-80
3. Krystyna Pawlak, Michał Myśliwiec, Dariusz Pawlak. Hyperhomocysteinemia and the presence of cardiovascular disease are associated with kynurenic acid levels and carotid atherosclerosis in patients undergoing continuous ambulatory peritoneal dialysis. Thrombosis Research 2012 : 129, s. 704-709; **Liczba cytowań 2**
4. Krystyna Pawlak, Michał Myśliwiec, Dariusz Pawlak. Oxidized LDL to autoantibodies against oxLDL ratio - The new biomarker associated with carotid atherosclerosis and

cardiovascular complications in dialyzed patients. Atherosclerosis 2012 : 224, s. 252-257; **Liczba cytowań 3**

5. Krystyna Pawlak, Blanka Ulazka, Michał Myśliwiec, Dariusz Pawlak. Vascular endothelial growth factor and uPA/suPAR system in early and advanced chronic kidney disease patients: a new link between angiogenesis and hyperfibrinolysis? Translational Research 2012 : 160, s. 346-354; **Liczba cytowań 7**
6. Krystyna Pawlak, Michał Myśliwiec, Dariusz Pawlak. Interleukin-21 in hemodialyzed patients: Association with the etiology of chronic kidney disease and the seropositivity against hepatitis C virus infection. Clinical Biochemistry 2011 : 44, s. 1416-1420; **Liczba cytowań 3**
7. Krystyna Pawlak, Michał Myśliwiec, Dariusz Pawlak. Haemostatic system, biochemical profiles, kynurenines and the prevalence of cardiovascular disease in peritoneally dialyzed patients. Thrombosis Research 2010 : 125, 2, e40-e45; **Liczba cytowań 4**
8. Krystyna Pawlak, Michał Myśliwiec, Dariusz Pawlak. Hypercoagulability is independently associated with kynurenine pathway activation in dialysed uraemic patients. Thrombosis and Haemostasis 2009 : 102, 1, 49-55; **Liczba cytowań 4**
9. Krystyna Pawlak, Szymon Brzósko, Michał Myśliwiec, Dariusz Pawlak. Kynurenine, quinolinic acid-The new factors linked to carotid atherosclerosis in patients with end-stage renal disease. Atherosclerosis 2009 : 204, s. 561-566; **Liczba cytowań 19**
10. Krystyna Pawlak, Tomasz Domaniewski, Michał Myśliwiec, Dariusz Pawlak. The kynurenines are associated with oxidative stress, inflammation and the prevalence of cardiovascular disease in patients with end-stage renal disease. Atherosclerosis 2009: 204, s. 309-314; **Liczba cytowań 15**

Działalność dydaktyczna:

- farmacja: przedmiot - *farmakoterapia monitorowana,*
- analityka medyczna : przedmiot – *farmakologia,*
- kosmetologia: przedmiot –*farmakologia,*

2. KATOWICE

ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY W KATOWICACH

KLINIKA CHORÓB WEWNĘTRZNYCH I FARMAKOLOGII KLINICZNEJ, KATEDRA FARMAKOLOGII w KATOWICACH

Historia działalności za okres 1996-2014

Kierownicy
- 1985-2005 - prof. Zbigniew Herman
- 2005 – obecnie - prof. Bogusław Okopień

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi}
- prof. Zbigniew Herman
- prof. Bogusław Okopień
- prof. Ewa Obuchowicz
- prof. Jan Kowalski
- prof. Andrzej Małecki
- prof. Robert Krysiak
- dr hab. Małgorzata Huzarska
- dr hab. Krzysztof Łabuzek
- dr hab. Bożena Gabryel
- dr hab. Andrzej Madej

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich
- Doktoraty: 15
  Robert Krysiak
  Krzysztof Łabuzek
  Maciej Haberka
  Marian Sierant
  Anna Gdula-Dymek
  Witold Żmuda
  Aldona Stachura
  Marcin Basiak
  Magdalena Marcisz-Orzeł
  Łukasz Bułdak
  Anna Duława
  Aleksandra Bołdys
  Anna Bieniek Marzec
  Agnieszka Kosowska
  Michał Kozłowski

- Habilitacje: 8
  Jan Kowalski

Ewa Obuchowicz
Bogusław Okopień
Małgorzata Huzarska
Robert Krysiak
Krzysztof Łabuzek
Andrzej Madej
Andrzej Małecki

- Awanse profesorskie: 4
  Bogusław Okopień
  Ewa Obuchowicz
  Andrzej Małecki
  Robert Krysiak

Doktoraty honoris causa, członkostwa PAN i PAU, członkostwa honorowe towarzystw naukowych

- prof. Zbigniew Herman (2010†) - od roku 2001 był członkiem Polskiej Akademii Nauk, a od roku 2007 prezesem oddziału PAN w Katowicach.

Udział w redakcjach i komitetach redakcyjnych czasopism naukowych o zasięgu międzynarodowym (z listy „filadelfijskiej")

- prof. Bogusław Okopień - Zespół Ekspertów Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w zakresie nauk medycznych i farmaceutycznych, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju - opiniowanie projektów badań
- prof. Robert Krysiak - członek Editorial Board, European Journal of Medical Research PubMed 1,40

Tematyka badawcza

- Wpływ trójpierścieniowych leków przeciwdepresyjnych na wydzielania cytokin prozapalnych przez hodowle komórek gleju szczura.
- Udział neuropeptydu Y w powstawaniu objawów ubocznych terapii lekami przeciwpsychotycznymi.
- Udział neuropeptydu Y w mechanizmie działania wybranych leków anksjolitycznych
- Przeciwzapalne i przeciwzakrzepowe efekty działania leków hipolipemicznych u osób z cukrzycą typu 2, stanami przedcukrzycowymi oraz izolowanymi zaburzeniami gospodarki lipidowej.
- Wpływ leczenie choroby Hashimoto na funkcję komórek zapalnych i hemostazę
- Udział adipokin w mechanizmie działania wybranych leków hipolipemicznych i przeciwnadciśnieniowych
- Przeciwzapalne i hemostatyczne działanie inhibitorów konwertazy angiotensyny u chorych na przewlekłą chorobę niedokrwienną serca bez nadciśnienia tętniczego
- Przeciwzapalne i przeciwzakrzepowe efekty działania metforminy u chorych z leczonych lekami hipolipemicznymi

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

W zakresie farmakologii

- Wykrycie, że w mechanizmie działania leków antypsychotycznych biorą udział nie tylko komórki neuronalne lecz także komórki gleju ośrodkowego układu nerwowego

- Wykazanie wpływu enkefalin, leków przeciwdepresyjnych oraz antypsychotycznych na aktywacje komórek NK (natural Killers-„naturalnych zabójców, oraz makrofagów).
- Wykazanie, że neurony zawierające neuropeptyd Y w prążkowiu biorą udział w mechanizmie działania leku antypsychotycznego haloperidolu
- Stwierdzenie, że neurony neuropeptydowe Y w prążkowiu jądrze przyległym i hipokampie nie biorą udziału w pobudzaniu ruchowym wywołanym przez amfetaminę.
- Wykazanie, iż aktywatory AMPK (metformina, AICAR) dodane do hodowli mikrogleju szczurzego wykazują działanie cytoprotekcyjne, przeciwzapalne i antymitotyczne w mechanizmie alternatywnego pobudzenia tych komórek

W zakresie farmakologii klinicznej
- Wykazanie działania przeciwzapalnego statyn i fibratów u chorych na miażdżycę oraz potwierdzenie udziału procesów zapalnych w patogenezie miażdżycy u człowieka.
- Wykazanie, że dwa leki antypsychotyczne u chorych na schizofrenię normalizują niektóre wskaźniki, wskazujące na zmniejszoną odporność u tych chorych.
- Wykazanie, że wybrane statyny i fibraty stosowane u pacjentów z cukrzycą typu 2 normalizują wydzielanie adypokin (leptyny, rezystyny, adyponektyny) z tkanki tłuszczowej oraz hodowli adypocytów uzyskanych od tych chorych;
- Wykazanie, że u chorych na nadciśnienie samoistne występuje wzrost ekspresji genów dla czynników adhezyjnych.
- Stwierdzenie przeciwzapalnego i przeciwzakrzepowego działania lewotyroksyny i selenometioniny
- Wykazanie udziału komórek tkanki tłuszczowej w działaniu uznanych leków hipolipemicznych i przeciwnadciśnieniowych

Prof. Bogusław Okopień – Konsultant Krajowy w dziedzinie farmakologii klinicznej, 2014 r.

Najważniejsze publikacje:

1. Madej A., Okopień B., Kowalski J., Zieliński M., Wysocki J., Szyguła J., Kalina Z., Herman Z.S. Effects of fenofibrate on plasma cytokine concentrations in patients with atherosclerosis and hyperlipoproteinemia IIb. Int. J. Clin. Pharmacol. 1998, 36, 345-349. **Liczba cytowań: 104**
2. Krysiak R., Okopień B., Herman Z.S.: Effects of HMG-CoA reductase inhibitors on coagulation and fibrinolysis processes. Drugs 2003, 63, 1821-1854. **Liczba cytowań: 84**
3. Krysiak R., Obuchowicz E., Herman Z.S.: Interactions between the neuropeptide Y system and the hypothalamic-pituitary-adrenal axis. Eur. J. Endocrinol. 1999, 140, 130-136. **Liczba cytowań: 60**
4. Okopień B., Krysiak R., Herman Z.S.: Effects of short-term fenofibrate treatment on circulating markers of inflammation and hemostasis in patients with impaired glucose tolerance. J. Clin. Endocrinol. Metab. 2006, 91, 1770-1778. **Liczba cytowań: 53**
5. Okopień B., Krysiak R., Kowalski J.,Madej A., Belowski D., Zieliński M., Łabuzek K., Herman Z.S.: The effect of statins and fibrates on interferon-gamma and interleukin-2 release in patients with primary type II dyslipidemia. Atherosclerosis 2004, 176, 327-335. **Liczba cytowań: 49**
6. Obuchowicz E, Kowalski J., Łabuzek K., Krysiak R., Pendzich J., Herman Z.S.: Amitriptyline and nortriptyline inhibit interleukin-1beta and tumour necrosis factor-alpha release by rat mixed glial and microglial cell cultures. Int. J. Neuropsychopharmacol. 2006, 9, 27-35. **Liczba cytowań: 44**
7. Okopień B., Krysiak R., Kowalski J., Madej A., Belowski D., Zieliński M., Herman Z.S.: Monocyte release of tumor necrosis factor-alpha and interleukin-1beta in primary type IIa

and IIbdyslipidemic patients treated with statins or fibrates. J. Cardiovasc. Pharmacol., 2005, 46, 377-386. **Liczba cytowań: 38**

8. Łabuzek K., Suchy D., Gabryel B., Bielecka A., Liber S., Okopień B.: Quantification of metformin by the HPLC method in brain regions, cerebrospinal fluid and plasma of rats treated with lipopolysaccharide. Pharmacol. Rep. 2011, 63, 1335-1348. **Liczba cytowań: 26**
9. Obuchowicz E., Krysiak R., Herman Z.S.: Does neuropeptide Y (NPY) mediate the effects of psychotropic drugs? Neurosci. Biobehav. Rev. 2004, 28, 595-610. **Liczba cytowań: 25**
10. Okopień B., Krysiak R., Haberka M., Herman Z.S.: Effect of monthly atorvastatin and fenofibrate treatment on monocyte chemoattractant protein-1 release in patients with primary mixed dyslipidemia. J. Cardiovasc. Pharmacol. 2005, 45, 314-320. **Liczba cytowań: 22**

Działalność dydaktyczna:

- Zajęcia dydaktyczne (wykłady, seminaria i ćwiczenia) z farmakologii dla studentów III i IV roku Wydziału Lekarskiego w Katowicach oraz wykłady i ćwiczenia z farmakologii klinicznej dla studentów V roku.
- Prowadzenie zajęć dydaktycznych w języku angielskim dla studentów amerykańskich oraz studentów-obcokrajowców uczestniczących w programie ERASMUS/SOCRATES.
- Kształcenie studentów Wydziału Opieki Zdrowotnej (kierunki: pielęgniarstwo, położnictwo i fizjoterapia).

Działalność organizacyjna:

- Kursy z zakresu chorób wewnętrznych i farmakologii klinicznej dla lekarzy i farmaceutów organizowane przez Kolegium Kształcenia Podyplomowego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

Kontakty zagraniczne:

Robert Krysiak - członek Editorial Board czasopisma European Journal of Medical Research (IF=1,40)

Recenzowanie publikacji w czasopismach o zasięgu międzynarodowym.

Życiorysy zmarłych samodzielnych pracowników naukowych

Prof. Zbigniew S. Herman (1935-2010†)

Zbigniew Stanisław Herman, ur. 17 grudnia 1935 r. w Tłustem, zm. 4 maja 2010 r. Studia na Wydziale Lekarskim Śląskiej Akademii Medycznej. Dyplom lekarza 1958. Doktorat 1963. Habilitacja 1970. Profesura nzw. 1978, profesura zwyczajna 1986.

Od 1968 r. kierownik Katedry Farmakologii w Zabrzu, od 1985 – 2005 r. kierownik Katedry Farmakologii i Zakładu Farmakologii Klinicznej w Katowicach Śląskiej Akademii Medycznej

Specjalizacja II^0 : choroby wewnętrzne, farmakologia, farmakologia kliniczna.

Pobyty zagraniczne:

- 1996 – 1967 – studia podoktorskie w Zakładzie Farmakologii Biochemicznej Narodowych Instytutów Zdrowia w Betheździe pod kierunkiem Bernarda B. Brodiego, dzięki stypendium Rikera uzyskanym w drodze konkursu międzynarodowego;
- 1972 – 1973 – „profesor wizytujący" (stypendium WHO) w zakładach farmakologii klinicznej w Royal Postgraduate School w Londynie, Karolińska Institutet, Emory University, Atlanta.

Dorobek naukowy:
Obejmuje 220 oryginalnych prac naukowych, z czego 138 opublikowanych w czasopismach o zasięgu międzynarodowym m.in. Psychopharmacology, Progr. Biochem. Pharmacol., Neuropharmacology, Experientia, Pharmacol. Bioch. Behav., Intrasciencie Chem. Rept. Brit. J. Pharmacol., Pharmacology, J. Neurol. Neurosurg., Naturwissenschaften, Molecular Cellular Chemistry, Biomed. Bioch. Acta. Neuropeptides, Annals New York Acad. Sci. Int. J. Clinical Pharmacol., World J. Biol. Psychiatry, Schzophrenia Res., pozostałe wyłącznie w recenzowanych znanych polskich czasopismach: Acta Physiol. Pol., Pol. J. Pharmacol. Physiol. Dissert Pharm. Pharmacol., Pol. Tyg. Lek., Pol. Arch. Med. Wewn., Elektrofizjologia i Stymulacja Serca, Arch. Immunol. Ther. Exp., Polski Merkuriusz Lek. Neurol. Neurochir. Pol.; ponadto 56 prac poglądowych oraz ponad 500 komunikatów zjazdowych z czego ponad połowę na międzynarodowych kongresach i sympozjach naukowych.
W ciągu pierwszych trzynastu lat brał udział w pracach Katedry Farmakologii nad lekami stosowanymi w tzw. miażdżycy doświadczalnej, toksoplazmozie oraz badaniach nowo zsyntetyzowanych w Polsce substancji na czynności ośrodkowego układu nerwowego.
Od 1958 zainteresowania dotyczyły badań w zakresie psychofarmakologii.
Ważniejsze osiągnięcia:

1. Opracowanie oryginalnej metody wstrzyknięć substancji endogennych i leków do komór bocznych mózgu szczurów, a następnie myszy. Metoda ta znalazła duże zastosowanie na świecie.
2. Za pomocą powyższych metod wykazano po raz pierwszy na świecie efekty behawioralne noradrenaliny, 5-hydroksytryptaminy oraz cyklicznego adenozynomonofosforanu (cAMP).
3. Stwierdzono, że cAMP nasila aktywność psychomotoryczną szczurów wywołaną za pomocą noradrenaliny.
4. Wykazano po raz pierwszy, że charakter zmian behawioralnych wywołanych domózgowym podaniem noradrenaliny zależy od stopnia wrodzonej podstawowej aktywności psychomotorycznej.
5. Opisano efekty behawioralne i zmiany stężenia noradrenaliny w hipokampie szczurów po domózgowym podaniu prostaglandyn F_2 alfa i E_1.
6. Wykazano że, u ludzi we wczesnym okresie pourazowym wzrost stężenia dopaminy i jej metabolitów jest dobrym czynnikiem rokowniczym, natomiast wzrost 5-HIAA jest złym czynnikiem rokowniczym. W dalszych badaniach stwierdza, że złym czynnikiem rokowniczym w przebiegu ciężkiego urazu głowy jest wzrost stężenia met-enkefaliny i neuropeptydu Y.
7. Przewlekłe podawanie neuroleptyków blokujących receptory dopaminergiczne zwiększa stężenie i uwalnianie enkefalin w prążkowiu. Te wyniki potwierdzają hipotezę, że aktywacja neuronów dopaminergicznych hamuje tonicznie syntezę enkefalin w striatum.
8. Za pomocą mierzenia stężenia peptydu Y i jego mRNA stwierdzono, że wzrost tego stężenia jest pośredniczony przez receptory D_1/D_2 (n. accumbens, hypothalamus).
9. Dokonano przypadkowego odkrycia , że tuftsyna, która silnie pobudza aktywność fagocytarną, podana domózgowo wywiera silne działanie ośrodkowe: działa silnie przeciwbólowo, dwufazowo wpływa na aktywność lokomotoryczną i poznawczą szczurów (hamuje-pobudza) działa hipertensyjnie. Wykazano, że bradykinina antagonizuje wymienione efekty tuftsyny. Powyższe badania przyczyniły się do poparcia słabo wówczas ugruntowanej hipotezy o wzajemnym oddziaływaniu układu immunologicznego i ośrodkowego układu nerwowego.
10. Ostatni cykl badań zapoczątkował dalsze badania w zakresie immunofarmakologii.

11. Wykazanie, że enkefaliny podane do komór bocznych mózgu szczura powodują szybką odpowiedź (po 24 h) supresyjną na komórki NK oraz makrofagi, oraz późną (po 96h) odpowiedź aktywacyjną te komórki.
12. Stwierdzenie u szczurów, że liczne klasyczne oraz tzw. atypowe neuroleptyki wyraźnie zwiększają aktywację komórek NK i makrofagów.
13. Uzyskane wyniki skłoniły do przeprowadzenia badań u ludzi.
14. Wykazano, że u chorych na schizofrenię występuje zmniejszenie uwalniania interleukiny-2 z limfocytów, w okresie ich leczenia za pomocą pernazyny lub haloperidolu przez miesiąc występuje dalsze obniżenie uwalniania IL-2 natomiast występuje wyraźny wzrost rozpuszczalnego receptora IL-2R oraz wzrost odsetka komórek +CD4.
15. Po zorganizowaniu Zakładu Farmakologii Klinicznej od 10-ciu lat zaczęto prowadzić badania nad farmakoimmunologią układu krążenia.
16. U chorych z hiperlipoproteinemią IIb występuje wyraźny wzrost TNF alfa oraz IF gamma.
17. Po jednomiesięcznym leczeniu za pomocą mikronizowanego fenofibratu występuje normalizacja stężenia badanych cytokin w osoczu.
18. Udowodniono normalizację molekuł adhezyjnych sICAM, vVCAM-1 i MCP-1 u chorych z hiperlipoproteinemią IIa i IIb pod wpływem jednomiesięcznego leczenia za pomocą mikronizowanego fenofibratu.

Referaty programowe:

– na zjazdach krajowych – 20
– na zjazdach międzynarodowych – 4 (Erewan, Budapeszt, Los Angeles, New York).

Wykłady na uniwersytetach zagranicznych:
Filadelfia, Mediolan, Bazylea, Paryż, Atlanta, Rochester, Waszyngton, Jerozolima, Tel-Aviv, Instytut Weizmana, Rehovot.

Podręczniki:
30 rozdziałów w 11 książkach wydanych przez PZWL; współredaktor dwu podręczników: „Farmakoterapia chorób układu sercowo-naczyniowego" oraz „Farmakologia w chirurgii, anestezjologii oraz intensywnej terapii" oraz Z.S Luftem: „Farmakoterapia Chorób Reumatycznych", Autor 18 str. Rozdziału w dwutomowym podręczniku „International Clinical Trials", Interpharm Press, Denver 1999.

Członkostwo Towarzystw Naukowych

- New York Academy of Sciences (wówczas z wyboru).
- Europ. Soc. Biochemical Pharmacology.
- Europ. Soc. of Neuropharmacology.
- Arbeitsgemeischaft fűr Neuropsychopharmacologie.
- European College of Neuropsychopharmacology.
- European Behavioural Pharmacology Society.
- Deutsche Gesellschaft fűr Klinische Pharmacologie.
- Polskie Towarzystwo Farmakologiczne – członek – założyciel 1973–75 – sekretarz, 1986-89 – prezes
- Polskie Towarzystwo Fizjologiczne
- Polskie Towarzystwo Biochemiczne
- Towarzystwo Internistów Polskich,
- Towarzystwo Terapii Monitorowanej
- Polskie Towarzystwo Farmakologii Klinicznej
- Polskie Towarzystwo Anestezjologii i Intensywnej Terapii – członek honorowy.

Praca w zakresie organizacji nauki:
Redaktor Polish Journal of Pharmacology

Członek Komitetu Redakcyjnego Int. J. Clin. Pharmacol. Ther.
Członek Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego 1982-1985
Członek Komitetu badań Naukowych 1991-1994
Członek Centralnej Komisji ds. Tytułu Nauk. I Stopni Nauk.

Praca w organach PAN
Komitet Terapii Doświadczalnej PAN – członek od 1980 r., przewodniczący 1991-1995
Komitet Terapii PAN – przewodniczący od 1996 r.
Komitet Etyki w Nauce przy Prezydium PAN – sekretarz 1994-1999
Komitet Nauk Fizjologicznych PAN.

Działalność w rozwoju kadry naukowej
32 doktoratów w tym 1 uzyskał nagrodę Premiera RP w 2000 r., 7-miu doktoratów hab. z tego 3 z tytułem profesora

Działalność organizacyjna w Śląskiej Akademii Medycznej
1975-1978 – Prodziekan Wydziału Lekarskiego Śl.A.M.
1978-1980 – Dziekan Wydziału Lekarskiego Śl.A.M.
1980-1982 – Rektor Wydziału Lekarskiego Śl.A.M.

Wyróżnienia
Członek honorowy Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii 1992
Członek Czynny PAU 1993
Członek korespondent PAN
Dr h.c. Śl. Akademii Medycznej 1993
Dr h.c. Akademii Medycznej w Lublinie 1999
Znalazł się na liście 100 uczonych polskich z zakresu biologii i medycyny najczęściej cytowanych w latach 1965 – 2002, w tym 1 praca zakwalifikowana przez ISI jako „słynna" (famous paper)
Odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Polonia Restituta.

ZAKŁAD FARMAKOLOGII, KATEDRA FARMAKOLOGII W KATOWICACH

Historia działalności za okres 1996-2014

Zakład Farmakologii Katedry Farmakologii przy Wydziale Lekarskim w Katowicach prowadzi działalność naukową od roku akademickiego 1985/1986

Kierownicy:
- 1985-2003 - prof. dr hab. n. med. mgr inż. Henryk Ireneusz Trzeciak
- 2003-2006 - dr hab. Andrzej Małecki (w Zakładzie Farmakologii do 2010 r.)
- 2006- obecnie - prof. dr hab. n. med. Ewa Obuchowicz

Kadra (samodzielni pracownicy)
- prof. dr hab. n. med. Ewa Obuchowicz
- dr hab. n. med. Bożena Gabryel

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich
- Doktoraty: 9
- Habilitacje: 1
  dr hab. n. med. Bożena Gabryel
- Awanse profesorskie: 2
  prof. Ewa Obuchowicz
  prof. Andrzej Małecki

Tematyka badawcza
Profil naukowo-badawczy Zakładu kształtowali kolejni kierownicy.

Pod kierunkiem prof. Henryka Trzeciaka w latach 1996 – 2003 kontynuowano badania:
- oceny zależności między strukturą chemiczną a działaniem presyjnym, diuretycznym i uterotonicznym 86 nowych analogów argininowazopresyny (AVP) i 15 nowych analogów oksytocyny (OT) w aspekcie wykrycia agonistów lub antagonistów receptorów V_1 i V_2 oraz receptorów oksytocynowych (współpraca z Katedrą Chemii Organicznej Uniwersytetu Gdańskiego, prof.dr hab. Bernard Lammek);
- oceny działania antyuterotonicznego 23 nowych analogów bradykininy (BK) w poszukiwaniu peptydów hamujących przedwczesny poród (współpraca z Katedrą Chemii Organicznej Uniwersytetu Gdańskiego, prof.dr hab. Bernard Lammek);
- oceny fotocytotoksycznego działania 4 nowych pochodnych protoporfiryny IX (argininowej, alaninowej, serynowej i fenyloalaninowej) na 4 ludzkie linie komórek nowotworowych (HeLa, KB, EJ-138, HT-29). Badania prowadzono w aspekcie wprowadzenia do lecznictwa polskiego leku przeciwnowotworowego przez jego twórcę prof. dr hab. Alfredę Graczyk z Instytutu Optoelektroniki Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie;
- przemian energetycznych w astrocytach hodowanych *in vitro* pod wpływem działania leków nootropowych;
- aktywności fosfolipazy A_2 i D w błonie komórkowej komórek kory mózgowej szczurów oraz we krwi ludzi z chorobami neurodegeneracyjnymi;
- kontynuowano cykl badań nad wpływem metali ciężkich zawartych w pyle węglowym na układ oddechowy szczurów (współpraca z Głównym Instytutem Górnictwa).

Uruchomiono nowe metody badawcze: hodowlę ludzkich komórek nowotworowych *in vitro*, mikroskopową ocenę fluorescencji komórek nowotworowych eksponowanych na cytotoksyczne działanie substancji fotouczulujących, komputerowy system Image-Pro Plus do oceny wewnątrzkomórkowej zawartości fotouczulaczy w ludzkich komórkach nowotworowych, procedurę naświetlania laserem fotouczulonych komórek nowotworowych *in vitro*, wykorzystanie dehydrogenazy mleczanowej jako wskaźnika cytotoksyczności fotouczulaczy, procedurę stosowania profesjonalnej komory toksykologicznej w badaniach przewlekłej ekspozycji szczurów na pył węglowy.

Prof. Andrzej Małecki zainicjował badania nad wpływem kwasu arachidonowego i jego metabolitu – 4-hydroksynonenalu na neurony kory mózgowej szczura w warunkach ischemii in vitro (model deprywacji tlenu i glukozy). Oceniano wpływ leków o potencjalnym działaniu ochronnym, np.: N-acetylocysteiny, ebselenu, nikotyny, a także ligandów immunofilin: FK-506, rapamycyny i cyklosporyny. Działanie wymienionych leków badano również w pierwotnych hodowlach astrocytów w warunkach ischemii in vitro. Ważnym przedmiotem badań była ocena modulacji komórek śródbłonka szczurzych naczyń mózgowych pod wpływem kwasu glutaminowego, antagonistów rec. glutamatergicznych oraz N-acetylocysteiny i ebselenu w warunkach normoksji i ischemii symulowanej in vitro (badania zmian funkcjonalnych, ekspresji białek sygnałowych i tworzących złącza ścisłe). Realizowano prace mające doprowadzić do wystandaryzowania hodowli komórek macierzystych rąbka rogówki w celu późniejszego przeszczepiania namnożonych komórek pacjentom z uszkodzoną rogówką. Badania te prowadzono we współpracy z Oddziałem Okulistyki Szpitala Kolejowego w Katowicach. Pod kierunkiem prof. Andrzeja Małeckiego wprowadzono metodę hodowli komórek śródbłonka naczyń mózgowych oraz hodowli neuronów kory mózgowej, móżdżku i rdzenia kręgowego. Rozwijano badania neurofarmakologiczne z zastosowaniem modelu symulowanej *in vitro* ischemii oraz mikroskopii fluorescencyjnej. Wprowadzone zostały metody biologii molekularnej (Western blot).

Pod kierunkiem prof. Ewy Obuchowicz, od 2007 r., zorganizowano drugą pracownię hodowli komórkowej. Głównymi kierunkami działalności naukowej Zakładu były badania eksperymentalne z zakresu psychoneuroimmunologii (badania *in vivo* i *in vitro*) oraz prace, których przedmiotem są mechanizmy molekularne zaangażowane w patogenezę udaru niedokrwiennego mózgu i możliwości neuroprotekcji farmakologicznej.
Przedmiotem badań prowadzonych w Zakładzie były :

- wpływ leków przeciwdepresyjnych i przeciwpsychotycznych na cytokiny pro- i przeciwzapalne w strukturach mózgowia szczurów oraz w warunkach pierwotnych hodowli komórek glejowych
- działanie leków przeciwdepresyjnych na czynniki neurotroficzne (BDNF i VEGF) w strukturach mózgowia samic szczurów w warunkach przewlekłego stresu
- wpływ leków przeciwdepresyjnych na morfologię i profil białkowy szczurzych komórek glejowych w warunkach pierwotnych hodowli: mieszanych hodowli glejowych, hodowli astrocytów lub mikrogleju
- farmakologiczna modulacja procesu autofagii i apoptozy w hodowli szczurzych astrocytów oraz linii komórek śródbłonka naczyń (HUVEC) w warunkach symulowanej *in vitro* ischemii z użyciem aktywatorów kinazy aktywowanej AMP
- wpływ leków przeciwdepresyjnych na wybrane parametry biochemiczne komórek glejaka wielopostaciowego i ich interakcji z chemioterapeutykiem I wyboru – badania na komórkach linii T98G
- prowadzenie hodowli komórek macierzystych rogówki dla przeszczepu autologicznego u chorych z całkowitą degeneracją rąbka rogówki oraz hodowli keratynocytów błony śluzowej w celu pokrycia ubytków w jamie ustnej

W ciągu ostatnich 12 lat (2003 – 2014) aktywność naukowa Zakładu oprócz środków z umów SUM była również finansowana z 6 grantów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe :

- Wykazanie, że w zależności od podstawionych rodników w pozycji Arg^0 - bradykininy zaistniała możliwość otrzymania analogów o agonistycznym lub antagonistycznym działaniu na receptory bradykininowe w mięśniówce gładkiej macicy;
- Wyjaśnienie szeregu mechanizmów biochemicznych wtórnej fazy urazu rdzenia kręgowego;
- Poznanie mechanizmów molekularnych protekcyjnego wpływu leków nootropowych i immunosupresyjnych na komórki glejowe w modelu symulowanej in vitro ischemii
- Wykazanie, że w warunkach pierwotnej mieszanej hodowli glejowej leki przeciwdepresyjne o różnym mechanizmie działania hamują stymulowaną syntezę cytokin prozapalnych bez istotnego wpływu na syntezę cytokiny przeciwzapalnej, natomiast leki przeciwpsychotyczne nasilają również syntezę cytokiny przeciwzapalnej
- Stwierdzenie, że leki przeciwdepresyjne blokują supresyjne działanie czynnika immunostymulującego na ekspresję BDNF i VEGF w strukturach limbicznych u samic poddanych działaniu przewlekłego stresu indukowanego niestabilną sytuacją socjalną
- Wykazanie, indukowanych podaniem imipraminy zmian morfologii komórek mikrogleju do komórek neuronopodobnych oraz zmian profilu białkowego komórek glejowych w warunkach pierwotnych mieszanych hodowli glejowych

Najważniejsze publikacje:

W latach 1996 – 2014 pracownicy Zakładu Farmakologii opublikowali 88 prac (w tym 61 prac oryginalnych, 25 poglądowych i 2 prace kazuistyczne (w tym 64 prace w czasopismach z Listy Filadelfijskiej).
(w nawiasach podano liczbę cytowań wg Science Citation Index-Expanded)

1. Lammek B., Czaja M., Derdowska I., Rekowski P., Trzeciak H.I., Sikora P., Szkróbka W., Stojko R., Kupryszewski G.: Influence of L-naphthylalanine in position 3 of AVP and its analogs on their pharmacological properties. J Peptide Res 49, 261-268, 1997. **Liczba cytowań: 25**
2. Lammek B., Czaja M., Derdowska I., Łempicka E., Sikora P., Szkróbka W., Trzeciak H.I.: Biologically active analogues of arginine vasopressin containing conformationally restricted dipeptide fragments. J Peptide Res 51, 149-154, 1998. **Liczba cytowań: 20**
3. Gabryel B. Adamek M., Pudelko A., Malecki A., Trzeciak HI. : Piracetam and vinpocetine exert cytoprotective activity and prevent apoptosis of astrocytes in vitro in hypoxia and reoxygenation. Neurotoxicology 23, 19 – 31 2002. **Liczba cytowań: 36**
4. Gabryel B., Małecki A.: Ebselen attenuates oxidative stress in ischemic astrocytes depleted of glutathione . comparison with glutathione precursors. Pharmacol Rep 58, 381-392, 2006. **Liczba cytowań: 21**
5. Toborek M., Lee YW., Hong P, Małecki A, Flora G, Garrido R, Henning B, Bauer HC, Nath A: HIV-Tat protein induces oxidative and inflammatory pathways in brain endothelium. J Neurochem 84, 169-179, 2003. **Liczba cytowań: 92**
6. Toborek M, Son KW, Pudełko A., King-Pospisil K., Wylęgała E, Małecki A : ERK ½ signaling pathway is involved in nicotine-mediated neuroprotection in spinal cord neurons.J Cell Biochem, 100, 279-292, 2007. **Liczba cytowań: 27**

7. Kubera M., Obuchowicz E, Goehler L, Brzeszcz J, Maes M: In animal models, psychosocial stress-induced (neuro)inflammation apoptosis and reduced neurogenesis are associated to the onset of depression. Progr Neuropsychopharmacol Biol Psychiatry, 35, 744-759, 2011. **Liczba cytowań: 66**
8. Maes M., Kubera M., Obuchowicz E, Goehler L, Brzeszcz J: Depression's multiple comorbidities explained by (neuro)inflammatory and oxidative & nitrosative stress pathways. Neuroendocrinol Lett 32, 7-24, 2011. **Liczba cytowań: 55**
9. Nowacka MM, Obuchowicz E: Vascular endothelial growth factor (VEGF) and its role in the central nervous system: A new element in the neurotrophic hypothesis of antidepressant drug action. Neuropeptides 46, 1-10, 2012. **Liczba cytowań: 23**
10. Obuchowicz E., Bielecka AM, Paul-Samojedny M, Pudełko A, Kowalski J: Imipramine and fluoxetine inhibit LPS-induced activation and affect morphology of microglial cells in the rat glial culture. Pharmacol Rep 66, 34-43, 2014.

Działalność dydaktyczna

Pracownicy Zakładu prowadzą ćwiczenia, seminaria i wykłady z farmakologii dla studentów Wydziału Lekarskiego SUM, studentów kierunków pielęgniarstwa i położnictwa Wydziału Nauk o Zdrowiu SUM.

Prowadzą również zajęcia z farmakologii w języku angielskim dla grup anglojęzycznych Wydziału Lekarskiego SUM oraz osób studiujących w ramach programu Erasmus. Pracownicy Zakładu uczestniczą w kształceniu studentów kierunku neurobiologia Wydziału Lekarskiego realizując program zajęć z neurobiologii emocji, neurobiologii uzależnień i neuropsychofarmakologii oraz prowadzą prace magisterskie.

Od 10 lat prowadzą kursy doskonalące dla farmaceutów organizowane przez Kolegium Kształcenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego SUM.

Działalność organizacyjna

- prof. Henryk Trzeciak - przewodniczący Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego (1992 – 1998)
- prof. Andrzej Małecki - przewodniczący Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego (2004 – 2007)
- prof. Ewa Obuchowicz - przewodnicząca Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego (2007 – 2010)
- Prof. Henryk Trzeciak - przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego w latach 1998 – 2001.
- W 1997 r. pracownicy Zakładu Farmakologii aktywnie uczestniczyli w organizowaniu XIII Kongresu Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego w Katowicach, Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był prof. Henryk Trzeciak.
- Prof. Andrzej Małecki współorganizował ogólnopolskie sympozjum „Metabolizm Leków i Ksenobiotyków" w Ustroniu (1997) i sympozjum „Pharmacology of Endothelial Cell Activation", które z udziałem gości zagranicznych odbywało się w ramach XIV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego w Krakowie (2001).

Kontakty zagraniczne:

W latach 1997-1999 prof. Andrzej Małecki odbył podoktorski staż naukowy w Division of Neurosurgery/Department of Surgery, University of Kentucky, Lexington, Kentucky, USA. Kilka lat później, w latach 2004 – 2005 przebywał tam ponownie jako stypendysta Fundacji Kościuszkowskiej. Roczny staż naukowy (2001 - 2002) w wymienionej jednostce odbyła również dr n. farm Anna Pudełko. W czasie pobytu pracownicy Zakładu prowadzili badania na hodowlach: komórek śródbłonka naczyń krwionośnych, komórek śródbłonka

naczyń mózgowych, oraz neuronów rdzenia kręgowego zwierząt laboratoryjnych. Uzyskane doświadczenia w pracy badawczej umożliwiły wprowadzenie ważnych metod do prac w Zakładzie Farmakologii, a uzyskane wyniki badań stały się podstawą rozprawy habilitacyjnej prof. Andrzeja Małeckiego i zostały opublikowane w kilku pracach.

KATEDRA I ZAKŁAD FARMAKOLOGII WYDZIAŁ LEKARSKI Z ODDZIAŁEM LEKARSKO-DENTYSTYCZNYM W ZABRZU

Historia działalności w latach 1995-2015:

Kierownicy Katedry i Zakładu Farmakologii w latach 1995-2015:
- 1985-2008 - Prof. dr hab. n. med. Ryszard Brus Kierownik
- 2008-2010 - Prof. dr hab. n. med. Ryszard Szkilnik p.o. Kierownika
- 18.03.2010-30.06.2010 - Prof. dr hab. n. med. Tadeusz F. Krzemiński p.o. Kierownika
- 01.07.2010- obecnie Prof. dr hab. n. med. Tadeusz F. Krzemiński Kierownik Katedry:

Kadra:
- Prof. dr hab. n. med. Tadeusz F. Krzemiński zatrudniony w roku 1979
- Prof. dr hab. n. med. Ryszard Brus zatrudniony w latach 1960-2008:
- Prof. dr hab. n. med. Andrzej Plech zatrudniony w latach 1962-2008:
- Prof. dr hab. n. med. Ryszard Szkilnik zatrudniony w latach 1969-2011:
- Prof. dr hab. n. med. Przemysław Nowak zatrudniony w latach 1991 do 2012:
- Prof. dr n. med. Andrzej Sokoła zatrudniony w latach 1967-2004 (14.09.2009†):

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich
- Doktoraty: 38
  Lek. med. Monika Rykaczewska-Czerwińska - 1995
  Lek. med. Przemysław Nowak - 1996
  Lek. med. Alicja Kasperska-Zając – 1998
  Lek. med. Piotr Zając– 1998
  Lek. med. Joanna Oświęcimska- 1999
  Lek. med. Norbert Kubański – 1999
  Lek. med. Tomasz Klimkiewicz – 2000
  Lek. med. Wiesław Kiszka – 2000
  Lek. stom. Durczok Adam - 2001
  Lek. med. Maurycy Porc – 2002
  Lek. med. Joanna Grzyb - 2002
  Lek. med. Grzegorz Kubala – 2002
  Lek. stom. Artur Durczok – 2003
  Lek. med. Sebastian Gibiec – 2003
  Lek. Grzegorz Bielaczyc – 2004
  Lek. Adam Kwieciński – 2004
  Lek. med. Tomasz Zagził - 2005
  mgr farm. Aleksandra Bortel- 2006
  Lek. Łukasz Labus – 2006
  Mgr Joanna Dąbrowska - 2006
  Lek. Marek Swoboda - 2007
  Lek. Michał Kliber – 2007
  Lek. Marzena Drosik-Ferdyn – 2007
  Lek. dent. Łukasz Gilowski - 2007
  mgr analityki med. Beata Maksym – 2008
  Lek. Łukasz Noras – 2008
  Lek. dent. Łukasz Gilowski - 2008
  Lek. Maciej Hajduga – 2009
  Lek. Agnieszka Kędzia - 2009

mgr farm. Èva Kórössy-Mruk- 2010
Lek. Kamila Bojanek – 2010
Lek. Michał Świerszcz – 2010
Lek. dent. Piotr Kądzielnik – 2011
Lek. Muchacki Rafał – 2011
Lek. Wojciech Roczniak - 2012
Lek. Katarzyna Anna Mitręga – 2013
mgr Magdalena Beśka – 2013
Lek. Michał Żorniak - 2016

– Habilitacje: 2
Krzemiński Tadeusz F. - 1997
Nowak Przemysław - 2005

Doktoraty honoris causa, członkowstwa PAN i PAU, członkowstwa honorowe towarzystw naukowych

Prof. dr hab. n. med. Tadeusz F. Krzemiński

- Gesellschaft für Erfahrungstransfer in der Biomesstechnik e.V., Freiburg, Niemcy (1990-2000).
- Deutsche Gesellschaft für Experimentelle und Klinische Pharmakologie und Toxikologie, Niemcy (od 1992), a później od 1994 r. Deutsche Gesellschaft für Experimentelle und Klinische Pharmakologie und Toxikologie.
- Polskie Towarzystwo Farmakologiczne (1981-)
- Sekcja Kardiologii Eksperymentalnej Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (1995-) członek Zarządu Głównego (2009-2013).
- Societas Humboldtiana Polonorum (członek założyciel od 1990 r., członek Zarządu Oddziału Krakowsko-Katowickiego Societas Humboldtiana Polonorum (skarbnik, 1996-2003), członek Zarządu Głównego Societas Humboldtiana Polonorum (skarbnik, 2004-2013).
- Od 2001 ekspert oceniający międzynarodowe granty w Europejskiej Komisji, m.in. w latach 2012-2013 roku FP7" HEALTH-2013-INNOVATION-1, a w latach 2014-2015 - HORIZON 2020 Health, Demographic Change and Wellbeing Call" Personalising health and care.

Dr n. med. Katarzyna Mitręga

- European Society of Cardiology (2009-)
- Członek grupy roboczej International Society of Cardiovascular Pharmacology w Polsce
- Polskie Towarzystwo Kardiologiczne (2009-)
- Towarzystwo Internistów Polskich (2014-)

Prof. dr hab. n. med. Ryszard Brus

- International Neurotoxicity Society
- Polskie Towarzystwo Farmakologiczne (Członek Honorowy od 2010 r.)
- Polskie Towarzystwo Fizjologiczne
- Polskie Towarzystwo Pediatryczne

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Plech

- Polskie Towarzystwo Farmakologiczne

Prof. dr hab. n. med. Ryszard Szkilnik
- Polskie Towarzystwo Farmakologiczne

Prof. dr hab. n. med. Przemysław Nowak
- Polskie Towarzystwo Farmakologiczne
- Polskie Towarzystwo Pediatryczne

Udział w redakcjach i komitetach redakcyjnych czasopism naukowych o zasięgu międzynarodowym oraz krajowych w latach

Prof. dr hab. n. med. Tadeusz F. Krzemiński
- członek Editorial Board czasopisma European Journal of Pharmacology (2013-)
- członek Rady Naukowej oraz recenzent w czasopismach
  Farmacja w Praktyce (Wyd. Medycyna Plus, Warszawa; 2005-)
  Dental and Medical Problems (Wrocław; 2009-)
- recenzent w czasopismach:
  Life Science, Pharmacological Research, Heart and Vessels, Journal of Pharmacology and Pharmacy,
  Kardiologia Polska, Advances in Clinical and Experimental Medicine, Journal of Physiology and Pharmacology, Advances in Medical Sciences,

Dr n. med. Katarzyna Mitręga
- członek Editorial Review Board czasopisma International Journal of Diagnostic Imaging (2013-)

Prof. dr hab. n. med. Ryszard Brus
- członek Editorial Board Neurotoxicity Research (1998-)
- członek Editiorial Executive Board for the Professional Book Series in Pharmacology, Neuroscience and Biomedical Sciences; Salzburger and Graham Publishing Ltd., USA (od 1997).

Tematyka badawcza:

Od powstania Katedry Farmakologii w Katowicach w 1985 r. oraz przeprowadzonej w następnym roku częściowej modernizacji Katedry i Zakładu Farmakologii w Zabrzu Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach powstały trzy odrębne zespoły kierowane przez Pracowników naukowo-dydaktycznych, które prowadziły równolegle swoją działalność naukowo-badawczą. Taki podział działalności utrzymywał się również w latach 1995-2012 i rozwijane kierunki badawcze były konsekwencją badań prowadzonych w latach poprzednich.

Działalność naukowo-badawcza zespołu badawczego kierowanego przez prof. dr hab. n. med. Tadeusza F. Krzemińskiego

Pod jego kierownictwem prof. dr hab. n. med. T.F. Krzemińskiego opracowano i wdrożono szereg nowych metod badawczych lub ich standaryzowanych modyfikacji w dziedzinie kardiologii doświadczalnej wraz z komputerowym zbieraniem, opracowaniem i analizą danych za pomocą własnego oprogramowania, a mianowicie:
- metodę perfuzji wstecznej izolowanego serca /1990/,
- metodę arytmii reperfuzyjnych in vivo u szczurów wg Konwencji Lambeth I /1991/,
- model doświadczalny zawału mięśnia sercowego u szczurów in vivo polegający na zwiększeniu powtarzalności wyników poprzez operację wewnątrz klatki piersiowej i zmniejszeniu traumatyzacji /1993/,

- model doświadczalny mający na celu ocenę hemodynamiczną pracy serca szczura podczas fizjologicznej perfuzji working heart w zależności od czasu przeżycia po zawale mięśnia sercowego in vivo /1994/;
- metodę arytmii reperfuzyjnych u szczurów w modelu working heart /1995/,
- model niedotlenienia izolowanego serca poddanego fizjologicznej perfuzji (low flow ischemia on working heart) /1995-1996/,
- nową metodę do badań płynów kardioprotekcyjnych i kardioplegicznych w modelu working heart /1995-1996/,
- modyfikację techniki i obrazowania angiografii tętnic wieńcowych szczura /2004/.

Działalność naukowo-badawcza zespołu badawczego kierowanego przez prof. dr hab. n. med. Ryszarda Brusa (zakończona w Katedrze w 2008 roku) oraz prof. dr hab. n. med. Przemysława Nowaka (zakończona w 2012 roku)

Zespół kontynuował badania związane z farmakologią ośrodkowego układu nerwowego. Główne kierunki w tym zakresie stanowiły badania układu ośrodkowych neuronów dopaminowych, serotoninowych, histaminowych i innych w mechanizmie działania leków neuro- i psychotropowych oraz innych substancji o wysokiej aktywności biologicznej.

W latach 90-tych ubiegłego wieku wprowadzono do metod naukowych stosowanych w Katedrze i Zakładzie Farmakologii następujące techniki badawcze:

- oznaczanie amin biogennych i ich metabolitów w mózgu szczurów techniką HPLC/ED.
- oznaczanie uwalniania do przestrzeni synaptycznej neuronów mózgu szczura metabolitu dopaminy - DOPAC, techniką przyżyciowej woltametrii pulsacyjnej.
- oznaczanie chromatograficzne (HPLC/ED) amin biogennych i ich metabolitów w dializacie mózgu swobodnie poruszających się szczurów najnowocześniejszą techniką mikrodializy (Coluchem II Data Analysis System, ESA).
- oznaczanie rodników tlenowych (ROS) w tkance i dializacie tkanki mózgowej szczurów.
- opracowanie zwierzęcego (szczurzego) modelu nadwrażliwości ośrodkowych receptorów dopaminowych D2 i ich oceny poprzez codzienną iniekcję noworodkom szczurzym przez okres od 10 do 30 dni życia pozapłodowego agonistą receptora – kwinpirolu (model za zbliżony do zjawiska występującego w schizofrenii u ludzi).
- opracowanie szczurzego modelu dziecięcej choroby polegającej na zwiększonej pobudliwości i zmniejszonej uwadze (ADHD – Attention Deficit Hyperactivity Disorder). W oparciu o ten model przeprowadzono poszukiwania nowych leków skuteczniejszych i bezpieczniejszych od dotychczas stosowanej amfetaminy (blokujących ośrodkowe receptory serotoninowe).
- opracowanie szczurzego modelu choroby Parkinsona po podaniu 6-hydroksydopaminy noworodkom.
- wprowadzenie metod używanych do badań ośrodkowego układu nerwowego ocenę wychwytu znakowanej trytem glukozy przez tkankę mózgową pod wpływem leków i substancji oddziaływujących na ośrodkowy układ nerwowy.

Działalność naukowo-badawcza zespołu badawczego prof. dr hab. n. med. Andrzeja Plecha (zakończona w 2008 roku)

Zespół zajmował się farmakologią ośrodkowego układu nerwowego, a w szczególności ośrodkowymi efektami biologicznymi peptydów pochodzenia zwierzęcego i owadziego oraz ich analogów.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe

Zespół badawczy - prof. dr hab. n. med. Tadeusza F. Krzemińskiego

- odkrycie, że hodowle astrocytów oraz komórek mikrogleju mózgu szczura poddane niedotlenieniu są także istotnym źródłem syntezy i uwalniania prostacykliny zależnym od ilości wolnych jonów wapnia, co ma zasadnicze znaczenie dla regulacji funkcjonowania mózgu in vivo (wykonane podczas stypendium Fundacji im. Alexandra von Humboldt w Instytucie Farmakologii we Fryburgu Bryzgowijskim w Niemczech).
- wykazanie istnienia zależności czasowej między ekspresją genu TNFα oraz iNOS i ich stwierdzenie nieliniowego przebiegu zmian parametrów hemodynamicznych po nieleczonym zawale u szczurów, określeniu ich wzajemnych korelacji w procesie który przebiega w trzech fazach (do 70-go dnia) w powiązaniu ze zmianami histopatologicznymi,
- wykazanie działania kardioprotekcyjnego i przeciwarytmicznego preparatów głogu oraz jego czynnych frakcji oraz zaproponowanie mechanizmu tego działania,
- wykazanie działania kardioprotekcyjnego i przeciwarytmicznego nowego antagonisty kanałów wapniowych – furnidypiny, jej izomerów oraz aktywnych metabolitów,
- spostrzeżenie anomalii anatomicznej tętniczego unaczynienia serca szczura, wieloletnie nad nią badania, których efektem była standaryzacja szczurów stada SPD SUM w Centralnej Doświadczalnej Zwierzętarni ŚAM mającej na celu wprowadzenie zwierzęcego modelu doświadczalnego spontanicznej kardiomiopatii powstałej w wyniku ww. anomalii.

Zespół badawczy kierowany przez prof. dr hab. n. med. Ryszarda Brusa (zakończona w Katedrze w 2008 roku) oraz prof. dr hab. n. med. Przemysława Nowaka (zakończona w 2012 roku)

- wykazanie, że etanol hamuje kumulację i toksyczne efekty kadmu na organizmy ssaków,
- wykazanie, że tlenek azotu moduluje funkcję ośrodkowego układu dopaminergicznego,
- zaproponowanie nowej strategii leczenia zespołu ADHD poprzez wpływ na ośrodkowy układ serotoninergiczny,
- wykazanie, że jednorazowe podanie cynku przed zapłodnieniem szczurzyc zapobiega toksycznemu działaniu kadmu na ośrodkowy układ nerwowy płodu oceniane metodami
- opracowanie zwierzęcego modelu choroby Parkinsona,
- wykazanie, że trimetazydyna – lek kardiotropowy wykazuje efekty ośrodkowe poprzez zwiększenie poboru glukozy przez tkankę mózgową,
- wykazanie, że w niedoczynności ośrodkowego układu dopaminergicznego obserwowanej w chorobie Parkinsona rolę zastępczą przejmuje układ serotoninergiczny oraz histaminergiczny.

Zespół badawczy prof. dr hab. n. med. Andrzeja Plecha (zakończona w 2008 roku)

- zbadanie efektów pamięciowych syntetycznych peptydów.
- zbadanie wpływu konopresyn na procesy uczenia się z pamięci.
- zbadanie roli wolnych rodników NO i cGMP w mechanizmie percepcji bólu u szczurów
- zbadanie mechanizmu przeciwbólowego działania tuftsyny.
- zbadanie wpływu ksylokainy na czynność układu dopaminowego brzusznego prążkowia.

Ważniejsze publikacje w latach 1995-2015

W latach 1995-2015 opublikowano 104 prace w czasopismach zagranicznych (IF 171,541), 241 prac w czasopismach krajowych (IF 46,54) oraz przedstawiono 72 zagranicznych oraz 292 polskich doniesień zjazdowych, które powstały lub były afiliowane w

Katedrze i Zakładzie Farmakologii (wg. danych Biblioteki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego Katowicach).

Publikacje współautorstwa prof. dr hab. Tadeusza F. Krzemińskiego oraz zespołu

1. Chatterjee S.S., Koch E., Jaggy H., Krzemiński T.: In-vitro und in-vivo untersuchungen zur kardioprotektiven wirkung von oligomeren procyanidinen in einem Crataegus-extract aus Blättern mit Blüten. Arzneim Forsch/Drug Res 1997, 47, II, 821-825. **Liczba cytowań: 77**
2. Heba G., Krzemiński T., Porc M., Grzyb J., Ratajska A., Dembińska-Kieć A.: The time course TNFα, iNOS and VEGF expression in experimental model of chronic myocardial infarction in rats. J Vasc Res 2001, 38, 288-299. **Liczba cytowań: 44**
3. Heba G., Krzemiński T., Porc M., Grzyb J., Ratajska A., Dembińska-Kieć A.: Relation between expression of TNFα, iNOS and VEGF mRNA and development of heart failure after experimental myocardial infarction in rats. J Physiol Pharmacol 2001, 52, 39-52. **Liczba cytowań: 26**
4. Krzemiński T.F., Nożyński J.N., Grzyb J., Porc M.: Wide-spread myocardial remodeling after acute myocardial infarction in rat. Features for heart failure progression. Vasc Pharmacol 2008, 48, 100-108. **Liczba cytowań: 18**
5. Buszewski B., Welerowicz T., Tęgowska E., Krzemiński T.F.: Determination of selected beta-receptors antagonists in biological samples by solid phase extraction with cholesterolic phase and LC/MS. Anal Bioanal Chem 2009, 393:263-272. **Liczba cytowań: 14**
6. Żorniak M., Mitręga K., Białka S., Porc M., Krzemiński T.F.: Comparison of thiopental, urethane and pentobarbital in the study of experimental cardiology in rats in vivo. J Cardiovasc Pharmacol 2010, 56, 1, 38-44. **Liczba cytowań: 11**
7. Mitręga M., Żorniak M., Varghese B., Lange D., Nożyński J., Porc M., Białka S., Krzemiński T.F.: Effect of L-leucine and L-valine on arrhythmias, hemodynamics and myocardial morphology in rats. Pharmacol Res 2011, 64, 218– 225. **Liczba cytowań: 6**
8. Krzemiński T.F., Gilowski Ł., Wiench R., Płocica, I., Kondzielnik P., Sielańczyk A.: Comparison of ropivacaine and articaine with epinephrine for infiltration anesthesia in dentistry – a randomized study. Int Endodontic J 2011, 44, 746–751. **Liczba cytowań: 7**
9. Mitręga K.A., Varghese B., Porc M., Krzemiński T.F.: Anti-arrhythmic and hemodynamic effects of oxy nifedipine, oxy nimodipine, oxy nitrendipine and oxy nisoldipine. Pharmacol Res 2012, 66 (4), 300-308.
10. Gilowski Ł., Kondzielnik P., Wiench R., Płocica I., Strojek K., Krzemiński T.F.: Efficacy of short term adjunctive submicrobial dose doxycycline in diabetic patients – randomized study. Oral Dis 2012, 18 (8), 763-770. **Liczba cytowań: 4**
11. Mitręga K.A., Nożyński J. K., Porc M., Krzemiński T.F.: The beneficial effects of post-myocardial infarction, long oral treatment with M-2 in preventing the development of cardiomyopathy in rats. J Clin Exp Cardiolog 2013,4:12. **Liczba cytowań: 1**
12. Mitręga K.A., Porc M., Krzemiński T.F.: Differential effects of furnidipines' metabolites on reperfusion-induced arrhythmias in rats in vivo. Plos One 2014, 9, 1-6.
13. Mitręga K.A., Nożyński J., Porc M., Krzemiński T.F.: Dihydropyridines' metabolites-induced early apoptosis after myocardial infarction in rats; new outlook on preclinical study with M-2 and M-3. Apoptosis 2015 Dec 1-14. DOI: 10.1007/s10495-015-120
14. Sokal A., Lenarczyk R., Kowalski O., Mitręga K., Pluta S., Stabryła-Deska J., Streb W., Urbanik Z., Krzemiński T.F., Kalarus Z.: The prognostic value of collagen turnover biomarkers in cardiac resynchronization therapy- a subanalysis of TRUST CRT Randomized Trial population. HeratRhythm DOI: http://dx.doi.org/10.1016/j.hrthm.2015.12.036 Published Online: January 08, 2016

Publikacje współautorstwa prof. dr hab. Ryszarda Brusa, prof. dr hab. Ryszarda Szkilnika, prof. dr hab. Przemysława Nowaka oraz zespołu:

1. Plech A., Brus R., Kalbfleisch J.H., Kostrzewa R.M.: Enhanced oral activity responses to intrastriatal SKF 38393 and m-CPP are attenuated by intrastriatal mianserin in neonatal 6-OHDA-lesioned rats. Psychopharmacology (Berlin) 1995, 119, 466-473 **Liczba cytowań: 23**
2. Nowak P., Brus R., Kostrzewa R.M.: Amphetamine-induced enhancement of neostriatal in vivo microdialysate dopamine content in rats, quinpirole-primed as neonates. Pol. J. Pharmacol. 2001, 53, 319-329. **Liczba cytowań: 26**
3. Kostrzewa R.M., Kostrzewa J.P., Brus R.: Neuroprotecitve and neurotoxic roles of levodopa (L-DOPA) in neurodegenerative disorders relating to Parkinson's disease. Amino Acids 2002, 23, 57-63. **Liczba cytowań: 20**
4. Nowak P., Brus R., Oświęcimska J., Sokoła A., Kostrzewa R.M.: 7-Nitroindazole enhances amphetamine- Kostrzewa R.M., Kostrzewa J.P., Nowak P., Kostrzewa R.A., Brus R.: Dopamine D2 agonist priming in intact and dopamine-lesioned rats. Neurotox Res 2004, 6, 457-462. **Liczba cytowań: 10**
5. Sieroń A., Labus Ł., Nowak P., Cieślar G., Brus H., Durczok A., Zagził T., Kostrzewa R.M., Brus R.: Alternating extremely low frequency magnetic field increases turnover of dopamine and serotonin in rat frontal cortex. Bioelectromagnetics 2004, 25, 426-430. **Liczba cytowań: 18**
6. Kostrzewa R.M., Nowak P., Kostrzewa J.P., Kostrzewa R.A., Brus R.: Peculiarities of L-DOPA treatment of Parkinson's disease. Amino Acids 2005, 28, 157-164. **Liczba cytowań: 20**
7. Kostrzewa R.M., Huang N.Y., Kostrzewa J.P., Nowak P., Brus R.: Modeling tardive dyskinesia: predictive 5-HT2C receptor antagonist treatment. Neurotox. Res. 2007, 11, 41-50. **Liczba cytowań: 18**
8. Nowak P., Bortel A., Dąbrowska J., Biedka I., Słomian G., Roczniak W., Kostrzewa R.M., Brus R.: Histamine H3 receptor ligands modulate L-dopa-evoked behavioral responsem and L-dopa-derived extracellular dopamine in dopamine-denervated rat striatum. Neurotox Res 2008, 13, 231-240. **Liczba cytowań: 13**
9. Kostrzewa R.M., Kostrzewa J.P., Brown R.W., Nowak P., Brus R.: Dopamine receptor supersensitivity: development, mechanisms, presentation, and clinical applicability. Neurotox Res 2008, 14, 121-128. **Liczba cytowań: 8**
10. Nowak P., Noras Ł., Jochem J., Szkilnik R., Brus H., Kőrössy E., Drab J., Kostrzewa R.M., Brus R.: Histaminergic activity in a rodent model of Parkinson's disease. Neurotox Res 2009, 15, 246-251. **Liczba cytowań: 8**

Publikacje współautorstwa prof. dr hab. Andrzeja Plecha oraz zespołu:

1. Plech A., Brus R., Kalbfleisch J.H., Kostrzewa R.M.: Enhanced oral activity responses to intrastriatal SKF 38393 and m-CPP are attenuated by intrastriatal mianserin in neonatal 6-OHDA-lesioned rats. Psychopharmacology (Berlin) 1995, 119, 466-473. **Liczba cytowań: 13**
2. Brus R., Kostrzewa R.M., Felińska W., Plech A., Szkilnik R., Frydrych J.: Ethanol inhibits cadmium accumulation in brains of offspring of pregnant rats that consume cadmium. Toxicol Lett 1995, 76, 57-62. **Liczba cytowań: 10**
3. Sieroń A., Brus R., Szkilnik R., Plech A., Kubański N., Cieślar G.: Influence of alternating low frequency magnetic fields on reactivity of central dopamine receptors in neonatal 6-hydroxydopamine treated rats. Bioelectromagnetics 2001, 22, 479-486. **Liczba cytowań: 20**

4. Plech A., Klimkiewicz T., Maksym B.: Effect of L-arginine on memory in rats. Pol J Pharmacol 2003, 55, 987-992. **Liczba cytowań: 18**.

Działalność dydaktyczna:

Katedra i Zakład Farmakologii w Zabrzu prowadzi zajęcia z farmakologii i toksykologii oraz farmakologii klinicznej dla studentów (III, IV oraz V roku kierunku Lekarskiego; III, IV oraz V roku kierunku lekarsko-dentystycznego; II roku kierunku ratownictwa medycznego).

Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Farmakologii Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrzu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego działa nieprzerwanie od 1957 roku.

Od roku 2010 pracownicy Katedry prowadzą indywidualne zajęcia w języku angielskim z farmakologii i farmakologii klinicznej na kierunku lekarskim dla studentów zagranicznych z Włoch (5), Turcji (2) Portugalii (2), Słowacji (2). 13

Działalność organizacyjna:

Zespoły pod kierownictwem prof. dr hab. Ryszarda Brusa oraz prof. dr hab. Andrzeja Plecha kontynuowały poprzednią działalność organizując lub współorganizując wraz z Oddziałem Śląskim Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego i Instytutem Farmakologii PAN w Krakowie kolejny cykl naukowych konferencji krajowych:

- Dni Neuropsychofarmakologiczne (IV do XVIII w latach 1995-2009),
- Sympozjum The Thirteenth Day of Neuropsychopharmacology (Poznań 2004), , Sympozjum The Fourteenth Day of Neuropsychopharmacology (Wrocław 2007), , Sympozjum The Nineteenth Day of Neuropsychopharmacology (Krynica Zdrój 2010).

Pracownicy Katedry i Zakładu Farmakologii w Zabrzu współorganizowali:

- XIII Kongres Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego (Katowice 1998). Przewodniczący Komitetu Naukowego: prof. dr hab. Ryszard Brus. Komitet Organizacyjny: dr hab. Andrzej Plech, dr hab. Ryszard. Szkilnik, dr Przemysław Nowak, dr Monika Rykaczewska-Czerwińska, dr Andrzej Sokoła.
- XV Międzynarodowego Kongresu Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego (Poznań 2004). Przewodniczący Komitetu Naukowego: prof. dr hab. Ryszard Brus. Komitet Organizacyjny: prof. dr hab. Andrzej Plech, prof. dr hab. Ryszard Szkilnik, dr Przemysław Nowak, mgr Aleksandra Bortel.

Prof. dr hab. Ryszard Brus pełnił funkcję Przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego w latach 2001 -2014, a w 2010 został członkiem honorowym tego Towarzystwa.

Prof. dr hab. Ryszard Szkilnik pełnił funkcję przewodniczącego Śląskiego Oddziału PTF (1998-2001), a sekretarza Zarządu Głównego PTF w latach 2001-2004.

Prof. dr hab. n. med. Przemysław Nowak pełnił funkcję skarbnika Oddziału Śląskiego PTF (1998-2001), później skarbnika Zarządu Głównego PTF (2001-2004), a następnie v-ce przewodniczącego Oddziału Śląskiego PTF (2010-2013).

Dr Monika Rykaczewska-Czerwińska pełniła funkcję przewodniczącego w Oddziale Śląskim PTF (2010-2013), w tym ostatnio funkcję v-ce przewodniczącej (2013-).

Prof. dr hab. n. med. Tadeusz F. Krzemiński współorganizował, bądź organizował wraz z zespołem konferencje naukowe:

- 6 Międzynarodowy Kongres Naukowy Nauka i Sztuka dla Europy (Kraków, 2004; współorganizator; skarbnik w Zarządzie Głównym Societas Humboldtiana Polonorum).

- Międzynarodowa konferencja VIP-ów Nauka i edukacja w Europie. Nowe możliwości i bariery (Toruń, 2006; Societas Humboldtiana Polonorum oraz Fundacja im. Alexandra von Humboldta).
- Międzynarodowa konferencja Etyka i medycyna (Ethics & Medicine. Tschechisch-slowakisch-polnische Tagung, Katowice, 2008; Societas Humboldtiana Polonorum oraz Fundacja im. Alexandra von Humboldta).
- 8 Międzynarodowy Kongres Naukowy Świat bez granic – Nauka bez granic (Toruń, 2010; Societas Humboldtiana Polonorum oraz Fundacja im. Alexandra von Humboldta).

Kontakty zagraniczne
- Dr. Shyam S. Chatterjee, Dr. Willmar Schwabe Arzneimittel, Niemcy; 1898- 2010,
- Prof. Pierre Statkom, Centre de Recherche Moleculaire, Szwajcaria; 1899-1999
- Hugo Sachs Elektronik, March, Niemcy; 1988-2005,
- Prof. Dr. Joachim Döring, Physiologisches Institut, Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, Niemcy; 1988-1998.
- Prof. Richard M. Kostrzewa, East Tennessee State University, College of Medicine, Johnson City, Tennessee, USA, 1981-2011
- Prof. Jashovam Shani, The Hebrew University of Jerusalem School of Pharmacy Faculty of Medicine, Department of Pharmacology, Jerusalem, Israel, od 1989 r.
- Prof. Klaus Mengel, Institut für Pharmakologie und Toxicologie, Der Fakultät für Klinische Medizin der Universität Heidelberg, Mannheim, Niemcy od 1985 r.
- Prof. dr hab. Przemysław Nowak wziął udział w 2008 r. w 38 Annual Meeting of the Society for Neuroscience, Washington, USA, a w 2010 r w XVIII WFN World Congress on Parkinson's Disease and Related Disorders, Miami, USA oraz 5th Annual Frontiers of Clinical Investigation Symposium “Pain 2010: Bench to bedside”. San Diego USA (wraz z prof. dr hab. Ryszardem Szkilnikiem oraz dr Moniką Rykaczewską-Czerwińską). 17

Życiorysy zmarłych pracowników naukowych

Dr n. med. Andrzej Sokoła (14.02.1943 – 14.09.2009†)

Dr n. med. Andrzej Sokoła urodził się 14 lutego 1943 r. w Bielsku Białej. Tam uczęszczał do szkoły podstawowej i liceum. W 1961 r. dostał się na studia lekarskie w Śląskiej Akademii Medycznej, które ukończył w 1967 roku uzyskując dyplom lekarza. Pracę w Katedrze Farmakologii rozpoczął w 1964 r. jako członek studenckiego Towarzystwa Naukowego. Początkowo pracował pod kierunkiem prof. T. Chruściela (do 1969 r.) a następnie prof. Z.S. Hermana (do 1985 r.), po czym pod kierunkiem Prof. Ryszarda Brusa. Na stanowisku asystenta w Katedrze został zatrudniony z dniem 1 października 1971. Równolegle specjalizował się w zakresie chorób wewnętrznych. Opracował samodzielnie model perfuzji izolowanej wątroby szczura w oparciu o który w 1974 r. obronił rozprawę doktorską pt. „Efekty metaboliczne O-metoksy metabolitów katecholamin w wątrobie szczura” (Promotor: prof. Z.S. Herman). W roku 1975 został powołany na stanowisko adiunkta. Przebywał kilkakrotnie na znaczących szkoleniach zagranicznych a mianowicie w 1976 r. – Instytut Farmakologii Uniwersytetu Halle (dawne NRD) – 1976 r. – 1 miesiąc, prestiżowy Instytut Badań Farmakologicznych Mario Negri – Włochy, 1985 r. – 1 rok, instytut jak wyżej ponownie 1988 r. – 3 miesiące. W trakcie pobytu we Włoszech nabył umiejętności unikalnej metody oznaczania uwalniania dopaminy i jej metabolitu DOPAC-u techniką „przyżyciowej woltametrii pulsacyjnej”. Pozyskał do swego laboratorium odpowiednią aparaturę. Skupiając się na zdobytych umiejętnościach opublikował szereg wartościowych prac naukowych. Odkrył, iż stany niedotlenienia mózgu (nawet krótkotrwałe) prowadzą do ogromnych „wyrzutów” dopaminy z dopaminergicznych neuronów. Postawił

hipotezę, iż krótkotrwałe uwalnianie dużych ilości neuroprzekaźnika mogą prowadzić do tworzenia na drodze samoutlenienia wysokoenergetycznych rodników, wtórnie uszkadzających neurony dopaminergiczne – (np. stany bezdechów w trakcie snu człowieka). Spostrzeżenie powyższe przedstawił na zjeździe w Niemczech (Sokoła A.: New experimental model of brain hypoxia/ischemia. Massive dopamine releases studied in vivo by differential pulse voltametry (DPV). 7th International Symposium on Pharmacology of Cerebral Ischemia. Marburg, Germany, July 27-29, 1988).
Powyższe zainspirowało dr A. Sokołę także do przygotowania rozprawy habilitacyjnej, której niestety nie dokończył. Był autorem ponad 30 wartościowych prac i wielu doniesień zjazdowych. Praca naukowa i dydaktyczna dr A. Sokoły została doceniona przez Władze Uczelni i uhonorowana kilkoma nagrodami naukowymi i dydaktycznymi J.M. Rektora a także odznaczeniami państwowymi.
Dr A. Sokoła odszedł na emeryturę w 2004 r. Zmarł nagle 14 września 2009 r.

Prof. dr hab. n. med. Ryszard Brus, Emerytowany Profesor SUM

Opracował: Prof. dr hab. n. med. Tadeusz F. Krzemiński Kierownik Katedry

KATEDRA I ZAKŁAD FARMAKOLOGII, WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY Z ODDZIAŁEM MEDYCYNY LABORATORYJNEJ W SOSNOWCU

Historia działalności za okres 1996-2014

Kierownicy
- 1972-2005 - prof. dr hab. n. med. Waldemar Janiec
- 2005-2008 - prof. dr hab. n. med. Henryk Ireneusz Trzeciak
- 2008- obecnie - dr hab. n. farm. Maria Pytlik

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi)
- dr hab. n. farm. Maria Pytlik
- dr hab. n. farm. Joanna Folwarczna
- dr hab. n. farm. Urszula Cegieła
- dr hab. n. med. Leszek Śliwiński.

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich
- Doktoraty: 9
  dr n. farm. Jolanta Kwiatkowska - 2001
  dr n. med. Zbigniew Kwiatkowski - 2004
  dr n. farm. Iwona Gubała - 2011
  dr n. farm. Dorota Bolek - (2012
  dr n. farm. Paweł Molin - 2012
  dr n. farm. Tomasz Hanke - 2012
  dr n. farm. Igor Rymkiewicz - 2013
  dr n. farm. Justyna Fronczek-Sokół - 2013
  dr n. farm. Hanna Korzeniowska - 2014

- Habilitacje: 5
  dr hab. n. farm. Maria Pytlik - 2005
  dr hab. n. farm. Joanna Folwarczna - 2007
  dr hab. n. farm. Urszula Cegieła - 2008
  dr hab. n. farm. Ilona Kaczmarczyk-Sedlak - 2010
  dr hab. n. med. Leszek Śliwiński - 2013

Tematyka badawcza

Główną tematyką jest farmakologia układu kostnego. Prowadzone są badania wpływu leków oraz roślinnych substancji czynnych na układ kostny w różnych modelach eksperymentalnej osteoporozy *in vivo* (m. in. wywołanej niedoborem estrogenów lub androgenów, nadmiarem glikokortykosteroidów, cukrzycą), a także badania molekularnych mechanizmów działania leków w hodowlach komórkowych komórek kostnych (osteoblastów i osteoklastów) *in vitro*.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe
- Wykazanie korzystnego działania doksycykliny w modelu eksperymentalnej osteoporozy wywołanej niedoborem estrogenów.
- Wykazanie ochronnego działania statyn na układ kostny szczurów z niedoborem estrogenów.

- Wykazanie możliwości wielokierunkowego działania substancji pochodzenia roślinnego (kofeiny w umiarkowanej dawce, kurkuminy, kwasów fenolowych, escyny i in.) na układ kostny.
- Wykazanie osłabiania ochronnego działania alendronianu na układ kostny przez inhibitory pompy protonowej w eksperymentalnych modelach niedoboru hormonów płciowych u szczurów.
- Wwykazanie możliwości wielokierunkowego, istotnego oddziaływania na układ kostny leków modyfikujących przekaźnictwo noradrenergiczne, serotoninergiczne, histaminergiczne.
- Wykazanie antyuterotonicznego działania bisfenylowych analogów argininowazopresyny u szczurów w badaniach *in vitro*.
- Udział prof. dr hab. n. med. Waldemar Janiec w opracowaniu „Farmakopei Polskiej V", „Farmakopei Polskiej VI", „Farmakopei Polskiej VII", „Farmakopei Polskiej VIII" oraz „Farmakopei Polskiej IX".

Najważniejsze publikacje:

W latach 1996 – 2014 pracownicy Katedry i Zakładu Farmakologii opublikowali łącznie 88 prac oryginalnych (w tym 16 poglądowych).

1. Pytlik M., Janiec W., Misiarz-Myrta M., Gubała I.: Effects of simvastatin on the development of osteopenia caused by ovariectomy in rats. Pol. J. Pharmacol. 2003; 55, 63-71. **Liczba cytowań: 23**
2. Pytlik M., Folwarczna J., Janiec W.: Effects of doxycycline on mechanical properties of bones in rats with ovariectomy-induced osteopenia. Calcif. Tissue Int. 2004; 75, 225-230. **Liczba cytowań: 22**
3. Folwarczna J., Śliwiński L., Janiec W., Pikul M.: Effects of standard heparin and low-molecular-weight heparins on the formation of murine osteoclasts *in vitro*. Pharmacol. Rep. 2005; 57, 635-645. **Liczba cytowań: 18**
4. Śliwiński L., Folwarczna J., Nowińska B., Cegieła U., Pytlik M., Kaczmarczyk-Sedlak I, Trzeciak H., Trzeciak H.I.: A comparative study of the effects of genistein, estradiol and raloxifene on the murine skeletal system. Acta Biochim. Pol. 2009; 56, 261-270. **Liczba cytowań: 18**
5. Folwarczna J., Zych M., Trzeciak H. I.: Effects of curcumin on the skeletal system in rats. Pharmacol. Rep. 2010; 62, 5, 900-909. **Liczba cytowań: 16**
6. Cegieła U., Folwarczna J., Pytlik M., Zgórka G.: Effects of extracts from *Trifolium medium* L. and *Trifolium pratense* L. on development of estrogen deficiency-induced osteoporosis in rats. Evid. Based Complement. Alternat. Med. 2012; ID 921684, (11 pages). **Liczba cytowań: 6**
7. Pytlik M., Cegieła U., Folwarczna J., Nowińska B.: Proton pump (H^+/K^+-ATPase) inhibitors weaken the protective effect of alendronate on bone mechanical properties in estrogen-deficient rats. Pharmacol. Rep. 2012; 64, 625-634. **Liczba cytowań: 1**
8. Folwarczna J., Pytlik M., Zych M., Cegieła U., Kaczmarczyk-Sedlak I., Nowińska B., Śliwiński L.: Favorable effect of moderate dose caffeine on the skeletal system in ovariectomized rats. Mol. Nutr. Food Res. 2013; 57, 1772-1184**.**
9. Śliwiński L., Folwarczna J., Pytlik M., Cegieła U., Nowińska B., Trzeciak H., Trzeciak H. I.: Do effects of propranolol on the skeletal system depend on the estrogen status? Pharmacol. Rep. 2013; 65, 1345-1356.
10. Cegieła U., Pytlik M., Folwarczna J., Miozga R., Piskorz S. and Nowak D.: Exercise prevented the lansoprazole-induced reduction of anti-osteoporotic efficacy of alendronate in androgen deficiency rats. Acta Pol. Pharm.-Drug Res. 2014; 71, 485-495.

Działalność dydaktyczna

W Katedrze i Zakładzie Farmakologii Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach prowadzone są zajęcia z farmakodynamiki i farmakologii na kierunku *farmacja, medycyna laboratoryjna, kosmetologia i biotechnologia* w formie wykładów, seminariów, ćwiczeń praktycznych oraz ćwiczeń specjalistycznych dla studentów wykonujących prace magisterskie w każdym roku akademickim.

Pracownicy Katedry i Zakładu Farmakologii prowadzą także wykłady i seminaria z farmakologii na studiach podyplomowych z zakresu *analityki medycznej* oraz wykłady dla farmaceutów specjalizujących się w zakresie farmacji aptecznej, a także dla farmaceutów w ramach szkolenia podyplomowego ciągłego.

Działalność organizacyjna

Pracownicy Katedry i Zakładu Farmakologii uczestniczyli w pracach Komitetu Organizacyjnego XIII Kongresu Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego w Katowicach w 1998 roku.

3. KRAKÓW

INSTYTUT FARMAKOLOGII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Historia działalności za okres 1996-2014

Instytut Farmakologii PAN (do 1974 roku Zakład Farmakologii PAN) powstał w 1954 roku dzięki wcześniejszym staraniom prof. Janusza Supniewskiego, pierwszego dyrektora placówki. Instytut zajmuje czołowe miejsce na liście polskich i zagranicznych ośrodków badawczych w dziedzinie biologii medycznej, a w 2002 roku uzyskał status Centrum Doskonałości „Neuropsychopharmacology in Search for New Perpectives to Respond to the Demands of Emerging European Society". W 2012 roku Instytut wraz z Wydziałem Lekarskim Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego uzyskał prestiżowy status Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego KNOW.

Obecnie Instytut składa się z 13 Zakładów i 9 Pracowni – 4 w Zakładzie Farmakologii, 1 w Zakładzie Badań Nowych Leków, 1 w Zakładzie Neurobiologii, 1 w Zakładzie Neurofarmakologii Molekularnej, 1 w Zakładzie Farmakologii Bólu i 1 w Zakładzie Neuroendokrynologii Doświadczalnej. Ponadto funkcjonujący w Zakładzie Fitochemii Ogród Roślin Leczniczych dostarcza materiału do badań fitochemicznych prowadzonych przez pracowników tego Zakładu.

http://if-pan.krakow.pl/pl/instytut/historia/

Kierownicy
1993-2006 - prof. Edmund Przegaliński (1993–2006)
2007 – obecnie - prof. Krzysztof Wędzony

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi)
Pełnoetatowych pracowników - 36 osób, półetatowych pracowników – 6 osób.

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:

W 1971 roku Instytut uzyskał prawo do nadawania stopnia naukowego doktora nauk medycznych oraz doktora nauk przyrodniczych. Obecnie placówka ma prawo nadawania stopni naukowych doktora oraz, od 1994 roku, doktora habilitowanego nauk medycznych w dziedzinie biologii medycznej.

W ciągu 60-letniej działalności placówki 31 pracowników Instytutu uzyskało tytuł naukowy profesora, 52 stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym 22 osób na podstawie postępowań habilitacyjnych przeprowadzonych w Instytucie, oraz 197 stopień naukowy doktora, w tym 168 osób na podstawie przewodów doktorskich przeprowadzonych w Instytucie.

Udział w redakcjach i komitetach redakcyjnych czasopism naukowych o zasięgu międzynarodowym:

Od 1954 roku najpierw Zakład, a potem Instytut Farmakologii PAN wydaje czasopismo pt. „Pharmacological Reports" (poprzednio „Polish Journal of Pharmacology") o współczynniku oddziaływania (impact factor) IF = 2.165.

Tematyka badawcza
Obszary badań:
- Ból
- Choroba afektywna dwubiegunowa

- Choroba Alzheimera
- Choroba Parkinsona
- Depresja
- Fitochemia
- Immunologia
- Ischemia
- Lęk
- Naturalna nagroda
- Neurotoksyczność
- Pamięć
- Poszukiwanie nowych leków
- Schizofrenia
- Uczenie się
- Uzależnienia lekowe

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

1. Opracowanie zwierzęcego modelu autyzmu w oparciu o prenatalne podawanie kwasu walproinowego szczurom (cykl prac, T. Schneider, R. Przewłocki i wsp). Jest to oryginalny i dobrze zweryfikowany model do badań przedklinicznych patomechanizmów autyzmu oraz potencjalnych leków mogących znaleźć zastosowanie w terapii tego zaburzenia.
2. Udowodnienie przeciwdepresyjnych właściwości cynku w badaniach przedklinicznych i klinicznych oraz wyjaśnienie mechanizmu jego interakcji z lekami przeciwdepresyjnymi (cykl prac G. Nowaka i wsp.). Powyższe badania dostarczają racjonalnych przesłanek do stosowania preparatów cynku jako suplementów diety w zapobieganiu i leczeniu depresji, zwłaszcza jednobiegunowej.
3. Wykazanie przeciwlękowych i przeciwdepresyjnych właściwości:
   - niektórych ligandów metabotropowych receptorów glutaminianergicznych, szczególnie mGluR5, w modelach zwierzęcych oraz ich interakcje z układem serotoninowym i tolerancją morfinową (cykl prac A.Pilca i wsp.). Wyniki powyższych badań sugerują nowe strategie leczenia stanów lękowych i depresjiz wykorzystaniem m.in. allosterycznych modulatorów receptorów metabotropowych.
   - oraz udowodnienie przeciwdepresyjnego i przeciwlękowego działania antagonistów receptorów serotoninergicznych 5-HT(6) i 5-HT(7) w różnych modelach zwierzęcych (cykl prac A. Wesołowskiej i wsp.). Badania te znacząco poszerzyły wiedzę na temat roli układu serotoninergicznego w regulowaniu czynności mózgu i wskazały na farmakologicznie nową grupę potencjalnych leków przeciwdepresyjnych i przeciwlękowych.
4. W badaniach nad mechanizmami neurodegeneracji i neuroprotekcji:
   - wykazanie, że antagoniści metabotropowych receptorów glutaminianergicznych mGluR5 oraz receptora adenozynowego A2A hamują objawy choroby Parkinsona w modelach zwierzęcych (prace K. Ossowskiej i wsp. oraz J. Wardas i wsp.). Są to istotne ustalenia, ponieważ stosowane obecnie leki w chorobie Parkinsona, działające głównie na układ dopaminergiczny, mają ograniczoną skuteczność i liczne działania niepożądane.
   - odkrycie neuroprotekcyjnego i przeciw-uzależnieniowego mechanizmu działania endogennej aminy - 1MeTIQ w modelach *in vitro i in vivo* (prace L. Antkiewicz-Michaluk i wsp.). Badania te wskazują na możliwość zastosowania tej aminy w wielu neurodegeneracyjnych schorzeniach ośrodkowego układu nerwowego, dla których nie ma obecnie skutecznej terapii farmakologicznej.

5. Wyjaśnienie roli ośrodkowych i obwodowych receptorów opioidowych oraz modulacji aktywacji mikrogleju w zwierzęcych modelach bólu neuropatycznego (prace B. Przewłockiej i wsp. oraz J. Miki i wsp.). Powyższe badania ujawniły skuteczność działania endomorfiny oraz inhibitorów aktywacji mikrogleju w zwalczaniu bólu neuropatycznego. Biorąc pod uwagę niewielką efektywność dostępnych leków przeciwbólowych w bólu neuropatycznym, uzyskane dane mogą mieć ważne znaczenie kliniczne.
6. Uzyskanie istotnych dowodów na znaczenie receptorów serotoninergicznych 5-HT(1A) i dopaminergicznych D4 w mechanizmach hamowania objawów psychotycznych (prace K. Wedzonego i wsp.). Stwierdzono, że receptory 5-HT1A mogą kontrolować aktywność korowych neuronów glutaminianergicznych, a antagonista tych receptorówzapobiega wystąpieniu objawów psychotycznych w modelu zwierzęcym.
7. W badaniach nad mechanizmami uzależnień lekowych:
   - weryfikacja udziału receptora serotoninowego 5-HT(1B) w mechanizmach działania psychostymulantów (prace E. Przegalińskiego i wsp., oraz M. Filip i wsp.). Wykazano, że wielokrotne podawanie kokainy zwiększa reaktywność receptorów serotoninergicznych 5-HT(1B), a agoniści tych receptorów nasilają wzrost aktywności lokomotorycznej indukowanej kokainą. Wykluczono natomiast udział receptorów 5-HT(1B) w rozwoju i ekspresji sensytyzacji na wielokrotne podawanie kokainy.
   - wykazanie, że antagonista glutaminianergicznych receptorów NMDA, związek memantyna, hamuje różne aspekty uzależnienia od morfiny, zarówno aspekty motywacyjne (poszukiwania narkotyku) jak i aspekty fizjologiczne (zespół abstynencyjny) uzależnienia od opiatu (prace P. Popika, W. Danysza i wsp.). Wyniki te skierowały uwagę badaczy zarówno na rolę układu glutaminianergicznego w patomechanizmie uzależnień, jak i na terapeutyczne zastosowanie antagonistów receptorów glutaminianergicznych.
8. W badaniach nad efektami leków przeciwdepresyjnych, wykazanie że:
   - leki przeciwdepresyjne i niektóre przeciwpsychotyczne powodują zahamowanie indukowanej glukokortykoidami transkrypcji genu i wyjaśnienie wewnątrzkomórkowego mechanizmu tego działania (prace B. Budziszewskiej i wsp., A. Basta-Kaim i wsp.). Badania te poszerzają wiedzę na temat znaczenia interakcji układu nerwowego, endokrynnego i immunologicznego w mechanizmach działania leków przeciwdepresyjnych i przeciwpsychotycznych.
   - niektóre leki przeciwdepresyjne i elektrowstrząs nasilają ekspresję jednego z trzech podtypów receptora alfa(1)-adrenergicznego, podtypu alfa(1A), i że ten efekt zależy od synaptycznego poziomu noradrenaliny (prace I. Nalepy i wsp.). Badania te zwróciły uwagę na istnienie zróżnicowanego udziału podtypów receptora alfa(1)-adrenergiczngo w efektach leków przeciwdepresyjnych, co może mieć znaczenie przy projektowaniu nowych leków.
9. Wykazanie, że układy monoaminergiczne mózgu odgrywają ważną rolę w fizjologicznej regulacji ekspresji cytochromu P450 w wątrobie, poprzez wpływ na układ endokrynny podwzgórza oraz poziom hormonów regulujących ekspresję tego enzymu (Prace W.A .Daniel i wsp.). Badania te wskazały na powiązania między ośrodkowym układem nerwowym (mózgiem) a cytochromem P450 – enzymem odpowiedzialnym za metabolizm substancji endogennych i leków.
10. Wyizolowanie i określenie struktury nowego związku pochodnego laktukopikryny z rośliny Cichoriumintybus (W. Kisiel i K. Zielińska). Związek ten, jak i laktony seskwiterpenowe izolowane przez w/w autorów mogą stanowić ważny materiał do analiz farmakologicznych.

11. W okresie od 1988 do 2003 roku Instytut posiadał akredytację NIH (National Institute of Health USA) dotyczącą badań na zwierzętach laboratoryjnych.

Najważniejsze publikacje:

W latach 1954–2014 pracownicy Instytutu opublikowali 7219 prac, w tym oryginalnych 3451, w większości w renomowanych, międzynarodowych czasopismach, oraz uzyskali 21 patentów.

Działalność dydaktyczna:

W 1970 roku przy ówczesnym Zakładzie Farmakologii PAN powstało studium doktoranckie, które funkcjonowało do roku 1997. W tym okresie ukończyło je 38 osób. Studium doktoranckie, finansowane ze środków własnych placówki, reaktywowano w 2003 roku; obecnie liczy ono 36 osób oraz 10 doktorantów Interdyscyplinarnych Studiów Doktoranckich „Nauki molekularne dla medycyny".

Działalność organizacyjna:

Od 1984 roku Instytut organizuje Szkoły Zimowe, konferencje szkoleniowe poświęcone upowszechnianiu wiedzy o najnowszych osiągnięciach i kierunkach rozwoju neuropsychofarmakologii na świecie. Obok pracowników Instytutu uczestnikami Szkół są pracownicy współpracujących z Instytutem placówek oraz innych ośrodków naukowych – np. wyższych uczelni, instytutów resortowych itp. Dotychczas zorganizowano 32 Szkoły Zimowe.

Kontakty zagraniczne

Instytut prowadził i nadal prowadzi wieloletnią współpracę naukową z placówkami zagranicznymi – m.in. w Niemczech, Danii, Holandii, Włoszech, Stanach Zjednoczonych, Francji, Szwecji, Rosji i na Węgrzech.

Wymiana osobowa z zagranicą w latach 1986–2014 obejmowała 96 wyjazdów długoterminowych (powyżej 3 miesięcy), 691 wyjazdów krótkoterminowych oraz 1483 wyjazdów na konferencje zagraniczne i zjazdy. W tym okresie Instytut odwiedziło 657 gości zagranicznych.

Od wielu lat Instytut współpracuje z krajowym i zagranicznym przemysłem farmaceutycznym. Współpraca ta obejmuje badania naukowe i naukowo-usługowe leków oryginalnych i odtwarzanych, konsultacje naukowe i szkolenie pracowników przemysłu z dziedziny farmakologii.

4. LUBLIN

UNIWERSYTET MEDYCZNY W LUBLINIE

KATEDRA I ZAKŁAD FARMAKOLOGII Z FARMAKODYNAMIKĄ, WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY

Historia działalności za okres 1996-2014

Kierownicy:
- 1973-2003 - prof. dr hab. n. farm. lek. med. Romuald Langwiński
- 2003 – obecnie prof. dr hab. n. farm. Sylwia Fidecka

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi):
- Prof. dr hab. Sylwia Fidecka
- Prof. dr hab. Jolanta Kotlińska
- Prof. dr hab. Grażyna Biała

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:
- Doktoraty: 7
  Dr Sylwia Talarek - 2000 r.
  Dr Joanna Listos - 2006 r.
  Dr Ewa Kędzierska - 2007 r.
  Dr Barbara Budzyńska - 2008 r.
  Dr Marta Kruk-Słomka - 2009 r.
  Dr Ewa Gibuła-Bruzda - 2013 r.
  Dr Jolanta Orzelska - 2013 r.
- Habilitacje: 2
  Jolanta Kotlińska - 2002 r.
  Grażyna Biała - 2006 r.
- Awanse profesorskie: 3
  Prof. dr hab. Sylwia Fidecka - 2007 r.
  Prof. dr hab. Jolanta Kotlińska - 2008 r.
  Prof. dr hab. Grażyna Biała - 2010 r.

Udział w redakcjach i komitetach redakcyjnych czasopism naukowych o zasięgu międzynarodowym:
prof. dr hab. Jolanta Kotlińska - członek Komitetu Redakcyjnego Czasopisma European Journal of Pharmacology (IF= 2. 684) od 2008 r.

Tematyka badawcza:
Działalność naukowo-badawcza związana jest głównie z psychofarmakologią i farmakologią uzależnień. Prace doświadczalne obejmują następujące grupy badań naukowych:

Zespół pod kierunkiem prof. dr hab. n. farm. **Sylwii Fideckiej** - (dr n. farm. Sylwia Talarek, dr n. farm. Joanna Listos, dr n. farm. Ewa Kędzierska, dr n. farm. Jolanta Orzelska) zajmuje się zagadnieniami związanymi z:

- poznaniem mechanizmów leżących u podłoża uzależnienia od morfiny, w tym badania behawioralne dotyczące objawów odstawiennych, tolerancji i sensytyzacji. Należą tu badania, w których:
  - oceniane jest znaczenie układu adenozynowego w uzależnieniu od morfiny;
  - badany jest wpływ prenatalnej ekspozycji na jony ołowiu i jony fluoru na rozwój uzależnienia od morfiny w wieku dojrzałym;
- poznaniem właściwości farmakologicznych i potencjału uzależniającego Salvinoryny A – substancji pochodzenia roślinnego o właściwościach halucynogennych oraz mefedronu – substancji syntetycznej należącej do grupy związków, powszechnie znanych jako „dopalacze";
- badaniem wpływu związków modulujących szlak L-arginina:NO:cGMP (L-arginina, sildenafil, L-NAME, 7-NI, błękit metylenowy, agmatyna) na uzależniające oraz amnestyczne efekty wybranych benzodiazepin m.in. diazepamu, flunitrazepamu
- określeniem działania farmakologicznego nowozsyntetyzowanych związków o spodziewanej aktywności w ośrodkowym układzie nerwowym

Zespół prof. dr hab. Sylwii Fideckiej współpracuje z Katedrą i Zakładem Syntezy i Technologii Chemicznej Środków Leczniczych UM w Lublinie, Katedrą i Zakładem Chemii Medycznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Katedrą Biochemii i Chemii Medycznej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

Zespół pod kierunkiem prof. dr hab. n. farm. Jolanty Kotlińskiej (dr n. farm. Ewa Gibuła-Bruzda, mgr farm. Dorota Kołtunowska oraz doktorantki - mgr farm. Kinga Gaweł, mgr farm. Małgorzata Jenda, mgr farm. Marta Marszałek) prowadzi badania nad mechanizmem uzależnień lekowych i bólu, powiązaniem tych zjawisk z układem aminokwasów pobudzających oraz peptydami (opioidowymi i antyopioidowymi). Badania obejmują następującą problematykę naukową:

- Udział neuroprzekaźnictwa glutaminianergicznego (receptory jonotropowe i metabotropowe) w uzależniającym działaniu substancji psychoaktywnych
- Udział neuroprzekaźnictwa glutaminianergicznego w zaburzeniach pamięci indukowanych substancjami uzależniającymi
- Rola receptorów metabotropowych dla glutaminianu podtyp 7 (mGluR7) w uzależnieniach od substancji psychoaktywnych
- Farmakologiczna ocena działanie analogów peptydów opioidowych (enkefalin i deltorfin) w zjawisku bólu i uzależnieniach lekowych
- Rola kiss-peptydów w uzależnieniach od substancji psychoaktywnych i zjawisku bólu
- Wpływ inhibitorów esterazy acetylocholiny na działanie substancji psychoaktywnych

Zespół współpracuje z Laboratorium Peptydów Wydziału Chemii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Katedrą Biochemii i Neurobiologii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Kierownik zespołu jest członkiem komitetu redakcyjnego czasopisma Europen Journal of Pharmacology oraz głównym redaktorem czasopisma Current Issues in Pharmacy and Medical Sciences.

Zespół pod kierunkiem prof. dr hab. n. farm. Grażyny Białej (dr n. farm. Barbara Budzyńska, dr n. farm. Marta Kruk-Słomka, oraz doktorantki: mgr farm. Agnieszka Michalak oraz Karolina Pękała) zajmuje się mechanizmami powstawania działań wzmacniających i uzależnienia nikotynowego u zwierząt oraz pro- i przeciwlękowymi i pro- lub przeciwdepresyjnymi efektami jednorazowo i przewlekle podawanych środków

psychostymulujących, łącznie z reakcjami krzyżowymi. Badania obejmują również następującą problematykę naukową:

- powiązanie procesów związanych z rozwojem uzależnień i formowaniem się szlaków kognitywnych. Zespół, po raz pierwszy w Katedrze opracował procedury do pomiaru tych efektów przy użyciu zmodyfikowanego labiryntu krzyżowego, rozpoznawania nowego obiektu i aktywnego unikania. W doświadczeniach tego typu badane są efekty kognitywne związków psychoaktywnych, pamięć zależna od stanu oraz stosowany jest zwierzęcy model choroby Alzheimera;
- podejmowane są próby opisania procesów sensytyzacji (odwrotnej tolerancji) na efekty lokomotoryczne oraz nagradzające nikotyny i innych związków (amfetaminy, morfiny, etanolu, ligandów receptorów kannabinoidowych CB1 i CB2 oraz mefedronu), głównie w teście warunkowanej preferencji miejsca, z uwzględnieniem procesów ekstynkcji (wygaszania), reinstatement (przywracania) wcześniej wytworzonej preferencji, sensytyzacji krzyżowej, a także opisanie nikotynowych i amfetaminowych zespołów abstynencyjnych u zwierząt. Wyniki doświadczeń posłużą do bardziej szczegółowego opisania mechanizmów powstawania uzależnień, głównie zależnych od jonów wapnia i ich farmakoterapii;
- wpływ przewlekłego stresu na efekty nagradzające, kognitywne i emocjonalne związków psychoaktywnych;
- efekty behawioralne wybranych furanokumaryn.

Zespół prof. dr hab. Grażyny Białej współpracuje z INSERM U952 w Paryżu, Samodzielną Pracownią Neuroinżynierii Medycznej UM w Lublinie, Katedrą i Zakładem Syntezy i Technologii Chemicznej Środków Leczniczych UM w Lublinie, Katedrą Farmakognozji z Pracownią Roślin Leczniczych UM w Lublinie, Katedrą Chemii Medycznej UM w Lublinie oraz PAN w Krakowie.

Projekty naukowe:

- Projekt KBN Nr N405 06333: „ Synteza i ocena farmakologiczna *in vivo* i *in vitro* pochodnych dekstrometorfanu jako selektywnych inhibitorów receptora nikotynowego„ (2008-2011); wykonawcy – prof. dr hab. Sylwia Fidecka, prof. dr hab. Grażyna Biała, dr n. farm. Ewa Kędzierska, dr n. farm. Barbara Budzyńska.
- Projekt badawczy promotorski przyznany przez Narodowe Centrum Nauki (N N405 091740): „Udział tlenku (NO) w amnestycznych efektach benzodiazepin”(2011-2013); kierownik - prof. dr hab. Sylwia Fidecka; wykonawca mgr farm. Jolanta Orzelska
- Projekt badawczy promotorski przyznany przez Narodowe Centrum Nauki (N N405 161639): „Wpływ analogów deltorfin i enkefaliny na percepcję bólu i motywacyjne aspekty uzależnienia od substancji psychoaktywnych”(2010-2013); kierownik - prof. dr hab. Jolanta Kotlińska; wykonawca mgr farm. Ewa Gibuła-Bruzda
- Grant międzynarodowy nr 6169.I/2005/2006, w ramach ***Programu Działań Zintegrowanych „Polonium***” i współpracy dwustronnej Polska-Francja, przyznawanego, ze strony polskiej, przez Ministerstwo Nauki i Edukacji Narodowej, Departament Współpracy Międzynarodowej; ze strony francuskiej: Ministerstwo Spraw Zagranicznych wraz z Ministerstwem Edukacji Narodowej. Temat projektu: “*Physiological role of organic cation transporters in monoaminergic transmission in the central nervous system*”; kierownik – prof. dr hab. Grażyna Biała
- Grant KBN N405297036: „Wpływ allosterycznej modulacji receptorów nikotynowych na ryzyko występowania zaburzeń kognitywnych u ludzi”; (2009-2012); współautor i główny wykonawca - prof. dr hab. Grażyna Biała; wykonawca: dr Marta Kruk
- Grant badawczy MNiSW, Nr 3048/B/H03/2009/37: „Identyfikacja bioaktywnych kryptein w OUN” (2009 – 2012); wykonawca prof. dr hab. Jolanta Kotlińska

- Grant Unii Europejskiej RFE/0254/374/11/2009: Europejski Fundusz Społeczny, Kapitał Ludzki, Narodowa Strategia Spójności, wykłady poświęcone farmakoterapii schorzeń układu oddechowego dla słuchaczy podyplomowych; wykonawca - prof. dr hab. Grażyna Biała
- Drogą konkursu ogólnopolskiego, wykład prof. dr hab. Grażyny Białej pt. „Farmakoterapia chorób nowotworowych" został zakwalifikowany do realizacji w ramach projektu unijnego „Opracowanie i wdrożenie programów kształcenia z zakresu medycyny i farmacji metodą e-learningu na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi", nr PO KL.04.01.01-00/287/08-00, finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IV Szkolnictwo Wyższe i Nauka, od roku 2009
- 2013-2014; Medfutur – medyczne zawody przyszłości (Działanie 4.3., POKL.04.03.00-00-052/12-00), zadanie VI „Farmacja kliniczna", kształcenie na kierunku farmacja z zagadnień medycyny osób starszych; przewodnicząca Komisji Rekrutacyjnej - prof. dr hab. Grażyna Biała; wykonawcy: dr Joanna Listos, dr Barbara Budzyńska, dr Marta Kruk-Słomka, dr Ewa Kędzierska
- Grant międzynarodowy sponsorowany przez The International Centre for Genetic Engineering and Biotechnology (ICGEB), Trieste, Italy, Nr CRP/POL05-02: "Proteome in the Central Nervous System in Drug Dependence" (2006 – 2009); główny wykonawca prof. dr hab. Jolanta Kotlińska .
- Grant NCN Nr. 3744/B/H03/2011/40: „Lokalna dystrybucja oraz odpowiedź układu peptydowego mózgu na podanie i.c.v. wybranych narkotyków. Badania techniką DESI-MS" (2011-2014); wykonawca prof. dr hab. Jolanta Kotlińska
- Projekt z funduszy europejskich, finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Konsorcjum Niemiecko-Francusko-Polskie Nr. 05/EuroNanoMed/2012: „Zastosowanie aptamerów w metastazie nowotworów prostaty – kwasy nukleinowe w celowanej terapii i diagnostyce" (2012-2016); wykonawca prof. dr hab. Jolanta Kotlińska
- Grant NCN 2014/13/B/NZ4/01249 pt.: „Wpływ struktury chemicznej pochodnych kumaryn na ich efekty ośrodkowe ocenianie w badaniach behawioralnych i biochemicznych", kierownik dr n. farm Barbara Budzyńska
- Grant NCN nr 2013/11/B/NZ7/04837 pt.: „Behawioralna i biochemiczna ocena działania mefedronu oraz interakcji z innymi substancjami psychoaktywnymi", kierownik prof. dr hab. Grażyna Biała.

Najważniejsze publikacje:

1. Biała G, Kotlińska J. Blockade of the acquisition of ethanol-induced conditioned place preference by N-methyl-D-aspartate receptor antagonists. Alcohol Alcohol. 1999, 34(2), 175-82. IF=1,408; **Liczba cytowań: 64**
2. Kotlińska J., Wichmann J., Legowska A., Rolka K., Silberring J. Orphanin FQ/nociceptin but not Ro 65-6570 inhibits the expression of cocaine-induced conditioned place preference. Behav Pharmacol. 2002, 13(3), 229-35. IF=1,937; **Liczba cytowań: 43**
3. Kotlinska J., Bochenski M., Danysz W. N-methyl-D-aspartate and group I metabotropic glutamate receptors are involved in the expression of ethanol-induced sensitization in mice. Behav Pharmacol. 2006, 17(1), 1-8. IF=2,388; **Liczba cytowań: 30**
4. Kotlinska J., Bochenski M. The influence of various glutamate receptors antagonists on anxiety-like effect of ethanol withdrawal in a plus-maze test in rats. Eur J Pharmacol. 2008, 19, 598(1-3), 57-63. IF=2,787; **Liczba cytowań: 28**
5. Biala G., Budzynska B.: Calcium-dependent mechanisms of the reinstatement of nicotine-conditioned place preference by drug priming in rats. Pharmacology, Biochemistry and Behavior 2008, 89, 116-125. IF=2,751; **Liczba cytowań: 23**

6. Biala G., Kruk M.: Calcium channel antagonists suppress cross-tolerance to the anxiogenic effects of D-amphetamine and nicotine in the mouse elevated plus maze. Progress in Neuro-Psychopharmacology and Biological Psychiatry 2008, 32, 54-61. IF=2,638; **Liczba cytowań: 16**
7. Biala G., Kruk M., Budzynska B.: Effects of the cannabinoid receptor ligands on anxiety-related effects of d-amphetamine and nicotine in the mouse elevated plus maze test. Journal of Physiology and Pharmacology 60, 2, 113-122, 2009 (IF=1,489; **Liczba cytowań:** 16)
8. Listos J., Talarek S., Poleszak E., Wróbel A., Fidecka S. Attenuating effect of adenosine receptor agonists on the development of behavioral sensitization induced by sporadic treatment with morphine. Pharmacol. Biochem. Behav. 2011, 98 (3), 356-361. IF=2.532; **Liczba cytowań: 7**
9. Stefańska J., Szulczyk D., Kozioł A.E., Mirosław B., Kędzierska E., Fidecka S., Busonera B., Sanna G., Gilibert G., La Colla P., Struga M. Disubstituted thiourea derivatives and their activity on CNS: Synthesis and biological evaluation. Eur. J. Med. Chem. 2012, 47, 205-213. IF=3.499; **Liczba cytowań: 7**
10. Listos J., Baranowska-Bosiacka I., Talarek S., Listos P., Orzelska J., Fidecka S., Gutowska I., Kolasa A., Rybicka M., Chlubek D. The effect of perinatal lead exposure on dopamine receptor D2 expression in morphine dependent rats. Toxicology, 2013, 310, 73-83. IF=3,745; **Liczba cytowań: 2**.

Działalność organizacyjna:

- Prof. dr hab. Sylwia Fidecka jest Kierownikiem Studiów Doktoranckich na Uniwersytecie Medycznym od 1993 r., a na Wydziale Farmaceutycznym od 2006 r.;
- Prof. dr hab. S. Fidecka i prof. dr hab. G. Biała wchodzą w skład Korpusu Ekspertów Narodowego Centrum Nauki;
- Prof. dr hab. Grażyna Biała sprawuje funkcję Prodziekana Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej w kadencji 2012-2016, a także funkcję Przewodniczącej I Lokalnej Komisji Etycznej ds. Doświadczeń na Zwierzętach w Lublinie;
- Pracownicy Zakładu byli współorganizatorami IX (Lublin 1986 r.) i XVIII (Kazimierz Dolny 2013 r.) Międzynarodowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego;
- Od 2004 roku biorą czynny udział w przygotowywaniu i prezentacjach projektów festiwalowych na „Lubelski Festiwal Nauki", którego koordynatorem wydziałowym jest dr n. farm. Barbara Budzyńska;
- Pracownicy Katedry, brali udział w przygotowaniu i realizacji projektu dla pracowników oświaty, finansowanym z Funduszy Europejskich pt. *„Edukacja dla bezpieczeństwa – szkolenia z zakresu pierwszej pomocy i rozpoznawania uzależnień" (PO KL Działanie 9.4. Wysoko wykwalifikowane kadry systemu* oświaty"); 1.06.2012 r. - 31.05.2013 r.;
- Współorganizacja II i III Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Roślina, źródło materiału badawczego", 2012 i 2013 rok (prof. dr hab. Grażyna Biała);
- Pracownicy Katedry wykonują recenzje prac dla czasopism naukowym o zasięgu międzynarodowym, są także członkami Kolegiów Redakcyjnych czasopism krajowych i międzynarodowych;
- Pracownicy Katedry są także członkami zarządu Towarzystw Naukowych (Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne, Polskie Towarzystwo Farmakologiczne oraz Lubelskie Towarzystwo Wspierania Nauk Farmaceutycznych.

KATEDRA I ZAKŁAD CHEMII TOKSYKOLOGICZNEJ

Historia działalności za okres 1996-2014

W latach 1974-1999 kierownikiem Katedry i Zakładu Chemii Toksykologicznej był prof. dr hab. Stanisław Szczepaniak.
W tym czasie prowadzone były prace naukowe, badawcze oraz dydaktyczne. Zakład kilkakrotnie zmieniał swoją lokalizację. W latach 1958-1999 mieścił się przy ulicy Dymitrowa 5 (Radziwiłowska). W 1999 r. Zakład zmienił nazwę na: Katedra i Zakład Toksykologii, a Kierownikiem została prof. dr hab. Ewa Jagiełło – Wójtowicz. Zaraz na początku kadencji, na skutek przedłużającego się remontu budynku i zagrożenia bezpieczeństwa pracowników oraz studentów, decyzją J.M. Rektora prof. dr hab. Macieja Latalskiego Zakład został przeniesiony do pomieszczeń zastępczych w Domu Studenckim przy ul. Chodźki 7. W ciągu 2 lat, pomimo trudnych warunków, odbywały się zajęcia dydaktyczne i prowadzone były prace naukowo–badawcze. 25 czerwca 2001 r. Katedra i Zakład Toksykologii został przeniesiony do nowej siedziby w budynku po Zakładzie Remontowo – Budowlanym AM, przy ul. Chodźki 8. Prof. dr hab. Ewa Jagiełło-Wójtowicz pełniła funkcje kierownika Zakładu do 30 września 2014 r. Od 01. października 2014 r. obowiązki kierownika Katedry i Zakładu Toksykologii pełni prof. dr hab. n. med. Jarosław Dudka (p.o. kierownika).

Kierownicy:
- 1974-1999 prof. dr hab. Stanisław Szczepaniak
- 1999-2014 Prof. dr hab. Ewa Jagiełło-Wójtowicz
- 2014 p.o. prof. dr hab. n. med. Jarosław Dudka

Tematyka badawcza:
1. Badania interakcji toksykologicznych pomiędzy lekami różnych grup farmakologicznych w badaniach in vivo i in vitro.
2. Screening toksykologiczny nowozsyntetyzowanych związków w badaniach in *vivo* i *in vitro*.
3. Ocena detoksykacyjnego działania leków pochodzenia roślinnego i syntetycznego w zatruciach gryzoni ksenobiotykami.

Działalność dydaktyczna:
- zajęcia ze studentami na Kierunkach: Farmacja, Analityka Medyczna i Kosmetologia.

ZAKŁAD FARMAKOLOGII, WYDZIAŁ PIELĘGNIARSTWA I NAUK O ZDROWIU

Historia działalności za okres 1996-2014

Zakład Farmakologii jest nową jednostką utworzoną na Wydziale Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie działającą od 1 października 2010 roku.

Kierownik:

- 2010- obecnie prof. dr hab. Grażyna Rajtar-Cynke,

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi):

- prof. dr hab. Grażyna Rajtar-Cynke

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:

- Doktoraty: 3
  dr n.med. Katarzyna Walczak –2014
  dr n. o zdr. Ewa Langner –2014
  dr med. Maria Kozicka

Tematyka badawcza:

1. Działaniem przeciwnowotworowym, antyproliferacyjnym, metabolitów kwasu kynureninowego oraz antagonistów aminokwasów pobudzających w warunkach *in vitro*
2. Interakcją metabolitów przemian kwasu kinureninowego ze stosowanymi lekami przeciwnowotworowymi oraz rolą szlaków wewnątrzkomórkowych w działaniu badanych związków.
3. Cytoprotekcyjną rolą kwasu kynureninowego w doświadczalnym modelu ostrego i przewlekłego uszkodzenia wątroby u szczurów.

Najważniejsze publikacje:

1. Walczak K, Turski WA, Rajtar G. Kynurenic acid inhibits colon cancer proliferation in vitro: effects on signaling pathways. Amino Acids. 2014; 46(10):2393-401.
2. Walczak K, Deneka-Hannemann S, Jarosz B, Zgrajka W, Stoma F, Trojanowski T, Turski WA, Rzeski W. Kynurenic acid inhibits proliferation and migration of human glioblastoma T98G cells. Pharmacol Rep. 2014; 66(1):130-6.
3. Walczak K, Zurawska M, Kiś J, Starownik R, Zgrajka W, Bar K, Turski WA, Rzeski W. Kynurenic acid in human renal cell carcinoma: its antiproliferative and antimigrative action on Caki-2 cells. Amino Acids. 2012; 43(4):1663-70.
4. Walczak K, Turski WA, Rzeski W. Kynurenic acid enhances expression of p21 Waf1/Cip1 in colon cancer HT-29 cells. Pharmacol Rep. 2012; 64(3):745-50.
5. Waldemar A. Turski, Joanna Małaczewska, Sebastian Marciniak, Jerzy Bednarski, Michał P. Turski, Mirosław Jabłoński, Andrzej K. Siwicki. On the toxicity of kynurenic acid in vivo and in vitro Pharmacological Reports 66 (2014) 1127–1133.
6. Ewa Langner, W. Rzeski: Biological properties of melanoidins: a review. *Int. J. Food Prop.* 2014, vol. 17, nr 2, s. 344-353.

Działalność dydaktyczna:

Pracownicy Zakładu prowadzą zajęcia z Farmakologii ze studentami studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Wydziału Nauk o Zdrowiu na kierunkach:

- Pielęgniarstwo

- Położnictwo
- Ratownictwo medyczne
- Dietetyka
- Fizjoterapia
- Zdrowie publiczne

Kontakty zagraniczne:
Stypendia naukowe:
Amerykańskiego Towarzystwa Kardiologicznego i półroczny pobyt mgr Sebastiana Marciniaka na Uniwersytecie Medyczno-Dentystycznym New Jersey w związku z opracowaniem metody oznaczania ilości homocysteiny za pomocą izoogniskowania.

KATEDRA I ZAKŁAD FARMAKOLOGII DOŚWIADCZALNEJ I KLINICZNEJ, DRUGI WYDZIAŁ LEKARSKI Z ODDZIAŁEM ANGLOJĘZYCZNYM

Historia działalności za okres 1996-2014

Kierownicy Katedry
- 1967-1999 Prof. dr hab. n. med. dr h.c. mult. Zdzisław Michał Kleinrok †
- 1999-2011 Prof. dr hab. n. med. Marian Wielosz
- od 2011 (p.o. kierownika) Prof. dr hab. n. med. Waldemar A. Turski

W 2012 roku została w ramach Katedry została powołana Pracownia Farmakologii Komórkowej i Molekularnej pod kierownictwem Prof. dr hab. n. med. Ewy M. Urbańskiej.

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi):
- prof. dr hab. n. med. Waldemar Turski - Profesor zwyczajny
- prof. dr hab. n. med. Ewa Urbańska - Profesor zwyczajny
- dr hab. n. med. Grażyna Ossowska - Profesor nadzwyczajny UM
- dr hab. n. med. Zofia Danilczuk
- dr hab. n. med. Tomasz Kocki

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich (z wykazem imiennym):
- Doktoraty: 23
  Jacek Dziuba – 2000 r.
  Konrad Rejdak – 2001 r.
  Tomasz Kocki – 2000 r.
  Jacek Robak – 2000 r.
  Robert Rejdak – 2000 r.
  Ewa Wielosz – 2001 r.
  Zgodziński Witold – 2001 r.
  Grzegorz Haberek – 2003 r.
  Beata Zuchora – 2003 r.
  Elżbieta Luchowska – 2005 r.
  Tomasz Tomczyk – 2005 r.
  Piotr Luchowski – 2006 r.
  Damian Kuc – 2007 r.
  Bartłomiej Barczyński – 2008 r.
  Tomasz Mróz – 2008 r.
  Iwona Chmiel-Perzyńska – 2008 r.
  Halina Szymczyk – 2008 r.
  Katarzyna Mróz – 2009 r.
  Katarzyna Cieślik – 2010 r.
  Katarzyna Arent – 2011 r.
  Katarzyna Czuczwar – 2011 r.
  Bartosz Olajossy – 2012 r.
  Agata Jarosławska-Zych – 2012 r.

- Habilitacje: 4
  Ewa Magdalena Urbańska 1999 r.
  Grażyna Ewa Ossowska 2003 r.
  Tomasz Kocki 2012 r.

Zofia Danilczuk 2013 r.

- Awanse profesorskie: 2
  Prof. dr hab. n. med. Grażyna Rajtar-Cynke 2000 r.
  Prof. dr hab. n. med. Ewa Magdalena Urbańska 2004 r.

Doktoraty honoris causa, członkostwa PAN i PAU, członkostwa honorowe towarzystw naukowych:

- Doktoraty honoris causa:
  Prof. dr hab. n. med. dr h.c. mult. Zdzisław Michał Kleinrok
  Śląska Akademia Medyczna w Katowicach (1996)
  Międzynarodowy Otwarty Uniwersytet Medycyny Komplementarnej w Monachium (1999).
- członkostwa PAN i PAU, członkostwa honorowe towarzystw naukowych
  prof. dr hab. Waldemar A. Turski - Komitet Neurobiologii PAN

Tematyka badawcza:

Ogólny profil badawczy

1. Badanie ośrodkowych mechanizmów warunkujących zachowanie i uczenie się, stresu, depresji, padaczki.
2. Badanie mechanizmów działania leków .
3. Badania nad rolą aminokwasów pobudzających w neurodegeneracji i neuroprotekcji.
4. Badania nad rolą metabolitów tryptofanu powstających na szlaku kynureninowym.

Badania

- nad znaczeniem metabolitów tryptofanu powstających na drodze kynureninowej w fizjologii i patologii ssaków – badania in vivo i in vitro – oznaczania aktywności IDO, zawartości tryptofanu, kynureniny, 3-hydroksykynureniny, kwasu kynureninowego,
- nad mechanizmami powstawania aktywności drgawkowej (padaczki) i działaniem leków przeciwpadaczkowych – interakcja z lekami i toksynami środowiskowymi,
- nad patofizjologią stresu przewlekłego i działaniem leków przeciwlękowych,
- nad wpływem na ośrodkowy układ nerwowy leków stosowanych we wczesnym okresie rozwojowym – późne następstwa behawioralne i genetyczne,
- nad wpływem leków na ekspresję genów – ekspresja genów enzymów szlaku kynureninowego,
- nad rolą metabolitów kynureniny w narządzie wzroku.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

Pracownicy Katedry otrzymali Zespołowe Nagrody Ministra Zdrowia za badania naukowe w latach: 1995, 1999, 2000, 2002, 2003, 2004, 2005, 2005, 2006, 2008, 2009.

Działalność dydaktyczna:

- Farmakologia ogólna dla III i IV roku Kierunku Lekarskiego i III roku Kierunku Lekarsko-Dentystycznego.
- Farmakologia kliniczna dla V roku Kierunku Lekarskiego i IV roku Kierunku Lekarsko-Dentystycznego.
- Farmakologia ogólna dla studentów anglojęzycznych – program europejski, program amerykański.

- Neurofarmakologia dla studentów anglojęzycznych – program europejski, program amerykański.
- Farmakologia kliniczna dla studentów anglojęzycznych – program europejski, program amerykański.

Działalność organizacyjna:
- Katedra Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej była współorganizatorem XVIII Międzynarodowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, który odbył się w Kazimierzu Dolnym n. Wisłą w dniach 23-25 maja 2013 roku.

Kontakty zagraniczne:
- Department of Neuroscience, Karolinska Institutet, Stockholm, Sweden.
- Department of Pathology and Molecular Medicine, McMaster University, Toronto, Canada

Życiorysy zmarłych samodzielnych pracowników naukowych

Prof. dr hab. n. med. dr h.c. mult. Zdzisław Michał Kleinrok

Urodził się 4 października 1928 r. w Kozłowie k. Tarnopola na wschodnich rubieżach Polski, w rodzinie chłopskiej. Rodzice, Jan i Maria z domu Mróz, prowadzili dziesięciohektarowe gospodarstwo rolne. Miał dwóch braci: o trzy lata młodszego Henryka (ur. 1931) - inżyniera elektronika, oraz Andrzeja (ur. 1949) - doktora nauk medycznych.
Zdzisław dzieciństwo spędził w rodzinnej miejscowości, gdzie w latach 1935-1939 ukończył cztery klasy szkoły powszechnej. Po 17 września 1939 r., po zajęciu tej części Polski przez Związek Radziecki, kontynuował naukę uczęszczając do IV i V klasy szkoły średniej typu radzieckiego. Od r. 1941, w czasie okupacji niemieckiej, początkowo nadal uczęszczał do szkoły, a następnie pracował. W latach 1944-1945, po kontrofensywie wojsk radzieckich, VIII klasę szkoły średniej ukończył w Brzeżanach.
W 1945r. w ramach ekspatriacji wraz z całą rodziną został przesiedlony do Gliwic, gdzie we wrześniu, jako eksternista, zdał tzw. małą maturę, a w 1947 r. w II Liceum Ogólnokształcącym uzyskał świadectwo dojrzałości. Po maturze, przez okres 1 roku, pracował w Centrali Zbytu Węgla w Katowicach jednocześnie studiując w tamtejszym Wyższym Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych.
W r. 1948 po zdaniu egzaminu wstępnego, rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrzu-Rokitnicy. Już w czasie studiów, na II roku został zatrudniony jako p.o. asystenta w Katedrze Chemii Ogólnej, a od r. 1951 w Katedrze Farmakologii, do której po uzyskaniu w r. 1953 dyplomu i tytułu naukowego lekarza medycyny, otrzymał nakaz pracy.
Z Katedrą i Zakładem Farmakologii ŚAM był związany do r. 1967.
2 lipca 1953 r. ożenił się z Marią Janoszką (ur. 1932), absolwentką Oddziału Stomatologicznego ŚAM w Katowicach (1954), potem: doktor nauk medycznych w zakresie stomatologii (1966), docent doktor habilitowaną (1974), profesor (1985).
W r. 1959 Rada Wydziału Lekarskiego ŚAM, na podstawie złożonych egzaminów oraz dysertacji *Wpływ metioniny na miażdżycę doświadczalną*, nadała mu stopień naukowy doktora nauk medycznych. Kolejny stopień - doktora habilitowanego nauk medycznych, na podstawie dotychczasowego dorobku naukowego oraz rozprawy habilitacyjnej *Wrażliwość*

normalnych i miażdżycowo zmienionych naczyń krwionośnych białych szczurów na aminy katecholowe, uzyskał 15 czerwca 1966 r.
W latach 1953-1965 jako lek. med., a później dr n. med. dodatkowo, przez jeden rok pracował w III Klinice Chorób Wewnętrznych ŚAM oraz w przemysłowej służbie zdrowia - jako kierownik Zakładu Leczniczo-Zapobiegawczego przy Hucie 1-go Maja w Gliwicach. W tym czasie uzyskał specjalizację I i II° z zakresu medycyny przemysłowej. W r. 1959 przebywał na stażu naukowym w Zakładzie Higieny i Fizjologii Pracy Politechniki w Zurychu, a w r. 1962 - w Zakładzie Farmakologii Instytutu Medycyny Doświadczalnej Akademii Nauk Medycznych ZSRR w Leningradzie.
W r. 1967 doc. dr hab. Zdzisław Kleinrok wygrał konkurs na stanowisko kierownika Zakładu Farmakologii Akademii Medycznej w Lublinie i od października na trwałe związał się z miastem nad Bystrzycą.
Niezależnie od szefowania Katedrze Farmakologii Wydziału Lekarskiego Rada Wydziału Farmaceutycznego AM w Lublinie powierzyła mu kierownictwo Zakładem Farmakodynamiki, z którym związany był do r. 1974.
Wtedy to właśnie (1974) uzyskał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego; profesorem zwyczajnym został w r. 1982.
Profesor pozostawił po sobie ogromny dorobek naukowy, jest autorem lub współautorem ponad 500 oryginalnych prac, z których ponad połowa opublikowana została w międzynarodowych czasopismach naukowych o wysokim Impact Factor (IF). Wymownym miernikiem wartości naukowej prac Profesora jest liczba cytowań, która na przestrzeni 13 lat wynosiła 50-60 rocznie. W rankingu autorów z zakresu medycyny wg liczby cytowań za lata 1974-1994, z 746 cytowaniami zajmował bardzo wysoką 40 pozycję, a w rankingu autorów-farmakologów za lata 1981-1994, z tą samą liczbą cytowań - 8 miejsce1 . Tematycznie w dorobku naukowym Profesora można wyróżnić następujące główne problemy: badania nad miażdżycą doświadczalną (12 publikacji), badania z zakresu psycho- i neurofarmakologii (49 publikacji), badania nad mechanizmami odpowiedzialnymi za występowanie drgawek oraz działanie leków przeciwpadaczkowych (131 publikacji), badania nad biologiczną rolą kinin i ich udziałem w mechanizmie działania wybranych leków (8 publikacji), badania farmakologiczne efektów niepożądanych leków przeciwnowotworowych (20 publikacji), badania wpływu różnych leków na funkcję izolowanej wątroby i trzustki (8 publikacji), badania farmakologiczne nowo zsyntetyzowanych związków o potencjalnym zastosowaniu leczniczym (62 publikacje). Ponadto opublikował blisko 140 prac, które tylko częściowo łączą się z w/w problemami.
Wiele z tych doniosłych badań zostało wyróżnionych: trzykrotnie - nagrodą Sekretarza Naukowego PAN; jeden raz - nagrodą im. J. Śniadeckiego; pięciokrotnie - nagrodą Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej oraz wielokrotnie - nagrodą Rektora Akademii Medycznej w Katowicach i w Lublinie.
Wyrazem uznania dla działalności i dokonań naukowych Profesora na arenie międzynarodowej było nadanie mu honorowych członkostw towarzystw m.in.: Austriackiego Towarzystwa Alberta Schweitzera (1996), Włoskiej Akademii "Guglielmo Marconi" oraz przyznanie Złotego Medalu "Europejskiej Wspólnoty Orderu Zasłużonych" w Brukseli (1995).
Nazwisko Zdzisława Kleinroka od lat jest powszechnie znane każdemu studentowi medycyny i stomatologii w Polsce, a to za sprawą jego prężnej działalności naukowo-wydawniczej. Profesor jest bowiem współredaktorem (wraz z S. Rumpem) podręcznika *Farmakometria. Doświadczalne metody badania leków*, PZWL, Warszawa, 1982, ss. 379 oraz (razem z A. Danyszem) podręcznika *Farmakologia*, PZWL, Warszawa, 1987, ss. 911; kolejne wydanie tego podręcznika ukazało się w r. 1996 i uzyskało drugie miejsce wśród najlepiej opracowanych podręczników medycznych (wydawca: "Volumed", Wrocław). Ponadto był

współautorem podręcznika *Farmakologia. Podstawy farmakoterapii i farmakologii klinicznej*, PZWL, 1991 oraz redaktorem *Farmakologii wraz z podstawami farmakoterapii. Podręcznika dla studentów i lekarzy stomatologii*, AM Lublin, 1995 oraz autorem ponad 30 rozdziałów w 8 różnych podręcznikach farmakologii oraz tłumaczeń z języka niemieckiego rozdziałów podręczników patofizjologii i terapii. Był też członkiem kolegium redakcyjnego prestiżowych pism: "European Journal of Pharmacology" (jako jedyny Polak) oraz "Journal of Physiology and Pharmacology".

Od r. 1949 prowadził zajęcia dydaktyczne dla studentów medycyny i stomatologii, a także przez pewien czas dla studentów farmacji i pielęgniarstwa. Były to ćwiczenia, seminaria, wykłady i egzaminy oraz udział w szkoleniu podyplomowym lekarzy i farmaceutów. Miarą wielkości każdego uczonego jest nie tylko jego znaczący dorobek naukowy, ale głównie rozwój kadry naukowej, połączony z niezwykłą wprost umiejętnością przekazywania jej ogromu własnej wiedzy i doświadczeń. Dorobek naukowy Profesora w okresie jego ponad pięćdziesięcioletniej działalności naukowo-dydaktycznej jest ogromny i to zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Profesor z niebywałym wprost wyczuciem, z maestrią, jak rzadko kto, umiał skupiać wokół siebie rzesze niezwykle zdolnej i utalentowanej, pracowitej młodzieży, której nigdy nie tylko nie odmawiał pomocy, ale zawsze umiejętnie i z wielkim wyczuciem kierował ich naukowymi i zawodowymi szlakami. Był promotorem 34 doktoratów oraz recenzentem 155 prac doktorskich i 55 - habilitacyjnych (łącznie z wnioskami o tytuł profesora). W kierowanych przezeń Katedrze i Zakładzie Farmakologii oraz Farmakodynamiki absolwenci Wydziału Farmaceutycznego wykonali około 100 prac magisterskich; 12 pracowników Zakładu Farmakologii wykonało prace habilitacyjne, z których 9 uzyskało tytuł profesora, a 7 objęło kierownicze stanowiska w innych jednostkach naukowych. Dodatkowo 6 pracowników Uczelni wykonało w Zakładzie Farmakologii część doświadczalną swych prac habilitacyjnych.

Profesor, pomimo intensywnej pracy naukowej i dydaktycznej, znajdował czas na pełnienie wielu odpowiedzialnych funkcji. Od r. 1980 pełnił obowiązki wiceprzewodniczącego Komitetu Nauk Fizjologicznych PAN, a od r. 1997 kierował pracami tego Komitetu. Ponadto był członkiem kilku Komitetów i Komisji PAN. Był też członkiem Rady Naukowej Instytutu Farmakologii PAN w Warszawie oraz Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie, której przez okres jednej kadencji przewodniczył. Dwukrotnie był wybierany na członka Centralnej Komisji ds. Tytułu i Stopni Naukowych. Przez wiele lat był członkiem Komisji Leków oraz Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia i Opieki Społecznej. Był członkiem założycielem istniejącego od r. 1965 Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, w którym pełnił obowiązki przewodniczącego Oddziału Śląskiego i Oddziału Lubelskiego oraz przewodniczącego (1973-1975) i wiceprzewodniczącego (od 1975) Zarządu Głównego, był także członkiem Komisji Historycznej tego Towarzystwa. Poza tym był członkiem: Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, gdzie m.in. pełnił funkcję sekretarza generalnego; Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego; Polskiego Towarzystwa Biochemicznego; Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego; Polskiego Towarzystwa Lekarskiego; Polsko-Niemieckiego Towarzystwa Wspierania Współpracy Lekarzy; i innych. Szczególnie prestiżowe było członkostwo Profesora w krajowych i międzynarodowych towarzystwach tej rangi, co: Polska Akademia Umiejętności, New York Academy of Sciences, International Society of Biochemical Pharmacology, Arbeitsgemeinschaft fűr Neuropharmakologie und Psychopharmakotherapie, European Behavioral Pharmacological Society, European College of Neuropsychopharmacology. Zorganizował także kilka sympozjów naukowych, a także odbyty w dniach 6-9 września 1986 r. w Lublinie Kongres Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego.

Biorąc pod uwagę wielkie zasługi prof. dr. hab. n. med. dr. h. c. mult. Zdzisława Kleinroka dla nauki i medycyny praktycznej, Jego bardzo szeroko zakrojoną działalność dydaktyczo-

wychowawczą oraz należną Mu pozycję w polskiej i światowej medycynie, wielokrotnie Go wyróżniano i odznaczano: Odznaką "Zasłużony dla Województwa Katowickiego"; Złotą Odznaką "Za Zasługi dla Rozwoju Miasta Lublina" i "Za Zasługi dla Rozwoju Województwa Lubelskiego"; Odznaką "Tysiąclecie Państwa Polskiego" i "Zasłużony Nauczyciel PRL"; Medalem "40-lecie Polski Ludowej"; Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Orderem Sztandaru Pracy II Klasy.

Wyrazem szczególnego uznania złożonego Profesorowi przez środowiska akademickie w kraju i poza jego granicami za wybitne osiągnięcia naukowo-badawcze, dydaktyczne i organizacyjno-społeczne było trzykrotne nadanie mu godności doktora honoris causa przez: Uniwersytet w Tartu (Dorpat), w Estonii (1991); Śląską Akademię Medyczną w Katowicach (1996)

i Międzynarodowy Otwarty Uniwersytet Medycyny Komplementarnej w Monachium, w Niemczech (1999).

W r. 1998 w Tihany na Węgrzech otrzymał Order Kawalera Maltańskiego. 1.10.1999 r. przeszedł na zasłużoną emeryturę. Mimo sprzeciwów obecnego kierownika Zakładu zamienił swój dotychczasowy gabinet - szefa Zakładu - na maleńki pokoik, który służył mu nadal za miejsce pracy. I chociaż był bardzo przemęczony, to jak zwykle do Zakładu przychodził pierwszy. Coraz mniej czasu zostawało na życie prywatne, na rodzinne spotkania, spacery, a nade wszystko - na ulubionego brydża. Chociaż mniej więcej raz w miesiącu spotykała się ósemka zaprzyjaźnionych osób i wtedy, o przysłowiową złotówkę od punktu, by wystarczyło na powrót taksówką do domu, toczyła się, pochłaniająca Profesora od lat, rozgrywka. Zupełnie inna niż ta z czasów studiów, kiedy grający w brydża młodzi ludzie musieli się ukrywać, bo ta gra podobnie jak tenis czy coca-cola, jako wytwór "zgniłego Zachodu", była w latach 50. zakazana. Profesor wspominał z uśmiechem, że wówczas w czasie gry *[...] trzeba było dodatkowo nadsłuchiwać, czy nie stoi pod drzwiami jakiś szpicel, których wszędzie było pełno, bo można sobie było z tego tytułu napytać niesamowitej biedy. Dziwne, że na przykład gry w durnia nikt nie ścigał [...]*. Każdą, nawet najmniejszą wolną chwilę poświęcał Profesor innej pasji - historii. I na tym polu wykazywał się ogromną wprost znajomością najróżniejszych zjawisk, faktów, dat, nazwisk i całych procesów historycznych. W tej dziedzinie miał również znaczące osiągnięcie - jest bowiem autorem opracowanych rozdziałów, dotyczących historii farmakologii lubelskiej i Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, w liczącej ponad 1000 stron monografii poświęconej dziejom farmakologii na Ziemiach Polskich. Profesor zawsze wspierał tych, którzy podejmowali trud utrwalenia wszystkiego, co dotyczyło historii Uczelni i Postaci z nią związanych, historii zawodu lekarskiego i farmaceutycznego, historii szpitalnictwa i aptek miasta i regionu. Miał Profesor jeszcze jedną, jedyną w swoim rodzaju pasję - od lat gromadził wszelkie fotografie osób zmarłych i żyjących, tych wybitnych i mniej znanych, których połączyła farmakologia.

19 listopada 1999 r. Profesor bardzo uroczyście obchodził Jubileusz 50-lecia naukowej działalności. I chociaż był absolwentem Śląskiej Akademii Medycznej, to przeważającą część zawodowego i naukowego życia spędził w Lublinie. Tutaj, głównie za sprawą swej serdeczności, niespotykanej życzliwości, wielkiej przychylności dla ludzi, a także ... niebywałego wprost dowcipu, nie urągającego innym, miał grono swoich wiernych przyjaciół i to nie tylko wśród wychowanków.

Odszedł wybitny uczony - obdarzony wielką pasją twórczą, niezwykłą inteligencją, pracowitością, fenomenalną pamięcią, a przy tym ogromnym spokojem i opanowaniem - człowiek szlachetny i wielkiej dobroci, wspaniały nauczyciel i wychowawca całej plejady naukowców i rzesz studentów medycyny i farmacji. Odszedł ten, który swoją wielkością, estymą i erudycją odcisnął nienaruszalny ślad na swej Almae Matris, sławiąc jej imię w świecie. Pozostanie pamięć nas wszystkich, którzy znaliśmy Profesora, cenili, i szanowali, a

niektórzy spośród Jego uczniów wręcz kochali. Pozostaną jeszcze dłużej, na zawsze w literaturze światowej wyniki bardzo owocnej pracy Profesora.
Prof. dr hab. n. med. dr h.c. mult. Zdzisław Michał Kleinrok zmarł 30 września 2002. Pogrzeb odbył się dokładnie w 75. rocznicę Jego urodzin, 4 października 2002 r.

Autor: Dr n. med. Andrzej Wróbel, kierownik Zakładu Historii Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.

ZAKŁAD FARMAKOLOGII, WYDZIAŁ MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ

Historia działalności za okres 1996-2014

Kierownicy:
- 1996-2001 – Prof. dr hab. Zbigniew Roliński
- 2001- do chwili obecnej – Prof. dr hab. Cezary Jacek Kowalski

Kadra(samodzielni pracownicy naukowi):
- Prof. dr hab. Cezary Kowalski

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:
- Doktoraty: 8
  lek. wet. Rafał Zań
  lek. wet. Artur Burmańczuk
  lek. wet. Dorota Krasucka
  lek. wet. Małgorzata Pomorska
  lek. wet. Beata Łebkowska-Wieruszewska
  lek. wet. Ewa Lech
  lek. wet. Jerzy Zdziennicki
  lek. wet. Małgorzata Sobol

- Habilitacje: 2
  dr Cezary Kowalski
  dr Piotr Wlaź

- awans profesorski: 1
  dr hab. Cezary Kowalski

Doktoraty honoris causa, członkowstwa PAN i PAU, członkowstwa honorowe towarzystw naukowych:
- Doktoraty honoris causa:
  prof. dr hab. Janusz Welento - doctor honoris causa, Uniwersytet Rolniczy w Debreczynie (1978)
  prof. dr hab. Grzegorz Staśkiewicz - doctor honoris causa, Akademia Rolnicza w Lublinie (1989)
  prof. dr hab. Stefan Stępkowski - doctor honoris causa, Akademia Rolnicza w Lublinie (1989)
  prof. dr hab. Stanisław Wołoszyn - doctor honoris causa, Wyższa Szkoła Weterynaryjna w Koszycach (1989)
  prof. dr hab. Edmund Prost - doctor honoris causa, Uniwersytet Humboldta w Berlinie oraz w Akademia Rolnicza w Lublinie (1999)

prof. dr hab. Zbigniew Pomorski - profesor honoris causa, l'Ėcole Nationale Vėtėrinaire de Lyon (1998)

Tematyka badawcza:

1. Badania farmakokinetyczne określające stopień ryzyka dla konsumentów po stosowaniu antybiotyków β-laktamowych u krów mlecznych z przypadkami mastitis obejmujące:
   - wybór metod i walidacja zaadaptowanej metody chromatografii cieczowej HPLC z modyfikacjami własnymi do oznaczania wybranych antybiotyków β-laktamowych w mleku, krwi, tkance gruczołowej krów.
   - badania bakteriologiczne wrażliwości drobnoustrojów i określenie stanów zapalnych gruczołu mlekowego, podawanie leków takich jak: ampicylina, amoksycylina, kloksacylina, cefacetril, cefoperazon i penicyliny prokainowej dowymieniowo. Pobieranie prób mleka i krwi do oznaczeń chromatograficznych od krów z mastitis i ze stanem fizjologicznym gruczołu mlekowego.
   - oznaczenia poziomów stężeń antybiotyków β-laktamowych w mleku, krwi, tkance gruczołowej krów (metodą HPLC). Określenie tempa eliminacji badanych antybiotyków
     z mleka krów.
   - analizę farmakokinetyczna stężeń antybiotyków β-laktamowych w mleku i krwi krów z stanem zapalnym i fizjologicznym gruczołu mlekowego; określenie podstawowych parametrów farmakokinetycznych przy użyciu programu komputerowego PK Solutions 2.0
2. Oznaczanie pozostałości sulfonamidów: sulfachloropirazyna, sulfadymidyna, sulfatiazol, sulfadimetoksyna, sulfacetamid) a także antybiotyków (tylozyna, doksycyklina) w produktach pochodzenia zwierzęcego (drób, trzoda chlewna, bydło) techniką wysokosprawnej chromatografii cieczowej (HPLC) oraz na tej podstawie wyznaczanie okresów karencji zgodnie z obowiązującymi przepisami EMEA.

   Metodyka do oznaczania stężeń pozostałości jest opracowywana de novo bądź odpowiednio adaptowana, jednocześnie zawsze z zachowaniem standardów walidacyjnych zgodnie z najnowszymi wymaganiami zarówno europejskimi jak i światowymi. Podejmowane badania umożliwiają rozszerzenie zakresu kontroli żywności pochodzenia zwierzęcego a co za tym idzie zwiększenie ochrony zdrowia publicznego.
3. Badanie farmakokinetyki leków przeciwbólowych w tym niesterydowych leków przeciwzapalnych (diklofenak, nabumeton, cymikoksyb) oraz leków opioidowych (tramadol, tapentadol) u psów i kotów z wykorzystaniem techniki HPLC.

   Metodyka w powyższym przypadku jest opracowywana w całości de novo, również w standardach w pełni zwalidowanych. Celem w/w badań jest ocena biodostępności oraz oceniany jest profil farmakokinetyczny wybranych leków przeciwbólowych podawanych różnymi drogami (doustnie, domięśniowo, podskórnie, dożylnie oraz doodbytniczo). Pozwala to poznać zachowanie się leku w organizmie i ocenić jego potencjalną skuteczność w leczeniu bólu u psów czy kotów. Część badań prowadzona jest na zasadzie współpraca naukowa z ośrodkiem Farmakologii i Toksykologii Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu w Pizie.
4. Badania protekcyjnego wpływu wybranych antyoksydantów w przypadku intoksykacji mykotoksynami u drobiu, w zakresie parametrów funkcji nerek, wątroby oraz potencjału antyoksydacyjno-oksydacyjnego z wykorzystaniem systemu RANDOX.

   Badania te posłużą zapoznaniu się z potencjalnym przeciwnowotworowym działaniem wybranych antyoksydantów a zarazem zwiększeniem ochrony zdrowia zwierząt w aspekcie ochrony konsumenta.

5. Badania poprzedzające wprowadzenie melatoniny do Medycyny weterynaryjnej obejmujące:
   - badania stężeń melatoniny w osoczu krwi psów w cyklu okołodobowym wraz z oceną zmian sezonowych metodą immunoenzymatyczną (ELISA Kit),
   - analiza farmakokinetycznej stężeń melatoniny (technika HPLC) po jej zastosowaniu leczniczym [określenie dostępności biologicznej (F), C_{max}, t_{max}, biologicznego okresu półtrwania ($t_{½}$), objętości dystrybucji (Vd) i tempa eliminacji ($t_{½el}$)],
   - badania kliniczne psów dotyczące tolerancji i zmian behawioralnych po stosowaniu melatoniny w zróżnicowanych dawkach,
   - pilotowe badania nad zastosowaniem klinicznym melatoniny u psów (np. profilaktyka zaćmy i osłabienie percepcji, różne stany stresu, terapia nowotworu sutka, dla łagodzenia działań niepożądanych przy chemioterapii przeciwnowotworowej).

   Wyniki badań zawarte są w sukcesywnie ukazujących się publikacjach naukowych.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

1. Stworzenie od postaw pracowni chromatograficznej dzięki zakupowi wysokosprawnego chromatografu cieczowego z detektorem UV-VIS, który z biegiem lat był modyfikowany poprzez dołączanie kolejnych modułów – detektor fluorescencyjny, termostat do kolumn. Tak wysokiej klasy aparatura, przyczyniła się do stworzenia wielu metod analizy produktów leczniczych weterynaryjnych w żywności pochodzenia zwierzęcego, co zaowocowało licznymi publikacjami naukowymi w renomowanych czasopismach z listy filadelfijskiej.
2. Wdrożenie badań dotyczących oznaczania stężenia antybiotyków w surowicy krwi zwierząt w kierunku wyznaczenia parametrów farmakokinetycznych badanych leków. Dzięki temu rozwinęła się współpraca naszego Zakładu z wieloma firmami bioweterynaryjnymi w kraju i za granicą.
3. Trzy kilkuletnich projektów naukowo-badawczych finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Najważniejsze publikacje:

1. Kowalski C., Roliński Z., Zań R., Wawron W.: Pharmacokinetics of tylosin in broiler chickens. Polish Journal of Veterinary Sciences 5 (3), 127-130, 2002. Liczba cytowań 7
2. Kowalski C., Zań R., Roliński Z. Pleuromutilin derivatives and their usage in veterinary treatment 60 (1), 22-26, 2004. **Liczba cytowań: 3**
3. Kowalski C., Pomorska M., Sławik T.: Development of HPLC with UV-VIS detection for the determination of the level of oxytetracycline in the biological matrix Journal of Liquid Chromatography & Related Technologies 29 (18), 2721-2731,2006. **Liczba cytowań: 3**
4. Giorgi M., Del Carlo S., Saccomanni G., Łebkowska-Wieruszewska B., Turini V., Kowalski C.: Biopharmaceutical profile of tramadol in the dog. Veterinary Research Communications 33, (Suppl 1), 189-192, 2009. **Liczba cytowań: 18**
5. Giorgi M., Saccomanni G., Łebkowska-Wieuszewska B., Kowalski C.: Pharmacokinetic evaluation of tramadol and its major metabolites after single oral sustained tablet administration in the dog: a pilot study. Veterinary Journal 180, 253-255, 2009. **Liczba cytowań: 32**
6. Giorgi M1, Del Carlo S, Saccomanni G, Łebkowska-Wieruszewska B, Kowalski CJ. Pharmacokinetics of tramadol and its major metabolites following rectal and intravenous administration in dogs New Zealand veterinary Journal 57(3) 146-52, 2009. **Liczba cytowań: 14**

7. Kowalski C., Łebkowska-Wieruszewska B., Osypiuk M.: High performance liquid chromatography determination of sulphachloropyrazine residues in broiler and turkey edible tissues. Journal Chromatography B, 877, b 1787-1791, 2009. **Liczba cytowań: 6**
8. Łebkowska-Wieruszewska B., Kowalski C.: Sulfachlorpyrazine residues depletion In Turkey edible tissues. Journal Vet. Pharmacol. Therap. 33, 389-395, 2010. **Liczba cytowań: 2**
9. HongKi Lee, Beata Łebkowska-Wieruszewska, TaeWon Kim,, Kowalski C, Mario Giorgi: Pharmacokinetics of the novel atypical opioid tapentadol after intravenous, intramuscular and subcutaneous administration in cats. The Veterinary Journal, 198, 620-624, 2013. **Liczba cytowań: 4**
10. Kim T.W., Lebkowska-Wieruszewska B., Owen H., HyoinYun, Kowalski C.J., Giorgi M.:Pharmacokinetic profiles of the novel COX-2 selective inhibitor cimicoxib in dogs. TheVeterinary Journal 200 (1), 77-81 2014. **Liczba cytowań: 3**

Działalność dydaktyczna:
Zajęcia dydaktyczne prowadzone w Zakładzie obejmują wykłady i ćwiczenia laboratoryjne oraz terenowe z przedmiotów:
farmakologia weterynaryjna,
farmacja weterynaryjna
farmacja kliniczna.

Opracowanie zostały plany ćwiczeń laboratoryjnych z wykorzystaniem komputerów oraz wybrano rodzaje programów, które użyte zostaną w procesie poznawania leków w ustroju (modeling farmakokinetyczny, praktyczne zastosowanie technik badawczych w farmakokinetyce, farmakokinetyka modelu dwukompartmentowego).
Pracownicy dydaktyczni Zakładu Farmakologii zorganizowali i wprowadzili, jako stały element przedmiotu „Farmakologia weterynaryjna", praktyczne terenowe zajęcia dla studentów umożliwiające przeniesienie wiedzy teoretycznej z zakresu farmakokinetyki na praktyczne wykorzystanie zarówno z punktu widzenia naukowego jak i lekarsko-weterynaryjnego. Zajęcia te obejmują wiedzę z zakresu farmakokinetyki leków, na co składają się: wyjazd terenowy do hodowli psów „Urok Pojezierza", gdzie podawane są różne postacie leków a następnie pobierana jest krew w celu uzyskania surowicy do oznaczeń chromatograficznych. Następnie pozyskana surowica poddawana jest obróbce chemicznej i przygotowaniu analitu do oznaczeń poziomów stężeń badanych leków a następnie wykonanie oznaczeń z wykorzystaniem techniki HPLC – ta część zajęć odbywa się na terenie Zakładu Farmakologii. W obu częściach zajęć czynnie biorą udział studenci pod nadzorem prowadzących zajęcia. Zajęcia te umożliwiają w praktyczny sposób poznanie losów leków w ustroju oraz porównanie zachowania się tej samej substancji czynnej po podaniu różnymi drogami.

Działalność organizacyjna:
Od 2011 roku Zakład Farmakologii jest organizatorem corocznych, cyklicznych Konferencji Naukowo-Szkoleniowych z zakresu farmakologii i toksykologii.

Kontakty zagraniczne:
- Katedra Farmakologii, Wydziału Medycyny Weterynaryjnej na Uniwersytecie w Pizie, gdzie kontynuowane są badania nad farmakokinetyką przeciwbólowych leków weterynaryjnych. Przeprowadzane są analizy chromatograficzne materiału biologicznego przywiezionego z Polski, co zaowocowało licznymi publikacjami w zagranicznych czasopismach naukowych.

Na zaproszenie Uniwersytetu w Pizie nasi pracownicy dydaktyczni przeprowadzali wykłady w języku angielskim dla tamtejszych studentów. W trakcie pobytu na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej na Uniwersytecie w Pizie opracowany został plan wdrożenia w ćwiczeniach praktycznych na przedmiocie Farmakologia weterynaryjna, programów komputerowych umożliwiających łatwiejsze przyswajanie wiedzy z zakresu farmakokinetyki i modelingu komputerowego przez studentów. W obecnych czasach komputery stanowią nieodłączny atrybut życia codziennego, dlatego też zdecydowaliśmy się na wprowadzenie innowacji, której celem mogłoby być zastosowanie najnowszego oprogramowania w praktycznym ujęciu.

Życiorysy zmarłych samodzielnych pracowników naukowych

Prof. dr hab. Grzegorz Staśkiewicz

Grzegorz Urban Staśkiewicz, prof. zw. z zakresu farmakologii weterynaryjnej urodził się 25.05.1909 r. w Koninie. Studia rozpoczęte na Wydziale Weterynaryjnym Uniwersytetu Warszawskiego ukończył w 1934 r. uzyskując dyplom lekarza weterynarii. Prof. Staśkiewicz działalność naukową rozpoczął już w 1931 r. od pracy w charakterze asystenta-wolontariusza w Katedrze Bakteriologii UW pod kierunkiem prof. Szymanowskiego. Po dyplomie podjął pracę na stanowisku lekarza rejonowego w Baranowiczach. Jednak zainteresowania naukowe sprawiają, że od 1.04.1938 r. z rekomendacji prof. Szymanowskiego rozpoczyna pracę na stanowisku asystenta w Instytucie Badawczym Leśnictwa w Białowieży, gdzie pracuje aż do rozpoczęcia wojny. Zmobilizowany jako lekarz wet. służył w pułku kawalerii, kampanię wrześniową kończy 5 października pod Kockiem, gdzie dostał się do niewoli. Zwolniony z obozu jenieckiego, prof. Staśkiewicz podejmuje pracę w Laboratorium Bakteriologicznym Rzeźni Miejskiej w Lublinie. Jesienią roku 1944 prof. Staśkiewicz włączył się w powstający nurt życia akademickiego, współdziała w organizacji UMCS, Wydziału Weterynaryjnego i biblioteki uczelnianej. W 1945 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk weterynaryjnych i stanowisko adiunkta w Katedrze Mikrobiologii UMCS. W 1947 r. Rada Wydziału Lekarsko-Weterynaryjnego UMCS powierza dr Staśkiewiczowi organizację od podstaw Katedry Farmakologii. Bardzo szybko, bo już w 1948 r. dr Staśkiewicz habilituje się, a w 1954 r. otrzymuje stanowisko docenta. Na dorobek naukowy prof. Grzegorza Staśkiewicza składa się 130 publikacji, obejmujących prace doświadczalne, monograficzne i komunikaty zjazdowe. Jest on współautorem 8 opracowań podręcznikowych i autorem 2 skryptów. Po powierzeniu prof. Staśkiewiczowi kierownictwa Katedry Farmakologii i stażach naukowych w Bernie i Zurichu zainteresowania naukowe ulegają zmianie z bakteriologii w kierunku farmakologii i fitochemii roślin leczniczych. W następnych latach zainteresowania naukowe prof. Staśkiewicza skoncentrowały się głównie wokół farmakologii, farmakokinetyki i toksykologii nowych postaci leków, w szczególności antybiotyków i sulfonamidów. Najciekawsze bez wątpienia badania w dziedzinie fitochemii dotyczyły farmakologicznych właściwości i składu związków czynnych w kłączach kopytnika (Asarum europem). Ich oryginalny i praktyczny aspekt wzbudził zainteresowanie zagranicą, zwłaszcza fito chemików węgierskich z Zakładów Farmaceutycznych Gedeon Richter. Uznaniem działalności prof. Staśkiewicza w zakresie fitochemii roślinnych surowców leczniczych było powołanie Go na Członka Komisji FP IV w latach 1955-1969. Cenne wyniki uzyskał również prof. Staśkiewicz w badaniach dotyczących farmakokinetyki nowych postaci sulfonamidów i antybiotyków. Również badania toksykologiczne i farmakologiczne leków przeznaczonych dla człowieka zostały wysoko ocenione przez zleceniodawcę, tj. Zjednoczenie Przemysłu Farmaceutycznego „Polfa", czego dowodem są dyplomy i okolicznościowe medale. Imponująco duży wkład wniósł prof. Staśkiewicz w dziedzinie popularyzacji nauk weterynaryjnych. Opublikował On około 80 monografii propagujących osiągnięcia naukowe i

wiedzę o nowych lekach weterynaryjnych. Z tych zrozumiale i interesująco napisanych opracowań, powojenne roczniki lekarzy weterynarii uczyły się postępu w dziedzinie farmakoterapii. Prof. Grzegorz Staśkiewicz prowadził szeroko zakrojoną tematycznie działalność dydaktyczna, w całej swojej długoletniej działalności nauczyciela akademickiego prowadził wykłady z wielu dyscyplin: mikrobiologii, farmakologii, toksykologii, deontologii oraz propedeutyki weterynarii wraz z historią Medycyny. Prof. dr hab. G. Staśkiewicz prowadził również wieloletnia działalność wydawniczą. Już w grudniu 1944 r. prof. Staśkiewicz wszedł w skład Komitetu Redakcyjnego Medycyny Weterynaryjnej, w 1946 został powołany na sekretarza redakcji, a następnie na zastępcę redaktora naczelnego tego czasopisma. W późniejszym okresie pełnił obowiązki redaktora Annales UMCS, sec. DD. Prof. dr hab. Grzegorz Staśkiewicz był członkiem European Association for Vererinary Pharmacology and Toxicology oraz PTF i PTNW. Za całokształt pracy badawczej I dydaktycznej prof. dr hab. Grzegorz Staśkiewicz został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi I Krzyżem Kawalerskim Odrodzenia Polski I uhonorowany nadaniem tytułu Doktora h.c. Akademii Rolniczej w Lublinie.

4. ŁÓDŹ

UNIWERSYTET MEDYCZNY W ŁODZI

KLINIKA CHORÓB WEWNĘTRZNYCH DIABETOLOGII I FARMAKOLOGII KLINICZNEJ

Historia działalności za okres 1996-2014

Zakład Farmakologii Klinicznej jednostka leczniczo – usługowa z 30-łóżkową bazą pod postacią Oddziału Klinicznego w latach 1996-2005 mieścił się w Zespole Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych „PALMA" Łódź ul. Rewolucji 1905 r. 37/39
W dniu 15 grudnia 2005 r. uchwałą Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi nr 310/2005, zmieniono nazwę jednostki na - Klinika Chorób Wewnętrznych z Oddziałem Diabetologii i Farmakologii Klinicznej.
W następstwie likwidacji ZOZ-u dla Szkół Wyższych PALMA w Łodzi jednostkę w dniu 3 kwietnia 2006 r. Zarządzeniem Rektora UM nr 15/2006 przeniesiono do Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. M. Skłodowskiej-Curie w Zgierzu. ul. Parzęczewska 35. Decyzją władz UM zmieniono nazwę na Klinika Chorób Wewnętrznych Diabetologii i Farmakologii Klinicznej
W dniu 1.04.2014r. – przeniesiono do Centrum Kliniczno Dydaktycznego w Łodzi ul. Pomorska 251 w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym im. WAM Centralnym Szpitalu Weteranów.
Klinika jako jednostka akademicka łączy w sobie cele i zadania dydaktyczno- wychowawcze z pracą naukowo-badawczą i leczniczą.
Głównym celem jest kształcenie studentów VI roku Wydziału Lekarskiego i V roku Oddziału Lekarsko-dentystycznego UM oraz

Kierownicy:
- 1996-2000r. – dr n. med. Wojciech Matusewicz
- 2001r.- do chwili obecnej - prof. dr hab. med. Józef Drzewoski

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi):
- Prof. zw. dr hab. Józef Drzewoski - do chwili obecnej

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich (z wykazem imiennym):
- Doktoraty: 4
  Monika Żurawska-Kliś – 2007,
  Agnieszka Śliwińska - 2008,
  Marcin Kosmalski – 2011,
  Agnieszka Głowacka – 2014.

- Awanse profesorskie:
  Prof. dr hab. Józef Drzewoski – 2001r.

Doktoraty honoris causa, członkostwa PAN, PAU członkostwa honorowe towarzystw
Prof.zw.dr hab. Med. Józef Drzewoski – kierownik Kliniki
Członek towarzystw naukowych:

- Polskie Towarzystwo Chorób Metabolicznych – przewodniczący do chwili obecnej
- Towarzystwo Terapii Monitorowanej – sekretarz 1989 - 1995
- Polskie Towarzystwo Farmakologiczne – członek od 1978
- Polskie Towarzystwo Internistów – członek od 1975
- Niemieckie Towarzystwo Farmakologii Klinicznej – członek od 1997
- Polskie Towarzystwo Diabetologiczne – członek od 1997
- Polskie Towarzystwo Gastroenterologiczne – członek od 1997
- Łódzkie Towarzystwo Naukowe – członek od 1997
- EASD- członek od 1998
- ADA – członek od 1999
- Komisja Farmakologii Klinicznej PAN –4 kadencje
- Komisja Gastroenterologii i Hepatologii PAN – druga kadencja
- Inne – vice- przewodniczący Komisji Rejestracji Leków 1996-2001
- Członek Komisji Zespołu Ekspertów w Dziedzinie Diabetologii CMKP ds. akredytacji oraz Komisji Egzaminacyjnej z zakresu diabetologii.

Udział w Komitetach redakcyjnych czasopism naukowych z listy filadelfijskiej

- Polski Przegląd Kardiologiczny – kom. Redakcyjny prof. J.Drzewoski (MNiSW: 5 pkt. IC 2012: 4,73 pkt. Czasopismo objęte międzynarodową rejestracją w EMBASE/ Excerpta Medica, Index Copernicus, SCOPUS, DOAJ, EBSCO, PBL.)
- Polskie Archiwum Medycyny Wewnetrznej-Polish Archives of Internal Medicine POL.ARCH MED WEWN- 0032-3772

Tematyka badawcza

1. Analiza informacji o działaniach niepożądanych leków i kosztach leczenia z terenu woj. Łódzkiego.
2. Wpływ wybranych fluorochinolonów na farmakokinetykę i działanie hemodynamiczne teofiliny u chorych z obturacyjnymi chorobami dróg oddechowych
3. ocena przydatności ambulatoryjnej samokontroli ciśnienia tętniczego w monitorowaniu terapii nadciśnienia tętniczego
4. wpływ indometacyny na działanie hemodynamiczne niektórych leków hipotensyjnych u królików
5. Badania nad patogenezą, diagnostyką i leczeniem cukrzycy typy 2.
6. Badania związku pomiędzy markerami procesu zapalnego (IL-6, TNFalfa, CRP), adyponektyną, insulinoopornością oraz cukrzycą i jej przewlekłymi powikłaniami..
7. Wpływ pory podania inhibitora konwertazy angiotensyny i antagonisty receptora AT1 na rytm dobowy ciśnienia tętniczego u pacjentów z cukrzycą typu 2 i nadciśnieniem tętniczym.
8. Wpływ polimorfizmów w obrębie wybranych genów na występowanie cech zespołu metabolicznego w populacji polskiej regionu łódzkiego"
9. Farmakoekonomika chorób metabolicznych. Analiza efektywności kosztowej u chorych na cukrzycę typu 2
10. Badanie wpływu leków hipoglikemizujących na proces apoptozy
11. Molekularne i kliniczne aspekty diagnostyki i leczenia cukrzycy i jej powikłań.

Najważniejsze publikacje:

Książki:

1. Cukrzyca typu 2 - wybrane zagadnienia z patofizjologii, diagnostyki i leczenia. Józef Drzewoski ,Alfa Medica Press Bielsko-Biała 2001, wyd.1
2. Farmakologia kliniczna rabeprazolu nowego inhibitora pompy protonowej ,Józef Drzewoski, Maria Jarosińska-Wiśniewska. Łódź : Pol. Tow. Chorób Metabol., 2002 ISBN: 83-917309-0-5
3. Farmakologia kliniczna nateglinidu. Józef Drzewoski, Łódź : PPH exall, 2003 , ISBN: 83-917309-3-X
4. Farmakologia kliniczna gliklazydu MR. Józef Drzewoski. Łódź : Pol. Tow. Chorób Metabol., 2006, Łódź : EXALL ISBN: 83-917309-7-2
5. Farmakologia kliniczna glimepirydu, Józef Drzewoski, Warszawa : Agencja Rekl. Macgraf , 2007. ISBN 978-83, 926559-0-9
6. Ramipryl - miejsce we współczesnej prewencji i farmakoterapii chorób kardiometabolicznych. Józef Drzewoski Lublin : Wydawnictwo Czelej, 2008 , ISBN: 978-83-7563-001-5
7. Podręczny leksykon diabetologiczny. Drzewoski Józef , Poznań 2010. Termedia ISBN 978-83-62138-14-2
8. Obesity and related comorbidities; pod red. Józefa Drzewoskiego, Łódź : Polish Society of Metabolic Diseases, 2010 ISBN: 978-83-931919-0-1
9. Racjonalne podstawy stosowania doustnych leków przeciwcukrzycowych Józef Drzewoski ,Termedia, 2013, Poznań 2013, wyd.1 ISBN: 978-83-63622-22-0

10 najwyżej cytowanych publikacji w bazie Web of Science All Databases

1. Reduced sensitivity of platelets from type 2 diabetic patients to acetylsalicyclic acid (aspirin) - its relation to metabolic control. Watala, C; Golanski, J; Pluta, J; et al. THROMBOSIS RESEARCH Volume: 113 Issue: 2 Pages: 101-113 Published: 2004. **Liczba cytowań: 127**
2. Exercise decreases plasma total homocysteine in overweight young women with polycystic ovary syndrome. Randeva, HS; Lewandowski, KC; Drzewoski, Z; et al. JOURNAL OF CLINICAL ENDOCRINOLOGY & METABOLISM Volume: 87 Issue: 10, Pages: 4496-4501 Published: OCT 2002. **Liczba cytowań: 81**
3. Increased protein glycation in diabetes mellitus is associated with decreased aspirin-mediated protein acetylation and reduced sensitivity of blood platelets to aspirin. Watala, C; Pluta, J; Golanski, J; et al. JOURNAL OF MOLECULAR MEDICINE-JMM Volume: 83 Issue: 2 Pages: 148-158 Published: FEB 2005. **Liczba cytowań: 70**
4. GUIDE study: double-blind comparison of once-daily gliclazide MR and glimepiride in type 2 diabetic patients. Schernthaner, G; Grimaldi, A; Di Mario, U; et al. EUROPEAN JOURNAL OF CLINICAL INVESTIGATION Volume: 34 Issue: 8 Pages: 535-542 Published: AUG 2004. **Liczba cytowań: 68**
5. DNA damage and repair in type 2 diabetes mellitus. Blasiak, J; Arabski, M; Krupa, R; et al. MUTATION RESEARCH-FUNDAMENTAL AND MOLECULAR MECHANISMS OF MUTAGENESIS Volume: 554 Issue: 1-2 Pages: 297-304 Published: OCT 4 2004. **Liczba cytowań: 63**
6. Basal, oxidative and alkylative DNA damage, DNA repair efficacy and mutagen sensitivity in breast cancer. Blasiak, J; Arabski, M; Krupa, R; et al. MUTATION RESEARCH-FUNDAMENTAL AND MOLECULAR MECHANISMS OF

MUTAGENESIS Volume: 554 Issue: 1-2 Pages: 139-148 Published: OCT 4 2004. **Liczba cytowań: 60**

7. Polymorphisms of the promoter regions of matrix metalloproteinases genes MMP-1 and MMP-9 in breast cancer. Przybylowska, K; Kluczna, A; Zadrozny, M; et al. BREAST CANCER RESEARCH AND TREATMENT Volume: 95 Issue: 1 Pages: 65-72 Published: JAN 2006. **Liczba cytowań: 55**
8. Prevention of diabetes and cardiovascular' disease in patients with impaired glucose tolerance: Rationale and design of the Nateglinide And Valsartan in Impaired Glucose Tolerance Outcomes Research (NAVIGATOR) Trial. Califf, Robert M.; Boolell, Mitradev; Haffner, Steven M.; et al. Group Author(s): NAVIGATOR Study Grp AMERICAN HEART JOURNAL Volume: 156 Issue: 4 Pages: 623-632 Published: OCT 2008. **Liczba cytowań: 50**
9. Analysis of the G/C polymorphism in the 5 '-untranslated region of the RAD51 gene in breast cancer. Blasiak, J; Przybylowska, K; Czechowska, A; et al. Conference: 32nd Annual Meeting of the European-Environmental-Mutagen-Society Location: WARSAW, POLAND Date: SEP, 2002 Sponsor(s): European Enviro Mutagen Soc ACTA BIOCHIMICA POLONICA Volume: 50 Issue: 1 Pages: 249-253 Published: 2003. **Liczba cytowań: 42**
10. In vitro genotoxicity of ethanol and acetaldehyde in human lymphocytes and the gastrointestinal tract mucosa cells. Blasiak, J; Trzeciak, A; Malecka-Panas, E; et al. TOXICOLOGY IN VITRO Volume: 14 Issue: 4 Pages: 287-295 Published: AUG 2000. **Liczba cytowań: 38**

Działalność dydaktyczna:
wykłady ćwiczenia i seminaria dla studentów VI Roku Wydziału Lekarskiego IV Roku Oddziału Stomatologii oraz III Roku kierunku Biotechnologii Wydziału Nauk Biomedycznych i Kształcenia Podyplomowego z przedmiotu farmakologia kliniczna,

Kształcenie podyplomowe i w ramach studiów doktoranckich:
- Klinika jest uprawniona do prowadzenia kształcenia podyplomowego posiada akredytację do prowadzenia specjalizacji w ramach chorób wewnętrznych (6 miejsc) i diabetologii (4 miejsca) a także staży kierunkowych w wymienionych dziedzinach.
- W placówce prowadzone są również studia doktoranckie, które pozwalają młodym ludziom na jednoczesne prowadzenie pracy naukowej i klinicznej w wybranej przez nich dziedzinie.

Działalność Organizacyjna:
- W Ramach Polskiego Towarzystwa Chorób Metabolicznych działającego przy Klinice poprzez konferencje i spotkania naukowe - prowadzona jest od 17 lat edukacja środowiska lekarzy, pielęgniarek, farmaceutów i studentów w zakresie działania i interakcji leków jak również standardów leczenia i prewencji chorób metabolicznych.
- Polskie Towarzystwo Diabetologiczne – kierowane przez Prof. Józefa Drzewoskiego - zostało docenione za swoja działalność i w roku 2014 otrzymało wyróżnienie XIV edycji konkursu Sukces Roku w Ochronie Zdrowia - Liderzy Medycyny - LIDER ROKU 2013 W OCHRONIE ZDROWIA – DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNO-SZKOLENIOWA

Kontakty zagraniczne:
Czynny udział w kongresach i zjazdach m.in.: Europejskiego Towarzystwa Diabetologicznego, Amerykańskiego Towarzystwa Diabetologicznego.

ZAKŁAD FARMAKOLOGII I TOKSYKOLOGII, MIĘDZYWYDZIAŁOWA KATEDRA FARMAKOLOGII OGÓLNEJ I KLINICZNEJ

Historia działalności za okres 1996-2014

Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Toksykologii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Łódzkiego (od 1949 r. Akademii Lekarskiej, od 1950 r. Akademii Medycznej, od 2002 r. Uniwersytetu Medycznego) został powołany 1 kwietnia 1945 r. Swoją działalność dydaktyczną i naukową rozpoczął pod kierunkiem prof. dr hab. med. Emila Bronisława Leyko (1888-1975), przedwojennego profesora Uniwersytetu Wileńskiego.

W roku akademickim 1962/63 obowiązki kierownika Zakładu pełniła ówczesna dr med. Anna Szadowska (1926-2005). W październiku 1963 r. kierownictwo objął doc. dr hab. med. Mieczysław Mazur (1922-1987), pod którego kierunkiem w 1973 r. utworzono **Pracownię Farmakologii Klinicznej**, która 16 lat później weszła w skład **Zakładu Farmakologii**. W latach 1981-1985 r. na stanowisko "pełniącego obowiązki" powołano doc. dr hab. med. Przedzisława Polakowskiego, który był kierownikiem Zakładu w latach 1985-2002.

W 2002r. na mocy Ustawy (Dz. U. z 2002r. No 141. Poz.1184) połączono Akademię Medyczną i Wojskową Akademię Medyczną – utworzono Uniwersytet Medyczny.

Kierownikiem **Zakładu Farmakologii i Farmakologii Klinicznej** w Uniwersytecie Medycznym został prof. dr hab. n. med. Jerzy Z. Nowak. Zakład zabezpieczał nauczanie przedmiotu farmakologia dla Wydziału Lekarskiego kierunku lekarskiego; oddziału stomatologicznego i studentów anglojęzycznych.

Zakład Farmakologii i Toksykologii Wojskowej Akademii Medycznej, którego Kierownikiem od 1980 r. był prof. dr hab. n. med. Jan Niedworok został w 2002 r. rozwiązany. Pan Profesor Jan Niedworok odszedł na emeryturę, a naukę farmakologii dla studentów kierunku lekarskiego Wydziału Wojskowo-Lekarskiego powierzono prof. dr hab. n. med. Julicie Chojnowskiej-Jezierskiej- Kierownik Kliniki Chorób Wewnętrznych i Farmakologii Klinicznej. W 2006 r na Wydziale Wojskowo-Lekarskim ponownie utworzono Zakład Farmakologii i Toksykologii , obowiązki kierownika otrzymał dr hab. n. med. Edward Kowalczyk.

W 2013 r. Rada Wydziału Lekarskiego rozwiązała Zakład Farmakologii i Farmakologii Klinicznej, a Senat Uniwersytetu Medycznego powołał **Międzywydziałową Katedrę Farmakologii Ogólnej i Klinicznej.** Obowiązki Kierownika Katedry przyjął dr hab. n. med. Edward Kowalczyk. W skład Międzywydziałowej Katedry wchodzą:
Zakład Farmakologii i Toksykologii Łódź 90-752 ul. Żeligowskiego 7/9 i Klinika Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Farmakologii Klinicznej , Łódź 92-213
ul. Pomorska 251 (Kierownik Kliniki prof. dr hab. n.med. Józef Drzewoski).

Kierownicy:
- 1985-2002 doc. dr hab. med. Przedzisław Polakowski
- 2002 - 2013 prof. dr hab. n. med. Jerzy Z. Nowak
- 2013 dr hab. n. med. Edward Kowalczyk (Kierownik Katedry)
- 2013 prof. UM dr hab. n med. Edward Kowalczyk (Kierownik Zakładu)

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi)
- prof. dr hab. Andrzej Sapota
- prof. dr hab. Jadwiga Szymańska

Tematyka badawcza:

W ramach prac naukowo-badawczych w Zakładzie dokonuje się między innymi analizy wybranych parametrów równowagi oksydacyjno-redukcyjnej w przebiegu chorób i ocenia ich zmianę pod wpływem leczenia; poszukuje się nowych mechanizmów działania leków oraz bada się możliwości terapeutycznego wykorzystania związków naturalnych: olejków eterycznych i polifenoli.

1. Badanie losów ksenobiotyków zaliczanych do grupy POPs'ów (persistent organic pollutants) w ustroju zwierząt doświadczalnych.
2. Badanie zaburzeń homeostazy pierwiastków niezbędnych w ustroju pod wpływem metali ciężkich lub procesów nowotworowych; badania te są prowadzone z udziałem zwierząt laboratoryjnych oraz w oparciu o wyniki oznaczeń metali i metaloidów w próbkach tkanek pobranych śródoperacyjnie od pacjentów z chorobą nowotworową.
3. Ocena toksyczności ostrej, toksyczności dawki powtórzonej oraz toksyczności narządowej

Najważniejsze publikacje:

1. Talarowska M., Gałecki P., Maes M., Orzechowska A., Chamielec M., Bartosz G., Kowalczyk E..: Nitric oxide plasma concentration asscociated with cognitive impairment in patients with recurrent depressive disorder: Neurosci. Lett.: 2012 : Vol. 510, nr 2, s. 127-131. **Liczba cytowań: 8**
2. Sienkiewicz M., Łysakowska M., Denys P., Kowalczyk E.: The Antimicrobial Activity of Thyme Essential Oil Against Multidrug Resistant Clinical Bacterial Strains: Microb. Drug. Resist.: 2012 : Vol. 18, nr 2, s. 137-148. **Liczba cytowań: 4**
3. Woldan-Tambor A., Biegańska K., Wiktorowska-Owczarek A., Barbara Zawilska J.: Activation of orexin/hypocretin type 1 receptors stimulates cAMP synthesis in primary cultures of rat astrocytes.: Pharmacol. Rep.: 2011 : T. 63, nr 3, s. 717-723. **Liczba cytowań: 9**
4. Barylski M., Kowalczyk E., Banach M., Ciecwierz J., Pawlicki L., Kowalski J.: Plasma total antioxidant activity in comparison with plasma NO and VEGF levels in patients with metabolic syndrome. Agiology. 2009 Feb-Mar;60(1):87-92**. Liczba cytowań: 16**
5. Kowalczyk E., Krzesiński P., Kura M., Niedworok J., Kowalski J., Błaszczyk J. : Pharmacological effects of flavonoids from Scutellaria baicalensis . Przegl. Lek. 2006;63(2):95-6. **Liczba cytowań: 14**
6. Kowalczyk E., Fijałkowski P., Kura M., Krzesiński P., Błaszczyk J., Kowalski J., Smigielski J., Rutkowski M., Kopff M. :The inluence of anthocyanins from Aronia melanocarpa on selected parameters of oxidative stress and microelements contents in men with hypercholesterolemia. Pol. Merkur. Lekarski. 2005 Nov;19(113):651-3. **Liczba cytowań: 21**
7. Kowalczyk E., Krzesiński P., Kura M., Szmigiel B., Błaszczyk J.: Anthocyanins in medicine. Pol. J .Pharmacol. 2003 Sep-Oct;55(5):699-702. **Liczba cytowań: 58**
8. Kowalczyk E., Kopff A., Fijałkowski P., Kopff M., Niedworok J., Błaszczyk J., Kedziora J., Tyślerowicz P.. Effect of anthocyanins on selected biochemical parameters in rats exposed to cadmium. Acta. Biochim. Pol. 2003;50(2):543-8. **Liczba cytowań: 38**

Działalność dydaktyczna:

Zakład Farmakologii i Toksykologii prowadzi nauczanie farmakologii dla obu kierunków lekarskich (na Wydziale Lekarskim i Wydziale Wojskowo-Lekarskim) dla oddziału stomatologicznego i studentów anglojęzycznych.

ZAKŁAD FARMAKODYNAMIKI

Historia działalności za okres 1996-2014

Kierownicy:

- 1996-2008 Prof. dr hab. n. med. Elżbieta Czarnecka
- 2008- obecnie Prof. dr hab. n. farm. Jolanta B. Zawilska

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi):
- Prof. dr hab. n. farm. Jolanta B. Zawilska
- Dr hab. n. farm. Bogusława Pietrzak
- Dr hab. n. farm. Jadwiga Zalewska-Kaszubska

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:
- Doktoraty: 8
  dr n. farm. Wiesława Tymczyszyn - 1997
  dr n. farm. Agata Woldan-Tambor - 1998
  dr n. farm. Grzegorz Marczak - 1998
  dr n. farm. Paweł Niewiadomski - 2004
  dr n. farm. Remigiusz Zięba - 2004
  dr n. farm. Dariusz Andrzejczak - 2007
  dr n. farm. Anna Lorenc-Duda - 2007
  dr n. farm. Kaja Biegańska - 2013

- Habilitacje: 3
  dr hab. n. farm. Daria Orszulak-Michalak -1996
  dr hab. n. farm. Bogusława Pietrzak - 2008
  dr hab. n. farm. Jadwiga Zalewska-Kaszubska (2009)

- Awanse profesorskie: 1
  prof. dr hab. n. farm. Jolanta B. Zawilska (1998)

Tematyka badawcza:
1. Peptydy z rodziny glukagon/sekretyna/PACAP/VIP/hipokretyna – rola fizjologiczna, potencjał terapeutyczny, mechanizm transdukcji sygnału receptorowego.
2. Zegary biologiczne i ich znaczenie w fizjologii i patologii.
3. Nowe aspekty działania leków przeciwpadaczkowych – terapia uzależnienia alkoholowego, modulacja produkcji czynników prozapalnych przez komórki glejowe.
4. Nowe substancje psychoaktywne o działaniu odurzającym.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:
1. Badania chronobiologiczne w zakresie właściwości i funkcji kompleksu zegara biologicznego oraz funkcjonalnymi powiązaniami siatkówka – szyszynka -nadrzędny zegar biologiczny (tzw. master clock).
   W siatkówce kręgowców występuje układ ujemnego sprzężenia zwrotnego dopamina-melatonina będący jednym z kluczowych elementów regulujących procesy fizjologiczne, które przebiegają w oku w rytmach okołodobowych i zależą od oświetlenia środowiska. W układzie tym dopamina pełni rolę biochemicznego analogu światła, a melatonina – ciemności. Zaburzenia w funkcjonowaniu siatkówkowego układu dopamina-melatonina mogą skutkować nie tylko dysfunkcjami procesów przebiegających w obrębie oka (m. in.

zaburzeniami widzenia) ale również prowadzić do ogólnoustrojowych zaburzeń rytmów biologicznych ale również prowadzić do ogólnoustrojowych zaburzeń rytmów biologicznych.

2. Peptydy z rodziny glukagon/sekretyna/PACAP/VIP/hipokretyna – rola fizjologiczna, potencjał terapeutyczny, mechanizm transdukcji sygnału receptorowego.
   W mózgu różnych gatunków ptaków i ssaków występują receptory typu PAC_1 (specyficzne dla PACAP) i VPAC (wiążące z równym powinowactwem PACAP I VIP). Gęstość receptorów PAC_1 jest wielokrotnie wyższa od gęstości receptorów VIP. Receptory PAC_1 i VPAC są dodatnio związane z układem cyklaza adenylanowa-cAMP. Pobudzenie receptorów PAC_1 może ponadto aktywować szlak fosfolipaza $\beta \rightarrow IP_3$/DAG $\rightarrow$ kinaza białkowa C. Receptory PAC_1 w korze mózgowej ulegają szybkiej homologicznej desensytyzacji.
   W neuronach kory mózgowej szczura występują receptory typu OX2 dla oreksyny ujemnie sprzężone z cyklazą adenylanową, natomiast w korowych astrocytach pobudzenie receptorów OX1 prowadzi do wzrostu produkcji cAMP. Oreksyny, w zależności od typu komórki, mogą wpływać hamująco (komórki nowotworowe) lub stymulująco (neurony) na żywotność komórek. W modelu glejaka C6 w działaniu oreksyn uczestniczy szlak kaspazy oraz kinazy p38. Z kolei u podłoża neuroprotekcyjnego działania oreksyn leży hamowanie szlaku kaspazy oraz aktywacja szlaku kinaz Akt i Erk1/2**.**

3. Rola endogennej beta-endorfiny w terapii zespołu zależności alkoholowej
   Pomimo wielu aspektów uzależnienia alkoholowego uważa się, że duże znaczenie w jego rozwoju mają endogenne opioidy, a w szczególności *beta*-endorfina, zaangażowana w prawidłowe funkcjonowanie układu nagrody. W osoczu krwi osób genetycznie predysponowanych do nadużywania alkoholu oraz u osób uzależnionych w okresie abstynencji występuje niskie stężenie beta-endorfiny, co może być powodem głodu alkoholowego i niemożności utrzymania abstynencji.
   Modelem doświadczalnym odpowiadającym ludziom o wysokim ryzyku wystąpienia uzależnienia, są szczury z genetycznie uwarunkowaną preferencją do alkoholu. W badaniach przeprowadzonych na szczurach wysoko preferujących alkohol (*Warsaw High Preferring* – WHP), stwierdzono, że długotrwałe podawanie leków, o różnych podstawowych mechanizmach działania, uważanych za najskuteczniejsze w terapii zespołu zależności alkoholowej, prowadzi do znacznego wzrostu stężenia endogennej *beta*-endorfiny, któremu towarzyszy zmniejszenie spożycia alkoholu w procedurze wolnego wyboru pomiędzy alkoholem a wodą. Wydaje się więc, że skuteczność terapii zespołu zależności alkoholowej może przynajmniej częściowo być związana ze zdolnością stosowanych leków do podwyższania poziomu *beta*-endorfiny w organizmie.

4. Wpływ leków przeciwpadaczkowych nowej generacji na rozwój uzależnienia od etanolu
   Leki przeciwpadaczkowe nowej generacji charakteryzują zróżnicowane, często złożone i nie do końca poznane mechanizmy działania. W ostatnim okresie szczególnie duże zainteresowanie wzbudzają próby wykorzystania tych leków w terapii osób uzależnionych od alkoholu. W badaniach przeprowadzonych przy użyciu metody farmako-EEG wykazano, że leki te hamują poetanolowe zmiany czynności hipokampa, struktury związanej z rozwojem uzależnienia. Może to stanowić ważny element mechanizmu korzystnego ich działania w terapii zespołu uzależnienia od alkoholu, którego patogeneza jest związana również z funkcją hipokampa. Podkreśla się, że poprzez udział w mechanizmie pozytywnego wzmocnienia, hipokamp może tonicznie hamować układ nagrody, dlatego też jego dysfunkcja lub uszkodzenie prowadzi do odhamowania tego

układu i zwiększenia wrażliwości na działanie nagradzające substancji psychoaktywnych. Hipokamp może być również związany z uczeniem i powstawaniem śladów pamięciowych. W przypadku jego dysfunkcji przewagę zyskują zachowania apetytywne związane z pamięcią o pozytywnych doznaniach towarzyszących zażywaniu substancji psychoaktywnej.

Najważniejsze publikacje:

1. Wojcieszak J, Zawilska JB (2014). PACAP38 and PACAP6-38 exert cytotoxic activity against human retinoblastoma Y79 cells. J. Mol. Neurosci. 54, 463-468.
2. Pietrzak B, Zwierzyńska E, Krupa A. A Pharmaco-EEG-based assessment of the interaction between ethanol and zonisamide. Alcohol and Alcoholism 2014, 49 (5):505-514.
3. Zawilska JB, Wojcieszak J (2013): Designer cathinones – An emerging class of novel recreational drugs. Forensic Sci. Int. 231, 42-53. **Liczba cytowań: 19**
4. Pietrzak B, Konopka A, Wojcieszak J (2013). Effect of topiramate on hippocampus-dependent spatial memory in rats. Pharmacol. Rep. 65, 1152-1162.
5. Zalewska-Kaszubska J, Bajer B, Górska D, Andrzejczak D, Dyr W, Bieńkowski P (2013). Effect of repeated treatment with topiramate on voluntary alcohol intake and beta-endorphin plasma level in Warsaw alcohol high-preferring rats. Psychopharmacology 225, 275-281. **Liczba cytowań: 5**
6. Urbańska A, Sokołowska P, Woldan-Tambor A, Biegańska K, Brix B, Jöhren O, Namiecińska M, Zawilska JB (2012). Orexins/hypocretins acting at Gi protein-coupled OX 2 receptors inhibit cyclic AMP synthesis in the primary neuronal cultures. J.Mol. Neurosci. 46, 10-17. **Liczba cytowań: 11**
7. Biegańska K, Sokołowska P, Jöhren O, Zawilska JB (2012). Orexin A suppresses the growth of rat C6 glioma cells via a caspase-dependent mechanism. J. Mol. Neurosci. 48, 706-712. **Liczba cytowań: 4**
8. Woldan-Tambor A, Bieganska K, Wiktorowska-Owczarek A, Zawilska JB (2011). Activation of orexin/hypocretin type 1 receptors stimulates cAMP synthesis in primary cultures of rat astrocytes. Pharmacol. Rep. 63, 717-723. **Liczba cytowań: 9**
9. Zalewska-Kaszubska J, Bajer B, Czarnecka E, Dyr W, Gorska D (2011). Voluntary alcohol consumption and plasma beta-endorphin levels in alcohol preferring rats chronically treated with levetiracetam: a preliminary study. Physiol Behav. 102, 538-541. **Liczba cytowań: 4**
10. Zawilska J.B., Skene D.J., Arendt J. (2009). Physiology and pharmacology of melatonin in relation to biological rhythms. Pharmacol. Rep. 61, 383-410. **Liczba cytowań: 86**
11. Zawilska JB, Bednarek A, Berezińska M, Nowak JZ (2003). Rhythmic changes in metabolism of dopamine in the chick retina: the importance of light versus biological clock. J. Neurochem. 84: 717-724. **Liczba cytowań: 19**

Działalność dydaktyczna:

Zakład Farmakodynamiki prowadzi wykłady, seminaria i ćwiczenia z Farmakologii i Farmakodynamiki dla studentów Wydziału Farmaceutycznego, wykłady, ćwiczenia i seminaria z farmakologii dla studentów Oddziału Medycyny Laboratoryjnej, wykłady, ćwiczenia i seminaria z farmakologii dla studentów Kosmetologii. W latach 1998/1999 - 2006/2007 pracownicy Zakładu prowadzili seminaria z uzależnień dla studentów Oddziału Zdrowia Publicznego.

Działalność organizacyjna:
Prof. dr hab. Jolanta B. Zawilska – 3rd International Congress of the Polish Neuroscience Society (Łódź 1997), 10th International Congress of the Polish Neuroscience Society (Łódź 2011).

Kontakty zagraniczne:
- Wyjazdy naukowe: Prof. dr hab. Jolanta B. Zawilska Francja - Neurobiologie des Fonctions Rythmiques et Saisonnieres, Universite L. Pasteur, CNRS UMR 7518, Strasbourg (wielokrotne 2-3 tygodniowe staże naukowe w latach 1998-2008); Wlk. Brytania - School of Biological Sciences, University of Surrey, Guildford (wielokrotne 2-tygodniowe staże naukowe w latach 1996-2000), stypendium Royal Society of London;
- Prof. dr hab. Jolanta B. Zawilska - International Brain Research Organization/Federation of European Neuroscience Societies Summer School *„Receptor Activation and Beyond"* (Sulejów; 2001)
- Prof. dr hab. Jolanta B. Zawilska – Federation of European Neuroscience Societies, członek Schools Committee (2002-2004), członek NENS Committee (2007-2012).
- Prof. dr hab. Jolanta Zawilska – wykład na zaproszenie, Gordon Research Conferences on Pineal Cell Biology, Buellton, USA (1996)

Życiorysy zmarłych samodzielnych pracowników naukowych

Prof. dr hab. n. med. Anna Szadowska (1926-2005)

Anna Szadowska urodziła się 25 kwietnia 1926 r. w Wilnie, gdzie mieszkała do roku 1945. Świadectwo dojrzałości uzyskała w 1945 r w Liceum im. E. Szczanieckiej w Łodzi. W latach 1946-1948 studiowała na Wydziale Lekarskim Akademii Lekarskiej w Gdańsku, a następnie na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Łódzkiego i Akademii Medycznej w Łodzi, gdzie w roku 1952 uzyskała dyplom lekarza medycyny. Pracę naukową i dydaktyczną rozpoczęła jako studentka czwartego roku studiów w Zakładzie Farmakologii Akademii Medycznej w Łodzi w 1950 roku, początkowo jako zastępca asystenta, a następnie asystent, starszy asystent i adiunkt. Stopień doktora nauk medycznych uzyskała w 1961 roku, a stopień doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie farmakologii w roku 1967. W roku 1968 została powołana na stanowisko Kierownika Zakładu Farmakodynamiki przy Katedrze Farmakologii AM w Łodzi. Funkcję tą pełniła do czasu przejścia na emeryturę, do 30 września 1996 roku. W 1977 roku uzyskała stanowisko profesora nadzwyczajnego, a w 1987 roku tytuł profesora zwyczajnego. Od grudnia 1982 do 30 września 1996 roku była kierownikiem Katedry Farmakologii.

W latach 1952-1960 pracowała w oddziałach wewnętrznych szpitali im. Biegańskiego i im. Rydygiera w Łodzi, uzyskując w 1955 roku I°specjalizacji, a w 1962 roku II°specjalizacji w zakresie chorób wewnętrznych. W roku 1965 oraz 1968 była stypendystką placówek naukowych w Bukareszcie, Wiedniu, Bazylei i Lozannie.

Dorobek naukowy obejmuje 139 prac opublikowanych w pełnej wersji oraz kilkadziesiąt doniesień zjazdowych. Ponadto, Profesor Szadowska jest współautorem jednego podręcznika i jednego skryptu dla studentów oraz autorem lub współautorem wielu rozdziałów w czterech innych podręcznikach i dwóch skryptach.
Tematyka badań dotyczyła problemów z zakresu:
- badań nad mechanizmem rozwoju doświadczalnego nadciśnienia wazopresynowego
- badań farmakologicznych nowo zsyntetyzowanych i wyosobnionych z surowców roślinnych związków o potencjalnym zastosowaniu leczniczym
- badań nad interakcją wybranych leków oraz niektórych leków z etanolem

Prof. Szadowska była promotorem 9 przewodów doktorskich.

W kierowanym przez nią Zakładzie Farmakodynamiki przeprowadzono trzy przewody habilitacyjne, natomiast w okresie kierowania przez prof. Annę Szadowską Katedrą Farmakologii przeprowadzono w niej pięć przewodów habilitacyjnych.

Prof. Anna Szadowska była recenzentem wielu rozpraw doktorskich oraz prac habilitacyjnych, dwóch wniosków o nadanie tytułu profesora oraz dwóch postępowań w sprawie nadania tytułu profesora zwyczajnego.

Prof. Anna Szadowska była członkiem kilku towarzystw naukowych. Przez dwie kadencje była przewodniczącą Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, przez trzy kadencje – przewodniczącą Komisji Dydaktycznej Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego.

Przez 12 lat była członkiem Rektorskiej Komisji Nauki przy Akademii Medycznej w Łodzi, a przez 16 lat była Przewodniczącą Terenowej, a następnie Uczelnianej Komisji Etyki Badań Naukowych i do ostatnich chwil swego życia była członkiem Komisji Bioetyki UM w Łodzi.

Została odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz wyróżniona tytułem i medalem Zasłużony Nauczyciel PRL.

Profesor Szadowska po przejściu na emeryturę w 1996 roku jako niepełnoetatowy pracownik Uniwersytetu Medycznego kontynuowała swoją działalność w pracach Komisji Etycznej, oraz w innych dziedzinach życia. Bardzo żywo interesowała się sztuką, muzyką, literaturą, a Jej pasją było zwiedzanie świata - wiele podróżowała. Swoją postawą zdobyła powszechny szacunek i poważanie. Zmarła nagle 13 sierpnia 2005 roku. Jej śmierć wzbudziła szczery i głęboki żal. Pani Profesor była znakomitym nauczycielem akademickim, wychowawcą wielu pokoleń lekarzy i farmaceutów. W pracy była osobą perfekcyjną, wymagającą w stosunku do pracowników, ale też wiele wymagała od siebie.

Pani Profesor Anna Szadowska była człowiekiem wielkiego umysłu i serca. O wielkości Pani Profesor świadczy Jej niebywała skromność i życzliwość dla ludzi. Była osobą o wielkim uroku osobistym, zawsze pogodna i uśmiechnięta. Bardzo wyważona w swoich sądach, szukająca dobrych cech w każdym człowieku.

5. POZNAŃ

UNIWERSYTET MEDYCZNY im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu

ZAKŁAD FARMAKOLOGII KLINICZNEJ

Historia działalności za okres 1996-2014

Zakład Farmakologii Klinicznej powstał w 1973 roku, na terenie Szpitala im. Przemienienia Pańskiego, w ramach struktur Instytutu Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu.
Na stanowisko p.o. kierownika powołano dr med. Michała Wierzchowieckiego (kierownik od 1976 roku), który po odbyciu szkolenia w wiodącym ośrodku farmakologii klinicznej (University of Kansas Medical Center) w ramach WHO Research Training Grant zorganizował pierwszy w kraju ośrodek tego typu - z nowocześnie wyposażonym laboratorium i nowatorską tematyką badawczą. Po podjęciu w 1979 roku przez Pana Profesora pracy w University of Malta kierownikiem Zakładu mianowany został prof. Aleksander Mrozikiewicz. W 1980 roku po reorganizacji Instytutu Kardiologii, Zakład Farmakologii Klinicznej zostaje włączony w jego struktury.
W 1995 roku w ramach współpracy pomiędzy Uniwersytetem Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu i Uniwersytetem Humboldta w Berlinie utworzono Laboratorium Farmakogenetyki
Od 2001 roku kierownikiem Zakładu jest prof. dr hab. n. med., mgr farm. Anna, Irena Jabłecka

Kierownicy:
- 1980-2000 – prof. dr hab. A. Mrozikiewicz
- od 2001 roku prof. dr hab. Anna Jabłecka

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:
- Doktoraty: 17
  Szyszka Andrzej
  Łowicki Zdzisław
  Żelechowska-Ruda Elżbieta
  Chodera-Otuszewska Renata
  Chmara Ewa
  Jabłecka Anna
  Sarnowska-Oko Zofia
  Borchardt Grażyna
  Andrys Iwona
  Korzeniowska Katarzyna
  Olszewski Jan
  Brokl-Stolarczyk Barbara
  Stolarczyk Dominik
  Smolarek Iwona

Ast Jarosław
Wietlicka-Kokoszanek Irmina
Balcer-Dymel Natasza

- Habilitacje: 2
  Jabłecka Anna
  Sarnowska-Oko Zofia

- Awanse profesorskie: 2
  Mrozikiewicz Aleksander
  Jabłecka Anna

Doktoraty honoris causa, członkostwa PAN i PAU, członkostwa honorowe towarzystw naukowych.

- członkostwa PAN
  Mrozikiewicz Aleksander
  Jabłecka Anna

- Prof. Anna Jabłecka
  - Polskie Towarzystwo Terapii Monitorowanej
  - Deutsche Gesellschaft fur Klinische Pharmakologie und Therapie
  - Towarzystwo Internistów Polskich – Oddział w Poznaniu
  - Polskie Towarzystwo Farmakologii Klinicznej i Terapii
  - European working group for CEE
  - Polskie Towarzystwo Nadciśnienia Tętniczego- Oddział w Poznaniu
  - Polskie Towarzystwo Badań nad Miażdżycą
  - Polskie Towarzystwo Lekarskie – Sekcja Fitoterapii
  - Polskie Towarzystwo Farmakologiczne – Oddział poznański
  - European Society of Clinical Pharmacy (ESCP)- członek

Tematyka badawcza:

W przeszłości przez wiele lat Zakład prowadził prace nad poszukiwaniem endogennych związków lekopodobnych w surowicy krwi, nad patofizjologią cukrzycy insulinozależnej oraz prace dotyczące chronofarmakologii leków.
Przedmiotem działalności naukowej Zakładu były i są nadal badania kliniczno-farmakologiczne dotyczące optymalizacji i indywidualizacji farmakoterapii w tym: badania farmakogenetyczne, patofarmakokinetyki, terapii monitorowanej stężeniami leków w organizmie, monitorowanie istotnych klinicznie interakcji leków oraz powikłań polekowych, farmakoterapia pediatryczna, geriatryczna, w ciąży i podczas laktacji.
Zakład Farmakologii Klinicznej prowadzi również badania dotyczące mechanizmów neurohormonalnych, śródbłonkowych i zapalnych w chorobach układu sercowo-naczyniowego oraz analizy farmakoekonomiczne w praktyce klinicznej.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

1. Wprowadzono pionierską w kraju terapię monitorowaną stężeniami leków w płynach ustrojowych (digoksyna, leki antyarytmiczne) Pod kierownictwem pana prof. M. Wierzchowieckiego.
2. Dokonano syntezy nowego leku antyarytmicznego – N-acetyloprokainamidu.

3. Prof. Jabłecka otrzymała w 2008 roku nagrodę Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego w konkursie na najlepszą pracę w dziedzinie nadciśnienia tętniczego w latach 2006-2008
4. Od 2008 roku Pani prof. A. Jabłecka jest redaktorem naczelnym Farmacji Współczesnej.

Najważniejsze publikacje :

1. Jabłecka A, Olszewski J, Marzec E.: Dielectric properties of keratin-water in diabetic and healthy human fingernails. J. Non-Crystalline Solids. 2009,355, 50-51, 2456-2460. **Liczba cytowań: 2**
2. Krauss A, Jabłecka A, Sosnowski P, Bogdański P.: Influence of L-arginine on the nitric oxide concentration and level of oxidative stress during ischemia-reperfusion injury in a rat model. Int. J. Clin. Pharmacol. Ther. 2009 , 47, 8, 533-53. **Liczba cytowań: 5**
3. Jabłecka A, Czaplicka E, Olszewski J, Bogdański P, Krauss H, Smolarek I. Influence of selected angiotensin-converting enzyme inhibitors on alloxan-induced diabetic cataract in rabbits. Med. Sci. Monit. 2009, 15,11, 334-338. **Liczba cytowań: 1**
4. Ast J, Jabłecka A, Bogdański P, Smolarek I, Krauss H, Chmara E. Evaluation of the antihypertensive effect of L-arginine supplementation in patients with mild hypertension assessed with ambulatory blood pressure monitoring. Med. Sci. Monit. 2010, 16, 5, 266-271. **Liczba cytowań: 7**
5. Wietlicka-Kokoszanek I, Jabłecka A, Smolarek I, Bogdański P, Chmara E, Korzeniowska K, Kaźmierczak M, Kaźmierczak E, Musialik K.:Neopterin as a prognostic marker In patients with chronic heart failure. Med. Sci. Monit. 2010, 16, 5, 232-237. **Liczba cytowań: 5**
6. Smolarek I, Wyszko E, Barciszewska A.M, Nowak S, Gawrońska I, Jabłecka A, Barciszewska M.Z.: Global DNA methylation changes in blood of patients with essential hypertension. Med. Sci. Monit. 2010, 16, 3,149-155. **Liczba cytowań: 19**
7. Ast J, Cieślewicz A.R, Korzeniowska K, Bogdański P, Kaźmierczak E, Olszewski J, Skołuda A, Jabłecka A.: Supplementation with L-arginine does not influence arterial blood pressure in healthy people : a randomized, double blind, trial. Eur. Rev. Med. Pharmacol. 2011,. 15, 12, 1375-1384. **Liczba cytowań: 1**
8. Jabłecka A, Ast J, Bogdański P, Drozdowski M, Pawlak-Lemańska K, Cieślewicz A.R, Pupek-Musialik D.:Tytuł: Oral L-arginine supplementation in patients with mild arterial hypertension and its effect on plasma level of asymmetric dimethylarginine, L-citrulline, L-arginine and antioxidant status. Eur. Rev. Med. Pharmacol. Sci. 2012, 16, 12, 1665-167.
9. Jabłecka A, Bogdański P, Balcer N, Cieślewicz A, Skołuda A, Musialik K.: The effect of oral L-arginine supplementation on fasting glucose, HbA1c, nitric oxide and total antioxidant status in diabetic patients with atherosclerotic peripheral arterial disease of lower extremities. Eur. Rev. Med. Pharmacol. Sci. 2012, 16, 3, 342-350. **Liczba cytowań: 5**
10. Cieślewicz, A, Jankowski J, Korzeniowska K, Balcer-Dymel N, Jabłecka A.: The role of magnesium in cardiac arrhythmias. J. Elementol. 2013,18, 2,317-327. **Liczba cytowań: 5**

Działalność dydaktyczna

Pracownicy Zakładu Farmakologii Klinicznej prowadzą zajęcia dydaktyczne z zakresu farmakologii klinicznej na wszystkich wydziałach Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, w tym również na wydziałach anglojęzycznych.

W Zakładzie realizowane są również prace doktorskie i magisterskie. Kadra naukowa Zakładu recenzuje prace wykonywane w innych jednostkach UM w Poznaniu oraz innych uczelniach w Polsce.

W ramach szkolenia podyplomowego Zakład prowadzi szkolenia dla farmaceutów z farmacji klinicznej i aptecznej oraz lekarzy z zakresu farmakoekonomii.

Działalność organizacyjna

- W latach 1987 – 1999 Zakład był głównym organizatorem oraz współorganizatorem 11 zjazdów i konferencji naukowych o bieżącej tematyce farmakoterapii.
- Regionalny Ośrodek Monitorowania Działań Niepożądanych Leków (ROMDNL) był głównym organizatorem 3 ogólnopolskich sympozjów naukowych dotyczących niepożądanych działań leków (2002, 2004, 2006).

Kontakty zagraniczne

- Zakład Farmakologii Klinicznej współuczestniczył w badaniach międzynarodowej grupy ENDIT - The European Nicotinamide Diabetes Intervention Trial. Badania te miały na celu z jednej strony wykrycie czynników ryzyka rozwoju cukrzycy insulinozależnej z drugiej zaś, oceniały próbę prewencji za pomocą podawania amidu kwasu nikotynowego u krewnych pierwszego stopnia chorych na cukrzycę insulinozależną.
- W badaniach Zakładu i międzynarodowej grupy GETREM wykazano także korzystny wpływ intensywnej insulinoterapii na uzyskanie szybciej występujących i dłużej trwających okresów remisji cukrzycy insulinozależnej.

Życiorysy zmarłych samodzielnych pracowników naukowych

Prof. dr hab. Aleksander Mrozikiewicz

Prof. Aleksander Mrozikiewicz urodził się 27 września 1930 r. w Poznaniu. W latach 1950-1956 studiował na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu. Dyplom lekarza medycyny uzyskał w 1956 r.
Od marca 1956 r. pracował w Zakładzie Farmakologii AM w Poznaniu, początkowo jako asystent, od 1960 r. jako starszy asystent, a od 1965 r. jako adiunkt. W maju 1980 r. został kierownikiem Zakładu Farmakologii Klinicznej na Wydziale Lekarskim AM w Poznaniu.
W 1982 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w roku 1995 tytuł profesora zwyczajnego. Był specjalistą z zakresu chorób wewnętrznych i farmakologii klinicznej. Pan Profesor był promotorem 13 prac doktorskich, członkiem wielu towarzystw i organizacji naukowych, założycielem i wieloletnim przewodniczącym oraz honorowym członkiem Polskiego Towarzystwa Farmakologii Klinicznej i Terapii. Był autorem i współautorem ponad 200 niezwykle wartościowych artykułów opublikowanych w czasopismach polskich i zagranicznych.

INSTYTUT WŁÓKIEN NATURALNYCH I ROŚLIN ZIELARSKICH

ZAKŁAD FARMAKOLOGII I FITOCHEMII

Historia działalności za okres 1996-2014

W 1996 r. obecny Zakład Farmakologii i Fitochemii zlokalizowany był w Instytucie Roślin i Przetworów Zielarskich i nosił nazwę Zakładu Farmakologii. Obowiązki kierownika Zakładu pełnił w tym czasie doc. dr n. farm. Bogdan Kędzia (od 2000 r. dr hab. n. farm.). Zakład posiadał dwie pracownie: Farmakodynamiczną (kierownikiem była wówczas dr farm. Barbara Geppert) oraz Mikrobiologiczną (kierowała nią mgr farm. Elżbieta Hołderna-Kędzia). W 2002 r. w ramach zmian struktury organizacyjnej Instytutu, Zakład Farmakologii zmienił nazwę na Zakład Farmakologii i Mikrobiologii. W tej sytuacji zakończyły swoją działalność obie pracownie. W 2005 r. Zakład ten został przemianowany na Zakład Mikrobiologii. Kierownikiem obu tych Zakładów był wówczas dr hab. n. farm. prof. nadzw. Bogdan Kędzia.

W 2006 r. w wyniku reorganizacji Zakład Mikrobiologii został połączony z Zakładem Biotechnologii i Genetyki w nową jednostkę – Zakład Farmakologii i Biotechnologii. Kierownikiem tego Zakładu został wówczas doc. dr hab. n. med. Przemysław M. Mrozikiewicz, który zachowując większość kierunków badań Zakładu poszerzył jego zadania o prace farmakogenetyczne i biotechnologiczne.

W 2009 r. na skutek decyzji Ministerstwa Rolnictwa nastąpiło połączenie Instytutu Roślin i Przetworów Zielarskich z Instytutem Włókien Naturalnych w Poznaniu i kierowanie Zakładem Farmakologii i Biotechnologii (od czerwca 2010 Zakładem Farmakologii i Biologii Doświadczalnej) zostało powierzone dr hab. Przemysławowi Mikołajczakowi, prof. nadzw., który piastował tę funkcję do końca grudnia 2013 r. Od 1 stycznia 2014 r. po połączeniu z Zakładem Badania Jakości Produktów Leczniczych i Suplementów, Zakład Farmakologii i Biologii Doświadczalnej zmienił nazwę na Zakład Farmakologii i Fitochemii, a kierownictwo zostało powierzone prof. dr hab. Przemysławowi M. Mrozikiewiczowi, który zmarł w dniu 2 lutego 2014 r.

Kierownicy:
- 1996 - 2005 - dr hab. n. farm. prof. nadzw. Bogdan Kędzia.
- 2006 - 2009 doc. dr hab. n. med. Przemysław M. Mrozikiewicz
- 2009 - 2013 dr hab. Przemysław Mikołajczakowi, prof. nadzw
- 2014 - luty 2014 prof. dr hab. Przemysław M. Mrozikiewicz†

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:
- Doktoraty: 5
  dr farm. Marcin Ożarowski - 2007
  dr biol. Joanna Bartkowiak-Wieczorek - 2008
  dr farm. Anna Bogacz - 2010
  dr biol. Mariola Dreger - 2010
  dr farm. Monika Karasiewicz - 2013

Tematyka badawcza

Zakład Farmakologii i Mikrobiologii od początku swojego istnienia zajmował się głównie oceną toksykologiczną, farmakodynamiczną i mikrobiologiczną surowców i leków pochodzenia roślinnego.

W ramach badań toksykologicznych określano toksyczność ostrą i podprzewlekłą produktów zielarskich. Oznaczenia te obejmowały LD_{50} oraz działanie toksyczne 28-dniowe i 90-dniowe produktów zielarskich, oraz badania hematologiczne, biochemiczne i histopatologiczne.

Skrining farmakologiczny surowców zielarskich, wyciągów, kompleksów izolowanych substancji i złożonych preparatów zielarskich obejmował działanie na ośrodkowy układ nerwowy, hipotensyjne, spazmolityczne, żółciotwórcze i żółciopędne, diuretyczne, przeciwwrzodowe, przeciwkrwotoczne, przeciwzapalne i przeciwutleniające.

W ramach specjalistycznych badań farmakologicznych oceniano działanie antyhepatotoksyczne, uspokajające, hipoglikemiczne, przeciwkaszlowe, przeciwmiażdżycowe, przeciwprostatowe, immunostymulujące i adaptogenne. Wykonywano także badania płynów infuzyjnych na obecność substancji gorączkotwórczych.

W ramach podstawowej działalności oznaczano także aktywność antybiotyczną surowców zielarskich, półproduktów, koncentratów, izolowanych substancji roślinnych, a także nowo zsyntetyzowanych substancji chemicznych pochodzenia organicznego.

W latach późniejszych tematyka badawcza Zakładu koncentrowała się na następujących zagadnieniach tematycznych: hodowla in vitro roślin zielarskich, badania genetyczne, planowanie i prowadzenie badań farmakologicznych na zwierzętach, badania mikrobiologiczne surowców i przetworów zielarskich, prace z zakresu opinii nt. kwalifikacji i bezpieczeństwa stosowania środków spożywczych wymagających powiadomienia i raporty eksperta.

Kontynuowano prace w laboratorium kultur roślinnych *in vitro* prowadzono prace nad wieloma gatunkami roślin, m. in. nad badanem grubolistnym (*Bergenia crassifolia* /L./ Engl.), jeżówką purpurową, (*Echinacea purpurea* /L./ Moench.) szałwią czerwonokorzeniową (*Salvia milthioriza* Bunge), rozwarem wielkokwiatowym (*Platycodon grandiflorum* /Jacq/ .A.DC.), rumiankiem pospolitym (*Chamomilla recutita* L.), miłkiem wiosennym (*Adonis vernalis* L.), lobelią rozdętą (*Lobelia inflata* L.) gatunkami z rodzaju różeniec (m.in. *Rhodiola* rosea i *R. Kirilowii*). Dla badanych tkanek prowadzono też szereg prac farmakologicznych, dotyczących zagadnienia działania immunomodulującego wyciągów z nich otrzymanych i działania przeciwdrobnoustrojowego. Opracowano też metodyki mikrorozmnażania wymienionych gatunków na drodze hodowli *in vitro*. W zakres badań farmakogenetycznych wykonywanych Zakładzie wchodziły m.in. analizy wpływu substancji pochodzenia roślinnego na aktywność enzymów metabolizujących leki z rodziny cytochromu P450. W ramach tych badań określano w wątrobie szczura zmiany ekspresji mRNA dla genów kodujących CYP2D2, CYP3A1, CYP2E1 pod wpływem wyciągów pochodzących z takich surowców jak: jeżówka purpurowa (*Echinacea purpurea),* dziurawiec zwyczajny (*Hypericum perforatum*), kozłek lekarski (*Valeriana officinalis*), czosnek pospolity (*Allium sativum*), zielona herbata (*Camelia sinensis*), żeń-szeń (*Panax ginseng*), miłorząb dwuklapowy (*Gingko biloba*) czy soja zwyczajna (*Glycine max*). Badano także wpływ wyciągów z ziela wierzbownicy wąskolistnej (*Epilobium angustifolium)* i z owoców palmy sabalowej (*Serenoa regens)* na ekspresję genów w prostacie szczura kodujących: 5-α-reduktazę 1 i 2, aromatazę (CYP19), receptor androgenowy (AR) oraz receptor estrogenowy α i β (ER α i β), związanych z patogenezą łagodnego przerostu gruczołu krokowego, które korelowano ze zmianami poziomów hormonów steroidowych: testosteronu, dihydrotestosteronu i estradiolu w surowicy badanych zwierząt metodą ELISA. Oceniano również rolę endogennych opioidów w ośrodkowym mechanizmie działania przeciwalkoholowego wyciągu z korzenia

Pueraria lobata (kudzu), dokonując pomiarów ekspresji mRNA dla receptorów μ (MOR), δ (DOR), κ (KOR) i prekursorów endogennych opioidów (prodynorfiny, POMC i proenkefaliny) działających przez te receptory w wybranych częściach mózgu (prążkowie, hipokamp, kora) u szczurów uzależnionych od alkoholu. Prowadzone były też badania nad pewnymi aspektami transformacji genetycznej roślin zielarskich. W tym oceniano zmienność genetyczną roślin zielarskich techniką RAPD w takich surowcach jak żurawina błotna (*Oxycoccus palustris* Pers.) czy dzika róża (*Rosae pseudofructus*).

Pewna część badań genetycznych prowadzonych w Zakładzie stanowiły też także zagadnienia polimorfizmu genów kandydujących do występowania uwarunkowanych wieloczynnikowo chorób cywilizacyjnych. W ramach współpracy z Klinikami i Zakładami Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu czy Pomorskiej Akademii Medycznej oceniano m.in. polimorfizm genotypów dla białek transportujących zaangażowanych w wystąpienie zjawiska oporności wielolekowej, głównie glikoproteiny P (MDR1), który korelowano z ryzykiem występowania raka jelita grubego u osób niepalących czy z rakiem endometrium u kobiet. Podobne metody genetyczne zostały wykorzystane w badaniach prowadzonych w Zakładzie do określania wpływu polimorfizmu genu interleukiny-6 i czynnika martwicy nowotworu α na gęstość mineralną kości kobiet po menopauzie.

Zespół mikrobiologiczny zajmował się badaniem aktywności antybiotycznej olejków eterycznych oraz substancji pochodzenia roślinnego i syntetycznego w ramach współpracy z różnymi placówkami naukowymi w Polsce. Poza tym badania obejmowały działanie mutagenne, przeciwmutagenne i przeciwutleniające substancji pochodzenia roślinnego, a także interakcje bakterii probiotycznych z lekami roślinnymi. Prowadzono także prace usługowe w zakresie czystości mikrobiologicznej surowców, preparatów, powietrza, wody, powierzchni i urządzeń produkcyjnych oraz personelu sporządzającego preparaty lecznicze i suplementy diety.

Do najważniejszych tematów badawczych prowadzonych w ostatnim okresie w Zakładzie można było zaliczyć: badania nad hodowlą tkanek kalusowych in vitro gatunków z rodzaju Rhodiola i zagadnieniem wzmożenia biosyntezy związków biologicznie czynnych w tkankach, farmakologiczne badania nad wpływem wyciągów z roślin z rodzaju Rhodiola na behawior zwierząt doświadczalnych oraz badania nad zagadnieniem zastosowania tych wyciągów do zmniejszenia niekorzystnych objawów w stanach hipoksji doświadczalnej, badania nad mikrorozmnażaniem in vitro gatunków roślin leczniczych zawierających alkaloidy pirolizydynowe, określenie wpływu leków pochodzenia roślinnego na przeżywalność bakterii probiotycznych, ocenę wpływu wyciągów z *Epilobium angustifolium* i *Serenoa repens* na ekspresję genów związanych z patogenezą łagodnego przerostu gruczołu krokowego, farmakologiczne i genetyczne badania nad możliwością wykorzystania roślin leczniczych z rodziny Lamiaceae w chorobie Alzheimera , badania nad wpływem wyciągów z rozwaru wielkokwiatowego (*Platycodon grandiflorum* A. DC) na wybrane czynniki związane z patogenezą przewlekłego zapalenia oskrzeli w badaniach modelowych. W Zakładzie ramach współpracy z Kliniką Położnictwa i Chorób Kobiecych Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu prowadzone były również badania nad określeniem roli polimorfizmów genów czynnika wzrostu komórek śródbłonka (VEGF), enzymu konwertującego angiotensynę (ACE), śródbłonkowej syntazy tlenku azotu (eNOS) oraz czynnika wzrostu łożyska (PlGF) w ciąży powikłanej cukrzycą typu 1 oraz nadciśnieniem ciążowym.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

Zakład Farmakologii oraz Zakład Farmakologii i Mikrobiologii prowadziły prace usługowe dla przemysłu zielarskiego oraz różnych zleceniodawców zainteresowanych

skriningowymi badaniami farmakologicznymi, badaniami potwierdzającymi działanie farmakologiczne surowców i preparatów leczniczych, podstawowymi badaniami mikrobiologicznymi i badaniami oceniającymi terapeutyczne działanie leków. Przez Zakłady przewinęła się większość podstawowych badań farmakologicznych i mikrobiologicznych dotyczących opracowanych dla przemysłu preparatów zielarskich opartych między innymi na takich roślinach leczniczych, jak *Allium sativum, Hypericum perforatum, Silybum marianum, Echinacea purpurea, Castanea sativa, Panax ginseng, Ginkgo biloba, Hedera helix, Harpagophytum procumbens, Vitus agnus castus, Epilobium parviflorum, Lepidium peruvianum, Lithospermum canescens, Rhodiola rosea i Centella asiatica.* Rocznie wykonywano kilkanaście opracowań tego rodzaju, a wyniki przekazywano zleceniodawcom w postaci opracowań i dokumentacji. W dotychczasowej działalności Zakładu specjalistycznych badań farmakologicznych i mikrobiologicznych wykonano łącznie kilkaset. Osiągnięcia na polu mikrobiologicznym dotyczą opracowania metod izolacji i identyfikacji bakterii chorobotwórczych i grzybów toksynotwórczych występujących w surowcach zielarskich, sprecyzowania wymagań mikrobiologicznych dla surowców zielarskich, zapoczątkowanie w kraju badań nad dekontaminacją mikrobiologiczną surowców i preparatów zielarskich oraz produktów pszczelarskich za pomocą metod radiacyjnych i termicznych oraz udowodnienie działania berberyny i olejków eterycznych w postaci aerozolowej na drobnoustroje wywołujące przewlekłe zakażenia górnych dróg oddechowych.

Dorobek publikacyjny Zakładu Farmakologii oraz Zakładu Farmakologii i Mikrobiologii, tj. na przestrzeni omawianych 10 lat był dość znaczny i obejmował ponad 400 pozycji. W tym czasie w Zakładach tych wykonano blisko 110 prac eksperymentalnych, opracowano blisko 250 prac przeglądowych i popularno-naukowych, 12 norm i monografii farmaceutycznych, 20 monografii książkowych (głównie z zakresu apiterapii) oraz uczestniczono na zasadzie współautorstwa w rejestracji 25 patentów.

Zagadnienia hodowli roślin w warunkach *in vitro* objęte były tematami statutowymi, oraz w dużej mierze projektami badawczymi finansowanymi przez Komitet Badań Naukowych, w tym również projektem badawczym zamawianym.

Najważniejsze publikacje

1. Migdał W., Owczarczyk B., Kędzia B., Hołderna-Kędzia E., Segiet-Kujawa E.: The effect of ionising radiation on microbiological contamination of medicinal herbs and biologically active compounds. Rad. Phys. Chem., 1998, 52, 91-95. **Liczba cytowań: 15**
2. Migdał w., Owczarczyk H. B., Kędzia B., Hołderna-Kędzia E., Madajczyk D.: Microbiological of natural honey by irradiation. Rad. Phys. Chem., 2000, 57, 285-288. **Liczba cytowań: 15**
3. Nowakowska Z., Wyrzykiewicz E., Kędzia B.: Synthesis and antimicrobial properties of N-substituted derivatives of (E)-4-azachalcones. Farmaco, 2001, 56, 325-329. **Liczba cytowań: 27**
4. Stojakowska A., Kędzia B., Kisiel W.: Antomicrobial activity of 10-isobutyryloxy-8,9-epoksythymol isobutyrate. Fitoterapia, 2005, 76, 687-690. **Liczba cytowań: 17**
5. Seremak-Mrozikiewicz A., Drews K., Semczuk A., Jakowicki J.A., Mrozikiewicz, P.M.: CYP1A1 alleles in female genital cancers in the Polish population. Eur. J. Obstet. Gynecol. Reprod. Biol., 2005, 118, 246-250. **Liczba cytowań: 15**
6. Siwicki A.K., Skopińska-Rózewska E., Hartwich M., Wójcik R., Bakuła T., Furmanowa M., Bałan B., Sommer E., Mielcarek S., Buchwald W., Krajewska-Patan A., Mścisz A., Mrozikiewicz P.M., Bany J.: The influence of *Rhodiola rosea* extracts on non-specific and specific cellular immunity in pigs, rats and mice. Cent. Eur. J. Immunol., 2007, 32, 84-91. **Liczba cytowań: 31**

7. Nowakowska Z., ., Kędzia B., Schroeder G.: Synthesis, physicochemical properties and antimicrobial evaluation of new (E)-chalcones. Eur. J. Med. Chem., 2008, 43, 707-713. **Liczba cytowań: 49**
8. Wójcik R., Siwicki A.K., Skopińska-Rózewska E., Mścisz A., Mielcarek S., Furmanowa M., Mrozikiewicz P.M.: The in vitro influence of Rhodiola quadrifida extracts on non-specific cellular immunity in pigs. Cent. Eur. J. Immunol., 2008, 33, 193-196. **Liczba cytowań: 8**
9. Mrozikiewicz P.M., Bogacz A., Karasiewicz M., Mikolajczak P.L., Ozarowski M., Seremak-Mrozikiewicz A., Czerny B., Bobkiewicz-Kozlowska T., Grześkowiak E.: The effect of standardized *Echinacea purpurea* extract on rat cytochrome P450 expression level. Phytomedicine, 2010, 17, 830-833. **Liczba cytowań: 13**
10. Ozarowski M., Mikolajczak P.L., Bogacz A., Gryszczynska A., Kujawska M., Jodynis-Liebert J., Piasecka A., Napieczynska H., Szulc M., Kujawski R., Bartkowiak-Wieczorek J., Cichocka J., Bobkiewicz-Kozlowska T., Czerny B., Mrozikiewicz P.M.:*Rosmarinus officinalis* L. leaf extract improves memory impairment and affects acetylcholinesterase and butyrylcholinesterase activities in rat brain. Fitoterapia, 2013, 91, 261-271.

Kontakty zagraniczne

Przez wiele lat prowadzono wspólne badania z Laboratorium Kultur Tkankowych Instytutu Farmakognozji Uniwersytetu Medycznego im. Semmelweisa w Budapeszcie.

Życiorysy zmarłych samodzielnych pracowników naukowych

P**rof. Aleksander Mrozikiewicz** (1930-2011†)

Prof. Aleksander Mrozikiewicz urodził się 27 września 1930 r. w Poznaniu. W latach 1950-1956 studiował na Wydziale Lekarskim AM im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu. Dyplom lekarza medycyny uzyskał w 1956 r. Od marca 1956 r. pracował w Zakładzie Farmakologii AM w Pozaniu, początkowo jako asystent, od 1960 r. jako starszy asystent, a od 1965 r. jako adiunkt. W 1972 r. uzyskał stanowisko docenta etatowego. W maju 1980 r. został powołany na stanowisko kierownika Zakładu Farmakolofii Klinicznej przy Wydziale Lekarskim AM w Poznaniu. W 1982 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w roku 1993 tytuł profesora zwyczajnego. Stopień doktora medycyny uzyskał w grudniu 1963 r. na podstawie pracy pt. „Badania porównawcze siły działania związków pochodnych fenotiazyny w jednostkach biologicznych z ich właściwościami pogłębiania narkozy". W kwietniu 1970 r. na podstawie pracy pt. „Badania doświadczalne nad wpływem usunięcia nadnerczy na siłę działania leków na ośrodkowy układ nerwowy" otrzymał stopień doktora habilitowanego z dziedziny farmakologii. W okresie od maja 1956 do października 1994 r. pracował dodatkowo jako wolontariusz w I Klinice Chorób Wewnętrznych AM w Poznaniu, gdzie w roku 1960 uzyskał I stopień, a w roku 1964 – II stopień specjalizacji z chorób wewnętrznych. W roku 1975 uzyskał specjalizację II stopnia z farmakologii klinicznej.

W Instytucie Roślin i Przetworów Zielarskich w Poznaniu pracował w latach 1985-1992 i 2002-2008, gdzie w latach 1986-1992 pełnił funkcję kierownika Zakładu Farmakologii. Jego dużą zasługą było wprowadzenie nowoczesnych metod farmakologicznych do badań leku roślinnego. O swojej pracy w Instytucie Profesor tak pisał. Instytut Roślin i Przetworów Zielarskich w Poznaniu to ośrodek naukowy o międzynarodowej renomie, mający liczne zagraniczne kontakty i współpracę oraz wydawca znaczących wydawnictw naukowych w dziedzinie leków pochodzenia roślinnego. Propozycję pracy w Instytucie Profesor Mrozikiewicz przyjął z zadowoleniem. Ówcześnie był to Zakład zatrudniający wielu pracowników. Przyjazna atmosfera w Instytucie Roślin i Przetworów Zielarskich sprawiła, iż kilkuletni pobyt w Zakładzie Farmakologii Profesor Aleksander Mrozikiewicz bardzo mile

wspominał. Łączył go także stały kontakt z Instytutem i jego dyrektorami, a także ich współpracownikami. Tematem takich spotkań były przede wszystkim zagadnienia poszukiwania nowych związków leczniczych w oparciu o substancje naturalne. Profesor Mrozikiewicz brał też czynny udział jako wykładowca w organizowanych przez Instytut kursach towaroznawstwa zielarskiego. Swój pobyt i nawiązane w IRiPZ kontakty uważał za cenny okres w jego działalności naukowej. Należy jeszcze raz wspomnieć, że pod kierunkiem Pana Profesora Mrozikiewicza były prowadzone wielokierunkowe badania preparatów z naparstnicy wełnistej, cebuli morskiej, miłka wiosennego i głogu w zakresie ich wpływu na układ krążenia; preparatów zawierających karczochy w zakresie ich wpływu na układ pokarmowy, czy ziela z dziurawca w zakresie wpływu na układ nerwowy w wielu modelach doświadczalnych, a uzyskane wyniki dały asumpt do opracowywania nowych leków pochodzenia roślinnego. Tym samym Pan Profesor stal się jednym z współtwórców sukcesu polskiego leku roślinnego.

W latach 2002-2008, będąc już na emeryturze, Pan Profesor dalej wspierał swoją wiedzą i doświadczeniem działania ówczesnej Dyrekcji Instytutu, przyczyniając się tym samym do wzrostu prestiżu tej placówki naukowej, tak poprzez udział w projektowaniu licznych uzyskanych grantów badawczych, czy poprzez znakomitą organizację wielu konferencji naukowych o zasięgu międzynarodowym i krajowym, których sukcesy były kojarzone jednoznaczne z jego osobą.

Profesor Aleksander Mrozikiewicz był autorem ponad 100 oryginalnych prac naukowych, 2 monografii dotyczących interakcji leków i niepożądanych działań leków oraz ponad 20 rozdziałów w podręcznikach i monografiach z dziedziny farmakologii i terapii medycznej. Był inicjatorem powstania Polskiego Towarzystwa Farmakologii Klinicznej i Terapii, którego prezesem został w 1997 r. W 1994 r. został członkiem Zarządu Głównego Europejskiego Stowarzyszenia Farmakologii Klinicznej i Terapii, a w 2005 r. został honorowym prezesem tegoż Stowarzyszenia. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Odznaką „Za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia", Odznaką „Za Zasługi w Rozwoju Województwa Wielkopolskiego" oraz Honorową Odznaką Miasta Poznania.

Pan Profesor dr hab. n. med. Aleksander Mrozikiewicz zmarł w dniu 29 września 2011 r. Na zawsze pozostanie w naszej pamięci jako życzliwy przełożony, umiejący docenić pracowitość oraz zaangażowanie w pracy naukowej swoich współpracowników, jako człowiek wyróżniający się olbrzymią kulturą osobistą i obdarzony znakomitym poczuciem humoru.

Autor: Prof. IWNiRZdr hab. Bogdan Kędzia, Zakład Farmakologii i Fitochemii,Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu

Prof. dr hab. Tadeusz Wrociński (1919-2004†)

Tadeusz Wrociński urodził się w 1919 r. w Poznaniu. Dyplom magistra farmacji uzyskał w 1949 r., a dyplom lekarza medycyny w 1963 r. Działalność zawodową rozpoczął w 1948 r., będąc jeszcze studentem, początkowo w Pracowni Fitochemicznej, a następnie od roku 1951 w charakterze kierownika Pracowni Farmakodynamicznej Instytutu Roślin i Przetworów Zielarskich w Poznaniu. W 1961 r. powołany został na stanowisko kierownika Zakładu Farmakologii tegoż Instytutu, na którym pozostawał do emerytury w 1980 r. Równolegle z pracą w Instytucie, od 1952 r. prof. T. Wrociński zatrudniony był w Zakładzie Farmakologii AM w Poznaniu. Stopień doktora farmacji na podstawie pracy pt. „Oznaczanie działania leków spazmolitycznych w oparciu o wzorzec papawerynowy" otrzymał w 1961 r. W roku 1964 na podstawie rozprawy pt. „Oznaczanie siły działania leków rozszerzających naczynia

wieńcowe w oparciu o wzorzec teobrominowy" otrzymuje stopień doktora medycyny. Wiedzę w dziedzinie nauk farmakologicznych prof. T. Wrociński pogłębiał w zagranicznych placówkach naukowych. W roku 1961 odbył miesięczny wyższy kurs farmakologiczno-biologiczny u prof. Cheymola w Paryżu, w 1963 r. przebywał dwa tygodnie w Zakładzie Farmakologii we Wszechzwiązkowym Instytucie Roślin Leczniczych w Moskwie, a w 1964 r. przez dwa miesiące był na stażu w Zakładzie Farmakologii Uniwersytetu im. Karola u prof. Raszkowej w Pradze.

W roku 1967 na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt „Wpływ różnych stężeń tlenu i bezwodnika węglowego na przepływ wieńcowy w warunkach doświadczalnych" nadano mu stopień naukowy docenta nauk medycznych w zakresie farmakologii. W roku 1977 został prof. nadzwyczajnym.

Dorobek naukowy obejmuje blisko 80 prac ogłoszonych drukiem, głównie z dziedziny farmakologii leków pochodzenia roślinnego i etiopatogenezy kamicy układu moczowego oraz 2 patenty i 5 zgłoszeń patentowych. Był laureatem nagrody zespołowej Naczelnej Organizacji Technicznej, członkiem Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego i Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Srebrną Odznaką Związku Zawodowego Służby Zdrowia, Odznaką Honorową „ Za Zasługi w Rozwoju Województwa Poznańskiego" i Honorową Odznaką Miasta Poznania.

7. PUŁAWY

PAŃSTWOWY INSTYTUT WETERYNARYJNY - PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY W PUŁAWACH

ZAKŁAD FARMAKOLOGII I TOKSYKOLOGII

Historia działalności za okres 1996-2014

Zakład jest największą jednostką naukowo-badawczą Instytutu. Zatrudnia aktualnie 48 pracowników, w tym 22 pracowników naukowych i 15 specjalistów inżynieryjno-technicznych z wyższym wykształceniem. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi od roku 2002 Zakład Farmakologii i Toksykologii PIWet-PIB w Puławach pełni również rolę Krajowego Laboratorium Referencyjnego w zakresie badań pozostałości chemicznych w żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz. To głównie ta aktywność umożliwiła w ostatnim dziesięcioleciu zatrudnienie większej liczby pracowników, która we wcześniejszych latach oscylowała wokół liczby 30 osób. Kierownikiem Zakładu od stycznia 1993 roku jest prof. dr hab. Jan Żmudzki.
Zespół badań w zakresie związków hormonalnych dołączony do Zakładu w roku 2007 został przeniesiony z Zakładu Higieny Żywności Pochodzenia Zwierzęcego Instytutu.

Obecnie w Zakładzie oprócz kierownika zatrudnionych jest 3 profesorów tytularnych na stanowisku profesora zwyczajnego, 4 doktorów habilitowanych na stanowisku profesora nadzwyczajnego PIWet-PIB, 11 doktorów na stanowisku adiunkta (10) i głównego specjalisty badawczo-technicznego (1) oraz 3 asystentów i 1 doktoranta z otwartym przewodem doktorskim.

Kierownicy:
- prof. dr hab. Jan Żmudzki
- prof dr hab. Andrzej Posyniak

Kadra
- prof. dr hab. Jan Żmudzki
- prof. dr hab. Andrzej Posyniak
- prof. dr hab. Teresa Szprengier-Juszkiewicz
- prof. dr hab. Wojciech Cybulski
- dr hab. Alicja Niewiadowska, prof. nadzw.
- dr hab. Maria Minta, prof. nadzw.
- dr hab. Józef Szkoda, prof. nadzw.
- dr hab. Piotr Jedziniak, prof. nadzw.

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:
- Doktoraty: 11
  Stanisław Semeniuk -1997
  Anna Kozak - 2001
  Kamila Mitrowska - 2006
  Piotr Jedziniak - 2007
  Iwona Wilk - 2007
  Tomasz Śniegocki - 2008
  Iwona Matraszek-Żuchowska - 2008

Barbara Woźniak - 2008
Małgorzata Olejnik - 2009
Henryka Wiśniewska-Dmytrow - 2009
Anna Gajda - 2014

– Habilitacje: 7
Andrzej Posyniak - 1998
Jadwiga Piskorska-Pliszczyńska - 1999
Bogdan Włodarczyk - 2002
Maria Minta - 2006
Alicja Niewiadowska - 2007
Józef Szkoda - 2007
Piotr Jedziniak – 2014
– Awanse profesorskie: 3
Andrzej Posyniak - 2007
Teresa Szprengier-Juszkiewicz - 2010
Wojciech Cybulski - 2011

Tematyka badawcza:

W latach 1996-2014 działalność naukowa Zakładu obejmowała:

- badania pozostałości chemicznych w tkankach zwierząt i w żywności pochodzenia zwierzęcego i paszach oraz naukową oceną ryzyka;
- badania toksyczności rozwojowej i ostrej;
- farmakologię i toksykologię leków weterynaryjnych;
- doskonalenie metod analitycznych.

Spośród wymienionej tematyki badawczej badania dotyczące pozostałości chemicznych, a także doskonalenie metod analitycznych zdecydowanie zdominowały aktywności naukowe Zakładu w ostatnich latach.

Najważniejsze osiągnięcia:

– Dzięki specjalnym dotacjom baza laboratoryjna została bardzo istotnie zmodernizowana i unowocześniona. Od podstaw zostały wybudowane nowe laboratoria (2007) i wyposażone w nowej generacji sprzęt oraz aparaturę analityczną, w tym między innymi kilka zestawów chromatografów gazowych i cieczowych w połączeniu ze spektrometrami mas oraz absorpcyjne spektrometry atomowe.
– Opracowanie i zorganizowanie ogólnopolskiego systemu badań pozostałości chemicznych w tkankach zwierząt i żywności pochodzenia zwierzęcego. Aktualnie program badań kontrolnych pozostałości chemicznych jest dostosowany do standardów międzynarodowych a zwłaszcza Unii Europejskiej i został zatwierdzony Decyzją Komisji.
– Opracowanie kilkudziesięciu metod analitycznych opublikowanych w renomowanych czasopismach naukowych i akredytowanych w Polskim Centrum Akredytacji.
– Powołanie w Zakładzie Krajowego Laboratorium Referencyjnego w zakresie badań pozostałości w żywności i paszach.
– Stworzenie unikatowego ośrodka badań toksyczności.

Najważniejsze publikacje:

Dorobek naukowy pracowników Zakładu Farmakologii i Toksykologii obejmuje łącznie 1027 pozycji, w tym 207 prac doświadczalnych (połowa w języku angielskim), 89 prac przeglądowych, 164 monografii oraz 567 komunikatów na zjazdy i konferencje

naukowe. Anglojęzyczne prace oryginalne (104) opublikowane zostały w czasopismach indeksowanych w JCR ze średnią wartością IF wynoszącą 1,63.

1. Żmudzki J., Niewiadowska A., Wojtoń B., Weterynaryjny krajowy program badań kontrolnych pozostałości w tkankach zwierząt i żywności pochodzenia zwierzęcego, Medycyna Weter., 2005, 61, 649-653. **Liczba cytowań: 12**
2. Minta M., Wilk I., Żmudzki J., Inhibition of cel differentiation by quinolones in micromass cultures of rat embryonic limb bud and midbrain, Toxicology in Vitro, 2005, 19, 915-919. (IF - 1,754) **Liczba cytowań: 7**
3. Mitrowska K., Posyniak A., Żmudzki J., Determination of malachite green and leucomalachite green in carp muscle by liquid chromatography with visible and fluorescence detection, Journal of Chrom A, 2005, 1089, 187-192. (IF - 3,096) **Liczba cytowań: 86**
4. Olejnik M., Szprengier-Juszkiewicz T., Jedziniak P., Multi-residue confirmatory method for the determination of twelve coccidiostats in chicken liver using liquid chromatography tandem mass spectrometry, Journal of Chrom A, 2009, 1216, 8141-8148.(IF - 4,339) **Liczba cytowań: 54**
5. Jedziniak P., Szprengier-Juszkiewicz T., Olejnik M., Żmudzki J., Determination of non-steroidal anti-inflammatory drugs residues in animal muscle by liquid chromatography-tandem mass spectrometry, Analytica Chimica Acta, 2010, 672, 85-92. (IF - 4,31) **Liczba cytowań: 15**
6. Woźniak B., Matraszek-Żuchowska I., Żmudzki J., Jedziniak P., Korycińska B., Sielska K., Witek B., Kłopot A., Liquid chromatography tandem mass spectrometry with ion trap and triple quadrupole analyzers for determination of thyreostatic drugs in urine and muscle tissue, Analytica Chimica Acta, 2011, 700, 155-166. (IF - 4,555) **Liczba cytowań: 8**
7. Niewiadowska A., Kiljanek T., Semeniuk S., Żmudzki J., Organochlorine pesticides and polychlorinated biphenyls in game animals from Poland, Bull Vet Inst Pulawy, 2013, 57, 197-201. (IF - 0,377) **Liczba cytowań: 1**
8. Wiśniewska-Dmytrow H., Żmudzki J., Burek O., Pietruszka K., Official control of ochratoxin A in food of animal origin in Poland between 2003 and 2012, Bull Vet Inst Pulawy, 2013, 57, 519-523 (IF - 0,377)
9. Szkoda J., Żmudzki J., Nawrocka A., Kmiecik M., Ocena skażeń pierwiastkami toksycznymi zwierząt łownych w Polsce w latach 2001-2012, Med Weter, 2013, 69(9), 555-559. (IF - 0,196) **Liczba cytowań: 2**
10. Gajda A., Posyniak A., Żmudzki J., Tomczyk G., Determination of doxycycline in chicken fat by liquid chromatography with UV detection and liquid chromatography-tandem mass spectrometry, Journal of Chrom B, 2013, 928, 113-120 (IF - 2,487) **Liczba cytowań: 2**
11. Woźniak B., Minta M., Stypuła-Trębas S., Radko L., Żmudzki J., Evaluation of estrogenic activity in animal diets using in vitro assay, 2014, 28, 70-75 (IF - 3,207)

Działalność dydaktyczna:

Działalność dydaktyczna Zakładu Farmakologii i Toksykologii obejmuje przede wszystkim wykłady na podyplomowych kursach specjalizacyjnych dla lekarzy weterynarii prowadzonych w Weterynaryjnym Centrum Kształcenia Podyplomowego w Puławach. Są to wykłady z zakresu toksykologii weterynaryjnej, związane z bezpieczeństwem żywności i pasz. Dużą aktywnością dydaktyczną odznaczają się również pracownicy Zakładu w czasie regularnych seminariów analitycznych organizowanych dla laboratoriów regionalnych (4 razy w roku).

Działalność organizacyjna:

Zakład Farmakologii i Toksykologii zorganizował sesje naukowe o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym:

- VI Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego, Nałęczów, 1996 (współorganizator);
- Kokcydiostatyki – zakres i bezpieczeństwo stosowania, Puławy, 1997;
- Analityka substancji szkodliwych w żywności i paszach, Puławy, 1998;
- Dioksyny – weterynaryjny aspekt ochrony zdrowia publicznego, Puławy, 1999;
- Walidacja metod stosowanych w toksykologii – zasady i aspekty praktyczne, Puławy, 2001;
- Akredytacja laboratoriów badawczych, Puławy, 2002;
- Leki weterynaryjne i zanieczyszczenia środowiskowe w żywności i w paszach – aspekty analityczne i ochrona zdrowia publicznego, Puławy, 2009;
- Food Safety Risk Analysis – The Conference Fifty years with Codex Alimentarius in the European Region, Puławy, 2013 (współorganizator).

Kontakty zagraniczne:

Zakład Farmakologii i Toksykologii współpracuje z szeregiem organizacji międzynarodowych (Kodeks Żywnościowy FAO/WHO, EFSA, AOAC Int, IUPAC, USDA). Wynikiem tej współpracy były dłuższe staże naukowe 2 pracowników Zakładu i krótkoterminowe (2-4 tygodnie) staże większości pracowników naukowych i inżynieryjno-technicznych w uznanych laboratoriach analitycznych Zachodniej Europy. W ostatnim okresie współpraca ta jest szczególnie intensywna jako wynik naszej integracji z Unią Europejską. Zakład jako Krajowe Laboratorium Referencyjne uczestniczy regularnie w seminariach analitycznych organizowanych przez Unijne Laboratoria Referencyjne w Berlinie, Fougeres, Wageningen, Rzymie i Geel.

W latach 1998-2002 prof. dr hab. Jan Żmudzki był członkiem niezależnej grupy ekspertów FAO/WHO ds. pozostałości leków weterynaryjnych JECFA. W latach 2012-2016 funkcję tę pełni prof. dr hab. Andrzej Posyniak.

8. SZCZECIN

POMORSKI UNIWERSYTET MEDYCZY W SZCZECINIE

KATEDRA FARMAKOLOGII

Historia działalności za okres 1995-2014

Zakład Farmakologii, który został przekształcony w Katedrę Farmakologii, powstał w 1954 r. Pierwszym kierownikiem, a zarazem organizatorem, był prof. dr hab. Mieczysław Mazur (kierownik w latach 1954-1963).

W latach 1963-1993 kierownikiem Katedry był prof. dr hab. Leonidas Samochowiec, a w okresie 1993-2003 prof. dr hab. n. med. Jerzy Wójcicki. Po przejściu prof. J. Wójcickiego na emeryturę, kierownikiem Katedry od 2003 r. jest prof. dr hab. med. Marek Droździk.

W latach 1995-2014 Katedra Farmakologii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego (PUM) w Szczecinie ulegała przekształceniom organizacyjnym, tak aby od 2000 r. osiągnąć stan aktualny. Do 2000 r. w skład Katedry Farmakologii wchodziły następujące jednostki: Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej, Zakład Farmakokinetyki i Terapii Monitorowanej oraz Zakład Toksykologii pod kierownictwem prof. dr hab. n. farm. Annę Put. Jednostkę tą rozwiązano w 2000 r., w związku z przejściem prof. A. Put na emeryturę.

Aktualnie w skład Katedry Farmakologii PUM wchodzą dwa zakłady: Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej kierowany przez prof. Marka Droździka oraz Zakład Farmakokinetyki i Terapii Monitorowanej, przekształcony w 2000 r. z Samodzielnej Pracowni Farmakokinetyki i Terapii Monitorowanej, pod kierownictwem prof. dr hab. Barbary Gawrońskiej-Szklarz. Ponadto w Katedrze działa usługowa Pracownia Terapii Monitorowanej utworzona w 1986 r. oraz Regionalny Ośrodek Monitorowania Działań Niepożądanych Leków od 2008 r. kierowany przez dr hab. Annę Machoy-Mokrzyńską.

Kierownicy Katedry:
- 1993-2003 prof. dr hab. n. med. Jerzy Wójcicki
- 2003 - obecnie prof. dr hab. med. Marek Droździk

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi)

Obecnie w Katedrze zatrudnionych jest 6 samodzielnych pracowników naukowych. W Zakładzie Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej:
- prof. Marek Droździk
- dr hab. Monika Białecka prof. PUM
- dr hab. Anna Machoy-Mokrzyńska prof. PUM
- dr hab. Mateusz Kurzawski
- prof. Barbara Gawrońska-Szklarz
- prof. Andrzej Pawlik

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich

– Doktoraty:

35 osób obroniło rozprawy doktorskie pod opieką:

prof. Leonidasa Samochowca – 3
- lek. Grzegorz Zioło,
- lek. Jarosław Szołomicki
- lek. Alina Zielonka

prof. Jerzego Wójcickiego – 15
- lek. Violetta Sulżyc-Bielicka
- lek. Wojciech Bieganowski
- lek. Jerzy Łokociejewski
- lek. Marek Sawrymowicz
- lek. Monika Białecka
- mgr Rozalia Sterna
- lek. Jerzy Mielcarek
- lek. Grzegorz Wojciechowski
- lek. Krzysztof Mokrzycki
- lek. Mariusz Kaczmarski
- lek. Maria Jaroszyńska
- lek. Jacek Różański
- lek. Kosma Kozłowski
- lek. Bogumiła Telatyńska-Śmieszek
- lek. stom. Małgorzata Mazurek-Mochol

prof. Anny Put – 1
- lek. stom. Katarzyna Samochowiec

prof. Marka Droździka – 11
- mgr farm. Alicja Ciechanowicz
- lek. Katarzyna Kotrych
- mgr Mateusz Kurzawski
- lek. Hanna Podraza
- lek. stom. Lilianna Bartnicka
- mgr Tomasz Rudaś
- mgr Joanna Stefankiewicz
- lek. Anna Dębna
- mgr Agnieszka Lener
- lek. stom. Małgorzata Kozak
- lek. Natalia Szlarb

prof. Barbary Gawrońskiej-Szklarz – 8
- lek. Andrzej Pawlik
- lek. Maciej Wójcicki
- lek. Teresa Luszawska-Kutrzeba
- mgr Heros David Musiał,
- lek. Marcin Florczak
- lek. Mariusz Zarzycki
- lek. Joanna Wrześniewska
- lek. Andrzej Siuda
- mgr inż. Urszula Adamiak-Giera

prof. Andrzeja Pawlika – 6
- lek. Marek Kamiński
- lek. Marzenna Plucińska

lek. Katarzyna Serdyńska
lek. Maria Magdalena Herczyńska
lek. Piotr Marciniak
lek. Tadeusz Szczepanik
dr hab. Anny Machoy-Mokrzyńskiej – 1
mgr inż. Izabela Gutowska
dr hab. Moniki Białeckiej – 2
lek. Monika Deptuła-Jarosz,
mgr Alina Jurewicz.

- Habilitacje: 5
  dr hab. Marek Droździk – 1999
  dr hab. Anna Machoy-Mokrzyńska – 2003
  dr hab. Bogusław Czerny - 2006
  dr hab. Monika Białecka – 2009
  dr hab. Mateusz Kurzawski – 2012

- Awanse profesorskie: 3
  prof. Barbara Gawrońska-Szklarz – 1997
  prof. Marek Droździk – 2006
  prof. Andrzej Pawlik – 2009

Doktoraty honoris causa, członkostwa PAN i PAU, członkostwa honorowe towarzystw naukowych

- Doktoraty honoris causa
  prof. Leonidas Samochowiec -1995

- Członkowstwa PAN, PAU
  prof. Leonidas Samochowiec – Komitet Terapii Doświadczalnej PAN
  prof. Jerzy Wójcicki – Komitet Terapii Doświadczalnej PAN,
  prof. Barbara Gawrońska-Szklarz – Komitet Terapii i Nauk o Leku PAN,
  prof. Marek Droździk – Komitet Nauk Fizjologicznych i Farmakologicznych PAN.

- Członkostwa honorowe towarzystw naukowych
  2003 r. Polskie Towarzystwo Farmakologiczne uhonorowało prof. Leonidasa Samochowca tytułem Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego

Tematyka badawcza:

W latach 1995-2014 kontynuowano badania prowadzone w poprzednich latach w Katedrze Farmakologii dotyczące wpływu stanów patologicznych (hiperlipidemii, chorób przewodu pokarmowego - choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, zwężenie odźwiernika, rak żołądka, częściowa gastrektomia, jednostronnej nefrektomii) na farmakokinetykę leków u ludzi.

W 1995 r. powstała w Katedrze jedna z pierwszych w Polsce pracownia genetyczna, która zajmuje się oznaczaniem genotypów/fenotypów enzymów metabolizujących leki oraz białek transportujących leki, co umożliwia prowadzenie badań asocjacyjnych czynników genetycznych wpływających na farmakokinetykę i farmakodynamikę leków. Badania farmakogenetyczne prowadzone w Katedrze dotyczą głównie wpływu czynników genetycznych na skuteczność i bezpieczeństwo leków stosowanych w chorobie Parkinsona, u chorych po przeszczepieniu narządów litych, w leczeniu reumatoidalnego zapalenia stawów i

choroby wrzodowej. Badania nad czynnikami wpływającymi na bezpieczeństwo i skuteczność terapii poszerzono następnie o określanie w tkankach ekspresji enzymów metabolizujących leki oraz transporterów leków (w wątrobie w przebiegu marskości wątroby o różnej etiologii, w ścianie przewodu pokarmowego w różnych stanach patologicznych).

Odrębną tematykę stanowią badania dotycząc nanostruktur i możliwości zastosowania ich jako nośników leków, prowadzone we współpracy z Zakładem Nanotechnologii Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie (prof. Ewa Mijowska, prof. Ryszard Kaleńczuk) oraz poszukiwanie i badanie nowych związków o potencjalnym działaniu przeciwnowotworowym, prowadzone we współpracy z Zakładem Chemii Organicznej Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie (prof. Jacek Sośnicki).

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

- określenie genetycznych predyspozycji do choroby Parkinsona u osób narażonych na toksyny środowiskowe,
- wykazanie predyspozycji do wczesnego zachorowania na raka jelita grubego uwarunkowanych polimorfizmem genu MDR1,
- określenie genetycznych czynników wpływających na skuteczność leczenia choroby wrzodowej,
- wykazanie roli czynników genetycznych w patogenezie, przebiegu klinicznym oraz skuteczności farmakoterapii reumatoidalnego zapalenia stawów metotreksatem i leflunomidem.

Najważniejsze publikacje:

1. Drozdzik M, Qian C, Xie XM, Peng D, Bilbao R, Mazzolini G, Prieto J. Combined gene therapy with suicide gene and interleukin-12 is more efficient than therapy with one gene alone in a murine model of hepatocellular carcinoma. JOURNAL OF HEPATOLOGY 2000, 32: 279-286. **Liczba cytowań: 42**
2. Pawlik A, Ostanek L, Brzosko I, Brzosko M, Masiuk M, Machalinski B, Gawronska-Szklarz B. The expansion of CD4+CD28- T cells in patients with rheumatoid arthritis. ARTHRITIS RESEARCH & THERAPY 2003, 5: R210-R213. **Liczba cytowań: 34**
3. Drozdzik M, Bialecka M, Mysliwiec K, Honczarenko K, Stankiewicz J, Sych Z.. Polymorphism in the P-glycoprotein drug transporter MDR1 gene: a possible link between environmental and genetic factors in Parkinson's disease. PHARMACOGENETICS 2003, 13: 259-263. **Liczba cytowań: 127**
4. Pawlik A, Wrzesniewska J, Fiedorowicz-Fabrycy I, Gawronska-Szklarz B. The MDR1 3435 polymorphism in patients with rheumatoid arthritis. INTERNATIONAL JOURNAL OF CLINICAL PHARMACOLOGY AND THERAPEUTICS 2004, 42: 496-503. **Liczba cytowań: 44**
5. Kurzawski M, Gawronska-Szklarz B, Drozdzik M. Frequency distribution of thiopurine S-methyltransferase alleles in a Polish population. THERAPEUTIC DRUG MONITORING 2004, 26: 541-545. **Liczba cytowań: 32**
6. Kurzawski M, Drozdzik M, Suchy J, Kurzawski G, Białecka M, Górnik W, Lubiński J. Polymorphism in the P-glycoprotein drug transporter MDR1 gene in colon cancer patients. EUROPEAN JOURNAL OF CLINICAL PHARMACOLOGY 2005, 61: 389-394. **Liczba cytowań: 62**
7. Juzwiak S, Wojcicki J, Mokrzycki K, Marchlewicz M, Białecka M, Wenda-Rózewicka L, Gawrońska-Szklarz B, Droździk M. Effect of quercetin on experimental hyperlipidemia and atherosclerosis in rabbits. PHARMACOLOGICAL REPORTS 2005, 57: 604-609. **Liczba cytowań: 37**

8. Kurzawski M, Gawronska-Szklarz B, Wrzesniewska J, Siuda A, Starzyńska T, Droździk M. Effect of CYP2C19*17 gene variant on Helicobacter pylori eradication in peptic ulcer patients. EUROPEAN JOURNAL OF CLINICAL PHARMACOLOGY 2006, 10: 877-880. **Liczba cytowań: 45**
9. Kurzawski M, Pawlik A, Gornik W, Droździk M. Frequency of common MDR1 gene variants in a Polish population. PHARMACOLOGICAL REPORTS 2006, 58: 35-40. **Liczba cytowań: 32**
10. Majorczyk E, Jasek M, Płoski R, Wagner M, Kosior A, Pawlik A, Obojski A, Luszczek W, Nowak I, Wiśniewski A, Kuśnierczyk P. Association of PTPN22 single nucleotide polymorphism with rheumatoid arthritis but not with allergic asthma. EUR J HUM GENET 2007, 15: 1043-1048. **Liczba cytowań: 14**
11. Wojtoniszak M, Chen X, Kalenczuk R, Wajda A, Łapczuk J, Kurzewski M, Drozdzik M, Chu PK, Borowiak-Palen E. Synthesis, dispersion, and cytocompatibility of graphene oxide and reduced graphene oxide COLLOIDS AND SURFACES B-BIOINTERFACES 2012, 89: 79-85. **Liczba cytowań: 33**

Działalność dydaktyczna

W ramach przedmiotu farmakologia prowadzone są wykłady, seminaria i ćwiczenia dla studentów III i IV roku Wydziału Lekarskiego z Nauczaniem w Języku Angielskim, III roku Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego, II roku Kierunku Biotechnologia Medyczna i IV roku Analityki Medycznej Wydziału Lekarsko-Biotechnologicznego i Medycyny Laboratoryjne.

Realizowane są seminaria i ćwiczenia z farmakologii klinicznej dla studentów V roku Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim i IV roku Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego.

Na kierunku Biotechnologia Medyczna I i II stopnia prowadzone są wykłady, seminaria i ćwiczenia z przedmiotów, tj.: farmakogenetyka, podstawy farmacji i nauka o leku.

Przy Katedrze Farmakologii działają dwa studenckie koła naukowe, wielokrotnie nagradzane za przedstawiane prace na sesjach Studenckich Kół Naukowych.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni biorą udział jako wykładowcy w licznych szkoleniach i kursach z zakresu farmakoterapii dla lekarzy, farmaceutów, diagnostów laboratoryjnych oraz prowadzą wykłady popularno-naukowe w ramach Uniwersytetu Dziecięcego i Młodzieżowego PUM i Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Pracownicy Katedry Farmakologii brali udział w opracowaniu następujących podręczników: Z. Jańczuk, L. Samochowiec, J. Wójcicki (red.). Kompendium farmakoterapii dla stomatologów. Urban & Partner. Wrocław. 2002; A. Ciechanowicz, S. Kokot (red.). Genetyka molekularna w chorobach wewnętrznych. PZWL. Warszawa. 2009; M. Krawczyński (red). Farmakoterapia dzieci i młodzieży. PZWL. Warszawa. 2009; A. Syrenicz (red.). Endokrynopatie w ciąży. Wydawnictwo Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, 2011 r.

Działalność organizacyjna

Pracownicy Katedry Farmakologii organizowali dwukrotnie konferencje naukowe Towarzystwa Terapii Monitorowanej w Międzyzdrojach w 2000 oraz 2008 r.

Kontakty zagraniczne

W latach 1995-2014 Katedra Farmakologii aktywnie współpracowała z wieloma jednostkami zagranicznymi.

- W zakresie farmakogenetycznych aspektów choroby Parkinsona Katedra współpracowała z National Neuroscience Institute (Singapore) oraz Institute of Neuroscience and Physiology, University of Gothenburg (Szwecja).
- Wspólnie z Zakładem Farmakologii Uniwersytetu w Greifswaldzie (Niemcy) prowadzono prace dotyczące ekspresji transporterów i enzymów metabolizujących leki w przewodzie pokarmowym.
- W zakresie farmakologii molekularnej współpracowano z Laboratory of Gene Therapy, Department of Internal Medicine, University of Navarra w Pampelunie (Hiszpania).
- Dr n. med. Marek Droździk University of Navarra w Pampelunie (Hiszpania) - dwuletnie stypendium naukowe w latach 1996-1997
- Dr hab. Marek Droździk staż naukowy (6 miesięcy) w Department of Pathology and Laboratory Medicine, University of Pennsylvania w Filadelfii, USA w 1999 roku.

Życiorysy zmarłych samodzielnych pracowników naukowych

Prof. dr hab. Leonidas Samochowiec (1923-2006†)

Prof. Leonidas Samochowiec urodził się 20 czerwca 1923 r. w Pohoście Zachorodzkim, w powiecie pińskim, na Polesiu. Po ukończeniu szkoły powszechnej kontynuował naukę w Państwowym Gimnazjum w Pińsku, gdzie w 1941 r. otrzymał świadectwo dojrzałości. W 1943 r. został wywieziony do pracy przymusowej w Rzeszy, najpierw do Wrocławia, a następnie do Auerbach w Saksonii. Po zakończeniu II wojny światowej powrócił do Polski i w październiku 1945 r. rozpoczął studia na Wydziale Farmaceutycznym Uniwersytetu Łódzkiego, a po ich ukończeniu w 1949 r. uzyskał dyplom magistra farmacji. W latach 1949–1952 pracował w aptece nr 43 w Katowicach oraz w Wytwórni Farmaceutycznej Spółdzielni Pracy. W 1952 r. podjął pracę w Zakładzie Farmakologii Śląskiej Akademii Medycznej, najpierw w charakterze wolontariusza, a następnie na stanowisku asystenta, starszego asystenta, a w końcu docenta. W 1954 r. rozpoczął drugi kierunek studiów na Wydziale Lekarskim Śląskiej Akademii Medycznej, który ukończył w 1960 r., otrzymując dyplom lekarza. W tym samym roku uzyskał stopień doktora medycyny na podstawie pracy pt.: „Badania nad miażdżycą doświadczalną. Działanie karczochów (*Cynara scolymus*) i kardów (*Cynara cardunculus*) na rozwój miażdżycy doświadczalnej u białych szczurów" wykonanej pod kierunkiem, wówczas jeszcze docenta, Tadeusza Chruściela. W 1961 r. przebywał na stypendium naukowym w Instytucie Farmakologii Uniwersytetu Humboldta oraz w Instytucie Farmakologii Niemieckiej Akademii Nauk w Berlinie. W 1963 r. przeniósł się do Szczecina i objął stanowisko kierownika Katedry i Zakładu Farmakologii w Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie. Na podstawie dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej pt.: „Wpływ przewlekłego stosowania diety miażdżycowej u białych szczurów na reaktywność serca na glikozydy nasercowe oraz podłoże biochemiczne w sercu, warunkujące otrzymane zmiany", Rada Wydziału Lekarskiego Śląskiej Akademii Medycznej nadała mu stopień naukowy docenta, zatwierdzony przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej w 1965 r. W tym samym roku uzyskał specjalizację I stopnia w zakresie położnictwa i ginekologii oraz został mianowany etatowym docentem przy Katedrze Farmakologii Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie (obecnie Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie). W latach 1968-1969 pełnił funkcję Prodziekana Wydziału Lekarskiego PAM w Szczecinie. Na wniosek Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej w kwietniu 1972 r. został przeniesiony do Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach celem pełnienia obowiązków zastępcy dyrektora Instytutu Chemii i Fizyki Medycznej na Wydziale Farmaceutycznym, a 1 września 1972 r. został mianowany dyrektorem Instytutu Farmakologii i Analityki Medycznej oraz Dziekanem Wydziału Farmaceutycznego tej Uczelni. Na własną prośbę powrócił do Szczecina 1 grudnia 1972 r. i objął stanowisko kierownika Zakładu Farmakologii PAM. Dwa

lata później, tj. w 1974 r. otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1982 r. profesora zwyczajnego. 1 października 1977 r. objął stanowisko dyrektora Instytutu Patologii i Farmakologii, przekształconego później w Instytut Farmakologii i Toksykologii.
Na dorobek prof. Leonidasa Samochowca składa się 256 publikacji prac oryginalnych i poglądowych, 8 pozycji książkowych, między innymi dwóch skryptów dla studentów PAM: „Farmakoterapia stomatologiczna" (1977) i „Receptura" (1988). Prof. L. Samochowiec był także współautorem wielokrotnie wznawianych podręczników: „Farmakologia dla studentów stomatologii" (1971, 1974, 1976, 1979, 1982), „Farmakoterapia wieku dziecięcego z uwzględnieniem terapii ogólnej" (1973, 1977), „Farmakoterapia stomatologiczna" (1974, 1977, 1979, 1983) oraz autorem tłumaczeń np. „Immunoreaktywność i miażdżyca". Uwieńczeniem jego wieloletnich badań nad surowcami roślinnymi było wydanie w 1995 r. książki pt.: „Kompendium fitoterapii dla lekarzy, farmaceutów oraz studentów medycyny", fitoterapia była bowiem przez wiele lat pasją Profesora. Docenił to Polski Komitet Zielarski nadając Mu za zasługi na tym polu odznaczenie „In plantis magna latet virtus". Profesor Leonidas Samochowiec był aktywnym członkiem wielu towarzystw naukowych, szczególnie Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego. Brał aktywny udział w pracach tego gremium, które nagrodziło Jego zaangażowanie przyznając Mu zaszczytny tytuł Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego. Prof. L. Samochowiec wielokrotnie reprezentował nasz kraj na arenie międzynarodowej, biorąc czynny udział w sympozjach i zjazdach naukowych na całym świecie. Był promotorem 30 prac doktorskich i opiekunem 4 przewodów habilitacyjnych. Za swoją działalność został uhonorowany wieloma odznaczeniami (między innymi Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem Gryfa Pomorskiego, itd.). Najbardziej cenionym przez Pana profesora był zaszczytny tytuł *Doctora Honoris Causa* nadany przez Pomorską Akademię Medyczną w Szczecinie 2 października 1995 r. Cytując za dyplomem, został on przyznany: „w uznaniu wybitnych osiągnięć badawczych i praktycznych istotnych dla farmakologii polskiej i światowej, a w szczególności opracowanie nowego leku Cynarex, wykrycie kardioprotekcyjnych właściwości pirydyloetyloizochinoliny, ogłoszenie nowych metod diagnostycznych wczesnego rozpoznawania miażdżycy przy pomocy elektroretinografii, opracowanie aparatury do wyznaczania reakcji wyosobnionego serca na lek (trzy patenty), stworzenie Szkoły Farmakologii Biochemicznej w zakresie miażdżycy, wykształcenie licznego pokolenia studentów i lekarzy, doktorów habilitowanych, które to osiągnięcia przyczyniły się do postępu i rozwoju farmakologii polskiej."

Prof. Leonidas Samochowiec otrzymał również Nagrodę Zespołową Ministra Zdrowia I stopnia za szczególnie ważne i twórcze osiągnięcia z zakresu mechanizmu toksycznego działania dwusiarczku węgla oraz profilaktyki i leczenia zatruć tym związkiem oraz Indywidualną Nagrodę Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej za kształcenie kadry naukowej.
Bogaty życiorys prof. L. Samochowca może być przykładem zaangażowanej, wielokierunkowej i sumiennej pracy naukowej. Jego postawa wobec ludzi nacechowana była życzliwością, a optymizm i dobry humor zjednywały Mu powszechną sympatię. Chętnie dzielił się swoim bogatym doświadczeniem i angażował w nowe przedsięwzięcia eksperymentalne. Pomimo przejścia na emeryturę w roku 1993 codziennie przychodził do Katedry i w dalszym ciągu realizował swoje zamierzenia naukowe. W ostatnich dniach swojego życia, pomimo choroby i cierpienia, również był obecny w pracy i dzielił się swoimi planami na przyszłość. Prof. dr hab. n. med. mgr farm. dr h.c. Leonidas Samochowiec zmarł 4 grudnia 2006 r. w Szczecinie. Został pochowany na Cmentarzu Prawosławnym pw. św. Aleksandra Newskiego w Łodzi, zaś w Szczecinie na Cmentarzu Centralnym w 2011 r. zasadzone zostało „drzewko pamięci" jako symbol więzi z zasłużonym dla Szczecina Profesorem.

Trudno krótko scharakteryzować sylwetkę człowieka, gdyż dla wielu z nas był w Pomorskiej Akademii Medycznej „od zawsze”. Dlatego podsumowaniem tego wspomnienia niech będzie nekrolog ogłoszony przez Jego Magnificencję Rektora oraz Senat PAM: „straciliśmy cenionego pracownika, wieloletniego Kierownika Katedry Farmakologii PAM, doświadczonego wychowawcę i sprawdzonego przyjaciela. Dzięki wiedzy, niezwykłemu talentowi, umiejętnościom organizacyjnym oraz oddaniu nauce i dydaktyce, zaskarbił sobie uznanie środowiska medycznego oraz studentów.”

9. TORUŃ

UNIWERSYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA

KATEDRA I ZAKŁAD FARMAKOLOGII I TERAPII
Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy UMK w Toruniu

Historia działalności za okres 1996-2014
Kierownicy
- 1977 - 2009 - Prof. dr hab. n. med. Leszek Szadujkis-Szadurski
- 2009 - obecnie - dr. hab. n. med. Grzegorz Grześk, prof. UMK

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi)
- dr hab. n. med. Grzegorz Grześk, prof. UMK

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:
- Liczba doktoratów - 24
- Liczba habilitacji - 1

Tematyka badawcza

Główne kierunki badań naukowych to tematyka związana z farmakologią kliniczną, farmakologią doświadczalną, kardiologią i chorobami wewnętrznymi, zarówno w zakresie badań klinicznych, jak i eksperymentalnych. W dorobku katedry zwraca m.in. uwagę seria publikacji, w których metodami farmakometrycznymi oceniana jest funkcja śródbłonka naczyniowego w różnych sytuacjach fizjologicznych oraz w stanach chorobowych (Pol J Pharmacol 2001; Pol J Pharmacol 2003). W wykonanych doświadczeniach wykazano, że w eksperymentalnym wstrząsie septycznym prawidłowo uwalniający tlenek azotu śródbłonek naczyniowy, a wobec tego aktywacja śródbłonkowej syntazy tlenku azotu, jest niezbędna dla powstania hiporeaktywności naczyń. Wnioski płynące z powyższych prac pozwalały lepiej zrozumieć patomechanizm hiporeaktywności naczyń we wczesnych etapach wstrząsu septycznego. Tematyka aktywacji śródbłonka naczyniowego pod wpływem oddziaływania promieniowania laserowego na izolowane naczynie tętnicze w różnych aspektach została przedstawiona w kolejnych pracach (Fizjoterapia Pol 2002; Fizjoterapia Pol 2003; Fizjoterapia Pol 2004).
Analizowano także działania angiotensyny II na skurcz mięśniówki żołądka (Prog Med. Res 2005), działanie tego hormonu w modelach eksperymentalnych z podawaniem fenylefryny (Ann Acad Med. Bydg 2003), jak i aktywację śródbłonka w modelach podawania jonowych i niejonowych środków cieniujących stosowanych w angiografii (Cardiovasc Forum 2006).
Kolejne badania eksperymentalne dotyczyły oceny farmakometrycznej wzrostu oporu naczyniowego w obecności leku immunosupresyjnego – cyklosporyny A (Nadciśnienie Tętn 2007), a także farmakologii klinicznej leków przeciwpłytkowych (Thromb Res 2012; BioMed

Res Int 2013) w których podjęto próbę eksperymentalnego wyjaśnienia efektów oddziaływania leków przeciwpłytkowych poza podstawowym celem terapeutycznym. Katedra zajmowała się również oceną immunogenności szczepionek stosowanych w profilaktyce zapalenia wątroby typu B (Wiad Lek 2004), w tym również aspektami farmakoekonomicznymi szczepień (Med. Prakt 2002).

Najważniejsze publikacje:

1. Navarese Eliano Pio, Buffon A, Andreotti F, Koziński M, Welton N, Fabiszak .T, Caputo S , Grześk G, Kubica A , Świątkiewicz I, Sukiennik A, M. Kelm, De Servi S, J Kubica J: Meta-analysis of impact of different types and doses of statins on new-onset diabetes mellitus. Am. J. Cardiol. 2013 s. 1123 1130, wskaźnik Impact Factor ISI: 3.209, **Liczba cytowań: 39**
2. Grześk G, Polak G, Grąbczewska G, Kubica J: Myocardial infarction with normal coronary arteriogram: the role of ephedrine-like alkaloids. Med. Sci. Monitor 2004 s. CS15-CS21, wskaźnik Impact Factor ISI: 0.400, **Liczba cytowań: 30**
3. Grześk G, Koziński M, Navarese Eliano Pio, Krzyżanowski M, Grześk E , Kubica A, J.M. Siller-Matula J.M , Castriota F, Kubica J: Ticagrelor, but not clopidogrel and prasugrel, prevents ADP-induced vascular smooth muscle cell contraction: a placebo-controlled study in rats. Thromb. Res. 2012 s. 65-69, Czasopismo umieszczone na Liście Filadelfijskiej, wskaźnik Impact Factor ISI: 3.133, **Liczba cytowań: 14**
4. Grześk G, Szadujkis-Szadurski L: Pharmacometric analysis of α1-adrenoceptor function in pretreated with lipopolysaccharides rat tail artery. : Pol. J. Pharmacol. 2001 s. 605-613, wskaźnik Impact Factor ISI: 0.329, **Liczba cytowań: 11**
5. Grześk G , Szadujkis-Szadurski L: Physiological antagonism of angiotensin II and lipopolysaccharides in early endotoxemia: pharmacometric analysis. Pol. J. Pharmacol. 2003 s. 753-762., **Liczba cytowań: 5**
6. Grześk G, Wiciński M , Malinowski B, Grześk E, Manysiak S, Odrowąż - Sypniewska G, Darvish N, Bierwagen M: Physiological antagonism of angiotensin II and lipopolysaccharides in early endotoxemia: pharmacometric analysis. Pol. J. Pharmacol. 2003 T. 55 nr 5 s. 753-762, wskaźnik Impact Factor ISI: 0.829, **Liczba cytowań: 5**
7. Grześk G, Wiciński M, Malinowski B, Grześk E, Manysiak S, Odrowąż-Sypniewska G, Darvish N, Bierwagen M: Calcium blockers inhibit cyclosporine A-induced hyperreactivity of vascular smooth muscle cells. Mol. Med. Rep. 2012 s. 1469-1474, wskaźnik Impact Factor ISI: 1.170, **Liczba cytowań: 5**
8. Grześk G, Orzałkiewicz Z, Polak G, Przybył R, Nartowicz E, Szadujkis-Szadurski L, Grąbczewska G: Stentowanie wieńcowe w leczeniu dusznicy bolesnej niestabilnej ujawnionej w trakcie farmakoterapii 5-fluorouracylem. Przegl. Lek. 2003 T. 60 nr 1 s. 46-48, **Liczba cytowań: 3**
9. Grześk G, Koziński M, Tantry U.S, Wiciński M, Fabiszak T, Navarese E.P, Grześk E, Jeong Y-H, Gurbel P.A, Kubica J: High-dose, but not low-dose, aspirin impairs anticontractile effect of ticagrelor following ADP stimulation in rat tail artery smooth muscle cells. BioMed Res. Int. 2013 s. 1-8., wskaźnik Impact Factor ISI: 2.880, **Liczba cytowań: 2**
10. Grześk G, Radomski M, Wiciński M, Świątkiewicz I, Sukiennik A, Kubica J, Szadujkis-Szadurski L: Zmiana reaktywności mięśniówki gładkiej tętnicy po ekspozycji na środki cieniujące stosowane w angiografii. Cardiovasc. Forum 2006 T. 11 nr 3-4 s. 135-140., **Liczba cytowań: 1**

Działalność dydaktyczna

Katedra i Zakład Farmakologii i Terapii prowadzi zajęcia na Wydziale Lekarskim (kierunki: Lekarski, Biotechnologia i Inżynieria biomedyczna) , Wydziale Farmaceutycznym (kierunki: Farmacja i Analityka medyczna). Działalność dydaktyczna obejmuje również prowadzenie zajęć na Wydziale Nauk o Zdrowiu na takich kierunkach jak(Pielęgniarstwo, Położnictwo, Ratownictwo medyczne, Fizjoterapia i Dietetyka).
Pracownicy Katedry prowadzą zajęcia ze studentami zarówno w języku polskim jak i w języku angielskim.

Działalność organizacyjna

Katedra i Zakład Farmakologii klinicznej prowadzi zajęcia w ramach szkolenia podyplomowego z zakresu Farmakologii klinicznej, Resuscytacji krążeniowo-oddechowej. Od roku 2007 organizuje kursy ,,Zdrowie publiczne,, dla lekarzy wszystkich specjalizacji, także finansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego(dla lekarzy specjalizujących się w kardiologii, kardiologii dziecięcej, onkologii klinicznej, chirurgii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, medycynie pracy.)
Ponadto Katedra organizuje warsztaty obejmujące podstawowe problemy w codziennej praktyce lekarskiej np.: „Leczenie przeciwpłytkowe ,dylematy w opiece ambulatoryjnej", „Współczesna kontrola częstości rytmu serca".

Kontakty zagraniczne

- Staż lekarski dr Karoliny Obońskiej – USA Baltimore, Sinai Center for Thrombosis Research – 25.06.2013 – 19.07.2013

Życiorysy zmarłych samodzielnych pracowników naukowych

Prof. dr hab. n. med. Leszek Szadujkis – Szadurski

Leszek Szadujkis–Szadurski urodził się 15 stycznia 1939 r. w Kobryniu. W roku 1958 ukończył Liceum Ogólnokształcące w Warszawie. Studia na Wydziale Lekarskim AM w Gdańsku rozpoczął w 1959 roku. W roku 1963 podjął pracę w Studenckim Kole Naukowym przy Katedrze i Zakładzie Farmakologii, w którym pod kierunkiem prof. J. K. Teuchmanna rozpoczął badania nad środkami powierzchniowo znieczulającymi.
W roku 1956 podczas Uczelnianej Konferencji Studenckich Kół Naukowych za pracę pt. "Potencjalizacja środków powierzchniowo znieczulających" otrzymał pierwszą nagrodę.

Dyplom lekarza uzyskał w roku 1966. W tymże roku podjął pracę w Katedrze i Zakładzie Farmakologii Akademii Medycznej w Gdańsku. W latach 1966 - 1977 kolejno pracował jako asystent (1966-1968), starszy asystent (1968 - 1972) i adiunkt (1972 - 1977) w Zakładzie Farmakologii macierzystej uczelni.

Stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskał 19 marca 1970 roku za pracę pt. "Wpływ syntetycznych pochodnych wazopresyny i amin katecholowych na aktywny transport sodu oraz właściwości bioelektryczne błon komórkowych."
Po uzyskaniu stopnia doktora odbył roczny staż (01.10.1970 – 01.10.1971) w Katedrze i Zakładzie Farmakologii Uniwersytetu w Mediolanie kierowanego przez prof. Rudolfo Paolettiego. W latach 1977 -1984 został oddelegowany do Bydgoszczy i pracował na stanowisku starszego wykładowcy i kierownika Zakładu Farmakologii Filii, a następnie II Wydziału Lekarskiego w Bydgoszczy AM w Gdańsku.

6 grudnia 1984 roku uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie nauk medycznych – farmakologii za rozprawę pod tytułem „Analiza farmakologiczna interakcji cyklicznych nukleotydów z agonistami i antagonistami receptorów alfa- adrenergicznych

i serotoninergicznych ". Po habilitacji w roku 1985 został mianowany na stanowisko docenta, kierownika Katedry i Zakładu Farmakologii i Terapii AM w Bydgoszczy, a następnie w roku 1990 otrzymał etat profesora nadzwyczajnego.
W latach 1987 -1993 pełnił funkcję prodziekana.

W początkowym okresie jego badania koncentrowały się na mechanizmach działania środków miejscowo znieczulających i stworzyły podstawę do dalszych rozszerzonych badań nad wpływem syntetycznych analogów wazopresyny oraz amin katecholowych na aktywny transport sodu i właściwości bioelektryczne błon komórkowych. W badaniach tych, niezależnie od receptorów, wiele uwagi poświęcił procesom energetycznym warunkującym aktywny transport sodu.
Podsumowanie tego cyklu badań zostało zawarte w rozprawie doktorskiej pt. "Wpływ syntetycznych pochodnych wazopresyny i amin katecholowych na aktywny transport sodu oraz właściwości bioelektryczne błon komórkowych", za którą w 1970 r. w Akademii Medycznej w Gdańsku uzyskał stopień doktora nauk medycznych.
W okresie od 1 października 1970 roku do 1 października 1971 roku przebywał na stypendium w Instytucie Farmakologii Uniwersytetu w Mediolanie. Tam prowadził badania, wspólnie z prof. R. Paolettim i prof. F. Bertim, nad wpływem szeregu analogów cAMP, cGMP i cIMP na mięśniówkę gładką oskrzeli i naczyń. W badaniach tych szczególną uwagę zwrócił na 8Br-cGMP. Wyniki tych badań zostały opublikowane w dwóch pracach, w których stwierdzono, że analogi cGMP wywierają działanie bronchodilatacyjne i wykazano w ten sposób, iż wbrew ogólnie przyjętym wówczas poglądom, cGMP i analogi tego nukleotydu nie mogą pośredniczyć w reakcji skurczu mięśniówki gładkiej oskrzeli. W dalszych badaniach ustalono, że 8Br-cGMP powoduje rozkurcz mięśniówki gładkiej naczyń. Badania te stanowiły podstawę dalszych rozszerzonych badań nad rolą Ca^{2+} i modulującym wpływem cyklicznych nukleotydów, prostaglandyn, angiotensyny II, a następnie tlenku azotu na receptory adrenergiczne, cholinergiczne, serotoninergiczne i wazopresynowe w mięśniówce gładkiej tętnic oporowych, nasieniowodów i dna żołądka.
W roku 1972 został powołany na stanowisko adiunkta. W roku 1975 na wniosek rektora AM w Gdańsku został oddelegowany do Filii AMG w Bydgoszczy w celu organizacji Zakładu Farmakologii, opracowania programu zajęć dydaktycznych w systemie blokowym i organizacji zajęć dydaktycznych dla studentów IV roku Wydziału Lekarskiego w Bydgoszczy.
W latach 1976 – 1977 prowadził samodzielnie wykłady, seminaria i egzaminy dla studentów IV roku Filii AMG w Bydgoszczy i jednocześnie organizował od podstaw Zakład Farmakologii, który ostatecznie został powołany w czerwcu 1977 roku. Z chwilą powołania Zakładu został jego kierownikiem.
Kontynuując w nowo powstałym Zakładzie badania nad wpływem cyklicznych nukleotydów i rolą jonów Ca^{2+} w adrenergicznej regulacji oporu naczyniowego w roku 1984 za rozprawę pt. „Analiza farmakologiczna interakcji cyklicznych nukleotydów z agonistami i antagonistami receptorów alfa - adrenergicznych i serotoninowych" uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych na Akademii Medycznej w Gdańsku. Praca ta została nagrodzona indywidualną nagrodą II° Ministra Zdrowia.
Po utworzeniu II Wydziału Lekarskiego AMG w Bydgoszczy w styczniu 1986 roku został powołany na stanowisko docenta i kierownika Katedry i Zakładu Farmakologii i Terapii.
Z chwilą powołania samodzielnej Akademii Medycznej w Bydgoszczy w roku 1987 został wybrany do pełnienia funkcji prodziekana i członka senatu, które pełnił przez dwie kadencje. Brał czynny udział w Komisjach Senackich: Komisji Wydziałowej d/s. Kadry, Rektorskiej Komisji Odznaczeń i Nagród, Terenowej Komisji Nadzoru nad Dokonywaniem Badań na Ludziach.

Stanowiska profesora objął w roku 1990. W tym też roku wspólnie z Katedrą i Kliniką Pediatrii jako pierwsi w Polsce wprowadzili leczenie białaczek limfatycznych wysokimi dawkami metotreksatu, w osłonie leukoweryną i pod ścisłą kontrolą poziomu w surowicy.

Za pracę naukową i dydaktyczną był wielokrotnie wyróżniany indywidualnymi nagrodami I^o i II°.

W zakresie molekularnych mechanizmów regulacji tkankowej puli receptorów rezerwowych oraz w zakresie badań mechanizmów układu sygnalizacyjnego komórki współpracował z Zakładem Fizjologii Komórkowej i Farmakologii Uniwersytetu w Leicester, kierowanym przez prof. S.R. Nahorskiego i Zakładem Farmakologii Uniwersytetu w Glasgow, kierowanym przez prof. Trevora W. Stone'a oraz z prof. Michellem, kierownikiem Center for Clinical Research in Immunology and Signaling the University of Birmingham.

Podczas swojej działalności w AM w Bydgoszczy zorganizował od podstaw Katedrę i Zakład Farmakologii i Terapii, w której utworzył dwie pracownie - Farmakologii Doświadczalnej i Farmakologii Klinicznej.

Pracownia Farmakologii Klinicznej, oprócz prowadzenia badań naukowych, współpracowała z klinikami w zakresie terapii monitorowanej poziomem leków w surowicy, takich jak leki przeciwpadaczkowe, glikozydy nasercowe, metotreksat, witamina B_{12} i kwas foliowy. Pracownia ta prowadziła również oznaczenia hormonów i PSA.

Ponadto, nawiązał ścisłą współpracę w zakresie terapii monitorowanej z następującymi Klinikami: Katedrą i Kliniką Pediatrii, Katedrą i Kliniką Chorób Wewnętrznych, Katedrą i Kliniką Geriatrii, Katedrą i Kliniką Rehabilitacji.

W roku 1980 wspólnie z prof. dr. hab. L. Wichlińskim - kierownikiem Centrum Szkolenia Podyplomowego dla Farmaceutów w Bydgoszczy - powołał Bydgoski Oddział Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego.

Od roku 1991 pełnił funkcję Specjalisty Wojewódzkiego i Regionalnego z zakresu Farmakologii Klinicznej.

Niezależnie od prowadzonych wykładów i seminariów dla studentów w swej działalności dydaktycznej był organizatorem licznych kursów podyplomowych z zakresu farmakologii, farmakologii klinicznej i toksykologii, promocji zdrowia i zdrowia publicznego.

Wypromował 20 doktorantów, kilkudziesięciu magistrów farmacji, analityki medycznej, biotechnologii, 2 specjalistów z zakresu farmacji klinicznej i 1 specjalistę farmakologii klinicznej, był recenzentem wielu przewodów habilitacyjnych, dokonywał recenzji oraz wydawał opinie dorobku naukowego dotyczącego postępowań o nadanie tytułu profesora .

- Za pracę naukową, dydaktyczną i organizacyjną otrzymał następujące odznaczenia: Polonia Restituta
- Za zasługi dla Ligii Obrony Kraju
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski- 17.04.1974r., nr 262-74-6
- Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski- 05.07.2001r., nr leg.145-2001-27
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski- 17.09.1986r., nr leg. 3702-86-01
- Złoty Krzyż Zasługi- 2.07.1979r., nr leg. 1728-79-39
- Medal Komisji Edukacji Narodowej- 12.07.1989r., nr leg. 54116
- Odznaka za wzorową pracę w Służbie Zdrowia- 7.04.1983r., nr leg. 60307
- Odznaka Honorowa za szczególne zasługi dla miasta Bydgoszczy- 17.04.1985 r., nr leg. 4209
- Odznaka Honorowa za szczególne zasługi dla województwa bydgoskiego- 23.09.1985r., nr leg. 9334
- Medal Złoty za długoletnią służbę- 21.06.2010r., nr 145-2010-135
- Złoty Medal za Długoletnią Służbę 19.02.2011r.,

a ponadto:

- nagrodą naukową indywidualną II^0 Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej- 1986 r.

- zespołową nagrodą II^0 Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej
- zespołową nagrodą naukową I^0 Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego 1979 r.

Był także wielokrotnie wyróżniany nagrodami Rektora II^0 za działalność naukową i dydaktyczną.

Przez wiele lat tworzył bydgoską szkołę farmakologii rozpoznawalną i cenioną nie tylko w kraju. Był nauczycielem wielu pokoleń lekarzy, farmaceutów, pielęgniarek, ratowników medycznych, fizjoterapeutów, analityków medycznych, biotechnologów i kosmetologów. Uczył zdroworozsądkowego podejścia do leczenia.
Jego wykłady gromadziły tłumy studentów, a publikacje były znane i cenione również za granicą. Przez 39 lat dzielił się z nami swoją wiedzą. Był wspaniałym człowiekiem, lekarzem, pedagogiem.

Będąc aktywnym do końca prof. dr hab. n. med. Leszek Szadujkis-Szadurski zmarł 9 kwietnia 2014 r.

10. WARSZAWA

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

ZAKŁAD FARMAKODYNAMIKI, WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY

Historia działalności za okres 1996-2014

Kierownicy
- 1978-2008 - Prof. dr hab. med. Stanisław Witold Gumułka
- 2008-2012 - Prof. dr hab. n. farm. Helena Makulska-Nowak
- 2012 - obecnie - dr hab. n. farm. Magdalena Bujalska-Zadrożny

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi)
- Prof. dr hab. med. Stanisław Witold Gumułka – do 30.06.2009
- Prof. dr hab. n. farm. Helena Elżbieta Makulska-Nowak
- Dr hab. n. farm. Magdalena Bujalska-Zadrożny
- Dr hab. n. farm. Eliza Koroś do 30.09.2013

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich (z wykazem imiennym)
- Doktoraty: 8
  Sasa Kolaric - 2000
  Mirosław Rewekant - 2000
  Magdalena Bujalska - 2003
  Marcin Budziński - 2003
  Urszula Dorożko - 2004
  Katarzyna Romanowska - 2010
  Anna Juś - 2011
  Krystyna Cegielska-Perun – 2012

- Habilitacje: 3
  Dr hab. n. farm. Helena Elżbieta Makulska-Nowak - 2002
  Dr hab. n. farm. Magdalena Bujalska-Zadrożny - 2010
  Dr hab. n. farm. Eliza Koroś - 2012

- Awanse profesorskie: 1
  Prof. dr hab. med. Stanisław Witold Gumułka: profesor zwyczajny - 2001

Tematyka badawcza
- Udział tlenku azotu w modyfikowaniu przekaźnictwa nocyceptywnego 1966 – 1998
- Wpływ neuropeptydów na zakażenia wirusowe
- Antagoniści układu kinin, nowe perspektywy walki z bólem ostrym i przewlekłym 1998 – 2008
- Doświadczalne modele bólu neuropatycznego. Farmakologiczne możliwości łagodzenia bólu neuropatycznego 2005 – 2008
- Nowe perspektywy leczenia bólu ostrego i przewlekłego. Postępy w łagodzeniu bólu neuropatycznego 2009 – 2014

- Optymalizacja terapii przeciwbólowej 2013 -2014
- Optymalizacja terapii przeciwbólowej - wdrożenie nowego, złożonego preparatu przeciwbólowego 2013-2015

Najważniejsze publikacje
Liczba cytowań wg Web of Science

1. Bujalska M, Gumułka WS. Effect of cyclooxygenase and NO synthase inhibitors on antinociceptive action of acetaminophen. Pol J Pharmacol. 2001 Jul-Aug;53(4):341-50. **Liczba cytowań: 16**
2. Bujalska M. Effect of cyclooxygenase and NO synthase inhibitors administered centrally on antinociceptive action of acetaminophen (Part II). Pol J Pharmacol. 2003 Nov-Dec;55(6):1001-11. **Liczba cytowań: 12**
3. Bujalska M. Effect of nitric oxide synthase inhibition on antinociceptive action of different doses of acetaminophen. Pol J Pharmacol. 2004 Sep-Oct;56(5):605-10. **Liczba cytowań: 15**
4. Bujalska M. Effect of nonselective and selective opioid receptors antagonists on antinociceptive action of acetaminophen [part III]. Pol J Pharmacol. 2004 Sep-Oct;56(5):539-45. **Liczba cytowań: 9**
5. Bujalska M, Malinowska E, Makulska-Nowak H, Gumułka SW. Magnesium ions and opioid agonist activity in streptozotocin-induced hyperalgesia. Pharmacology. 2008;82(3):180-6. **Liczba cytowań: 9**
6. Bujalska M, Tatarkiewicz J, Gumułka SW. Effect of bradykinin receptor antagonists on vincristine- and streptozotocin-induced hyperalgesia in a rat model of chemotherapy-induced and diabetic neuropathy. Pharmacology. 2008;81(2):158-63. **Liczba cytowań: 12**
7. Bujalska M, Tatarkiewicz J, de Cordé A, Gumułka SW. Effect of cyclooxygenase and nitric oxide synthase inhibitors on streptozotocin-induced hyperalgesia in rats. Pharmacology. 2008;81(2):151-7. **Liczba cytowań: 15**
8. Bujalska M, Makulska-Nowak H. Bradykinin receptor antagonists and cyclooxygenase inhibitors in vincristine- and streptozotocin-induced hyperalgesia. Pharmacol Rep. 2009 Jul-Aug;61(4):631-40. **Liczba cytowań: 5**
9. Bujalska M, Makulska-Nowak H. Bradykinin receptors antagonists and nitric oxide synthase inhibitors in vincristine and streptozotocin induced hyperalgesia in chemotherapy and diabetic neuropathy rat model. Neuro Endocrinol Lett. 2009 Mar;30(1):144-52. **Liczba cytowań: 7**
10. Cegielska-Perun K, Bujalska-Zadrożny M, Makulska-Nowak HE. Modification of morphine analgesia by venlafaxine in diabetic neuropathic pain model. Pharmacol Rep. 2012;64(5):1267-75. IF:1,9650. **Liczba cytowań: 5**

Działalność dydaktyczna (kierunki nauczania: lekarski, stomatologia, weterynaria, farmacja i inne)
Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej:
- Farmacja:
  fizjologia – rok studiów II (do 2002r); farmakologia z farmakodynamiką – rok studiów IV
- Analityka medyczna:
  farmakologia z farmakodynamiką – rok studiów IV

Studia Podyplomowe z analityki medycznej: farmakologia – rok studiów II
Od 1996r do 2014r w Zakładzie Farmakodynamiki zostały wykonane 93 prace magisterskie.

Działalność organizacyjna

- Główny organizator XVII Międzynarodowego Kongresu Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego w Krynicy Zdroju: 16 – 18 września 2010r
- Udział w Komitecie Organizacyjnym XVIII Międzynarodowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą: 23 – 25 maja 2013r
- Współorganizator Warszawskich Dni Kardiologii Akademickiej – w miesiącu czerwcu od 2000r do chwili obecnej.

KATEDRA I ZAKŁAD FARMAKOLOGII DOŚWIADCZALNEJ i KLINICZNEJ, I WYDZIAŁ LEKARSKI
Historia działalności za okres 1996-2014

Kierownicy:
- 1996 - 30.09.2013 - prof. dr hab. med. Andrzej Członkowski
- 1.10.2013 r. - obecnie - dr hab. med. Dagmara Mirowska-Guzel (od 2014 r. prof. dr hab. med.)

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi)
- prof. dr hab. med. Anna Członkowska (2000 r.-2012 r. oraz od 2014 r.)
- prof. dr hab. med. Adam Płaźnik
- dr hab. med. prof. nadzw.WUM Bożena Tarchalska-Kryńska
- dr hab. med. Ewa Widy-Tyszkiewicz
- dr hab. med. Ewa Bałkowiec-Iskra
- dr hab. med. Maciej Niewada
- dr hab. med. Marek Postuła
- dr hab. med. Janusz Szyndler

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich:
- Doktoraty i doktoranci:
  lek. Małgorzata Kohutnicka -1996
  lek. Iwona Kurkowska-Jastrzębska - 1999
  lek. Iwona Korzeniewska-Rybicka - 1999
  lek. Krzysztof Filipiak - 2000
  mgr Ilona Joniec - 2001
  mgr Agnieszka Członkowska - 2001
  lek. Aleksandra Paź - 2002
  lek. Dagmara Mirowska-Guzel -2002
  lek. Agnieszka Piechal - 2002
  lek. Ewa Bałkowiec-Iskra - 2004
  lek. Maciej Newada - 2004
  lek. Janusz Szyndler - 2005
  lek. Adam Przybyłkowski - 2006
  mgr Agnieszka Ciesielska - 2006
  mgr Kamilla Blecharz-Klin - 2006
  lek. Aleksandra Wisłowska-Stanek - 2007
  lek. Justyna Pyrzanowska - 2010
  mgr Małgorzata Konopka - 2007
  mgr Izabela Skibicka - 2007
  lek. Marek Postuła - 2008
  mgr Anna Staniszewska - 2010
  mgr Magdalena Rudnicka - 2011
  mgr Małgorzata Zaremba - 2012
  mgr Patrycja Soszyńska-Zielińska - 2014
  mgr Marcin Sobiecki
  mgr Dorota Lasota
  mgr Adrianna Wawer
  mgr Anna Sznejder-Pachołek
  mgr Joanna Schwenkgrub

mgr Karolina Kołosowska
mgr Olga Kuzawińska
mgr Anna Zaremba
mgr Katarzyna Sejbuk-Rozbicka
mgr Katarzyna Jawna
mgr Joanna Przybek

- Habilitacje:
  Bożena Tarchalska-Kryńska - 1996
  Dagmara Mirowska-Guzel - 2009
  Ewa Bałkowiec-Iskra - 2011
  Maciej Niewada - 2013
  Marek Postuła - 20014
  Janusz Szyndler - 2014
  Adam Przybyłkowski - 2014

- Awanse profesorskie:
  Dagmara Mirowska-Guzel - 2014

Doktoraty honoris causa, członkostwa PAN i PAU, członkostwa honorowe towarzystw naukowych

- prof. dr hab. med. Anna Członkowska: członek Korespondent Polskiej Akademii Umiejętności (1999 – 2009), Członek Korespondent American NeurologicalAssociation (od 2006 r.), członek korespondent Royal College of Physicians of Edinburgh (od 2009 r.), członek czynny Polskiej Akademii Umiejętności (od 2009 r.), Członek Korespondent Polskiej Akademii Nauk (od 2010 r.)
- prof. dr hab. med. Andrzej Członkowski: członek zwyczajny Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (od),członek honorowy Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego (2010 r.) oraz Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego (2014 r.), od 1996 Członek Komitetu Terapii i Nauk o Leku PAN (od 2011 wiceprzewodniczący)
  od 1996 Członek Komitetu Nauk Fizjologicznych PAN (wiceprzewodniczący 2007-2011)
  1998-2014 Konsultant krajowy w dziedzinie farmakologii klinicznej
  1999-2005 Przewodniczący Krajowej Komisji Etycznej ds. Doświadczeń na Zwierzętach
  2004-2005 Członek Zespołu Nauk Medycznych V Kadencji KBN
  2008-2012 Przewodniczący Rady Fundacji na rzecz Nauki Polskiej
  od 2009 Przedstawiciel Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Komitecie Doradczym Komisji Europejskiej ds. Ochrony Zwierząt w eksperymentach i innych celach badawczych
- prof. dr hab. med. Dagmara Mirowska-Guzel: członek zwyczajny Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (od 2014 r.), od 2014 konsultant wojewódzki (mazowieckie) w dziedzinie farmakologii klinicznej, od 2011 członek-ekspert Komitetu Terapii i Nauk o Leku PAN
- dr hab. Bożena Tarchalska-Kryńska
  1999-czerwiec 2014 konsultant wojewódzki (mazowieckie) w dziedzinie farmakologii klinicznej
- dr Iwona Korzeniewska-Rybicka
  1999-2010 konsultant wojewódzki (warmińsko-mazurskie) w dziedzinie farmakologii klinicznej
- dr hab. Ewa Bałkowiec-Iskra

od 2006 ekspert zewnętrzny Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
od 2013 członek Komisji Produktów Leczniczych Urzędu Rejestracji Leków, Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
od 2014 ekspert Europejskiej Agencji leków (EMA)

- dr hab. Adam Przybyłkowski
  od 2006 ekspert zewnętrzny Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
  2006-2012 delegat Polski do Grupy Roboczej ds. Monitorowania Bezpieczeństwa Produktów Leczniczych (PharmacovigilanceWorking Party, PhVWP) w EMA
  Od 2012 delegat Polski do Komitetu ds. Oceny Ryzyka w ramach Nadzoru nad Bezpieczeństwem Farmakoterapii (Pharmacovigilance and RiskAssessmentComittee, PRAC) w EMA
- dr hab. Janusz Szyndler
  od 2012 członek Rady Przejrzystości Agencji Oceny Technologii Medycznych (obecnie Rady Przejrzystości Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji).

Udział w redakcjach i komitetach redakcyjnych czasopism naukowych o zasięgu międzynarodowym

- prof. Anna Członkowska – Neurologia Neurochirurgia Polska
- prof. Adam Płaźnik – PharmacologicalReports
- prof. Andrzej Członkowski – Medical Science Monitor (do 2004 r.)

Tematyka badawcza:

- Rola czynników zapalnych w patogenezie chorób neurodegeneracyjnych
- Badanie podłoża neurobiologicznego (rola monamin i aminokwasów pobudzających) w procesie epileptogenezy, z zastosowaniem zwierzęcych modeli padaczki skroniowej
- Rola układu adrenergicznego w zaburzeniach węchu i pamięci w modelu doświadczalnym choroby Parkinsona
- Wpływ zmienności genetycznych związanych ze szlakami aktywacji płytek krwi na ryzyko wystąpienia udaru niedokrwiennego.
- Wpływ czynników zapalnych na przebieg reakcji bólowej w rejonie unerwienia nerwu trójdzielnego.
- Wpływ leków i substancji pochodzenia roślinnego na procesy pamięci i uczenia się w doświadczalnych modelach zwierzęcych
- Wpływ leczenia immunomodulującego i immunosupresyjnego na parametry układu odpornościowego chorych ze stwardnieniem rozsianym
- Farmakoekonomika i farmakoepidemiologia. Leczenie udarów mózgu i stwardnienia rozsianego
- Patofizjologia choroby Wilsona, badania prowadzone w oparciu o zwierzęcy model choroby oraz materiał kliniczny

Najważniejsze osiągnięcia naukowe

1. 2006 r. nagroda zespołowa Ministra Zdrowia za cykl publikacji dotyczących roli reakcji zapalnej w patogenezie choroby Parkinsona
2. 2008 r. nagroda zespołowa Ministra Zdrowia za współredakcję książki „Udar Mózgu”
3. 2011 r. nagroda zespołowa I stopnia Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego za cykl publikacji w dotyczących zmian neurochemicznych i czynnościowych towarzyszących procesowi rozniecania drgawek oraz reakcjom emocjonalnym.

4. 2013 r. nagroda indywidualna naukowa I stopnia Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego za cykl prac dotyczących genetycznego podłoża występowania działań niepożądanych oraz odpowiedzi na leki.
5. Opracowania danych zgromadzonych w ramach International Stroke Trial oraz Szpitalnego Rejestru Udarów Mózgu w Polsce.

Najważniejsze publikacje:

1. Kurkowska-Jastrzębska I, Wronska A, Kohutnicka M, Czlonkowski A, Czlonkowska A, The inflammatory reaction following 1-methyl-4-phenyl-1,2,3,6- tetrahydropyridine intoxication in mouse, Experimental Neurology 1999;156(1): 50-61. **Liczba cytowań: 227**
2. Kurkowska-Jastrzębska I, Litwin T, Joniec I, Ciesielska A, Przybylkowski A, Czlonkowski A., Czlonkowska A, Dexamethasone protects against dopaminergic neurons damage in a mouse model of Parkinson's disease, International Immunopharmacology 2004;4(10-11):1307-1318. **Liczba cytowań: 56**
3. Jaholkowski P, Kiryk A, Jedynak P, Ben Abdallah NM, Knapska E, Kowalczyk A, Piechal A, Blecharz-Klin K, Figiel I, Lioudyno V, Widy-Tyszkiewicz E, Wilczynski GM, Lipp HP, Kaczmarek L, Filipkowski RK.New hippocampal neurons are not obligatory for memory formation; cyclin D2 knockout mice with no adult brain neurogenesis show learning. Learning and Memory2009;16:439-451.**Liczbacytowań: 53**
4. Maciejak P, Taracha E, Lehner M, Szyndler J, Bidziński A, Skórzewska A, Wisłowska A, Zienowicz M, Płaźnik A, Hippocampal mGluR1 and consolidation of contextual fear conditioning. Brain Research Bulletin 2003;62(1):39-45. L**iczbacytowań: 47**
5. Orlewska E, Mierzejewski P, Zaborski J, Kruszewska J, Wicha W, Fryze W, Drozdowski W, Skibicka I, Mirowska-Guzel D, Czlonkowski A, Czlonkowska A., A perspective study of the financial cost of multiple sclerosis in different stages of the disease, European Journal of Neurology 2005;12(10):31-39. **Liczbacytowań: 28**
6. Szyndler J, Piechal A, Blecharz-Klin A, Skórzewska A, Maciejak P, Walkowiak J, Turzynska D, Bidzinski A, Plaznik A, Widy-Tyszkiewicz E, Effect of kindled seizures on rat behavior in water Morris maze test and amino acid concentrations in brain structures, Pharmacological Reports 2006;58(10):75-82. **Liczbacytowań: 23**
7. Bałkowiec-Iskra E, Vermehren-Schmaedick A, Balkowiec A. Tumor necrosis factor-α increases brain-derived neurotrophic factor expression in trigeminal ganglion neurons in an activity-dependent manner. Neuroscience. 2011;180:322-33. **Liczbacytowań: 21**
8. Niewada M, Skowrońska M, Ryglewicz D, Kamiński B, Członkowska A, Polish National Stroke Prevention and Treatment Collaborative Group: Acute ischemic stroke care and outcome in centers participating in the Polish National Stroke Prevention and Treatment Registry, Stroke 2006;37(7): 1837-1843. **Liczbacytowań: 18**
9. Mirowska-Guzel D, Mach A, Gromadzka G, Czlonkowski A, Czlonkowska A, BDNF A196G and C270T gene polymorphisms and susceptibility to multiple sclerosis in the polish population. Gender differences, Journal of Neuroimmunology 2008;193(1-2):170-172**. Liczbacytowań: 17**
10. Postula M, Kaplon-Cieslicka A, Rosiak M, Kondracka A, Serafin A, Filipiak KJ, Czlonkowski A, Opolski G, Janicki PK, Genetic determinants of platelet reactivity during acetylsalicylic acid therapy in diabetic patients: evaluation of 27 polymorphisms within candidate genes, Journal of Thrombosis and Haemostasis, 2011;9(11):2291-2301. **IF=5,731, Liczba cytowań*:* 13**

Działalność dydaktyczna

- Wykłady, seminaria i ćwiczenia z farmakologii i toksykologii oraz farmakologii klinicznej dla studentów Ii II Wydziału Lekarskiego, Wydziału Farmaceutycznego i Wydziału Lekarsko-Dentystycznego
- Wykłady, seminaria i ćwiczenia z farmakologii oraz farmakoekonomiki dla studentów Wydziału Nauki o Zdrowiu, kierunku farmakoekonomika, ratownictwo medyczne, położnictwo, pielęgniarstwo.
- Wykłady i seminaria z metod badawczych i metodologii badań dla studentów II Wydziału Lekarskiego, kierunku fizjoterapia
- Wykłady na kursach specjalizacyjnych z farmakologii klinicznej
- Wykłady na kursie specjalizacyjnym do specjalizacji w dziedzinie ginekologii i położnictwa
- Wykłady na kursach doskonalących dla lekarzy, farmaceutów oraz dla słuchaczy studiów podyplomowych, Metodyka Badań Klinicznych, organizowanych przez Warszawski Uniwersytet Medyczny
- Wykłady dla ekspertów Europejskich podczas Polskiej Prezydencji Unii Europejskiej (2011 r.):
  - Dietary herbal supplements safety (HMPC Meeting 06-07th October 2011)
  - Herbal medicinal products - use in paediatric population (HMP/PDCO/CMDh Presidency Meeting, 29-30 September 2011)

Działalność organizacyjna

W latach 1999 – 2003 coroczna organizacja Warszawskich Dni Farmakologii, Farmakoterapii i Farmakoekonomiki, od 2004r. organizacja i udział w komitecie naukowym sesji farmakologicznych w ramach Warszawskich Dni Farmakoterapii Kardiologicznej (obecnie Warszawskie Dni Kardiologii Akademickiej).

W 2011 r. organizacja w Warszawie konferencji dla delegatów PharmacovigilanceWorking Party (PhVWP) poświęconą monitorowaniu bezpieczeństwa produktów leczniczych u osób w wieku podeszłym.

Od 2010 r. organizacja i prowadzenie dorocznych Kongresów Akademii po Dyplomie. Farmakoterapia. Postępy farmakoterapii.

Kontakty zagraniczne

współpraca naukowa:

- Laboratory of Perioperative Genomics, PennState College of Medicine, The Milton S. Hershey Medical Center, Hershey, Pennsylvania, USA – efektem współpracy były kilkukrotne wyjazdy badawcze dr. Marka Postuły oraz publikacje naukowe (do 2014 r. – 10 prac)
- Instytut Badań nad Nowotworami oraz Medycyny Molekularnej, Norweski Uniwersytet Nauki i Technologii (NTNU), Trondheim, Norwegia – efektem współpracy był wyjazd naukowy dr hab. Marka Postuły
- Instytut Psychiatryczny Maxa-Plancka w Monachium, Niemcy – efektem współpracy były wyjazdy naukowe dr Dagmary Mirowskiej-Guzel w ramach stypendium naukowego Europejskiego Towarzystwa Neurologicznego (2002 r. oraz 2005 r.) oraz Europejskich Towarzystw Neurologicznych (2006 r.), które zaowocowały powstaniem 3 wspólnych publikacji
- Instytut Neurobiologiczny Maxa-Plancka w Martinsried, Niemcy – efektem współpracy były wyjazdy naukowe dr Iwony Kurkowskiej –Jastrzębskiej, które zaowocowały powstaniem istotnych publikacji

- Department of Neurological Surgery, University of California, San Francisco – efektem współpracy były pobyty naukowe pracowników katedry, współpraca w badaniach nad etiopatogenezą choroby Parkinsona oraz wspólne publikacje.
- Kontrakt badawczy: Influence on learning and memory of a new selective serotonin reuptake inhibitor (SSRI), NS2381 pomiędzydrhab med. E. Widy-Tyszkiewicz (AkademiaMedyczna w Warszawie) a prof. JörgenScheel-Krüger (Head of Behavioural Pharmacology, Research and Development, Neuro Search A/S, Glostrup, Dania), 1998. (ze względu na poufność danych wyniki badań nie zostały opublikowane).
- University of Athens, Division of Pharmacognosy & Chemistry of Natural Products (prof. Joanna Chinou) (współpraca naukowa I wspólne projekty badawcze nadal kontynuowane) (publikacja: Pyrzanowska J, Piechal A, Blecharz-Klin K, Joniec-Maciejak I, Graikou K, Chinou I, Widy-Tyszkiewicz E. Long-term administration of Greek Royal Jelly improves spatial memory and influences the concentration of brain neurotransmitters in naturally aged Wistar male rats. J Ethnopharmacol. 2014; 155:343-351.)
- Oregon Health Science University, efektem współpracy od 2010 r. są wyjazdy naukowe dr Ewy Bałkowiec –Iskry zwieńczone do 2014 r. 2 wspólnymi publikacjami
- Uniwersytet w Edynburgu w zakresie badań nad udarem mózgu (w ramach współpracy kilka wyjazdów badawczych oraz szereg publikacji z zakresu badania IST i Szpitalnego Rejestru Udarów Mózgu w Polsce). Dr Maciej Niewada - członkostwo w komitetach Membership Committee i Public Relation Committee European Stroke Organisation (ESO); udział w komitecie naukowym i wykład na zaproszenie w trakcie konferencji ESO w Glasgow 2015 roku; praca we władzach Central and Ekstern European Stroke Society, w tym także organizacja międzynarodowych konferencji naukowych w 2002 i 2008 roku.
- Organizacja pobytu naukowego w ramach programu ERASMUS dla doktorantki CerenEyileten z Uniwersytetu w Stambule (Turcja).

Działalność ekspercka:

- Dr Ewa Widy-Tyszkiewicz: od 2006 r. do chwili obecnej: Ekspert Narodowy w Komisji Roboczej d/s Monografii Leków Roślinnych Europejskiej Komisji Leków - EMA (EMA Committee on HerbalMedicinal Products (HMPC Working Party on Community Monographs and Community List). Autorka 6 monografii i raportów eksperta roślin leczniczych opublikowanych na stronach EMA: Solidagovirgaurea, Viola tricolor, Quercus robur, Cucurbitapepo, Juglansregia, Levisticumofficinale.
- Prof. Andrzej Członkowski : od 2006 r. do chwili obecnej naukowiec łącznikowy Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) w Polsce.

WOJSKOWY INSTYTUT HIGIENY I EPIDEMIOLOGII

ZAKŁAD FARMAKOLOGII I TOKSYKOLOGII

Historia działalności za okres 1996-2015
http://www.wihe.waw.pl/pl/zfit-historia

Kierownicy
- 1991-2010 - płk prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk
- 2010 – obecnie - ppłk dr n. biol. Marek Brytan

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi)
- płk prof. dr hab. n. med. Sławomir Rump †
- płk prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk
- prof. dr hab. n. przyr. Janusz Bany †
- dr hab. Izabella Panocka †

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich
- Doktoraty: 7
  Małgorzata Pieniak - 1998
  Janusz Kocik - 1999
  Oktawiusz Antkowiak - 1999
  Małgorzata Nawrocka – 2003
  Danuta Zdanowska - 2004
  Marek Brytan - 2006
  Robert Zdanowski - 2007

- Awanse profesorskie:2
  płk prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk - 1999
  prof. dr hab. n. przyr. Janusz Bany – 2009

Doktoraty honoris causa, członkostwa PAN i PAU, członkostwa honorowe towarzystw naukowych
- płk prof. dr hab. n. med. Sławomir Rump - Członek Honorowy Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, 2007
- płk prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk - Członek Honorowy Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, 2013

Tematyka badawcza
- toksykologia bojowych środków trujących (BST) i farmakologia swoistych i nieswoistych odtrutek w ostrych zatruciach BST:
  - objawy ośrodkowe ostrego zatrucia związkami fosforoorganicznymi
  - leczenie drgawek w zatruciu związkami fosforoorganicznymi
  - właściwości osłaniające i reaktywujące acetylocholinoesterazę (AChE) nowych związków chemicznych w badaniach in vitro i in vivo

- skutki narażenia wziewnego na aerozole BST

– farmakologia stanów patologicznych mających znaczenie militarne:
  - farmakologiczne środki umożliwiające przeżycie w warunkach stresogennych (np. ekstremalne temperatury, izolacja, ból)
  - ocena skuteczności różnych substancji, które mogą zwiększyć szansę przeżycia przy znacznym wychłodzeniu organizmu w warunkach tzw. mokrej hipotermii.
– immunotoksykologia:
  - wpływ zatrucia BST na funkcjonowanie układu neuroimmunoendokrynnego
  - molekularne i hormonalne mechanizmy regulacji układu odpornościowego w przebiegu zatrucia BST

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

– Patent wdrożony na wynalazek pt. „Strzykawka do samodzielnego udzielania pierwszej pomocy"
– Patent wdrożony na wynalazek pt. „Proszek odkażający na odkrytą powierzchnię skóry, przeznaczony do indywidualnego pakietu przeciwchemicznego (IPP-95) i sposób jego wytwarzania"
– Patent wdrożony na wynalazek pt. „Maść odkażająca na odkrytą powierzchnię skóry, przeznaczony do indywidualnego pakietu przeciwchemicznego (IPP-95) i sposób jej wytwarzania"

Najważniejsze publikacje:

1. Modulatory effect of Echinacea pallida on cellular immunity and angiogenesis in mice By: Skopinska-Rozewska E, Wasiutynski A, Sommer E, Skopinski P, Pastewka K, Zdanowski R, Bany, J. CENTRAL EUROPEAN JOURNAL OF IMMUNOLOGY Volume: 36 Issue: 1 Pages: 18-23 Published: 2011. **Liczba cytowań: 6**
2. Effects of corticotropin-releasing hormone and its antagonist on the gene expression of gonadotrophin-releasing hormone (GnRH) and GnRH receptor in the hypothalamus and anterior pituitary gland of follicular phase ewes By: Ciechanowska, Magdalena; Lapot, Magdalena; Malewski, Tadeusz; et al. REPRODUCTION FERTILITY AND DEVELOPMENT Volume: 23 Issue: 6 Pages: 780-787 Published: 2011. **Liczba cytowań: 3**
3. Kania BF, Brytan M, Tomaszewska D: Centrally administered verapamil prevents the autonomic reaction to visceral pain in sheep. Research in Veterinary Science, 86, 121-128, 2009. **Liczba cytowań: 3**
4. Kania B.F., Kowalczyk M., Brytan M., Tomaszewska D., Przekop F. The inhibition of experimentally induced visceral hyperalgesia by nifedipine – A voltage –gated Ca2+ channels blocker (VGCCs) in sheep. Research in Veterinary Science, 86, 285-292, 2009. **Liczba cytowań: 1**
5. The effect of 4-undecanone and its derivatives on cellular and humoral immunity and tumor growth in mice By: Bany J, Zdanowska D, Skopinska-Rozewska E, Sommer E, Siwicki AK, Wasiutynski, A. CENTRAL EUROPEAN JOURNAL OF IMMUNOLOGY Volume: 34 Issue: 1 Pages: 29-34 Published: 2009. **Liczba cytowań: 3**
6. Stimulation of humoral immunity in mice by undecan-2-one, undecan-2-ol and their derivatives By: Gibka J, Skopinska-Rozewska E, Siwicki AK, Wasiutynski A, Sommer E, Bany J. CENTRAL EUROPEAN JOURNAL OF IMMUNOLOGY Volume: 33 Issue: 2 Pages: 47-49 Published: 2008**. Liczba cytowań: 7**
7. The influence of Rhodiola rosea extracts and rosavin on cutaneous angiogenesis induced in mice after grafting of syngeneic tumor cells By: Skopinska-Rozewska E, Hartwich M, Siwicki, AK Wasiutynski A, Sommer E, Mazurkiewicz M, Bany J, Skurzak H.

CENTRAL EUROPEAN JOURNAL OF IMMUNOLOGY Volume: 33 Issue: 3 Pages: 102-107 Published: 2008. **Liczba cytowań: 17**

8. Immunomodulatory effect of shikonin derivatives isolated from Lithospermum canescens on cellular and humoral immunity in Balb/c mice By: Pietrosiuk A, Skopinska-Rozewska E, Furmanowa M, Wiedenfeld H, Sommer E, Sokolnicka I, Rogala E, Radomska-Lesniewska D, Bany J, Malinowski M. PHARMAZIE Volume: 59 Issue: 8 Pages: 640-642 Published: AUG 2004. **Liczba cytowań: 13**
9. Antidepressant-type effect of the NK3 tachykinin receptor agonist aminosenktide in mouse lines differing in endogenous opioid system activity By: Panocka I, Massi M, Lapo I, Świderski T, Kowalczyk M, Sadowski B. PEPTIDES Volume: 22 Issue: 7 Pages: 1037-1042 Published: JUL 2001. **Liczba cytowań: 32**
10. Effect of short-term ethanol administration on cadmium excretion in rats By: Moniuszko-Jakoniuk, J (Moniuszko-Jakoniuk, J); Galazyn-Sidorczuk, M (Galazyn-Sidorczuk, M); Brzoska, MM (Brzoska, MM); Jurczuk, M (Jurczuk, M); Kowalczyk, M (Kowalczyk, M). BULLETIN OF ENVIRONMENTAL CONTAMINATION AND TOXICOLOGY Volume: 66 Issue: 1 Pages: 125-131 Published: JAN 2001. **Liczba cytowań: 6**

Działalność dydaktyczna:

- od 2008 -Wydział Rehabilitacji AWF Warszawa kierunek fizjoterapia i pielęgniarstwo – farmakologia – prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk

Działalność organizacyjna:

- Do 2003 r. coroczne listopadowe sympozja nt. „Czynności Bioelektrycznej Mózgu" prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk z zespołem.

Kontakty zagraniczne (współpraca naukowa w zakresie obronności)

- TNO Holandia w latach 1998-2001
- Udział w realizacji projektów międzynarodowych:
  - EU CBRN Centres of Excellence, Project no 34, tytuł: Strengthening Capacities in CBRN event response and related Medical Emergency response under strengthened CBRN event preparedness, okres realizacji 2014-2016
  - 7 Program Ramowy, Call FP7-SEC-2009-1, SECURITY, tytuł: „PRecursors of ExplosiVes: Additives to Inhibit their use including Liquids" (akronim projektu: PREVAIL), okres realizacji: 2010-2013
  - 7 Program Ramowy, Call FP7-SEC-2013-1, SECURITY, tytuł: „ EXplosives PrEcursor Defeat by Inhibitor Additives" (akronim projektu: EXPEDIA), okres realizacji: 2014-2017

Życiorysy zmarłych samodzielnych pracowników naukowych

Sławomir Stanisław Rump (1929–2009†)

Urodził się 22.07.1929 r. w Warszawie. W 1952 r ukończył Wydział Lekarski AM w Warszawie, stopień doktora medycyny uzyskał w AM w Warszawie w 1965 r., doktora habilitowanego medycyny w 1969r., także w AM w Warszawie. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1976 r., a profesora zwyczajnego w 1986 r. Staż podyplomowy odbywał w Instytucie Fizjologii im. Pawłowa ANM ZSRR
i w Wojskowej Akademii Medycznej w Leningradzie (1962-1963).

Działalność zawodową rozpoczął jako asystent, a następnie ordynator i dyrektor sanatorium w Uzdrowisku Ciechocinku w latach 1953-1955. Po powrocie do Warszawy

pracował w latach 1955-1959 jako asystent II Kliniki Chorób Wewnętrznych Instytutu Doskonalenia i Specjalizacji Kadr Lekarskich w Warszawie (pod kierownictwem prof. dr. W. Hartwinga). Po powołaniu do służby wojskowej służył jako kierownik pracowni toksykologicznej Wojskowego Instytutu Chemii i Radiometrii (1959-1969), następnie jako z-ca kierownika Zakładu Toksykologii WIHiE (1969-1974)
i kierownik Zakładu Farmakologii i Toksykologii WIHiE (1974-1991). W latach 1982-1992 był członkiem ekspertów Grupy Roboczej ds. Wojny Chemicznej Komitetu Rozbrojeniowego ONZ w Genewie, przygotowującej Konwencję o Zakazie Broni Chemicznej.

Członek rad naukowych: Instytutu Farmakologii PAN w Krakowie (1969-1996), WIHiE (1971-2003), Wojskowego Instytutu Chemii i Radiometrii (1974-1992, przewodniczący rady w latach 1989-1992), Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej (1976-2000, przewodniczący rady w latach 1995-2000). Członek Komitetu Terapii Doświadczalnej PAN (1968-1993), Komitetu Nauki o Leku PAN (1978-1993), Komisji Farmakologii Komitetu Nauk Fizjologicznych PAN (1982-1993), Komitetu Badań nad Pokojem PAN (1982-1993).

Członek założyciel Polskiego Towarzystwa Farmakologi-cznego (wiceprzewodniczący ZG w latach 1983-1989 i przewodniczący w latach 1989-2002, członek honorowy od 2007 r), Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego (od 1961r.), Polskiego Towarzystwa EEG i Neurofizjologii Klinicznej (od 1975r., przewodniczący oddziału warszawskiego w latach 1978-1981), członek założyciel Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego (od 1977r.), Polskiego Towarzystwa Badań Układu Nerwowego (od 1992r.), członek zwyczajny Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (od 1986r.), New York Academy of Sciences (od 1969r. active member) oraz Pugwash Conferences on Science and World Affairs (od 1982r.).

Zainteresowania naukowe: toksykodynamika związków fosforoorganicznych (szczególnie mechanizm powstawania i rozprzestrzeniania się drgawek w zatruciach), mechanizm działania leków przeciwdrgawkowych, rola układu serotonergicznego w stanach lękowych.

Osiągnięcia naukowe: wprowadzenie benzodiazepiny do leczenia drgawek w zatruciach związkami fosforoorga-nicznymi, wykazanie roli układu serotonergicznego (5HT-1A) w działaniu leków przeciwlękowych nie będących ligandami receptorów serotonergicznych (benzodiazepiny, antagoniści receptorów NMDA).

Publikacje: ok. 200 prac z zakresu farmakologii i toksykologii doświadczalnej w czasopismach krajowych i międzynarodowych; autor podręcznika „Pierwsza Pomoc w Zatruciach (PZWL, 1972r.), współautor monografii „Environmental Quality and Dafety: Pesticides" (Thieme, 1975r.), Medical Protection Against Chemical Warfare Agents" (Almqvist & Wiksell, 1976r.) i „Epilepsy: A Clinical and Experimental Reseach" (Karger, 1980r.); współautor i współredaktor monografii „Farmakometria: Doświadczalne Metody Badania Leków" (PZWL, 1982r.), współautor monografii „Medycyna Katastrof cCemicznych" (PZWL, 2004r.). Współautor 12 patentów dotyczących leków przeciwdrgawkowych i przeciwlękowych. Autor ponad 100 artykułów popularno-naukowych.

Przeniesiony na emeryturę w 1991r. w stopniu pułkownika. Do ostatnich dni pracował jako profesor w Zakładzie Farmakologii i Toksykologii WIHE. Zmarł 21 czerwca 2009r.

Prof. dr hab. n. przyr. Janusz Bany (1946-2010†)
– specjalista z zakresu parazytologii.

Prof. dr hab. Janusz Bany był wieloletnim pracownikiem Wojskowego Instytutu Higieny i Epidemiologii w Warszawie. Przewodniczącym Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego. Członkiem Polskiego Towarzystwa Higienicznego, Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej oraz współzałożycielem Sekcji Immunomodulacji i Immunotoksykologii. W swojej działalności naukowej zajmował się głównie immunoparazytologią, a w szczególności mechanizmami autoimmunizacji,

cytotoksyczności i supresji w układach pasożyt-żywiciel. Był wyróżniony tytułem „Zasłużony dla higieny".
Prof. Janusz Bany zmarł 30 stycznia 2010 r. w Warszawie.

Dr hab. Izabella Panocka (1955-2001†)
- specjalista fizjologii zwierząt.

W 1990 r. uzyskała stopień doktora na podstawie pracy nt. „Zróżnicowanie opioidowych układów antynocyceptywnych u myszy pod wpływem selekcji" w Instytucie Biologii Doświadczalnej im M. Nenckiego PAN. W roku 1997 w tymże Instytucie uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk biologicznych na podstawie dorobku i pracy nt." Udział mechanizmów serotonergicznych w regulowaniu picia etanolu u szczurów" W Wojskowym Instytucje Higieny i Epidemiologii pracowała przez okres 3 lat (1998-2001) zajmując się mechanizmami bólu patologicznego.

SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W WARSZAWIE

ZAKŁAD FARMAKOLOGII I TOKSYKOLOGII (ZFIT), KATEDRA NAUK PRZEDKLINICZNYCH, WYDZIAŁ MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ

Historia działalności za okres 1996-2014

Zakład Farmakologii i Toksykologii (ZFiT) Wydziału Medycyny Weterynaryjnej (WMW) Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) w Warszawie jest formalnym kontynuatorem działalności dawnej (1939-1999) Katedry Farmakologii i Toksykologii. W latach 2000-2001 ZFiT był częścią Katedry Fizjologii, Biochemii, Farmakologii i Toksykologii. Od dnia 1 stycznia 2002 roku ZFiT wchodzi w skład nowo powołanej jednostki organizacyjnej – Katedry Nauk Przedklinicznych (KNP) Wydziału Medycyny Weterynaryjnej.

Kierownicy
- 1995-2012 - prof. dr hab. Maria Wiechetek (2012 †)
- 2013 – obecnie - dr n. wet. Wojciech Karlik

Kadra (samodzielni pracownicy naukowo-dydaktyczni)
- prof. dr hab. Maria Wiechetek (2012 †)
- dr hab. Bogdan Feliks Kania (w ZFiT zatrudniony do 2001 r.; tytuł profesora – w 2003 r.)

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich w ZFiT:
- Doktoraty: 10
  lek. wet. Jacek Lewicki – 1998
  lek. wet. Michał Ceregrzyn – 1999
  lek. wet. Małgorzata Zaremba-Rutkowska - 2000
  lek. wet. Adam Bąkała - 2004
  lek. wet. Katarzyna Borzęcka-Bojakowska - 2006
  lek. wet. Magdalena Chłopecka - 2007
  lek. wet. Natalia Dziekan - 2007
  mgr inż. Danuta Grono - 2009
  mgr inż. Aleksander Głowala – 2010
  lek. wet. Marta Mendel - 2010

- Awanse profesorskie
  prof. dr hab. Maria Wiechetek - 1995

Doktoraty honoris causa, członkostwa PAN i PAU, członkostwa honorowe towarzystw naukowych.
- Prof. dr hab. Maria Wiechetek
  - Polskie Towarzystwo Nauk Weterynaryjnych (PTNW),
  - Polskie Towarzystwo Fizjologicznego (PTF),
  - Polskie Towarzystwo Toksykologicznego (PTToks)

- European Association for Veterinary Pharmacology and Toxicology (EAVPT).

– Dr hab. Bogdan Feliks Kania:
  - Polskie Towarzystwo Nauk Weterynaryjnych (PTNW),
  - Polskie Towarzystwo Fizjologicznego (PTF),
  - European Association for Veterinary Pharmacology and Toxicology (EAVPT),
  - New York Academy of Sciences
  - American Dairy Science Association.
– Dr Wojciech Karlik:
  European Association for Veterinary Pharmacology and Toxicology (EAVPT),
  Polskie Towarzystwo Toksykologiczne od 1996 r. członek zarządu Oddziału Warszawskiego PTToks, aktualnie zastępca przewodniczącego OW PTToks,
– Dr Jacek Lewicki: European Association for Veterinary Pharmacology and Toxicology (EAVPT).
– Dr Magdalena Chłopecka:
  Polskie Towarzystwo Toksykologiczne od 2004 r., członek zarządu Oddziału Warszawskiego PTToks od 2009 r.,
– Dr Natalia Dziekan:
  Polskie Towarzystwo Toksykologiczne,
  Polskie Towarzystwo Nauk Weterynaryjnych,
– Dr Marta Mendel:
  Polskie Towarzystwo Toksykologiczne
  Society for Medical Plant and Natural Product Research od 2009 r.

Tematyka badawcza realizowana w ZFiT:

1. Wpływ „przeazotowania środowiska" na zwierzęta.
2. Poszukiwanie metod wspomagania czynności narządów wewnętrznych u ludzi i zwierząt.
3. Kinetyka ksenobiotyków (leków/trucizn) oraz ich wpływ na przemiany metaboliczne u zwierząt.
4. Alternatywne metody badania toksyczności ksenobiotyków.

Od kilkunastu już lat główne zainteresowanie oraz szczególna uwaga zespołu naukowego ZFiT są jednak skupione niemal wyłącznie na badaniach w zakresie wpływu ksenobiotyków na funkcje komórek wątroby oraz aktywność motoryczną mięśniówki gładkiej przewodu pokarmowego różnych gatunków zwierząt.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe pracowników

1. Opracowanie w latach 2002-2003 (zrobiono to po raz pierwszy na świecie) metody izolacji/hodowli hepatocytów konia, pozwalającej na stworzenie nowego, alternatywnego do badań *in vivo* modelu doświadczalnego w zakresie oceny metabolizmu wątrobowego, w tym metabolizmu leków oraz trucizn, a także w zakresie działania/postępowania hepatoprotekcyjnego,
2. Opracowanie w latach 2007-2009 metodyki badawczej oraz systemu walidacji dla oceny aktywności skurczowej izolowanej mięśniówki gładkiej przewodu pokarmowego szczura,
3. Ustalenie w latach 2011-2013 podstaw w zakresie mechanizmu kurczącego działania α-hederyny na mięśniówkę gładką przewodu pokarmowego szczura.
4. Dr Wojciech Karlik – w latach 2011-2013 członek zespołu powołanego przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego do oceny wniosków o stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców; od 2006 roku ekspert komisji antydopingowej Polskiego Związku Jeździeckiego.

5. Dr Magdalena Chłopecka – od 2013 roku pełni funkcję stałego eksperta Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego w zakresie toksykologii (ocena oddziaływania środków ochrony roślin na organizm człowieka i zwierząt w procesie rejestracyjnym preparatów).
6. Dr Marta Mendel – od 2006 roku ekspert komisji antydopingowej Polskiego Związku Jeździeckiego

Najważniejsze publikacje

W latach 1996-2013 pracownicy ZFiT opublikowali łącznie: 32 oryginalne artykuły naukowe – w zagranicznych czasopismach o zasięgu międzynarodowym; 168 innych artykułów w czasopismach naukowych, popularno-naukowych lub zawodowych – o zasięgu ogólnokrajowym lub międzynarodowym; 116 doniesień/komunikatów lub innych prac naukowych – w materiałach konferencji/kongresów (krajowych lub zagranicznych) oraz 19 monografii (w postaci skryptów, podręczników/książek naukowych lub rozdziałów w książkach naukowych). W latach 1996-2013 do najważniejszych publikacji pracowników naukowo-dydaktycznych ZFiT należały:

1. Garwacki S., Lewicki J., Wiechetek M., Grys S., Rutkowski J., Zaremba M.: A study of the pharmacokinetics and tissue residues of an oral trimethoprim/sulfadiazine formulation in healthy pigs. ***J. Vet. Pharmacol. Ther.*** 1996, 19(6), 423-430.
2. Lewicki J., Wiechetek M., Souffrant W.B., Karlik W., Garwacki S.: The fate of nitrogen from ^{15}N-labeled nitrate after single intravenous administration of $Na^{15}NO_3$ in sheep. ***Can. J. Physiol. Pharmacol.*** 1998, 76(9),1-8.
3. Karlik W., Jóźwiak A., Wiechetek M., Weryński A.: A simple method for hepatocyte attachment in hollow bioreactors. ***Int. J. Artif. Organs*** 1999, 22(8), 566-572.
4. Bąkała A., Karlik W., Wiechetek M.: Preparation of equine isolated hepatocytes. ***Toxicology In Vitro*** 2003, 17(5-6), 615-621.
5. Chłopecka M., Dziekan N., Mendel M., Bąkała A., Małdyk J., Wiechetek M.: Evaluation of the time-stability of an alternative research model based on isolated rat gastrointestinal strips. ***J. Physiol. Pharmacol.*** 2007, 58(Suppl. 3), 73-86.
6. Lewicki J., Reeves P.T., Swan G.E.: Tylosin. [w:] ***Residue evaluation of certain veterinary drugs.*** Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives, 70th Meeting 2008, Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome, 2009, FAO JECFA Monographs 6, 243-279.
7. Mendel M., Chłopecka M., Dziekan N., Wiechetek M.: The effect of the whole extract of common ivy (Hedera helix) leaves and its selected active substances on the motoric activity of rat isolated stomach strips. ***J. Ethnopharmacol.*** 2011, 134(3), 796-802.
8. Mendel M., Chłopecka M., Dziekan N., Karlik W., Wiechetek M.: Participation of cholinergic pathways in α-hederin-induced contraction of rat isolated stomach strips. ***Phytomedicine*** 2012, 19(7), 591-595.
9. Mendel M., Chłopecka M., Dziekan N., Karlik W., Wiechetek M.: Participation of extracellular calcium in α-hederin-induced contractions of rat isolated stomach strips. ***J. Ethnopharmacol.*** 2013, 146(1), 423-426.
10. Bąska P, Norbury L.J., Wiśniewski M., Januszkiewicz K., Wędrychowicz H.: Excretory/secretory products of Fasciola hepatica but not recombinant phosphoglycerate kinase induce death of human hepatocyte cells. ***Acta Parasitol.*** 2013, 58(2), 215–217.

Działalność dydaktyczna

W roku 2003, w związku z kolejnymi zmianami programowymi w nauczaniu, wyodrębniono z farmakologii weterynaryjnej, oddzielny przedmiot – tj. farmację weterynaryjną.

W roku akademickim 2007/2008 Całkowicie wprowadzono na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej SGGW w Warszawie – stacjonarne studiów anglojęzycznych, których program nauczania pokrywał się z programem studiów prowadzonych w języku polskim. W latach 2009/2010 rozpoczęto po raz pierwszy zajęcia z przedmiotu – veterinary pharmacology oraz veterinary pharmacy; w latach 2010/2011 – z przedmiotu – toxicology. Ćwiczenia oraz wykłady z tych przedmiotów, a także odpowiednich fakultetów z zakresu farmakologii/toksykologii prowadzone były/są m.in. przez: dr Wojciecha Karlika, dr Jacka Lewickiego (w latach 2009-2012) oraz dr Martę Mendel.

W roku akademickim 2013-2014, pracownicy naukowo-dydaktyczni ZFiT realizowali zajęcia dydaktyczne dla studentów studiów stacjonarnych Wydziału Medycyny Weterynaryjnej SGGW z następujących przedmiotów (w nawiasach podano wymiar programowy przedmiotów):

- farmakologia weterynaryjna
- farmacja weterynaryjna
- toksykologia
- farmakologia stosowana
- toksykologia kliniczna małych zwierząt
- toksykologia kliniczna dużych zwierząt

W roku akademickim 2013/2014, pracownicy naukowo-dydaktyczni ZFiT realizowali liczne zajęcia dydaktyczne na:

- Wydziale Rolnictwa i Biologii (kierunek Biologia, studia stacjonarne II stopnia) – z przedmiotu: toksykologia środowiska;
- Wydziale Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu (kierunek Biotechnologia, studia stacjonarne I lub II stopnia) – z przedmiotów: bezpieczeństwo chemiczne i szacowanie ryzyka; kultury komórkowe i tkankowe; biotechnologia w produkcji i ochronie zwierząt; biotechnologia w produkcji roślinnej i zwierzęcej; alternatywne metody oceny bezpieczeństwa ksenobiotyków; wybrane zagadnienia z toksykologii;
- Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska (kierunek Ochrona środowiska, studia stacjonarne I lub II stopnia oraz studia zaoczne II stopnia) – z przedmiotów: podstawy toksykologii; ekotoksykologia; ekotoksykologia.

Nauczyciele akademiccy ZFiT od wielu lat uczestniczą także w procesie doskonalenia zawodowego lekarzy weterynarii oraz specjalistów z innych dziedzin nauki. W latach 1996-2014 wykłady z zakresu farmakologii lub toksykologii, prowadzone na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej SGGW w Warszawie – tj. w ramach studiów podyplomowych (choroby psów i kotów; weterynaryjna diagnostyka laboratoryjna) – realizowane były w różnych okresach czasu przez: dr Wojciecha Karlika, dr Jacka Lewickiego, dr Małgorzatę Zarembę-Rutkowską, dr Adama Bąkałę, dr Magdalenę Chłopecką, dr Natalię Dziekan oraz dr Martę Mendel, która obecnie prowadzi również wykłady na studiach podyplomowych na Wydziale Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW – z przedmiotu: rośliny i surowce roślinne dla zdrowia, jakość i wykorzystanie.

Wykłady dla lekarzy weterynarii na studiach podyplomowych realizowanych w innych ośrodkach akademickich (Wydział Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie) oraz w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach. Wykłady z toksykologii, w ramach studiów podyplomowych (choroby psów i kotów) w Lublinie,

prowadziły: dr Magdalena Chłopecka, dr Natalia Dziekan oraz dr Marta Mendel. W Puławach wykłady z toksykologii na studiach podyplomowych (choroby trzody chlewnej; choroby koni) prowadziły natomiast: prof. dr hab. Maria Wiechetek, dr Magdalena Chłopecka oraz dr Natalia Dziekan.

Działalność organizacyjna

- W dniach 13-14.06.2007 r. współorganizator międzynarodowej sesji szkoleniowej (3rd ADInstruments Workshop in Poland) w zakresie metod badania izolowanej mięśniówki gładkiej. (głównym organizatorem tej sesji była australijska firma ADInstruments International) prof. Maria Wiechetek, dr Magdalena Chłopecka, dr Natalia Dziekan i dr Marta Mendel.
- W 2011 r., prof. Maria Wiechetek, dr Magdalena Chłopecka, dr Natalia Dziekan, dr Marta Mendel, dr Wojciech Karlik byli członkami komitetu organizacyjnego i naukowego (prof. Maria Wiechetek) konferencji szkoleniowo-naukowej Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego – Toksykologia w służbie publicznej.

Kontakty zagraniczne i współpraca międzynarodowa

W latach 2003-2011, tj. przez dwie kolejne kadencje, dr Jacek Lewicki pełnił jednak bardzo prestiżową funkcję niezależnego, międzynarodowego eksperta FAO (FAO Expert) w Połączonym Komitecie FAO/WHO ds. Dodatków do Żywności (Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives – JECFA). Efektem jego pracy było m.in. współautorstwo w kilku monografiach Komitetu JECFA na temat pozostałości leków weterynaryjnych w żywności pochodzenia zwierzęcego, a także indywidualne autorstwo obszernych monografii, poświęconych farmakokinetyce oraz pozostałościom antybiotyków (cefuroksymu i tylozyny) w tkankach zwierząt.

Życiorysy zmarłych samodzielnych pracowników naukowych:

Prof. Dr hab. Maria Wiechetek (1946-2012†)

Maria Urszula Wiechetek urodziła się 21 października 1946 roku w Zielonej pod Warszawą. W latach 1965-1970 studiowała na Wydziale Zootechnicznym SGGW w Warszawie. Dyplom magistra inżyniera uzyskała 18 czerwca 1970 roku.

Już podczas studiów Maria Wiechetek wykazywała bardzo duże zainteresowanie pracą naukową i była zafascynowana fizjologią zwierząt. Temat Jej pracy magisterskiej jak również pierwsza część kariery zawodowej były związane z Katedrą Fizjologii Zwierząt Wydziału Weterynaryjnego SGGW. W tamtym czasie współpracowała blisko głównie z doc. dr hab. Wiesławem Barejem, dr Stanisławem Garwackim i dr Gustawem Kulaskiem – późniejszymi profesorami Wydziału Weterynaryjnego SGGW. W roku 1975 Maria Wiechetek uzyskała stopień naukowy doktora nauk rolniczych. Jej praca doktorska – ***Efekty metaboliczne dożylnego podawania amoniaku i adrenaliny przy blokadzie receptorów alfa i beta adrenergicznych*** – została wyróżniona nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

W okresie pracy naukowej w Katedrze Fizjologii Zwierząt, tj. aż do 1990 r., Maria Wiechetek zajmowała się badaniem wpływu związków azotowych na przemiany metaboliczne u przeżuwaczy i szczurów, zwłaszcza na przebieg ureogenezy. Tematem jej badań była również ocena wpływu związków azotowych na metabolizm węglowodanów i

białek u tych gatunków zwierząt. Ponadto zajmowała się neurologicznymi i hormonalnymi mechanizmami regulacyjnymi zachodzącymi m.in. podczas głodzenia zwierząt. W latach 1977-1979 oraz 1983-1984, jako stypendystka Fundacji Aleksandra von Humboldta, dr Maria Wiechetek odbyła staż naukowy w Instytucie Fizjologii Zwierząt Wyższej Szkoły Weterynaryjnej w Hanowerze. W latach 80-tych XX w., szczególne zainteresowanie dr Marii Wiechetek wzbudziły nowe metody badawcze w zakresie oceny metabolizmu związków azotowych *in vitro*. Z wielką determinacją zaczęła wówczas prowadzić badania z wykorzystaniem izolowanych komórek i tkanek zwierząt, zwłaszcza hodowli hepatocytów szczura. W latach 1975-1990, a więc w okresie zatrudnienia w Katedrze Fizjologii Zwierząt, opublikowała 18 oryginalnych publikacji naukowych, w większości w czasopismach o zasięgu międzynarodowym. Ukoronowaniem Jej prac była obroniona w 1987 roku rozprawa habilitacyjna pt.: ***Wpływ amoniaku na ureogenezę i glukoneogenezę w izolowanych hepatocytach szczura***, która została wyróżniona nagrodą Rektora SGGW.

W roku 1990 docent dr hab. Maria Wiechetek przeniosła się z Katedry Fizjologii Zwierząt do Katedry Farmakologii i Toksykologii Wydziału Weterynaryjnego SGGW. Kierownikiem Katedry Farmakologii i Toksykologii był wówczas doc. dr hab. Stanisław Garwacki, który już wcześniej (w roku 1979) opuścił Katedrę Fizjologii Zwierząt, aby podjąć nowe wyzwania naukowe. Z początkiem 1994 r., będąc już profesorem nadzwyczajnym SGGW (1992), po nagłej i nieoczekiwanej śmierci profesora Stanisława Garwackiego, profesor Maria Wiechetek objęła kierownictwo Katedry Farmakologii i Toksykologii. Był to dla Niej niezwykle trudny czas, bowiem straciła nie tylko swojego bezpośredniego przełożonego, współpracownika i kolegę, ale przede wszystkim bliskiego przyjaciela. Objęcie obowiązków kierownika Katedry było dla Niej prawdziwym wyzwaniem, dotychczas bowiem skupiała się niemal wyłącznie na pracy naukowej i dydaktycznej. W tamtym czasie w Katedrze Farmakologii i Toksykologii nie brakowało licznych trudności natury kadrowej, co pogłębiało skalę wyzwań, przed którymi wówczas stanęła.

15 maja 1995 r. dr hab. Maria Wiechetek uzyskała tytuł profesora nauk weterynaryjnych. Mimo wielu przeciwności w stosunkowo krótkim czasie stworzyła sprawny zespół naukowy, który w 1999 r. mógł się już poszczycić specjalnym wyróżnieniem – Nagrodą Rektora SGGW za szczególnie wysoką aktywność naukową w 1998 roku. W latach 1991-1999 profesor Maria Wiechetek opublikowała 17 oryginalnych prac naukowych (niemal wszystkie w czasopismach o zasięgu międzynarodowym), 7 monografii książkowych (3 międzynarodowe, 4 polskie) oraz 43 inne publikacje. W tamtym czasie była również promotorem 3 wyróżnionych prac doktorskich lekarzy weterynarii – asystentów w macierzystej Katedrze Farmakologii i Toksykologii. Ponadto prowadziła ścisłą współpracę z wieloma ośrodkami naukowymi w kraju i zagranicą, m.in. z Instytutem Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej PAN w Warszawie, Centralnym Instytutem Ochrony Pracy w Łodzi, Katedrą Farmakologii, Farmacji i Toksykologii Wydziału Medycyny Weterynaryjnej w Utrechcie, Instytutem Badawczym Biologii Doświadczalnej w Rostoku oraz Instytutem Transplantologii Narządów w Moskwie. W połowie lat 90-tych XX w. profesor Maria Wiechetek przeprowadziła kompleksową reorganizację nauczania toksykologii weterynaryjnej poprzez stworzenie nowego programu oraz wprowadzenie nowoczesnych metod i form nauczania. W latach 1997-1998 podjęła także nauczanie nowych przedmiotów związanych z toksykologią środowiska dla Międzywydziałowego Studium Biotechnologii i Międzywydziałowego Studium Ochrony Środowiska.

W 2000 r. nastąpiły istotne zmiany w strukturze organizacyjnej Wydziału Weterynaryjnego oraz całej Uczelni. Katedra Farmakologii i Toksykologii straciła swoją niezależność finansową i samodzielność organizacyjną. Z dniem 1 stycznia 2000 r. profesor Maria Wiechetek objęła stanowisko profesora zwyczajnego i kontynuowała swoją pracę już jako kierownik Zakładu Farmakologii i Toksykologii Wydziału Medycyny Weterynaryjnej

SGGW. Pomimo trudnej sytuacji finansowej Zakładu oraz licznych innych przeciwności, profesor Maria Wiechetek po raz kolejny podjęła trud organizacji i prowadzenia badań naukowych oraz nowoczesnego kształcenia studentów. Owocem Jej determinacji, często niestety okupionym nadmiernym wysiłkiem, przepracowaniem oraz pogarszającym się zdrowiem, były kolejne publikacje naukowe, realizacje nowych programów dydaktycznych oraz liczne przykłady aktywności o charakterze organizacyjnym. W latach 2000-2011 profesor Maria Wiechetek opublikowała 28 oryginalnych prac naukowych oraz 55 innych prac naukowych.

Profesor dr hab. Maria Wiechetek od 1988 r. była członkiem Rady Wydziału Medycyny Weterynaryjnej oraz członkiem wielu komisji i rad programowych działających w strukturach innych jednostek SGGW, zwłaszcza Międzywydziałowego Studium Biotechnologii oraz Międzywydziałowego Studium Ochrony Środowiska. Przewodniczyła lub była członkiem wielu komitetów i komisji działającym poza SGGW, m.in. przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Polskim Związku Jeździeckim oraz Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Profesor Maria Wiechetek była członkiem wielu polskich i międzynarodowych towarzystw naukowych. Wśród nich należy wymienić: Polskie Towarzystwo Nauk Weterynaryjnych, Polskie Towarzystwo Fizjologiczne, Polskie Towarzystwo Toksykologiczne, International Hepatic Encephalopathy Group, International Amino Acid Research Group, In Vitro Toxicological Studies – E.C. FLAIR Concerned Action No 8 oraz European Association for Veterinary Pharmacology and Toxicology. W latach 1994-2011 prof. dr hab. Maria Wiechetek była organizatorem lub współorganizatorem 8 konferencji krajowych i zagranicznych. Była promotorem 10 rozpraw doktorskich, 5 prac dyplomowych (inżynierskich, magisterskich, podyplomowych) oraz opiekunem naukowym 6 prac studenckich wykonanych w ramach Koła Naukowego Medyków Weterynaryjnych i Koła Naukowego Ochrony Środowiska. W Jej dorobku znajduje się także 8 recenzji prac habilitacyjnych, 5 recenzji rozpraw doktorskich oraz 18 recenzji prac magisterskich.

Profesor Maria Wiechetek czterokrotnie otrzymywała indywidualne i zespołowe Nagrody Rektora SGGW. W roku 1995 była laureatem zespołowej Nagrody Naukowej Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych. W roku 1999 została odznaczona Medalem Komisji Edukacji Narodowej. W roku 2005 prof. dr hab. Maria Wiechetek została odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Opracował: Jacek Lewicki, dr n. wet.

ZAKŁAD FARMAKOLOGII

Historia działalności za okres 1996-2014

Kierownicy
- 1995-1996 - dr Małgorzata Strzałkowska
- 1996-2003 - dr Maria Kobylińska
- 2003-2009 - dr Kamila Kobylińska
- 2009-obecnie - dr Piotr Rudzki

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi)
- prof. dr hab. Andrzej Kutner (2013 - obecnie)

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich
- Doktoraty: 1
  dr n. farm. Piotr Rudzki - 2009

Tematyka badawcza:
1. Badania farmakokinetyczne, w szczególności badania równoważności i dostępności biologicznej
2. Opracowanie nowych metod oznaczania substancji leczniczych w materiale biologicznym, ze szczególnym uwzględnieniem zastosowania spektrometrii mas sprzężonej z wysokosprawną chromatografią cieczową
3. Analiza statystyczna w bioanalizie i farmakokinetyce
4. Walidacja metod bioanalitycznych
5. Analityka farmaceutyczna – badania czystości i stabilności substancji czynnych i produktów leczniczych, w tym oznaczanie niskich poziomów zanieczyszczeń za pomocą spektrometrii mas sprzężonej z wysokosprawną chromatografią cieczową
6. Badania toksyczności ostrej (do 1996)
7. Badania metabolizmu

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:
1. Opracowanie kilkudziesięciu nowych metod oznaczania substancji leczniczych w materiale biologicznym (13 publikacji, 9 nagród na Międzynarodowej Warszawskiej Wystawie Innowacji IWIS, 5 dyplomów Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego), w tym z zastosowaniem spektrometrii mas sprzężonej z wysokosprawną chromatografią cieczową (8 publikacji, 6 nagród na wystawie IWIS, 4 dyplomów Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego).
2. Zaprojektowanie i wykonanie ponad 80 badań równoważności biologicznej, które były podstawą do dopuszczenia do obrotu nowych produktów leczniczych (7 publikacji).
3. Uzyskanie certyfikatu Dobrej Praktyki Laboratoryjnej (GLP) w zakresie badań równoważności biologicznej jako pierwsze laboratorium w Polsce (2003). Aktualny certyfikat jest ważny od dn. 19 II 2014.
4. Analityka farmaceutyczna – opracowanie nowych metod badania czystości i stabilności substancji czynnych i produktów leczniczych za pomocą spektrometrii mas sprzężonej

z wysokosprawną chromatografią cieczową (Wyróżnienie w Konkursie Polski Produkt Przyszłości 2008).

5. Osiągnięcia naukowe i badawcze Pracowników Zakładu Farmakologii, które zostały wyróżnione:
   - Dyplom Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za projekt pod nazwą *Opracowanie i walidacja metody oznaczania niskich stężeń lapatynibu w osoczu ludzkim za pomocą spektrometrii mas sprzężonej z chromatografią cieczową* dla zespołu J. Musijowski, M. Filist, P.J. Rudzki, II 2014.
   - Dyplom Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za projekt pod nazwą *Przyjazna dla środowiska, szybka metoda oznaczania kapecytabiny w osoczu ludzkim za pomocą wysokosprawnej chromatografii cieczowej* dla zespołu E. Piórkowska, M. Kaza, J. Fiłatiuk, P.J. Rudzki, II 2014.
   - Dyplom Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za projekt pod nazwą *Opracowanie i walidacja komplementarnej bioanalitycznej metody oznaczania wolnej i całkowitej genisteiny w osoczu ludzkim za pomocą spektrometrii mas sprzężonej z chromatografią cieczową* dla zespołu K. Buś-Kwaśnik, H. Ksycińska, K. Serafin-Byczak, P.J. Rudzki, II 2014.
   - Brązowy Medal na Międzynarodowej Warszawskiej Wystawie Innowacji IWIS 2013 zorganizowanej przez Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów za projekt *Environmental friendly, rapid method of capecytabine determination in human plasma using high performance liquid chromatography*. E. Piórkowska, M. Kaza, J. Fiłatiuk , P.J. Rudzki, 10 X 2013.
   - Srebrny Medal na Międzynarodowej Warszawskiej Wystawie Innowacji IWIS 2013 zorganizowanej przez Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów za projekt *Development and validation of liquid chromatography/tandem mass spectrometry bioanalytical method for the complementary determination of free and total genistein in human plasma*. K. Buś-Kwaśnik, H. Ksycińska, K. Serafin-Byczak, P.J. Rudzki, 10 X 2013.
   - Srebrny Medal na Międzynarodowej Warszawskiej Wystawie Innowacji IWIS 2013 zorganizowanej przez Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów za projekt *Development and validation of a sensitive method of lapatinib determination in human plasma using liquid chromatography with mass spectrometry*. J. Musijowski, M. Filist, P.J. Rudzki, 10 X 2013.
   - Dyplom uznania w II Międzynarodowym Konkursie Wynalazków Chemicznych 2013 zorganizowanym podczas IWIS przez Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów za projekt *Development and validation of liquid chromatography/tandem mass spectrometry bioanalytical method for the complementary determination of free and total genistein in human plasma*. K. Buś-Kwaśnik, H. Ksycińska, K. Serafin-Byczak, P.J. Rudzki, 10 X 2013.
   - Dyplom uznania w II Międzynarodowym Konkursie Wynalazków Chemicznych 2013 zorganizowanym podczas IWIS przez Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów za projekt *Development and validation of a sensitive method of lapatinib determination in human plasma using liquid chromatography with mass spectrometry*. J. Musijowski, M. Filist, P.J. Rudzki, 10 X 2013.
   - Dyplom uznania w II Międzynarodowym Konkursie Wynalazków Chemicznych 2013 zorganizowanym podczas IWIS przez Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów za projekt *Environmental friendly, rapid method of capecytabine determination in human plasma using high performance liquid chromatography*. E. Piórkowska, M. Kaza, J. Fiłatiuk, P.J. Rudzki, 10 X 2013.

- Dyplom Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za projekt *Opracowanie i walidacja metody oznaczania niskich stężeń sunitynibu w osoczu ludzkim za pomocą tandemowej spektrometrii mas sprzężonej z chromatografią cieczową* dla zespołu J. Musijowski, E. Piórkowska, P.J. Rudzki, II 2013.
- Brązowy Medal na Międzynarodowej Warszawskiej Wystawie Innowacji IWIS 2012 zorganizowanej przez Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów za projekt *Development and validation of a sensitive liquid chromatography/mass spectrometry method for the determination of sunitinib in human plasma*. J. Musijowski, E. Piórkowska, P.J. Rudzki, 19 XI 2012.
- Dyplom Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za projekt pod nazwą *Opracowanie i walidacja metody oznaczania niskich stężeń eksemestanu w osoczu ludzkim za pomocą tandemowej spektrometrii mas sprzężonej z chromatografią cieczową* dla zespołu P.J. Rudzki, H. Ksycińska, K. Buś-Kwaśnik, A. Szlagowska, III 2012.
- Brązowy Medal na Międzynarodowej Warszawskiej Wystawie Innowacji IWIS 2011 zorganizowanej przez Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów za projekt *Opracowanie i walidacja metody oznaczania niskich stężeń eksemestanu w osoczu ludzkim za pomocą tandemowej spektrometrii mas sprzężonej z chromatografią cieczową*. H. Ksycińska, K. Buś-Kwaśnik, A. Szlagowska, P.J. Rudzki, 05 XI 2011.
- Laureat Pierwszego Światowego Konkursu Wynalazków Chemicznych organizowanego przez Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów wspólnie z Międzynarodową Federacją Stowarzyszeń Wynalazców IFIA podczas wystawy IWIS 2011 za projekt *Opracowanie i walidacja metody oznaczania niskich stężeń eksemestanu w osoczu ludzkim za pomocą tandemowej spektrometrii mas sprzężonej z chromatografią cieczową*. H. Ksycińska, K. Buś-Kwaśnik, A. Szlagowska, P.J. Rudzki, 5 XI 2011
- WYRÓŻNIENIE w Konkursie Polski Produkt Przyszłości Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w kategorii Technologia Przyszłości w Fazie Wdrożeniowej za projekt *Technologia wytwarzania aktywnej substancji latanoprost i leku stosowanego w terapii jaskry*. Przy opracowaniu technologii brali udział pracownicy Zakładu Farmakologii: dr H. Ksycińska, mgr K.M. Buś oraz techn. K. Serafin-Byczak, 2008 r.
- Nagroda II Stopnia Rady Stołecznej NOT za „*Syntezę i technologię postaci leku, unikalnego środka farmaceutycznego znajdującego zastosowanie w jednoczesnym leczeniu nadciśnienia samoistnego, choroby niedokrwiennej i niewydolności serca*". Przy opracowaniu technologii brali udział pracownicy Zakładu Farmakologii: dr M. Kobylińska, 2000 r.

Najważniejsze publikacje:

1. Ksycinska H., Rudzki P., Bukowska-Kiliszek M.: Determination of clopidogrel metabolite (SR26334) in human plasma by LC-MS. Journal of Pharmaceutical And Biomedical Analysis. 2006 vol.41. 2. 533-539. **Liczba cytowań: 45**
2. Kobylinska M., Kobylinska K.: High-performance liquid chromatographic analysis for the determination of domperidone in human plasma. Journal of Chromatography B. 2000. 744.1. 207-212. **Liczba cytowań: 30**
3. Kobylinska M., Kobylinska K., Sobik B.: High-performance liquid chromatographic analysis for the determination of miconazole in human plasma using solid-phase extraction. Journal of Chromatography B-Biomedical Applications.1996. 685. 1. 191-195. **Liczba cytowań: 20**
4. Kobylinska K., Barlinska M., Kobylinska M.: Analysis of nabumetone in human plasma by HPLC. Application to single dose pharmacokinetic studies. Journal of Pharmaceutical And Biomedical Analysis. 2003. 32. 2. 323-328. **Liczba cytowań: 18**

5. Rudzki, P. J., Bus K., Ksycinska H., Kobylinska K.: An overview of chromatographic methods coupled with mass spectrometric detection for determination of angiotensin-converting enzyme inhibitors in biological material. Journal of Pharmaceutical And Biomedical Analysis. 2007. 44. 2. 356-367. **Liczba cytowań: 8**
6. Ksycinska H., Sobik B., Popiolkiewicz J., Polkowski K., Krzeczynski P., Ramza J., Pucko W., Grynkiewicz G.: Determination of new derivatives of genistein in culture media by liquid chromatography. Journal of Chromatography B-Analytical Technologies In The Biomedical And Life Sciences. 2004. 799. 2. 217-231. **Liczba cytowań: 8**
7. Rudzki, P. J., Les A.: Application of confidence intervals to bioanalytical method validation - drug stability in biological matrix testing. Acta Poloniae Pharmaceutica. 2008. 65. 6. 743-747. **Liczba cytowań: 7**
8. Kobylinska K., Koralewski P., Sobik B., Gasiorek M., Kobylinska M.: Pharmacokinetics and toxicity of oral (-)-(S)-bromofosfamide in lung cancer patients. Arzneimittel-Forschung-Drug Research. 2001. 51.7. 600-603. **Liczba cytowań: 7**
9. Szlagowska A., Kaza M., Rudzki P. J.: Validated HPLC method for determination of cefuroxime in human plasma. Acta Poloniae Pharmaceutica. 2010. 67. 6. 677-681. **Liczba cytowań: 6**
10. Kobylinska K., Kobylinska M., Sobik B.: Pharmacokinetics of (-)-(S)-bromofosfamide after intravenous and oral administration in mice. Arzneimittel-Forschung-Drug Research. 2001. 51. 7. 596-599. **Liczba cytowań: 5**

Działalność dydaktyczna (kierunki nauczania: lekarski, stomatologia, weterynaria, farmacja i inne)

- *Strategie syntez farmaceutycznych,* wykład monograficzny dla studentów IV roku Wydziału Chemii Uniwersytetu Warszawskiego 2006 - obecnie – prof. dr hab. Andrzej Kutner.
- *Farmakokinetyka*, wybrane wykłady oraz seminarium dla studentów IV roku Wydziału Farmaceutycznego WUM, Warszawa 2010/11 - obecnie – dr Piotr J. Rudzki, wykładowca.
- Prof. dr hab. Andrzej Kutner, współpromotorstwo pracy doktorskiej na Wydziale Chemii UW, obrona – Maj 2014.
- Szkolenie podyplomowe farmacja apteczna, farmacja szpitalna, Wydział Farmaceutyczny WUM, 2011-obecnie – dr Piotr J. Rudzki, wykładowca.
- Posiedzenie referatowe Warszawskiego Oddziału PTFarm, – dr Piotr J. Rudzki, wykładowca (2008), dr M. Kaza – wykładowca (2012).
- Opieka nad pracami magisterskimi realizowanymi wspólnie z partnerami akademickimi (Katedra i Zakład Chemii Leków, Wydział Farmaceutyczny Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Katedra Chemii Analitycznej Wydział Chemiczny Politechniki Warszawskiej.
- Praktyki studenckie: Wydział Farmaceutyczny, Warszawski Uniwersytet Medyczny (4), Wydział Chemii, Uniwersytet Warszawski (6), Wydział Chemiczny, Politechnika Warszawska (4), Wydział Farmaceutyczny, Gdański Uniwersytet Medyczny (1), Biotechnologia Medyczna, Uniwersytetu Medyczny w Łodzi (1), Wydział Fizyki, Uniwersytet Warszawski (1).
- Staże naukowe: Wydział Farmaceutyczny, Warszawski Uniwersytet Medyczny (3), Wydział Chemiczny, Politechnika Warszawska (1), Instytut Chemii Fizycznej PAN (1 stażysta), Wydział Medycyny Weterynaryjnej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (1), Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach (1).

Działalność organizacyjna

- IX Multidyscyplinarna Konferencja Nauki o Leku, Korytnica k/Szydłowa, 12 maja - 14 maja 2014 – prof. dr hab. Andrzej Kutner, komitet naukowy
- 10th Warsaw International Congress for Young Scientists (WIMC), Warszawa, 15-18 maja 2014 – mgr M. Filist, dr P. Rudzki, członkowie jury (przedstawiciele patrona naukowego) na sesji farmaceutycznej
- 9th Warsaw International Congress for Young Scientists (WIMC), Warszawa, 9-12 maja 2013 – mgr M. Filist, dr P. Rudzki, członkowie jury (przedstawiciele patrona naukowego) na sesji farmaceutycznej
- Sesji naukowa „Nauki biofarmaceutyczne w Polsce", Wydział Farmaceutyczny WUM, 3 listopada 2010 – dr Piotr J. Rudzki, komitet organizacyjny
- Obchody 60-lecia Instytutu Farmaceutycznego, Zamek królewski w Warszawie, 29 maja 2012 – dr Piotr J. Rudzki, komitet organizacyjny
- Warsztaty dla pacjentów chorych na przewlekłą białaczkę szpikową – dr Piotr J. Rudzki, dr M. Kaza, wykładowcy
  - Fundacja Urszuli Jaworskiej / Instytut Farmaceutyczny, Warszawa 24 I 2014
  - Fundacja Urszuli Jaworskiej, Jastrzębia Góra 18 XI 2012
- Zainicjowanie i udział w pracach mających na celu umieszczenie w bazie PubMed odnośnika do pełno-tekstowych wersji publikacji w Acta Poloniae Pharmaceutica (2011-2014) – dr Piotr J. Rudzki
- Udział w konsultacjach społecznych projektów wytycznych Europejskiej Agencji Leków (EMA):
  - *Sunitinib Product-Specific Bioequivalence Guidance* (CHMP/PKWP/EMA/423716/2013), 26 II 2014
  - *Imatinib Product-Specific Bioequivalence Guidance* (CHMP/PKWP/EMA/423733/2013), 15 II 2014
  - *Guideline on the pharmacokinetic and clinical evaluation of modified release dosage forms* (EMA/CPMP/EWP/280/96 Corr1), 13 IX 2013
  - *Appendix IV of the Guideline on the Investigation on Bioequivalence (CPMP/EWP/QWP/1401/98 Rev.1): Presentation of Biopharmaceutical and Bioanalytical Data in Module 2.7.1'* (EMA/CHMP/600958/2010), 31 V 2011.
  - *Guideline on validation of bioanalytical methods* (EMEA/CHMP/EWP/192217/2009), 29 V 2010
- Prof. dr hab. Andrzej Kutner, Członek Komisji Konkursowej POIG do oceny wniosków w ramach Poddziałania 1.3.2, Ochrona Patentowa, przedstawiciel środowiska naukowego
- Prof. dr hab. Andrzej Kutner - Ekspert Zewnętrzny Narodowego Centrum Nauki w Krakowie, konkursy Harmonia i Preludium, Panele ST5-23 Chemia Organiczna i NZ7-14 Farmacja
- Prof. dr hab. Andrzej Kutner – recenzent i ekspert w ocenie projektów NCBiR, konkurs Lider III- V, PBS II i III.
- Prof. dr hab. Andrzej Kutner, Legal Entity Appointed Representative (LEAR) – przedstawiciel Instytutu Farmaceutycznego w Research Executive Agency, 7-my Program Ramowy UE (FP7) i Program Horizon 2020, 2013 - obecnie
- Prof. dr hab. Andrzej Kutner, 2014 – member of the Panel of Chemical and Pharmaceutical Sciences, World Undergraduate Award, Ireland

Kontakty zagraniczne

- DECIDE (7. Program Ramowy). Temat realizowany w ramach projektu nr 315902, Marie Curie International Training Network FP7-PEOPLE-2012-ITN „DECIDE Decision-making within cells and differentiation entity therapies". Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach 7. Programu Ramowego z udziałem instytucji naukowych z Wlk. Brytanii, Irlandii, Szwajcarii, Hiszpanii, Izraela i Polski.
- Wykonanie badań równoważności biologicznej dla zagranicznych firm farmaceutycznych (Wielka Brytania, Irlandia, Włochy i Ukraina).
- Współpraca z zagranicznymi ośrodkami klinicznymi (Hiszpania, Ukraina).
- Współpraca z jednostką certyfikującą Slovak National Accreditation Service (Słowacja)
- Udział w konsultacjach społecznych projektów wytycznych Europejskiej Agencji Leków (pkt. 6)

11. WROCŁAW

UNIWERSYTET MEDYCZNY IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU

KATEDRA I ZAKŁAD FARMAKOLOGII KLINICZNEJ

Historia działalności za okres 1996-2014

Katedra i Zakład Farmakologii Klinicznej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu została utworzona w 1981 roku, jako jedna z pierwszych tego typu placówek naukowo-dydaktycznych w Polsce, na podstawie istniejącego od 1 marca 1979 roku Zakładu Farmacji Klinicznej.

Organizatorem i pierwszym kierownikiem Katedry i Zakładu Farmakologii Klinicznej była w latach 1979-2003 prof. dr hab. Krystyna Orzechowska-Juzwenko, pionier i twórca farmakologii klinicznej w Polsce oraz autor pierwszej w kraju rozprawy habilitacyjnej z tej dziedziny. W 2003 roku, w związku z przejściem prof. dr hab. Krystyny Orzechowskiej-Juzwenko na emeryturę, stanowisko kierownika Katedry i Zakładu Farmakologii Klinicznej objęła prof. dr hab. Anna Wiela-Hojeńska, kontynuatorka zainicjowanej wcześniej działalności naukowej i dydaktyczno-usługowej.

W Katedrze istnieje 7 pracowni: Pracownia Farmakogenetyki i Farmakogenomiki, Pracownia Farmakokinetyki Klinicznej, Pracownia Terapii Monitorowanej, Pracownia Farmacji Szpitalnej, Pracownia Farmacji Onkologicznej, Pracownia Badań Klinicznych Leków, Pracownia Farmakokinetyki Leków Chiralnych. W 2006 roku w ramach Katedry rozpoczął działalność Regionalny Ośrodek Monitorowania Niepożądanych Działań Leków (jeden z pięciu w Polsce).

Kierownicy
- prof. dr hab. Krystyna Orzechowska-Juzwenko
- prof. dr hab. Anna Wiela-Hojeńska

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi)
- prof. dr hab. Anna Wiela-Hojeńska
- dr hab. Piotr Milejski
- prof. dr hab. Marek Bolanowski (obecny kierownik Katedry i Kliniki Endokrynologii, Diabetologii i Leczenia Izotopami)

Liczba doktoratów, habilitacji i awansów profesorskich (z wykazem imiennym)
- Doktoraty: 6
- Habilitacje: 2
- Awanse profesorskie: 2

Doktoraty honoris causa, członkostwa PAN i PAU, członkostwa honorowe towarzystw naukowych

Prof. dr hab. Krystyna Orzechowska-Juzwenko była współzałożycielem i wiceprzewodniczącą Komisji Farmakologii Klinicznej PAN, prof. dr hab. Anna Wiela-Hojeńska jest przewodniczącą a dr Ewa Jaźwińska-Tarnawska członkiem Komisji Farmakologii i Farmacji Klinicznej oraz Terapii Komitetu Terapii i Nauk o Leku PAN.

Pracownicy Katedry należą do licznych towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych m.in. Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, Polskiego Towarzystwa Farmakologii Klinicznej i Terapii, Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Towarzystwa Terapii Monitorowanej, Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego, Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej, Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Stowarzyszenia Farmaceutów Onkologicznych, Stowarzyszenia Farmaceutów Szpitalnych, Polskiego Towarzystwa Żywienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu, European Society of Oncology Pharmacy, International Association of Therapeutic Drug Monitoring and Clinical Toxicology, European Association of Hospital Pharmacists, International AIDS Society.

Prof. dr hab. Krystyna Orzechowska-Juzwenko sprawowała, a od 2002 r. prof. dr hab. Anna Wiela-Hojeńska piastuje funkcję Konsultanta Wojewódzkiego w dziedzinie farmakologii klinicznej dla Województwa Dolnośląskiego. Dr Przemysław Niewiński pełnił ją dla Województwa Opolskiego.

Prof. dr hab. Krystyna Orzechowska-Juzwenko była przewodniczącą (1992-1997), wiceprzewodniczącą (1989-1002) i jest wieloletnim członkiem Komisji Etyki Badań Naukowych przy AM/UM we Wrocławiu, jest członkiem Międzynarodowej Komisji Naukowej Bioetyki UNESCO.

Dr Łukasz Łapiński jest członkiem: Rady Konsultacyjnej działającej przy Krajowym Centrum ds. AIDS i Zespołu ds. realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS działającym przy Wojewodzie Dolnośląskim. Mgr Olga Fedorowicz pełni funkcję Sekretarza Dolnośląskiej Izby Aptekarskiej, członka Rady i Prezydium Dolnośląskiej Izby Aptekarskiej, konsultanta wojewódzkiego dla województwa dolnośląskiego z zakresu farmacji aptecznej, członka Państwowej Komisji Egzaminacyjnej w dziedzinie Farmacja Apteczna.

Pracownicy Katedry należeli do Niemieckiego Towarzystwa Farmakologii Klinicznej i Terapii, Nowojorskiej Akademii Nauk, Międzynarodowego Towarzystwa Praktyków Farmacji Onkologicznej, Europejskiego Towarzystwa Farmacji Klinicznej.

Są członkami w komitetach redakcyjnych czasopism: Farmacja Współczesna (Farmacja w Praktyce – do 2008 roku), Farmacja Szpitalna w Polsce i na Świecie, Onkologia Polska, komitetu naukowego monografii - Studia Humanistyczne Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej/Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu oraz Rady Naukowej Wydawnictwa MedPharm Polska.

Tematyka badawcza:

Przedmiotem działalności naukowej Katedry i Zakładu Farmakologii Klinicznej były i są badania kliniczno-farmakologiczne związane z problemem indywidualizacji i optymalizacji farmakoterapii, dotyczące zwłaszcza: farmakogenetyki, patofarmakokinetyki, terapii monitorowanej stężeniami leków w organizmie, monitorowania powikłań polekowych oraz następstw interakcji leków obserwowanych w czasie m.in. chemioterapii nowotworów, farmakoterapii chorób układu krążenia, chorób alergicznych, zespołów neurologicznych, zaburzeń psychiatrycznych, chorób reumatoidalnych, przewodu pokarmowego i dermatologicznych, ponadto antybiotykoterapii, terapii bólu oraz stosowania metadonu u osób uzależnionych od opiatów. W Katedrze były również prowadzone badania farmakokinetyki lidokainy w tumescencyjnym znieczuleniu nasiękowym, wydolności metabolicznej wątroby i czynności nerek w aspekcie eliminacji leków z organizmu, odporności przeciwwirusowej przed i po leczeniu cytostatykami, a także psychologicznych reakcji pacjentów na określone metody leczenia.

Prowadzone są od wielu lat badania genetycznego podłoża indywidualnej zmienności procesów biotransformacji leków i ksenobiotyków, ze szczególnym uwzględnieniem genetycznie uwarunkowanego polimorfizmu utleniania i acetylacji, jak również ekspresji białek transportujących leki przez błony biologiczne – zwłaszcza P-glikoproteiny oraz cytokin – interleukiny 4 (IL-4) i interleukiny 6 (IL-6) w populacji polskiej, a także u chorych na nowotwory, schorzenia neurologiczne, psychiatryczne, układu krążenia, choroby reumatoidalne, alergiczne, przewodu pokarmowego oraz u osób uzależnionych od środków psychoaktywnych. Pozwalają one na identyfikację osób charakteryzujących się wolnym, ultraszybkim lub szybkim metabolizmem, czyli chorych o wzmożonym ryzyku wystąpienia powikłań polekowych lub braku skuteczności farmakoterapii. Wymienione badania umożliwiają ustalenie właściwej dawki leku, dzięki czemu prowadzone leczenie jest bardziej skuteczne i bezpieczne. Umożliwiły one ponadto oszacowanie ryzyka zapadalności na niektóre choroby nowotworowe, układu krążenia, tarczycy, schorzenia alergiczne, przewodu pokarmowego, zespoły neurologiczne i zaburzenia psychiczne.

Katedra zajmuje się też obserwacjami dotyczącymi praktycznych aspektów farmakoterapii monitorowanej stężeniami antybiotyków aminoglikozydowych, wankomycyny, mykofenolanu mofetilu, metotreksatu, cyklosporyny, trójpierścieniowych leków przeciwdepresyjnych, leków przeciwpadaczkowych, teofiliny, digoksyny i metadonu. Szczegółowe i wieloletnie badania z zakresu terapii monitorowanej padaczki u dzieci pozwoliły na optymalizację leczenia najczęściej stosowanymi lekami przeciwpadaczkowymi w tej grupie wiekowej. Łącznie wykonano ponad 34 000 oznaczeń stężeń leków w organizmie chorych.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

Za osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej, za pracę organizacyjną na rzecz Uczelni pracownicy Katedry otrzymują nagrody.

- Prof. dr hab. Krystyna Orzechowska-Juzwenko została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką Honorową „Academia Medica Wratislaviensis", Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem 50-lecia Akademii Medycznej „Academia Medica Wratislaviensis Polonia", Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski;
- prof. dr hab. Anna Wiela-Hojeńska - Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Honorową „Academia Medica Wratislaviensis", Złotym Medalem za Długoletnią Służbę, otrzymała także Odznakę Honorową Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego i Medal im. I. Łukasiewicza;
- dr hab. Piotr Milejski był odznaczony - Złotym Krzyżem Zasługi i Złotą Odznaką Honorową „Academia Medica Wratislaviensis";
- dr Ewa Jaźwińska-Tarnawska - Złotą Odznaką Honorową „Academia Medica Wratislaviensis",
- dr Magdalena Hurkacz - Złotą Odznaką Honorową „Academia Medica Wratislaviensis" oraz Odznaką Honorową „Za zasługi dla ochrony zdrowia",
- dr Henryk Czarnik-Matusewicz – Srebrną Odznakę Honorową „Academia Medica Wratislaviensis", Halina Biszto – Medalem Srebrnym za Długoletnią Służbę.
- Dr Łukasz Łapiński otrzymał Nagrodę Ministra Zdrowia za szczególne zaangażowanie w działania związane z zapobieganiem epidemii HIV/AIDS w Polsce oraz pracę na rzecz osób żyjących z HIV i chorych na AIDS.

Działalność dydaktyczna:

Pracownicy Katedry prowadzą zajęcia dydaktyczne z następujących przedmiotów: farmakologii klinicznej dla studentów VI roku kierunku lekarskiego i *Clinical Pharmacology*

dla kierunku *English Division* Wydziału Lekarskiego, farmakoterapii i informacji o lekach, farmacji klinicznej, farmakoekonomiki dla studentów V roku, farmakokinetyki dla studentów IV roku kierunku farmacji, farmakologii dla studentów IV roku kierunku analityki medycznej Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej, farmakoterapii żywieniowej oraz interakcji leków z żywnością dla studentów II roku kierunku dietetyki Wydziału Nauk o Zdrowiu, ponadto zajęcia fakultatywne z farmacji szpitalnej i farmacji klinicznej oraz procedur rejestracji i monitorowania niepożądanych działań leków w ramach zajęć z farmacji przemysłowej dla studentów V roku oraz farmakoterapii pediatrycznej dla studentów IV roku kierunku farmacji Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej.

W 2008 roku zostało utworzone Studenckie Koło Naukowe Farmakologii Klinicznej, a w 2011 Studenckie Koło Naukowe Farmakoekonomiki. Studenci obu Kół Naukowych prowadzą liczne badania naukowe, a uzyskane wyniki prezentują na krajowych i zagranicznych konferencjach, zjazdach naukowych, zdobywając wyróżnienia oraz nagrody.

Działalność organizacyjna:

W ramach kształcenia podyplomowego Katedra prowadzi od początku lat 80-tych szeroką działalność szkoleniowo-informacyjną dla lekarzy i farmaceutów z Wrocławia i makroregionu. Pracownicy Katedry byli i są kierownikami kursów szkolenia podyplomowego i specjalizacyjnego farmaceutów i lekarzy, jak również ich wykładowcami. Kierują specjalizacjami z farmakologii klinicznej dla lekarzy oraz farmacji klinicznej i farmacji szpitalnej dla farmaceutów. W latach 1979-2014 specjalizację z farmacji klinicznej pod ich kierownictwem zdobyło 30 farmaceutów, a z farmakologii klinicznej 9 lekarzy.

W ramach działalności usługowo-informacyjnej pracownicy Katedry i Zakładu Farmakologii Klinicznej prowadzą monitorowanie terapii stężeniami leków, opracowali wykaz niezgodności antybiotyków i innych leków w płynach do iniekcji i infuzji. Ponadto udzielają licznych konsultacji lekarzom, farmaceutom oraz pacjentom z dziedziny farmakologii klinicznej i farmakoterapii.

Kontakty zagraniczne:

W latach 2004-2008 Katedra i Zakład Farmakologii Klinicznej uczestniczyła w pracach międzynarodowej sieci naukowej „Interakcje pomiędzy syntetycznymi i roślinnymi lekami. Korzyści i zagrożenia".

Katedra utrzymywała kontakty z czołowymi ośrodkami farmakologii klinicznej w Dreźnie, Stuttgarcie, Heidelbergu, Utrechcie, Hamburgu, Berlinie, Paryżu, Badajoz. Wielu znanych farmakologów przebywało i wygłosiło referaty w Katedrze, jak również pracownicy placówki byli zapraszani i wyjeżdżali z wykładami poza granice kraju.

KATEDRA I ZAKŁAD FARMAKOLOGII WYDZIAŁ LEKARSKI

Historia działalności za okres 1996-2014:

Kierownik:
- 1994 – obecnie - prof. dr hab. Adam Szeląg

Kadra (samodzielni pracownicy naukowi):
- prof. dr hab. n. med. Adam Szeląg
- dr hab. n. farm. Maria Rutkowska
- dr hab. n. med. Jan Magdalan

Liczba doktorantów, habilitacji i awansów profesorskich:
- Doktoraty: 9
  dr n. med. Jan Magdalen - 2000
  dr n. med. Wojciech Dziewuszek - 2001
  dr n. med. Małgorzata Trocha - 2004
  dr n. med. Anna Merwid-Ląd - 2005
  dr n. med. Adam Smereka - 2007
  dr n. med. Bartosz Grotthus - 2010
  dr n. med. Roksolana Derzhko - 2010
  dr n. med. Dorota Szumny - 2012

- Habilitacje: 3
  dr hab. n. med. Adam Szeląg - 1999
  dr hab. n. farm. Maria Rutkowska - 2008
  dr hab. n. med. Jan Magdalan - 2011

- Awanse profesorskie: 1
  prof. dr hab. Adam Szeląg - 2006

Doktoraty honoris causa, członkostwa PAN i PAU, członkostwa honorowe towarzystw naukowych:
- prof. dr hab. Marian Wilimowski - członek honorowy Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego – 1995 rok.

Udział w redakcjach i komitetach redakcyjnych czasopism o zasięgu międzynarodowym:
- prof. dr hab. Marian Wilimowski – Pharmacological Reports
- prof. dr hab. Adam Szeląg – Advances in Clinical and Experimental Medicine

Tematyka Badawcza:

Katedra i Zakład Farmakologii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu prowadzi między innymi badania nad interakcjami obwodowymi i ośrodkowymi leków, właściwościami farmakologicznymi kannabinoidów, wpływem leków na narząd słuchu, poszukiwaniem odtrutek w zatruciu chromem, kadmem i innymi metalami; wpływem agonistów i antagonistów receptorów H3-histaminowych na regulację łaknienia oraz pobór etanolu, jak również na proliferację komórek nowotworowych in vitro i in vivo, badania doświadczalne nad patomechanizmem i skutecznością odtrutek w zatruciach muchomorem

sromotnikowym - α-amanityny i jej odtrutki w badaniach doświadczalnych na hodowlach hepatocytów oraz badania nad mechanizmem działania i toksycznością leków z wykorzystaniem pozaustrojowej perfuzji wątroby i metody Langendorffa - perfuzji serca (współpraca z Cardiovascular Research Group, Departments of Pediatrics and Pharmacology, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Kanada). We współpracy z innymi ośrodkami badane są różne właściwości nowego, oryginalnego preparatu z owoców derenia właściwego Cornus mas pod kątem zastosowania w różnych – w tym opatentowanych – wskazaniach a także przeciwzapalne działania związków wyizolowanych z innych roślinnych surowców leczniczych w modelach doświadczalnych choroby Crohna. Bada się również wpływ różnych substancji leczniczych na metabolizm i własności biomechaniczne tkanki kostnej.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

- Srebrny medal na 55TH World Exhibition of Innovation, Research and New Technology (Światowych Targach Wynalazczości, Badań Naukowych i Nowych Technik) BRUSSELS EUREKA 2006 za projekt „The protection of myocardial ischemia with magnetic field" Walentyna Mazurek, Wiesław Stręk, Adam Szeląg, Monika skrzypiec-Spring, Dariusz Biały, Magdalena Wawrzyńska, Jacek Arkowski, Bartosz Grotthus, Irena Osiak.
- Srebrny medal na 61 Targach Wynalazczości, Badań Naukowych i Nowych Technik Brussels INNOVA 2012, 15-17.11.2012. Brussels Expo (Heysel) 2012; s.45-46 poz.29 za projekt: „Zastosowanie preparatu z odmiany uprawnej derenia właściwego Cornus mas L. wyselekcjonowanej w Europie do utrzymania fizjologicznego stężenia oraz obniżania poziomu lipidów, zwłaszcza trójglicerydów". Tomasz Sozański, Alicja Z. Kucharska, Narcyz Piórecki, Antoni Szumny, Jan Magdalan, MałgorzataTrocha, Anna Merwid-Ląd, Anna Woźniak, Stanisław Dzimira, Dorota Szumny, Wojciech Dziewiszek, Adam Szeląg.
- Badania aktywności biologicznej nowych związków o potencjalnym działaniu ośrodkowym doprowadziły do wykrycia działania przeciwdepresyjnego i anorektycznego nowej pochodnej izotiazolo[5,4-d] pirydyny, oraz przeciwlękowego nowej pochodnej pirydo[2,3-b][1,4]diazepiny, będących przedmiotem patentów:
  - PL 180728: Nowa pochodna izotiazolo[5,4-d] pirydyny, Malinka W., Rutkowska M., Biul. Urz. Pat. 1997 nr 22 (622)
  - PL 195863: Nowa pochodna pirydo[2,3-b][1,4]diazepiny i sposób jej wytwarzania, Liszkiewicz A., Nawrocka W.P., Rutkowska M., Biul. Urz. Pat. 2005. nr 9 (818)
- Badania składu liofilizatu z owoców derenia właściwego oraz jego właściwości farmakologicznych:
  - Nr zgłoszenia P-388812 - Patent krajowy: Pat. 215664 Urządzenie do krótkotrwałego unieruchomienia gryzoni w celu pobrania krwi: Tomasz Sozański, Jan Magdalan, Małgorzata Trocha, Barbara Sozańska, Anna Merwid-Ląd, Dariusz Kazubek, Adam Szeląg, 2009, 10.02.2014.
  - Patent krajowy: P-395934 - Zastosowanie derenia właściwego Cornus mas L. lub jego tkanek lub ich wytworów Tomasz Sozański, Alicja Z. Kucharska, Antoni Szumny, Wojciech Dziewiszek, Jan Magdalan, Adam Szeląg, Narcyz Piórecki, Małgorzata Trocha, Anna Merwid-Ląd, Dorota Szumny, Wiesław Bielas, Wojciech Niżański, Tomasz Piasecki, 11.08.2011.
  - P.398967 Zastosowanie kwasu loganowego w terapii jaskry: Szumny Dorota; Sozański Tomasz; Szumny Antoni; Kucharska Alicja Z.; Dziewiszek Wojciech; Piórecki Narcyz; Magdalan Jan; Szeląg Adam, 24.04.2012
  - P.400211 Zastosowanie preparatu z odmiany uprawnej derenia właściwego *Cornus mas L. w*yselekcjonowanej w Europie do utrzymania fizjologicznego stężenia oraz

obniżania poziomu lipidów, zwłaszcza trójglicerydów Tomasz Sozański, Alicja Z. Kucharska, Narcyz Piórecki, Antoni Szumny, Jan Magdalan, Małgorzata Trocha, Anna Merwid-Ląd, Anna Woźniak, Stanisław Dzimira, Dorota Szumny, Wojciech Dziewiszek, Adam Szeląg, 1.08.2012 r.

- Opracowanie i wprowadzenie do badań doświadczalnych nowatorskiej metody detekcji fazoczułej potencjałów mikrofonicznych ślimaka.
- Opracowanie i wprowadzenie do badań nowej metody odbioru otoemisji akustycznych w czasie rzeczywistym. Pionierska metoda jednoczesnego odbioru otoemisji akustycznych w postaci sygnału akustycznego i elektrycznego (potencjały mikrofoniczne).
  Patenty:
  - P.400637 Sposób i urządzenie do badań zależności między sygnałami pobudzenia a sygnałami odpowiedzi ślimaka ucha wewnętrznego, zgłoszenie 3 września 2012.
  - P.379972 Sposób i urządzenie do badań przesiewowych słuchu zgłoszenie 19 czerwca 2006, patent 30 sierpień 2013
  - P.364251 Urządzenie do fazoczułego pomiaru potencjałów mikrofonicznych ślimaka ucha wewnętrznego zgłoszenie 29 grudnia 2003, patent 31 sierpień 2011
  - P.104895 Urządzenie do wytwarzania wibracji niskoczęstotliwościowych, zgłoszenie 22 grudnia 1997 P.314882 Urządzenie do pomiaru potencjałów mikrofonicznych ślimaka ucha wewnętrznego, zgłoszenie 18 czerwca 1996, patent 29 grudnia 2000

- Komercjalizacja wynalazku - utworzenie spółki *spin-off* na bazie wynalazku opartego na komórkach porożogennych z Akademią Medyczną we Wrocławiu - spółka Stem Cells Spin z o.o. Własność intelektualna Stem Cells Spin S.A. (dr Wojciech Dziewiszek) jest wyrażana przez know how oraz wynalazki dotyczące linii komórek macierzystych o symbolu MIC-1, chronione zgłoszeniami patentowymi i patentami.
- Odkrycie nowych właściwości komórek porożogennych w przeszczepach ksenogenicznych - stymulacja odnowy uszkodzonych chrząstki, kości.
- Wynalezienie preparatu na bazie komórek porożogennych i odkrycie jego działania wspomagającego regenerację tkanki mięśniowej, chrząstki, nerwów obwodowych i nabłonka.
- Na bazie opatentowanego kompleksu uzyskiwanego z komórek porożogennych w tej chwili wytwarzany jest surowiec kosmetyczny NHAC Biocervin MIC-1 zarejestrowany w bazie INCI i wprowadzony na rynek w kosmetykach marki Revitacel.
- Prowadzone są również prace nad zastosowaniem tego surowca w produktach medycznych.
  Patenty:
  - Patent nr 209210 Sposób hodowli komórek macierzystych wyprowadzonych z rosnącego poroża jeleniowatych, zgłoszenie 25 kwietnia 2007, patent 23 marca 2011.
  - Patent nr 211674 Linia komórek macierzystych i jej zastosowanie, 11 sierpnia 2007/28 grudnia 2011
  - USA (US 20100184217) New stem cell lines, their application and culture methods, 10 grudnia 2007/21 marca 2012
  - Australia (No. 2007352480) New stem cell lines, their application and culture methods, 10 grudnia 2007/7 czerwca 2012
  - EP 07851999.8 New stem cell lines, their application and culture methods, 10 grudnia 2007/ 26 lipca 2012
  - Korea (Korean No. 10-1178153) New stem cell lines, their application and culture methods, 10 grudnia 2007/6 sierpnia 2012
  - New Zeland (No. 581109) New stem cell lines, their application and culture methods, 10 grudnia 2007/9 października 2012

- Chiny (Chinese No. 200780053496.7), New stem cell lines, their application and culture methods, 10 grudnia 2007/6 luty 2013
- PTC/PL/2007/000080 New stem cell lines, their application and culture methods Kanada (Canadian No. 2,685,148)
- Hong Kong (based on Chinese No. 200780053496.7
- Indie (Indian No. 4031/KOLNP/2009), 10 grudnia 2007
- P.390272 Homogenat komórkowy z komórek macierzystych wyprowadzonych z rosnącego poroża jeleniowatych, sposób jego otrzymywania i zastosowanie, 26 stycznia 2010/21 listopada 2013
- P.393720 Nowe zastosowanie homogenatu z komórek macierzystych wyprowadzanych z rosnącego poroża jeleniowatych (Cervidae), 24 stycznia 2011/ 24 czerwca 2013
- PCT/PL2011/050003 Cell homogenate from stem cells derived from growing deer antlers, a method of obtaining it and its use, 2 lutego 2011
- New Zeland (No. 601400) Cell homogenate from stem cells derived from growing deer antlers, a method of obtaining it and its use, 2 lutego 2011/26 listopada 2013

– Stem Cells Spin S.A. to spółka biotechnologiczna zawiązana w 2009 r. przez naukowców Akademii Medycznej we Wrocławiu (między innymi dr Wojciech Dziewiszek z Katedry i Zakładu Farmakologii) podpisała (grudzień 2013) wartą 57 mln złotych umowę na realizację projektu nowoczesnej linii do produkcji wyrobów medycznych i leków opartych na odkryciu komórek macierzystych MIC-1. Jest to największe w roku 2013 dofinansowanie na program badawczy przyznane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Projekt pn. „Opracowanie prototypów wyrobów medycznych na bazie surowców otrzymanych z porożogennych komórek macierzystych" całościowo wart 64,9 mln złotych, uzyskał 57 mln zł dofinansowania.

Najważniejsze publikacje:
(Liczba cytowań wg Publish or Perish)

1. Monika Skrzypiec-Spring, Bartosz Grotthus, Adam Szeląg, Richard Schulz.: Isolated heart perfusion according to Langendorff-Still viable in the new millennium J. Pharmacol. Toxicol. Methods 2007 Vol.55 no.2; s.113-126. **Liczba cytowań: 149**
2. Rutkowska, M; Jamontt, J; Gliniak, H.: Effects of cannabinoids on the anxiety-like response in mice. Pharmacol. Rep. 2006, 58: 200-206. **Liczba cytowań: 40**
3. Jan Magdalan "New treatment methods in verapamil poisoning: experimental studies. Polish Journal of Pharmacology 55, no. 3 (2003): 425-432. **Liczba cytowań: 19**
4. Gabriela Gałuszka, Maria Cieślak-Golonka, Adam Szeląg, Jan Starosta, Agnieszka Wojciechowska.: Synthetic models for the glucose tolerance factor: the spectroscopic characterization and toxicity studies of monomeric and dimeric Cr(III) species Polyhedron 1998 Vol.17 no.21; s.3785-3794; IF: 1.335 **Liczba cytowań: 19**
5. Marek Cegielski, Wojciech Dziewiszek, Maciej Zabel, Piotr Dzięgiel, Dariusz Iżycki, Maciej Zatoński, Marek Bochnia. Experimental application of xenogenous antlerogenic cells in replacement of auricular cartilage in rabbits. Xenotransplantation 2008 Vol.15 no.6; s.374-383; IF: 2.288. **Liczba cytowań: 18**
6. Jan Magdalan, Alina Ostrowska, Marzenna Podhorska-Okołów, Aleksandra Piotrowska, Ilona Iżykowska, Marcin Nowak, Barbara Dolińska-Krajewska, Maciej Zabel, Adam Szeląg, Piotr Dzięgiel. Early morphological and functional alterations in canine hepatocytes due to α-amanitin, a major toxin of Amanita phalloides Arch. Toxicol. 2009 Vol.83 no.1; s.55-60; IF: 3.312. **Liczba cytowań: 16**

7. Małgorzata Trocha, Anna Merwid-Ląd, Ewa Chlebda, Małgorzata Pieśniewska, Tomasz Sozański, Adam Szeląg. Effect of simvastatin treatment on rat livers subjected to ischemia/reperfusion. Pharmacol. Rep. 2010 Vol.62 no.4; s.757-762; IF: 2.500. **Liczba cytowań: 13**
8. Jan Magdalan, Aleksandra Piotrowska, Agnieszka Gomułkiewicz, Tomasz Sozański, Adam Szeląg, Piotr Dzięgiel.: Influence of commonly used clinical antidotes on antioxidant systems in human hepatocyte culture intoxicated with α-amanitin Hum. Exp. Toxicol. 2011 Vol.30 no.1; s.38-43 IF: 1.772. **Liczba cytowań: 12**
9. Jan Magdalan, Aleksandra Piotrowska, Agnieszka Gomułkiewicz, Tomasz Sozański, Marzenna Podhorska-Okołów, Adam Szeląg, Piotr Dzięgiel. Benzylpenicyllin and acetylcysteine protection from α-amanitin-induced apoptosis in human hepatocyte cultures Exp. Toxicol. Pathol. 2011 Vol.63 no.4; s.311-315; IF: 2.781. **Liczba cytowań: 9**
10. Ewa Chlebda, Jan Magdalan, Anna Merwid-Ląd, Małgorzata Trocha, Maria Kopacz, Anna Kuźniar, Dorota Nowak, Adam Szeląga. Influence of water-soluble flavonoids, quercetin-5′-sulfonic acid sodium salt and morin-5′-sulfonic acid sodium salt, on antioxidant parameters in the subacute cadmium intoxication mouse model. Exp. Toxicol. Pathol. 2010 Vol.62 no.2; s.105-108. IF: 2.283. **Liczba cytowań: 12**
11. Meltem Sariahmetoglu, Monika Skrzypiec-Spring, Nermeen Youssef, Anna Laura B. Jacob-Ferreira, Jolanta Sawicka, Charles Holmes, Grzegorz Sawicki, Richard Schulz. Phosphorylation status of matrix metalloproteinase 2 in myocardial ischaemia - reperfusion injury. Heart 2012 Vol.98 no.8; s.656-662; IF: 5.014
12. Małgorzata Trocha, Anna Merwid-Ląd, Ewa Chlebda-Sieragowska, Andrzej Szuba, Małgorzata Pieśniewska, Lidia Fereniec-Gołębiewska, Joanna Kwiatkowska, Adam Szeląg, Tomasz Sozański. Age-related changes in ADMA-DDAH-NO pathway in rat liver subjected to partial ischemia followed by global reperfusion Exp. Gerontol. 2014 Vol.50; s.45-51; IF: 3.911.

Działalność dydaktyczna :
- Kierunek lekarski – przedmiot: Farmakologia z toksykologią (dla studentów Wydziału Lekarskiego oraz English Division – studia w języku angielskim)
- Kierunek dentystyczny – przedmiot: Farmakologia (dla studentów Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego oraz English Division – studia w języku angielskim)
- Kierunek farmacja – przedmiot: Farmakologia z farmakodynamiką
- Kierunek analityka medyczna – przedmiot: Farmakologia
- Kierunek pielęgniarski – przedmiot: Farmakologia

Działalność organizacyjna:
- Kongresy: XVI Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego 6-8.09.2007, Wrocław.
- Konferencja Naukowa "Bezpieczna farmakoterapia - tor z przeszkodami", Wrocław 16.04.2009 r;
- I Konferencja PrzypadkiMedyczne.pl, Wrocław 26.03.2011.
- II konferencja PrzypadkiMedyczne.pl, Wrocław 23.03.2013.

Kontakty zagraniczne:
- Współpraca z Prof. R. Schulzem - Cardiovascular Research Group, Departments of Pediatrics and Pharmacology, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada - publikacje, doktoraty, habilitacja w toku
- Współpraca z Prof. Greg Sawickim - Department of Pharmacology University of Saskatchewan College of Medicine Canada dotycząca wpływu leków na aktywność

metaloproteinaz w poreperfuzyjnym uszkodzeniu mięśnia serca – publikacje, doktoraty, habilitacja w toku.
- Współpraca z prof. Konradem Morgenroth z Institut Für Pathologie Der Ruhr-Universität Bochum – wspólne publikacje, praca doktorska.

Życiorysy zmarłych samodzielnych pracowników naukowych:

Prof. dr hab. Marian Wilimowski (1924-2014†)
urodził się 3 maja 1924 w Katowicach, tam też ukończył szkołę podstawową i 3 klasy gimnazjum; trzecią klasę ukończył z wyróżnieniem jako najlepszy uczeń całego gimnazjum. W czasie wojny, wysiedlony z rodzicami ze Śląska, mieszkał w Krakowie, gdzie pracował w przedsiębiorstwie spedycyjnym; równocześnie zdał tajnie małą maturę i zaliczył I klasę liceum. W lipcu 1945 zdał w Krakowie egzamin dojrzałości. W październiku 1945 roku podjął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Wrocławskiego. Uzyskał dyplom lekarza na Akademii Medycznej we Wrocławiu w roku 1951.

Od 1 grudnia 1948 pracował w Katedrze Farmakologii na stanowisku zastępcy asystenta, a po uzyskaniu dyplomu został mianowany asystentem od 1 stycznia 1952, starszym asystentem 1 marca 1952, oraz adiunktem 1 marca 1953.

Jesienią 1949 roku został zwolniony z pracy w Zakładzie Farmakologii, ponieważ nie był członkiem ZMP (Związku Młodzieży Polskiej), który powstał wtedy w związku z połączeniem PPR i PPS). Aktywiści ZMP wymogli wówczas na rektorze Kulczyńskim zwolnienie wszystkich młodych pracowników uniwersytetu, którzy się do ZMP nie zapisali; z dużym trudem udało się wówczas kierownikowi Katedry, profesorowi Hano, załatwić przywrócenie do pracy – już w powstałej wówczas Akademii Medycznej

W roku 1960 uzyskał stopień doktora na podstawie pracy p.t. Własności farmakologiczne dwubromku bis-(α-metylo-piperydylo-etylo-)-metylaminy.
Habilitował się w roku 1963 na podstawie pracy p.t. Własności farmakologiczne pochodnych benzylopirydylokarbinolu.
Mianowany docentem i kierownikiem Zakładu 1 sierpnia 1965.
Mianowany profesorem 6 lutego 1976.

W roku 1954 na propozycję prof. Hirszfelda zorganizował pracownię farmakologiczną w powstającym wówczas Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej Polskiej Akademii Nauk; w latach 1954 do 1962 pracował w tym Instytucie na stanowisku adiunkta, pracując równocześnie na Akademii Medycznej.
Działalność Naukowa

Jest autorem lub współautorem 150 prac. Obejmuje to 84 prace doświadczalne (tzw. oryginalne), 27 patentów i 39 innych prac − komunikatów, referatów, rozdziałów w podręcznikach itd.

Pierwsze prace powiązane były z aktualnymi wówczas problemami terapeutycznymi. W leczeniu poronień i przedwczesnych porodów, spowodowanych niezgodnością grupową między matką a płodem, co stanowiło obiekt szczególnego zainteresowania ośrodka wrocławskiego, stosowano między innymi szeroko leki przeciwhistaminowe, które miały neutralizować wyzwalane reakcją antygen-przeciwciało skurcze macicy. Z tego powodu zbadano wpływ tych leków na kurczliwość mięśni gładkich, przede wszystkim macicy, i wykazano, że już w stężeniach osiąganych po dawkach terapeutycznych leki te pobudzają skurcze macicy. Była to wtedy pierwsza publikacja, w której zwrócono uwagę na to niebezpieczeństwo.

Podobnie aktualne było w owych latach stosowanie dekstranu, wprowadzonego właśnie do lecznictwa. Leczenie wstrząsu, nie tylko pokrwotocznego, opierano we wzrastającym stopniu na transfuzjach i infuzjach, najpierw, w początkowej fazie leczenia, krystaloidów,

następnie substancji wielkocząsteczkowych, spośród których na czoło wysuwał się dekstran. W przeprowadzonych badaniach wyjaśniono niektóre związane z tym problemy. Stwierdzono, że zupełnie niecelowe jest praktykowane szeroko stosowanie infuzji krystaloidów w pierwszym okresie leczenia; zalecane przez niektórych dotętnicze wlewanie płynów nasyconych tlenem okazało się wręcz szkodliwe. Tlen wywierał skutek korzystny tylko, jeżeli podawany był przez płuca.

Kilka prac poświęcono popularnej wtedy metodzie sztucznej hipotermii. Stwierdzono, że modyfikuje ona silnie działanie wielu różnych leków, prowadząc do efektów toksycznych, nieraz groźnych, jeżeli nie uwzględni się zwiększonej wrażliwości chłodzonego ustroju i znacznie zwolnionej eliminacji podawanych substancji. Przemiana materii w warunkach obniżonej temperatury jest znacznie zwolniona, co odbija się nie tylko na procesach fizjologicznych, lecz również na procesach detoksykacji i wydalania związków egzogennych. Obecnie zajmuje się tymi zagadnieniami farmakokinetyka, badania tych zjawisk są szeroko rozbudowane, wtedy jednak, gdy wprowadzano sztuczną hipotermię, były to sprawy nowe.

Niemniej istotne było także określenie, które komponenty obserwowanych efektów są wynikiem samego chłodzenia, a które działania stosowanych leków, i to działania właśnie znacznie zmodyfikowanego wskutek zmienionej reaktywności organizmu. W okresie, gdy wykonywano i publikowane te badania, nie było w piśmiennictwie żadnych informacji na te tematy, stosowanie różnych leków u pacjentów w stanie płytszej lub głębszej hipotermii było więc pozbawione wszelkich podstaw eksperymentalnych. Przeprowadzone badania wykazały bardzo znaczne różnice w reaktywności zależne od ciepłoty ciała i zwróciły dopiero uwagę na konieczność zachowania szczególnej ostrożności przy stosowaniu leków w hipotermii. Zagadnienie to miało też znaczenie dla techniki eksperymentalnej w naukach fizjologicznych i w farmakologii; wiadomo bowiem, że w czasie dłużej trwającego eksperymentu w znieczuleniu ogólnym, mimo zachowania odpowiednich środków ostrożności, temperatura zwierząt doświadczalnych spada, nieraz dość znacznie. Okazuje się więc, że uzyskane w takich warunkach wyniki nie mogą być miarodajne, innymi słowy − część zawartych w pracach doświadczalnych i w podręcznikach danych opiera się na doświadczeniach wykonanych w hipotermii; dane te nie muszą zatem być prawdziwe w odniesieniu do normalnych warunków, prawidłowej ciepłoty ciała.

W dalszych badaniach stwierdzono pojawianie się tachyfilaksji − stopniowego osłabiania działania aż do zupełnego jego zaniku − w odniesieniu do działania krążeniowego wszystkich zbadanych w tym kierunku, w sumie blisko 30 leków, wpływających na układ autonomiczny i działających hiper- lub hipotensyjnie.

Stwierdzono istnienie silnego synergizmu alkoholu etylowego z licznymi lekami stosowanymi szeroko w innych celach niż depresja ośrodkowego układu nerwowego, i to już po małych dawkach tych leków, np. środków przeciwbólowych z grupy niesteroidowych leków przeciwzapalnych, leków hipotensyjnych, acetazolamidu (Diuramidu), chemioterapeutyków.

Prace nad synergizmem wymagały opracowania metody ilościowego wyrażenia nasilenia tego synergizmu. Opracowano sposób, polegający na mnożeniu ilorazów wynikających z porównania dawek badanego leku oraz alkoholu, potrzebnych do wywołania określonego działania przy podawaniu danego leku i alkoholu osobno oraz dawek obu substancji przy równoczesnym ich podaniu.

Opracowano koncepcję porównania szeregu najczęściej stosowanych cholinolityków, stanowiącego podstawę doboru najwłaściwszego leku danej grupy w zależności od pożądanego efektu. Wiadomo, że cholinolityki mimo dużej teoretycznie wybiórczości działania − inne efekty poza blokowaniem receptora cholinergicznego muskarynowego są bardzo słabe − w praktyce są lekami mało wybiórczymi, dają wiele skutków niepożądanych.

Dokładne liczbowe porównanie siły ich różnych działań może stanowić podstawę doboru leku najsilniej działającego w pożądanym kierunku.

Badania nad poszukiwaniami nowych leków dotyczyły początkowo środków znieczulających miejscowo, a następnie leków blokujących zwoje. Grupa ta, obecnie prawie zapomniana, w swoim czasie odgrywała dużą rolą. Ganglioplegiki stosowane były szeroko w wielu różnych wskazaniach, przede wszystkim w chorobie nadciśnieniowej jako środki skuteczne w najcięższych formach tego schorzenia, w licznych zaburzeniach wegetatywnych, także w popularnej przez jakiś czas metodzie sterowanego podciśnienia (w czasie zabiegów operacyjnych).

Poszukiwano więc nowych leków w tej grupie farmakologicznej we współpracy z Zakładem Chemii Farmaceutycznej wrocławskiego Wydziału Farmaceutycznego. Zbadano kilkadziesiąt nowych związków. Zbadano również grupę związków typu amfetaminy, pochodnych β-fenylo-izopropylaminy.

Szczególnie wiele wysiłku poświęcono poszukiwaniom nowych leków psycho- i neurotropowych. Pierwsze badania dotyczyły nowych związków z grupy pochodnych kwasu barbiturowego, pozbawionych jednak klasycznego działania nasennego. Wykonano badania szeregu związków, z których wybrano najkorzystniej działające, a w końcu jeden. Preparat ten po wielostronnych badaniach został jako lek psychotropowy wprowadzony do lecznictwa w Polsce pod nazwą Ipronal, w Szwajcarii jako Axeen, na Węgrzech jako Vasalgin (nazwa międzynarodowa - generic name: proxibarbal − proksybarbal). Lek ten był przez wielu lekarzy chętnie stosowany jako środek ataraktyczny, przeciwlękowy w nerwicach, w chorobie wrzodowej, w chorobie nadciśnieniowej, w jaskrze itd.

W dalszych pracach z tego zakresu na podstawie przeprowadzanych badań przesiewowych (skriningowych) opracowywano − wraz z chemikiem, kierującym syntezą − koncepcje, stanowiące podstawę doboru nowych związków chemicznych, które następnie były syntetyzowane we współpracujących placówkach. W ciągu wielu lat współpracowano w zakładami syntezy leków: Zakładem Chemii Leków profesora Bogusława Bobrańskiego, później profesora Tadeusza Zawiszy, z udziałem profesora Tadeusza Jakóbca z Zakładem Technologii Chemicznej Środków Leczniczych profesora Leonarda Kuczyńskiego, następnie profesora Adama Nawojskiego, oraz Zakładem Chemii Organiczne profesora Zdzisława Machonia (wszystkie na wrocławskim Wydziale Farmaceutycznym), z Zakładem Chemii Leku profesora Alfreda Zejca (Wydział Farmaceutyczny w Krakowie) i z Zakładem Chemii Leków Instytutu Farmakologii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (kierownik Zakładu profesor Stanisław Misztal, dyrektorzy Instytutu kolejno profesorowie Józef Hano, Jerzy Maj). Poszukiwania leków psycho- i neurotropowych prowadzone były głównie w ramach tak zwanych problemów centralnie sterowanych, koordynowanych przez Instytut Farmakologii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Pod koniec lat osiemdziesiątych były to programy MR I. 12, a następnie C. P. B. R. 3. 8. W pracach tych zbadano liczne substancje z różnych grup związków heterocyklicznych, uzyskując w niektórych grupach szereg ciekawych preparatów o cennych właściwościach i interesujące dane na temat zależności między budową chemiczną a działaniem farmakologicznym. Opublikowano z tego zakresu wiele prac, w sumie zbadano około 600 związków.

Drugi główny kierunek badań dotyczył leków stosowanych w nadkwaśności i w chorobie wrzodowej żołądka i dwunastnicy. W zakresie tym dokonał się znaczny postęp, obok inhibitorów receptora histaminowego H2 wprowadzono szereg dalszych leków o różnych, wciąż mało poznanych mechanizmach działania. We współpracy z wrocławską Kliniką Gastroenterologii podjęto badania nad niektórymi wiążącymi się z tym zagadnieniami. Opracowano zmodyfikowane metody doświadczalnego uszkodzenia błony śluzowej żołądka szczurów; metody te stanowią przydatny model eksperymentalny, pozwalający ocenić stosowane leki. Zbadano skuteczność leków przeciwwrzodowych o różnych mechanizmach

działania w uszkodzeniach błony śluzowej żołądka wywołanych różnymi metodami. Prace te referowane były na zjazdach i sympozjach w kraju i za granicą i spotkały się w dużym zainteresowaniem.

Przeprowadzono szereg badań metodą perfundowanej wątroby. Zbadano w ten sposób wpływ somatostatyny na farmakokinetykę fenazonu (antypiryny), której szybkość przemiany stanowi ogólnie przyjętą miarę wydolności metabolicznej wątroby. W podobny sposób oceniono efekty przewlekle podawanej pirenzepiny (Gastrozepiny).

W ciągu lat wykonano wiele badań dla przemysłu farmaceutycznego, głównie dla POLFY. Zbadano i porównano z oryginalnym preparatem 37 leków z różnych grup farmakologicznych, dzięki czemu przemysł mógł leki te jako tak zwane odtwórcze wprowadzić na polski rynek farmaceutyczny. Są to następujące leki:
Azametonium (Pendiomid), Heksametonium, Dekametonium, Terpichol (Rovachol), Pyrithiazol (Enerbol), Metacyklina (Rondomycin), Penicylamina (Cuprenil), Flumetazon (Locacorten), Fluocinolon, Salicylan choliny (Sachol), Ectylurea (Nostin), Makrocyklina, Hepason, Rovatinex, Prednizon, Lefadol, Oksytetracyklina, Tiorydazyna, Flufenazyna (Mirenil), Doksycyklina (Vibramycyna), Cymetydyna, Famotydyna, Fenicort, Polcortolon, Prednizolon, Locoid (Laticort), Piroxicam (Feldene), Polcortolon maść, Klonidyna (Iporel), Dexaven, Flucinar – żel, Medroksyprogesteron, Hemibursztynian hydrokortyzonu, Piroxicam-maść, Piroxicam-żel, Minoksydyl, Dwucytrynian trójpotasowy bizmutu (De-Nol).

Profesor Wilimowski brał udział w licznych zjazdach i sympozjach krajowych i zagranicznych, głównie Międzynarodowej Unii Farmakologii (IUPHAR − Praga, Bazylea, Paryż), Towarzystw Farmakologicznych (Monachium, Fryburg, Lubeka, Erfurt, Lipsk, Rostok) i innych (Belgrad, Budapeszt, Akra [Ghana]).

Działalność Dydaktyczna

Prowadził ćwiczenia dla studentów wszystkich trzech kierunków − medycyny, stomatologii i farmacji, krótko także dla Wydziału Pielęgniarskiego; opracowywał, przygotowywał demonstracje dla studentów. Prowadził przez wiele lat zajęcia w kilku szkołach pielęgniarskich, w szkołach położnych, w szkole felczerskiej. Przez wiele lat wykładał farmakologię na kursach dokształcających dla farmaceutów i stomatologów, na kursach specjalistycznych dla lekarzy − anestezjologów, internistów, kardiologów. Dla ułatwienia opanowania materiału przygotowywał przeglądowe tabele, zestawienia podstawowych grup i poszczególnych leków z punktu widzenia ich praktycznego stosowania.

W celu kontroli wyników nauczania i równocześnie kontroli prawidłowości nauczania prowadził przez wiele lat systematyczne badania porównawcze obiektywności kolokwiów ustnych i testów, opracowywał korelacje. Wyniki zostały przedstawione na konferencji poświęconej obiektywizacji sprawdzania wiadomości, która odbyła się z ogólnopolskim udziałem we Wrocławiu jesienią 1972 roku.

Będąc na IV roku studiów opracował wraz z żoną, Marią, na podstawie wykładów profesora Józefa Hano skrypt z farmakologii, z którego w owych latach, 1948 – 1955, korzystali studenci medycyny, stomatologii i farmacji 8 akademii medycznych.

Brał żywy udział w opracowywaniu − na życzenie ministerstwa − testów do egzaminu z farmakologii, który w tej formie odbywał się na wszystkich akademiach medycznych przez kilka lat. Wyniki studentów wrocławskich były przez cały czas prowadzenia tych egzaminów testowych najlepsze z wszystkich akademii medycznych.

Nabyte przy tym doświadczenie zostało następnie wykorzystane w akademii wrocławskiej, gdy − znowu na polecenie ministerstwa − prowadzono egzaminy testowe z zakresu całych studiów, którym poddano studentów ostatniego roku wszystkich uczelni medycznych w Polsce. Brał wówczas udział w układaniu ogólnopolskich testów, a w akademii wrocławskiej wraz z kolegami z Zakładu Farmakologii koordynował przeprowadzanie testu.

Jest autorem rozdziałów w redagowanych przez prof. Szczeklika podręczniku chorób wewnętrznych i podręczniku diagnostyki różnicowej chorób wewnętrznych oraz w podręczniku farmakologii.

Był promotorem 9 przewodów doktorskich, w tym 7 pracowników Zakładu Farmakologii, 2 osób spoza Zakładu.

W Katedrze Farmakologii habilitowali się:

1 osoba z farmakologii klinicznej - Krystyna Orzechowska-Juzwenko - obecnie profesor, emerytowany kierownik Katedry i Zakładu Farmakologii Klinicznej Akademii Medycznej we Wrocławiu;

1 osoba z chemii farmaceutycznej - Tadeusz Jakóbiec, też później mianowany profesorem (zmarł);

1 osoba habilitowała się z zakresu chorób wewnętrznych, krótko po przejściu z Katedry i Zakładu Farmakologii do Kliniki Kardiologii − długoletni adiunkt Zakładu Maria Witkowska, obecnie emer. profesor;

1 osoba z farmakologii – Adam Szeląg, adiunkt Katedry i Zakładu Farmakologii, obecnie profesor, kierownik Katedry i Zakładu Farmakologii.

Kierował ponad 20 pracami magisterskimi na Wydziale Farmaceutycznym Akademii Medycznej we Wrocławiu.

Był recenzentem w 45 przewodach doktorskich, w 29 przewodach habilitacyjnych, w 19 przewodach o nadanie tytułu profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego, kilkakrotnie recenzentem w CKK.

Był członkiem wielu komisji doktorskich i habilitacyjnych.

Działalność Organizacyjna

Brał zawsze żywy udział w pracach organizacyjnych zarówno w Uczelni, jak i poza nią. W Akademii Medycznej przez wiele lat był opiekunem grup studenckich, następnie opiekunem roku. Brał wielokrotnie udział w pracach komisji rekrutacyjnej, tak wydziałowej, jak i uczelnianej.

Na Wydziale Lekarskim był członkiem i przewodniczącym Komisji Budżetowej, członkiem i przewodniczącym Komisji Finansowania Prac Doktorskich i Habilitacyjnych.

Na Uczelni był zastępcą rzecznika, rzecznikiem dyscyplinarnym dla studentów, rzecznikiem Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów. Przez wiele kadencji był członkiem senackich Komisji do Spraw Badań Naukowych, Podkomisji do Spraw Aparatury, Komisji do Spraw Współpracy z Przemysłem, Komisji do Spraw Zleceń, Komisji Młodzieżowej, następnie Rady do spraw Młodzieży. Przez 3 kadencje był przewodniczącym Komisji do Spraw Inwestycji Przyszłościowych (Budowy Nowej Akademii Medycznej). W latach 1971 - 1978 był kierownikiem Studium Doktoranckiego Akademii Medycznej. W latach 1970 - 1981 był wicedyrektorem Instytutu Fizjologiczno-Farmakologicznego Akademii Medycznej.

Był członkiem Senatu w kadencji 1987/90, w kadencji 1981/84 i 1984/87 rektorem Akademii Medycznej i przewodniczącym Kolegium Rektorów Wyższych Uczelni Wrocławia.

Zgodnie z wprowadzoną wiosną 1981 roku ordynacją wyborczą, został pierwszym rektorem demokratycznie wybranym przez kolegium elektorów obejmujące wszystkich samodzielnych pracowników nauki i przedstawicieli innych grup pracowników i studentów Uczelni – w sumie około 500 osób, a następnie przez rektorów wrocławskich wybrany został przewodniczącym Kolegium Rektorów. Dzięki temu jego pozycja była stosunkowo bardzo mocna, tym bardziej że nie był – także nigdy poprzednio – członkiem partii, co uniezależniało go w dużym stopniu od władz partyjnych. W okresie stanu wojennego jako przewodniczący Kolegium Rektorów doprowadził do zwolnienia z więzienia lub z internowania kilku pracowników uczelni wrocławskich, aresztowanych lub internowanych w związku z manifestacjami, załatwił zwolnienie dwu aresztowanych pracowników Akademii Medycznej,

za których poręczył. Poręczył między innymi za doc. Wieczorka, aresztowanego za wywieszenie w chwili ogłoszenia stanu wojennego dodatkowej, „solidarnościowej" listy dyżurów w klinikach ginekologicznych przy ul. Chałubińskiego; dzięki temu poręczeniu doc. Wieczorek został zwolniony z więzienia; następnie profesor Wilimowski wraz z innymi profesorami Akademii Medycznej bronił doc. Wieczorka przed sądem (wzmianka o tym znajduje się w „Rzeczypospolitej" z 18 sierpnia 1998 r.).

Kiedy władze w okresie stanu wojennego nakazały opróżnienie domu akademickiego Politechniki przy ul. Wittiga, na posiedzeniu rektorów z udziałem służby bezpieczeństwa, przedstawicieli Komitetu Wojewódzkiego partii, wojewody i władz administracyjnych województwa interweniował w tej sprawie, dzięki czemu pozwolono studentom na powrót do domu akademickiego.

We wrześniu 1982 roku, w okresie stanu wojennego, przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego, gdy I sekretarz Komitetu Wojewódzkiego zażądał od rektorów skreślania z listy studentów osób skazanych przez sądy i kolegia do spraw wykroczeń, co wówczas było na porządku dziennym, jako jedyny z obecnych zaprotestował, oświadczając, że wyroki te i orzeczenia budzą duże zastrzeżenia, rektorzy nie będą się więc opierać na tych wyrokach; skreślenie z listy studentów musi być oparte na orzeczeniu uczelnianej komisji dyscyplinarnej.

Znanego działacza Solidarności, który w chwili ogłoszenia stanu wojennego był na trzymiesięcznym szkoleniu w Danii, a groziło mu w razie powrotu internowanie, powiadomił drogą prywatną, żeby przysłał zaproszenie na kolejne 3 miesiące, a następnie ponownie na 6 miesięcy i załatwił po wielu interwencjach zgodę Ministerstwa Zdrowia. Po roku pobytu w Danii sytuacja w kraju była już inna, spokojniejsza i działacz po powrocie nie miał już przykrości.

Zaprotestował, gdy w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej zażądano dymisji prorektora do spraw nauki prof. Sosnowskiego i dziekana Wydziału Lekarskiego, prof. Ujca. Okazało się to przynajmniej częściowo skuteczne, gdyż udało się utrzymać prof. Ujca na stanowisku dziekana, nie udało się niestety uratować prof. Sosnowskiego, który w końcu został jednak przez ministra odwołany. Skuteczna okazała się też obrona profesora Akademii Medycznej, który działał w opozycji i z tego powodu również żądano wielokrotnie jego odwołania ze stanowiska kierownika Zakładu Biofizyki.

Jako kierownik Studium Doktoranckiego przyjął na Studium kol. Sidorowicza, który uprzednio, w związku z zajściami w roku 1968 został skreślony z listy studentów i był później szykanowany. Kilku studentom, którzy wyjechali po roku 1968 za granicę, między innymi synowi profesora Henryka Makowera i profesor Noemi Wigdorowicz-Makowerowej, wystawił zaświadczenia o odbytych zajęciach i zdanym egzaminie z farmakologii. Władze Akademii Medycznej, przede wszystkim władze partyjne miały o to − o te zaświadczenia i o przyjęcie Sidorowicza − wielkie pretensje, profesor Wilimowski miał z tego powodu duże przykrości, wypominano mu to przy każdej okazji, w odwecie opóźniono też znacznie nadanie tytułu profesora.

W roku 1987 zorganizował Oddział Terenowy Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego we Wrocławiu i pełnił funkcję kierownika do rozwiązania tego Oddziału w roku 1991.

Był sekretarzem redakcji, następnie zastępcą redaktora naczelnego Archivum Immunologiae et Therapiae Experimentalis w latach 1956 - 1977; członkiem Kolegium Redakcyjnego tego czasopisma. Był członkiem Kolegium Redakcyjnego Polish Journal of Pharmacology and Pharmacy, przez wiele lat był członkiem kolegium redakcyjnego czasopisma Tworzywa Sztuczne w Medycynie, następnie Polimery w Medycynie.

Przez wiele kadencji był członkiem Komitetu Nauk Fizjologicznych Polskiej Akademii Nauk, Komisji Farmakologii tego Komitetu, w dwu kadencjach przewodniczącym Komisji

Wydawniczej tego Komitetu; członkiem Komitetu Terapii Polskiej Akademii Nauk, Komisji Farmakologii Klinicznej, Podkomisji Farmakokinetyki i Biofarmacji, Komisji Chronofarmakologii, Komisji Prawidłowego Użytkowania Leków, Sekcji Badań nad Nowym Lekiem tego Komitetu; w dwu kadencjach był członkiem Komitetu Nauk o Leku Polskiej Akademii Nauk, Komisji Leku Syntetycznego tego Komitetu; przez dwie kadencje członkiem Komitetu Pod-stawowych Nauk Medycznych.

Był od połowy lat sześćdziesiątych członkiem Rady Naukowej Instytutu Farmakologii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, wieloletnim wiceprzewodniczącym, w kadencji 1989 - 1992 przewodniczącym tej Rady Naukowej.

Był członkiem Komitetu Narodowego do Spraw Międzynarodowej Unii Farmakologii IUPHAR.

W dwu kadencjach był delegatem Towarzystw Naukowych Wydziału VI Nauk Medycznych Polskiej Akademii Nauk do Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk.

Wielokrotnie był członkiem Międzyresortowej Komisji przy VI Wydziale Polskiej Akademii Nauk do Spraw Oceny Programów Badawczych w Zakresie Nauk Medycznych, Biologicznych i Rolniczych, wielokrotnie członkiem Komisji do Spraw Oceny Programów Badawczych Wydziału VI Polskiej Akademii Nauk.

W kilku kadencjach był członkiem Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia i Opieki Społecznej, w okresie 1978 - 1981 przewodniczącym Komisji Wydawniczej tej Rady, członkiem Centralnej Komisji Nadzoru nad Doświadczeniami na Ludziach, członkiem Komisji Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej do Spraw Zmiany Programów Nauczania w Akademiach Medycznych w latach 1982 − 1985.

Był przez szereg kadencji członkiem Rady Naukowej Państwowego Zakładu Wydawnictw Lekarskich, członkiem Rady Naukowej Instytutu Leków 1990/91.

Był członkiem Prezydium Wojewódzkiego Komitetu Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia w latach 1981 – 1987, przez szereg lat członkiem Okręgowej Komisji Kontroli Zawodu we Wrocławiu.

Otrzymał wielokrotnie nagrody Rektora Akademii Medycznej we Wrocławiu, kilkakrotnie nagrody Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, w roku 1987 nagrodę pierwszego stopnia w zakresie osiągnięć dydaktycznych i nagrodę specjalną Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.

Został w roku 1987 wyróżniony nagrodą Kolegium Rektorów Wyższych Uczelni Wrocławia za działalność na rzecz integracji wrocławskiego środowiska naukowego i za walkę o dobro uczelni wrocławskich w szczególnie trudnym okresie stanu wojennego.

Był członkiem założycielem Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, członkiem założycielem Oddziału Wrocławskiego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, przewodniczącym Oddziału w 3 kadencjach, przez szereg kadencji wiceprzewodniczącym Oddziału. Był członkiem Zarządu lub Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego od chwili powstania Towarzystwa w roku 1965 do 1992, sekretarzem Zarządu Głównego w kadencji 1969/1971, przewodniczącym Zarządu Głównego w latach 1977/80, wiceprzewodniczącym Zarządu Głównego w 3 kadencjach. W wielu kadencjach był przewodniczącym Komisji Dydaktycznej, przewodniczącym lub członkiem Komisji Statutowej, Komisji Wydawniczej, Komisji Nagród, Komisji Mianownictwa, Komisji Programowej Zjazdu. Był delegatem Towarzystwa do Zrzeszenia Polskich Towarzystw Lekarskich.

W uznaniu zasług dla Towarzystwa Walne Zgromadzenie nadało prof. Wilimowskiemu w dniu 18 września 1995 godność członka honorowego Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego.

Był członkiem Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego, Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego.

Odznaczony między innymi Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Tytułem honorowym „Zasłużony nauczyciel", odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia", Złotą Odznaką „Zasłużony dla Województwa Wrocławskiego i Miasta Wrocławia", Medalem Pamiątkowym Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, Odznaką „XV-lecia Wyzwolenia Dolnego Śląska", Medalem Akademii Medycznej we Wrocławiu, Medalem Pamiątkowym Instytutu Farmakologii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, Odznaką Honorową Polskiego Czerwonego Krzyża, Złotą Odznaką „Budowniczego Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego", Złotą Odznaką Ministra Hutnictwa i Przemysły Maszynowego, Odznaką „Zasłużonemu dla Rozwoju Jelczańskich Zakładów Samochodowych", Złotą Odznaką „Zasłużonego Działacza Ligi Obrony Kraju", Medalem Pamiątkowym „Zasłużonemu dla Wojsk Inżynieryjnych", Brązowym Medalem „Za zasługi dla Obronności Kraju".

Profesor zmarł 25 marca 2014 we Wrocławiu.

Opracował: prof. dr hab. Adam Szeląg

POLSKIE TOWARZYSTWO FARMAKOLOGICZNE

KRAKOWSKI ODDZIAŁ POLSKIEGO TOWARZYSTWA FARMAKOLOGICZNEGO

Kadencja 1995-1998
przewodniczący: prof. dr hab. Andrzej Pilc
wiceprzewodniczący: doc. dr hab. Władysław Lasoń
sekretarz dr Beata Karolewicz
skarbnik: dr Leokadia Baran

członkowie Zarządu:
dr Barbara Filipek
lek. med. Maciej Sławiński
dr Tadeusz Librowski

Liczba członków 84

Działalność organizacyjna:
- 30 zjazdów i konferencji naukowych
- 28 posiedzeń naukowych

Kadencja 1998-2001
przewodniczący: prof. dr hab. Andrzej Pilc
wiceprzewodniczący: doc. dr hab. Gabriel Nowak
sekretarz: mgr Agnieszka Zelek
skarbnik: dr Leokadia Baran

Członkowie Zarządu:
doc. dr hab. Władysław Lasoń
dr med. Maciej Sławiński
dr Tadeusz Librowski

Liczba członków 84

Działalność organizacyjna:
- 28 zjazdów i konferencji naukowych
- 17 posiedzeń naukowych

Kadencja 2001-2004
przewodniczący: dr hab. Bogusława Budziszewska
wiceprzewodniczący: prof. dr hab. Władysław Lasoń
sekretarz: mgr Magdalena Tetich
skarbnik: dr Grażyna Skuza

członkowie Zarządu:
prof. dr hab. Stanisław Wolfarth
dr hab. Maria Śmiałowska
dr Zofia Rogóż
dr Tadeusz Librowski

Liczba członków 82

Działalność organizacyjna:
- 8 posiedzeń naukowych
- XIV Międzynarodowy Kongres PTF, 10-13. 09. 2001, Kraków
- Sympozjum „Nowe kierunki w badaniach leków przeciwdepresyjnych", 23. 11. 2001, Kraków
- Sympozjum „Neurobiologia i terapia zaburzeń psychicznych", 17. 12. 2002, Kraków
- Sympozjum „Intrygujące oblicze estrogenów", 25. 11. 2003, Kraków

Kadencja 2004-2007
przewodniczący: prof. dr hab. Bogusława Budziszewska
sekretarz: dr Magdalena Tetich
skarbnik: dr hab. Grażyna Skuza

członkowie Zarządu:
prof. dr hab. Władysław Lasoń
prof. dr hab. Barbara Filipek
prof. dr hab. Gabriel Nowak
prof. dr hab. Maria Śmiałowska
dr hab. Zofia Rogóż
dr Tadeusz Librowski

Liczba członków 56

Działalność organizacyjna:
- 5 posiedzeń naukowych
- 37 zjazdów i konferencji naukowych
- Sympozjum „Magnez w patofizjologii i terapii zaburzeń depresyjnych i lękowych", 12. 04. 2005, Kraków
- Konferencja szkoleniowa „Farmakologiczne i niefarmakologiczne metody nasilenia plastyczności mózgu", 16. 12. 2005, Kraków

Kadencja 2007-2010
przewodniczący: dr hab. Grażyna Skuza
sekretarz: dr Magdalena Regulska
skarbnik: dr hab. Zofia Rogóż

Liczba członków 58

Działalność organizacyjna:
- 9 posiedzeń naukowych
- 74 zjazdy i konferencji naukowych

– Sympozjum „Dziś i jutro leków przeciwdepresyjnych. Teoria a praktyka”, 15. 05 2009, Kraków

Kadencja 2010-2013
przewodniczący: dr hab. Agnieszka Basta-Kaim prof.IFPAN
sekretarz: dr hab. Zofia Rogóż
skarbnik: dr hab. Anna Gądek-Michalska

członkowie Zarządu:
prof. dr hab. Bogusława Budziszewska
dr hab. Grazyna Skuza
dr Jerzy Michaluk
prof. dr hab. Gabriel Nowak
dr hab. Tadeusz Librowski
dr Magdalena Regulska

Liczba członków 51

Działalność organizacyjna:
12 posiedzeń naukowych

Kadencja 2013-2016
przewodniczący: dr hab. Agnieszka Basta-Kaim prof.IFPAN
sekretarz: dr hab. Zofia Rogóż
skarbnik: dr hab. Anna Gądek-Michalska

członkowie Zarządu:
prof. dr hab. Bogusława Budziszewska
dr hab. Grazyna Skuza
dr Monika Leśkiewicz
prof. dr hab. Gabriel Nowak
dr hab. Tadeusz Librowski
dr Magdalena Regulska

ŁÓDZKI ODDZIAŁ POLSKIEGO TOWARZYSTWA FARMAKOLOGICZNEGO

Kadencja 1995-1998
Przewodniczący : prof. dr hab. n. med. Przedzisław Polakowski
Wiceprzewodnicząca: prof. dr hab. n. med. Elżbieta Czarnecka
Sekretarz: dr hab. n. farm. Daria Orszulak-Michalak
Skarbnik: dr n. farm. Elżbieta Kubik-Bogucka

Liczba członków : 45 osób

Działalność organizacyjna:
- 6 posiedzeń naukowych

Kadencja 1998-2001
Przewodniczący: prof. dr hab. n. farm. Jolanta Zawilska
Wiceprzewodniczący: prof. dr hab. n. med. Elżbieta Czarnecka
Sekretarz: dr n. farm. Jadwiga Zalewska-Kaszubska
Skarbnik: dr n. farm. Elżbieta Kubik-Bogucka

Liczba członków : 44

Działalność organizacyjna:
- 9 posiedzeń naukowych

Kadencja 2001-2004
Przewodniczący: prof. dr hab. n. farm. Daria Orszulak-Michalak
Wiceprzewodniczący: dr n. med. Wojciech Matusewicz
Sekretarz: dr n. farm. Anna Kamińska
Skarbnik: dr n. farm. Elżbieta Kubik-Bogucka

Liczba członków : 47

Działalność organizacyjna:
- 8 posiedzeń naukowych

Kadencja 2004-2007
Przewodniczący: dr hab. n. farm. Jadwiga Skrętkowicz
Wiceprzewodniczący: dr n. farm. Wanda Pakulska
Sekretarz: dr n. farm. Mariola Rychlik-Sych
Skarbnik: dr n. farm. Bogusława Pietrzak

Liczba członków : 27

Działalność organizacyjna:
- 9 posiedzeń naukowych

Kadencja 2007-2010
Przewodniczący: dr n. farm. lek. med. Jacek Owczarek
Wiceprzewodniczący: dr n. farm. Wanda Pakulska
Sekretarz: dr n. farm. Magdalena Jasińska

Skarbnik: dr hab. n. farm. Bogusława Pietrzak

Liczba członków : 22

Działalność organizacyjna:
- 9 posiedzeń naukowych

Kadencja2010-2013
Przewodniczący: dr hab. n. farm. lek. med. Jacek Owczarek
Wiceprzewodniczący: dr n. farm. Wanda Pakulska
Sekretarz: dr n. farm. Magdalena Jasińska-Stroschein
Skarbnik: dr hab. n. farm. Bogusława Pietrzak

Liczba członków : 27

Działalność organizacyjna:
- 4 posiedzenia naukowe

Kadencja 2013-2016
Przewodniczący: dr hab. n. farm. Jadwiga Zalewska-Kaszubska
Wiceprzewodniczący: dr hab. n. farm. Bogusława Pietrzak
Sekretarz: dr n. farm. Magdalena Jasińska-Stroschein

Liczba członków : 28

Działalność organizacyjna:
- 4 posiedzenia naukowe

POZNAŃSKI ODDZIAŁ POLSKIEGO TOWARZYSTWA FARMAKOLOGICZNEGO

Kadencja 1995-1998
Przewodnicząca: prof. dr hab. Krystyna Szczawińska
Wiceprzewodnicząca: prof. AM dr hab. Teresa Bobkiewicz-Kozłowska
Sekretarz: dr farm. Przemysław Mikołajczak
Skarbnik: dr biol. Ewa Kamińska

Członkowie Zarządu:
dr hab. Elżbieta Nowakowska
dr farm. Irena Okulicz-Kozaryn
dr farm. Anna Sloderbach

Komisja Rewizyjna:
prof. dr hab. Józef Krawczak – Przewodniczący
dr med. Marzena Dworacka - Członek Komisji
mgr farm. Małgorzata Pakla - Członek Komisji

Liczba członków: 38

Działalność organizacyjna:
– 7 posiedzeń

Kadencja 1998-2001
Przewodnicząca: prof. dr hab. Krystyna Szczawińska
Wiceprzewodnicząca: prof. AM dr hab. Teresa Bobkiewicz-Kozłowska
Sekretarz: dr farm. Przemysław Mikołajczak
Skarbnik: dr biol. Ewa Kamińska

Członkowie Zarządu:
dr hab. Elżbieta Nowakowska
dr farm. Irena Okulicz-Kozaryn
dr farm. Anna Sloderbach

Komisja Rewizyjna:
prof. dr hab. Józef Krawczak – Przewodniczący
dr med. Marzena Dworacka - Członek Komisji
mgr farm. Małgorzata Pakla - Członek Komisji

Liczba członków: 38

Działalność organizacyjna:
– 7 posiedzeń

Kadencja 2001-2004
Przewodniczący: prof. dr hab. Alfons Chodera
Wiceprzewodnicząca: prof. dr hab. Teresa Bobkiewicz-Kozłowska
Sekretarz: dr farm. Przemysław Mikołajczak
Skarbnik: dr biol. Ewa Kamińska

Członkowie Zarządu:
prof. dr hab. Krystyna Szczawińska
dr farm. Irena Okulicz-Kozaryn
dr med. Marzena Dworacka

Komisja Rewizyjna:
dr hab. Elżbieta Nowakowska - przewodniczący
mgr Halina Laskowska - członek Komisji
mgr Małgorzata Pakla-Gwóźdź - sekretarz Komisji

Liczba członków: 34

Działalność organizacyjna:
- 12 posiedzeń
- Komitet Organizacyjny**:** XVth International Congress of the Polish Pharmacological Society, 12-14.09.2004, Poznań

Kadencja 2004-2007
Przewodnicząca: prof. dr hab. Teresa Bobkiewicz-Kozłowska
Wiceprzewodniczący: prof. dr hab. Alfons Chodera
Sekretarz: dr hab. Przemysław Mikołajczak
Skarbnik: dr Ewa Kamińska

Członkowie Zarządu:
prof. dr hab. Krystyna Szczawińska
dr Irena Okulicz-Kozaryn
dr Marzena Dworacka

Komisja Rewizyjna:
prof. dr hab. Elżbieta Nowakowska - przewodniczący
dr farm. Krzysztof Kus - członek Komisji
dr med. Reneta Forjasz-Grus - sekretarz Komisji

Liczba członków: 27

Działalność organizacyjna:
- 8 posiedzeń

Kadencja 2007-2010
Przewodnicząca: prof. dr hab. Teresa Bobkiewicz-Kozłowska
Wiceprzewodnicząca: dr hab. Przemysław Mikołajczak
Sekretarz: dr hab. Marzena Dworacka
Skarbnik: dr D. Cenajek-Musiał

Członkowie Zarządu:
prof. dr hab. Krystyna Szczawińska
dr Irena Okulicz-Kozaryn
dr hab. Przemysław M. Mrozikiewicz

Komisja Rewizyjna:

dr hab. Anna Jabłecka - przewodniczący Komisji
dr Hanna Winiarska – członek Komisji
dr Renata Forjasz - sekretarz Komisji

Liczba członków: 27

Działalność organizacyjna:
- 11 posiedzeń

Kadencja 2010-2013
Przewodnicząca: prof. dr hab. Teresa Bobkiewicz-Kozłowska
Wiceprzewodnicząca: dr hab. Przemysław Mikołajczak
Sekretarz: dr hab. Marzena Dworacka
Skarbnik: dr D. Cenajek-Musiał

Członkowie Zarządu:
prof. Przemysław M. Mrozikiewicz
dr med. Hanna Winiarska

Komisja Rewizyjna:
dr med. RenetaForjasz – przewodnicząca
dr med. Iwona Zaporowska–Stachowiak członek Komisji
dr med. Sebastian Kuczyński – sekretarz

Liczba członków: 23

Działalność organizacyjna:
- 6 posiedzeń

Kadencja 2013-2016
Przewodniczący: prof. UM dr hab. Przemysław Mikołajczak
Wiceprzewodnicząca: prof. dr hab. Teresa Bobkiewicz-Kozłowska
Sekretarz: dr farm. Piotr Ruszkowski
Skarbnik: dr hab. Hanna Winiarska

Członkowie Zarządu:
dr hab. Marzena Dworacka

Komisja Rewizyjna:
dr med. Renata Forjasz – przewodnicząca
dr farm. Halina Laskowska – sekretarz
dr farm. Lidia Bobrowska – członek Komisji

Liczba członków

Działalność organizacyjna:
- 2 posiedzenia (2013-2014)

SZCZECIŃSKI ODDZIAŁ POLSKIEGO TOWARZYSTWA FARMAKOLOGICZNEGO

Kadencja 1995-1998
Przewodniczący: dr hab. Barbara Gawrońska Szklarz
Wiceprzewodniczący: dr Igor Łoniewski
Sekretarz: dr Stefania Juźwiak
Skarbnik: dr Anna Machoy-Mokrzyńska

Liczba członków: 21

Działalność organizacyjna
- 29 posiedzeń naukowych, na których zostało wygłoszonych 36 referatów przez zaproszonych gości i członków Oddziału Szczecińskiego PTF.
- Członkowie Oddziału brali czynny udział w 17 zagranicznych i 23 krajowych sympozjach i konferencjach, byli autorami lub współautorami wielu prac naukowych.

Kadencja 1998-2001
Przewodniczący: dr Igor Łoniewski
Wiceprzewodniczący: dr Stefania Juźwiak
Sekretarz: dr Monika Białecka
Skarbnik: dr Wanda Górnik

Liczba członków: 19

Działalność organizacyjna
- 10 posiedzeń naukowych, na których zostało wygłoszonych 14 referatów przez zaproszonych gości i członków Oddziału Szczecińskiego PTF.
- Członkowie Oddziału czynnie uczestniczyli w 12 zagranicznych i 24 krajowych sympozjach i konferencjach, byli autorami lub współautorami wielu prac naukowych.
- Szczeciński Oddział PTF wspólnie z członkami Towarzystwa Terapii Monitorowanej zorganizował w Międzyzdrojach w 1999 r. konferencję naukową nt.: „Postępy w leczeniu chorób cywilizacyjnych" oraz brał udział w organizacji VII Naukowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego w Międzyzdrojach w 1999 r.

Kadencja 2001-2004
Przewodniczący – dr hab. Marek Droździk
Wiceprzewodniczący - dr hab. Adam Klimowicz
Sekretarz – dr Rosalia Sterna
Skarbnik – dr Wanda Górnik

Liczba członków: 17

Działalność organizacyjna
- 15 posiedzeń naukowych, na których zostało wygłoszonych 17 referatów przez zaproszonych gości i członków Oddziału Szczecińskiego PTF.
- Członkowie Oddziału brali czynny udział w 15 zagranicznych i 31 krajowych sympozjach i konferencjach, byli autorami lub współautorami wielu prac naukowych.

Kadencja 2004-2007
Przewodniczący: dr hab. Marek Droździk

Wiceprzewodniczący: dr hab. Adam Klimowicz
Sekretarz: dr Danuta Kosik-Bogacka
Skarbnik: mgr Maria Kałdońska

Liczba członków: 21

Działalność organizacyjna
- 5 posiedzeń naukowych, na których zostało wygłoszonych 9 referatów przez zaproszonych gości i członków Oddziału Szczecińskiego PTF.
- Członkowie Oddziału brali czynny udział w 18 zagranicznych i 52 krajowych sympozjach i konferencjach, byli autorami lub współautorami wielu prac naukowych.

Kadencja 2007-2010
Przewodniczący: dr hab. Anna Machoy-Mokrzyńska
Wiceprzewodniczący: dr hab. Monika Białecka
Sekretarz: dr Wanda Górnik
Skarbnik: mgr Maria Kałdońska

Liczba członków – 14 osób w 2010 r., 2 osoby zrezygnowały, 5 osób zostało skreślonych

Działalność organizacyjna
- 8 posiedzeń naukowych, na których zostało wygłoszonych 8 referatów przez zaproszonych gości i członków Oddziału Szczecińskiego PTF.
- Członkowie Oddziału brali czynny udział w 6 zagranicznych i 29 krajowych sympozjach i konferencjach, byli autorami lub współautorami wielu prac naukowych, monografii i podręczników.
- Członkowie Oddziału współuczestniczyli w organizacji XLII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Biochemicznego w Szczecinie w 2007 r. oraz konferencji naukowej Towarzystwa Terapii Monitorowanej nt.: „Postępy w leczeniu chorób cywilizacyjnych", która odbyła się w Międzyzdrojach w 2008 r.

Kadencja 2010-2013
Przewodniczący: dr hab. Anna Machoy-Mokrzyńska
Wiceprzewodniczący: dr hab. Monika Białecka
Sekretarz: dr Wanda Górnik
Skarbnik: mgr Maria Kałdońska

Liczba członków: 15

Działalność organizacyjna
- 9 posiedzeń naukowych, na których zostało wygłoszonych 15 referatów przez zaproszonych gości i członków Oddziału Szczecińskiego PTF.
- Członkowie Oddziału byli autorami ponad 200 publikacji naukowych (szczegółowy spis w bibliografii pracowników PUM) oraz uczestniczyli w zjazdach i sympozjach naukowych, a także organizacji zebrań szkoleniowych dla lekarzy, farmaceutów i diagnostów laboratoryjnych.
- Oddział Szczeciński PTF podjął się organizacji XIX Międzynarodowego Kongresu Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, w 50-tą rocznicę powstania Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego. Kongres odbędzie się w Świnoujściu w dniach 17-19 września 2015 r.

Kadencja 2013-2016
Przewodniczący: prof. PUM dr hab. Monika Białecka
Wiceprzewodniczący: dr hab. Mateusz Kurzawski
Sekretarz: dr Stefania Juźwiak

Liczba członków: 15

Działalność organizacyjna
- W okresie 2013-2014 odbyły się 2 posiedzenia naukowe wspólne z Oddziałami Szczecińskimi Polskiego Towarzystwa Neurologicznego i Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego.
- Członkowie Oddziału uczestniczyli w 3 konferencjach i sympozjach naukowych.
- Od 2014 r. trwają przygotowania do organizacji XIX Międzynarodowego Kongresu PTF, który odbędzie się w 2015 r.

ŚLĄSKI ODDZIAŁ POLSKIEGO TOWARZYSTWA FARMAKOLOGICZNEGO

Kadencja 1995-1998
Przewodniczący: prof. dr hab. n. med. Henryk Trzeciak
Sekretarz: dr n. med. Bogusław Okopień
Skarbnik: dr n. med. Ewa Obuchowicz

Liczba członków: 47

Kadencja 1998-2001
Przewodniczący: prof. dr hab. n. med. Ryszard Szkilnik
Zastępca przewodniczącego: dr n. med. Marek Zieliński
Sekretarz: dr n. med. Monika Rykaczewska-Czerwińska
Skarbnik: dr n. med. Przemysław Nowak

Liczba członków: 47

Kadencja 2001-2004
Przewodnicząca: prof. dr hab. n. med. Krystyna Kmieciak-Kołada
Zastępca przewodniczącej: dr hab. n. med. Ewa Obuchowicz
Sekretarz: dr n. med. Andrzej Małecki
Skarbnik: dr n. med. Marek Zieliński

Liczba członków: 35

Kadencja 2004-2007
Przewodniczący: dr hab. n. med. Andrzej Małecki
Zastępca przewodniczącego: dr hab. n. med. Ewa Obuchowicz
Sekretarz: dr n. med. Dariusz Belowski
Skarbnik: mgr farm. Iwona Pasek

Liczba członków: 39

Działalność organizacyjna:
- 11 posiedzeń naukowych

Kadencja 2007-2010
Przewodnicząca: dr hab. n. med. Ewa Obuchowicz
Zastępca przewodniczącej: dr hab. Andrzej Małecki
Sekretarz: dr n. farm Anna Pudełko
Skarbnik: prof. dr hab. n. med. Krystyna Kmieciak-Kołada

Liczba członków: 37
Działalność organizacyjna:
- 5 posiedzeń naukowych
- 1 zebranie naukowo-szkoleniowe z warsztatami

Kadencja 2010-2013
Przewodnicząca: dr n. med. Monika Rykaczewska-Czerwińska
Zastępca Przewodniczącej: prof. dr hab. n. med. Przemysław Nowak

Sekretarz: dr n. med. Èva Kőrössy
Skarbnik: prof. dr hab. n. med. Andrzej Plech

Liczba członków: 41

Działalność organizacyjna:
- 4 posiedzenia naukowe

Kadencja 2013-2016
Przewodnicząca: dr hab. n. farm. Joanna Folwarczna
Zastępca Przewodniczącej: dr n. med. Monika Rykaczewska-Czerwińska
Sekretarz: dr hab. n. farm. Ilona Kaczmarczyk-Sedlak
Skarbnik: dr n. med. Natalia Pawlas

Liczba członków: 38

Działalność organizacyjna:
- 1 posiedzenie naukowe

Oddział Śląski Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego wspólnie z Instytutem Farmakologii PAN w Krakowie organizował kolejne edycje Dni Neuropsychofarmakologicznych. Ostatnie spotkanie, XXII Dzień Neuropsychofarmakologiczny, odbyło się w ramach XVIII Kongresu Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego w Kazimierzu Dolnym (2013).

HISTORIA DNI NEUROPSYCHOFARMAKOLOGICZNYCHW LATACH 2009-2013

XVIII Dni Neuropsychofarmakologiczne odbyły się w DW Jawor w Ustroniu-Jaszowcu w dniach 25-27.05.2009 r. Konferencję współorganizowali: Katedra i Zakład Farmakologii Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrzu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, Oddział Śląski Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego oraz Instytut Farmakologii PAN w Krakowie. W skład Komitetu Organizacyjnego weszli: Monika Rykaczewska-Czerwińska (przewodnicząca) oraz: Beata Maksym, Éva Kőrössy, Małgorzata Kniaś, Izabela Biedka. W Komitecie Naukowym zasiedli: Stanisław J. Czuczwar, Władysław Lasoń, Ewa Obuchowicz, Edmund Przegaliński, Ryszard Szkilnik i Krzysztof Wędzony.Wygłoszono 4 wykłady plenarne:
1. Robert KubaFilipowski „The role of adult neurogenesis in the brain”
2. Krzysztof Tokarski “The electrophysiological methods in pharmacological research”
3. MarzenaMaćkowiak “The role of neuronal cell adhesion molecule NCAM in the brain plasticity”
4. Halina Car “Relationships between glutamate and GABA”

W 3 sesjach doniesień ustnych (Neurodegeneration and neuroprotection, Depression and anxiety, Seizures and analgesia) przedstawiono 22 prace. W sesji plakatowej zaprezentowano 15 prac. Ponadto odbyła się sesja metodologiczna, w której przedstawiono 3 wykłady dotyczące genetycznych modeli chorób degeneracyjnych u myszy, roli CREB oraz roli estrogenów w neurodegeneracji.
Streszczenia wszystkich prac zostały opublikowane w PharmacologicalReports Vol. 61, No 2, pp. 349-379.

XIX Dzień Neuropsychofarmakologii odbył się w ramach XVII Międzynarodowego Kongresu Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego w Krynicy Zdrój w dniu 17 września 2010 r. Został zorganizowany wspólnie przez Katedrę i Zakład Farmakologii Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrzu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, Oddział Śląski Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego oraz Instytut Farmakologii PAN w Krakowie. PrzewodniczącąKomitetu Organizacyjnego była Monika Rykaczewska-Czerwińska, a członkiem Éva Kőrössy. W składzie Komitetu Naukowego wzięli udział: Stanisław J. Czuczwar (Lublin), Władysław Lasoń, Przemysław Nowak, Ewa Obuchowicz, Ryszard Szkilnik, Krzysztof Wędzony. W ramach sesji Neuropsychopharmacology zaprezentowano 7 wykładów:

1. RyszardBrus, Przemysław Nowak, RyszardSzkilnik, Jerzy Jochem, Richard M. Kostrzewa „Histaminergic activity in adult rats with neonatallylesioned central noradrenergic, serotoninergic and dopaminergic (rodent model of Parkinson's disease) systems"
2. Bernhard Hennig, Michal Toborek "The therapeutic role of natural polyphenolic compounds in vascular endothelial cell dysfunction"
3. Zbigniew S. Herman "Evolution of understanding of the mechanism of antidepressants (AD) and pharmacological treatment of major depression (MAJ)"
4. GrzegorzKreiner, Claus Rieker, David Engblom, HolgerBierhoff, Jan Rodriguez Parkitna, Ingrid Grummt, GüntherSchütz, Rosanna Parlato "Induction of ribosomal stress as a novel mouse model of neurodegeneration"
5. MarzenaMaćkowiak "The role of NCAM protein in psychiatric disorders"
6. Jerzy Z. Nowak "Age-related macular degeneration, an incurable ophtalmological disease – unraveling a complex pathogenesis and searching satisfying therapies"
7. Michal Toborek, Bernhard Hennig "Statin-mediated protection against amyloid and HIV-1-induced disruption of the blood-brain barrier"

Streszczenia wszystkich prac zostały opublikowane w PharmacologicalReports Vol. 62, suplement, pp. 105-115.

Jubileuszowe XX Dni Neuropsychofarmakologiczneponownie odbyły się w DW Jawor w Ustroniu-Jaszowcu w dniach 22-25 maja 2011 r. Zostały zorganizowane przez Oddział Śląski Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego i Instytut Farmakologii PAN w Krakowie. Komitetowi Organizacyjnemu przewodniczyła Monika Rykaczewska-Czerwińska. W skład Komitetu Organizacyjnego weszli: Éva Kőrössy-Mruk, Piotr Oleś i Michał Oleś. W składzie Komitetu Naukowego zasiedli: Władysław Lasoń, Przemysław Nowak, Ewa Obuchowicz, Ryszard Szkilnik, Krzysztof Wędzony. Wygłoszono 5 wykładów plenarnych:

1. LucynaAntkiewicz-Michaluk „Possible therapeutic use an endogenous amine from tetrahydroisoquinoline group"
2. BożenaGabryel "Autophagy in brain ischemia – potential target for neuroprotective strategies?"
3. Jerzy Z. Nowak ""Oncological" bevacizumab vs. "ophthalmological" ranibizumab: are they both for exudative-neovascular AMD?"
4. Adam Płaźnik "Neurobiology and pharmacology of fear"
5. Jarosław Sobiś "Brain cytochromes P-450"

Ponadtozaprezentowano 34doniesieniaustne w 4 sesjach: Pharmacology of anxiety, Depression and antidepressants, Neurodegenerations, ModAll (allosteric modulation), Addiction and varia.W sesji posterowejprzedstawiono 10 plakatów.

Streszczenia wszystkich prac zostały opublikowane w PharmacologicalReports Vol. 63, No 2, pp. 553-596.

XXI Dni Neuropsychofarmakologiczne zostały zorganizowane w DW Jawor w Ustroniu-Jaszowcu w dniach 10-13 czerwca 2012 r. przez Oddział Śląski Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego i Instytut Farmakologii PAN w Krakowie. W skład Komitetu Organizacyjnego weszli: Monika Rykaczewska-Czerwińska- przewodnicząca oraz Éva Kőrössy-Mruk, Piotr Oleś, Michał Oleś i Jarosław Sobiś. Komitet Naukowy reprezentowali: Władysław Lasoń, Przemysław Nowak, Ewa Obuchowicz, Andrzej Plech, Ryszard Szkilnik i Krzysztof Wędzony.

Przedstawiono 4 wykłady plenarne

1. Marta Dziedzicka-Wasylewska, Maciej Kuśmider, Magdalena Gąska, Joanna Solich, Agata Faron-Górecka „Dynamicbehavioral, neurochemical and molecularchangesinduced by antidepressantdrugs"
2. Krzysztof Łabuzek „The reactivity of microglia – the role of AMP-dependent kinase and its possible pharmacological modulation"
3. Marek Kowalczyk "The acupuncture as the brain neuromodulationemployes the pain treatment"
4. Andrzej Małecki, KatarzynaNierwińska, Daria Baron-Kaczmarek "Molecular and cellular basis of nurorehabilitation"

W 5 sesjach: Neurodegeneration and neuroprotection, ModAll, Addiction, Neuroinflammation, brainmetabolism and varia oraz Depression zaprezentowano 38 doniesień ustnych a w sesji posterowejprzedstawiono 16 plakatów.

Streszczenia wszystkich prac zostały opublikowane wPharmacologicalReports Vol. 64, No 2, pp. 459-506.

Ostatni XXII Dzień Neuropsochofarmakologii odbył się w dniu 24 maja 2013 r. w ramach XVIII Międzynarodowego Kongresu Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego w Kazimierzu Dolnym. W pierwszej sesji zostały zaprezentowane 4 wykłady plenarne:

1. Richard M. Kostrzewa, John P. Kostrzewa, RyszardBrus „The changing face of neurotoxins"
2. DanutaJantas, WładysławLasoń "Neuroprotective action of tieneptine against staurosporine- and doxorubicin-induced apoptosis: caspase- 3- independent effect"
3. Jacek Kurzepa "Neuroprotective effects of statins during ischemic stroke"
4. Andrzej Małecki, KatarzynaNierwińska, SławomirJagsz, JózefLangfort, Anna Pudełko, Jacek Bernacki "The effect of physical exercises on blood-brain barrier function. Neuropharmacological implications"

W drugiej sesji XXII Dnia Neuropsychofarmakologicznego przedstawiono 8 doniesień ustnych. Trzecią część stanowiła sesja posterowa, gdzie zaprezentowano 32 plakaty.

Streszczenia wszystkich prac zostały opublikowane wPharmacologicalReports Vol. 65, Supplement, pp. 107-138.

Historię Dni Neuropsychofarmakologicznych w latach 2009-2013 przygotowała przewodnicząca konferencji Monika Rykaczewska-Czerwińska

Zabrze, 21 października 2014.

WARSZAWSKI ODDZIAŁ POLSKIEGO TOWARZYSTWA FARMAKOLOGICZNEGO

Kadencja 1995-1998

Liczba członków: 53

Działalność organizacyjna:
- Konferencja Warszawski Dzień Farmakologii -20.05.1996,
- Konferencja Warszawski Dzień Farmakologii - 02.06.1998

Kadencja 1998-2001
Przewodniczący: dr hab. n. med. Ewa Widy - Tyszkiewicz
Sekretarz: lek. med. Iwona Korzeniewska - Rybicka
Skarbnik: lek. med. Agnieszka Piechal

Liczba członków: 60

Działalność organizacyjna:
- Konferencja Warszawski Dzień Farmakologii i Farmakoterapii -08.06.1999
- Konferencja II Warszawski Dzień Farmakologii i Farmakoterapii - 20.06.2000 (Wygłoszono 13 referatów w 3 sesjach: 1. kierunki badań w farmakologii, 2. farmakoterapia ostrych zespołów wieńcowych, 3. modyfikacja funkcji śródbłonka)
- Konferencja III Warszawskie Dni Farmakologii, Farmakoterapii i Farmakoekonomiki, 6-8.06.2001

Kadencja 2001 - 2004
Przewodniczący: dr hab. n. med. Ewa Widy - Tyszkiewicz
Sekretarz: dr n. med. Iwona Korzeniewska - Rybicka
Skarbnik: dr n. med. Agnieszka Piechal

Liczba członków: 63

Działalność organizacyjna:
- Konferencja IV Warszawskie Dni Farmakologii, Farmakoterapii i Farmakoekonomiki, 19-21.06.2002
- Konferencja V Warszawskie Dni Farmakologii, Farmakoterapii i Farmakoekonomik, 24-26. VI. 2003 z Polskim Towarzystwem Kardiologicznym
- Konferencja VI Warszawskie Dni Farmakoterapii Kardiologicznej, 24-25.06.2004 z Polskim Towarzystwem Kardiologicznym

Kadencja 2004 - 2007
Przewodniczący: Prof. dr hab. n. farm. Helena Makulska - Nowak
Sekretarz: dr n. farm. Magdalena Bujalska - Zadrożny
Skarbnik: mgr Małgorzata Sasinowska - Motyl

Liczba członków: 51

Działalność organizacyjna:
- Konferencja VII Warszawskie Dni Farmakoterapii Kardiologicznej 23-24.06.2005 z Polskim Towarzystwem Kardiologicznym oraz (Komitet Organizacyjny: prof. S.W.

Gumułka, prof. Helena Makulska- Nowak, doktorantka Anna Juś). Wygłoszono 5 referatów, opublikowanych w Przeglądzie Kardiologicznym
- Konferencja naukowa Statystyka w badaniach klinicznych poszukiwanie predykatorów skuteczności terapii, 9.11.2005 z Towarzystwem Psychiatrii i Neurologii
- Konferencja VIII Warszawskie Dni Farmakoterapii Kardiologicznej (Sesja Farmakologiczna), 28-30.06.2006 z Polskim Towarzystwem Kardiologicznym
- Konferencja IX Warszawskie Dni Farmakoterapii Kardiologicznej i Sesja Farmakoekonomiki, 28-29.06.2007 z Polskim Towarzystwem Kardiologicznym PTF (Komitet Organizacyjny: Prof. J. Spławiński, Prof. Helena Makulska - Nowak)

Kadencja 2007 - 2010
Przewodniczący: Prof. dr hab. n. farm. Helena Makulska - Nowak
Sekretarz: dr n. farm. Magdalena Bujalska - Zadrożny
Skarbnik: mgr Małgorzata Sasinowska - Motyl

Liczba członków: 53

Działalność organizacyjna:
- Konferencja X Jubileuszowe Warszawskie Dni Farmakoterapii Kardiologicznej (Sesja Farmakologia oraz Sesja Farmakoekonomika) 26-27.06.2008 z Polskim Towarzystwem Kardiologicznym
- Konferencja XI Warszawskie Dni Farmakoterapii Kardiologicznej 25-26.06.2009 z Polskim Towarzystwem Kardiologicznym
- XVII Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, (38 wykładów, 1 wykład honorowy, 4 wykłady plenarne), Krynica Zdrój, 16-18.09. 2010. Liczba uczestników: 185 (w tym 11 gości zagranicznych)
- Konferencja XII Warszawskie Dni Kardiologii Akademickie, 24-25.06.2010 z Polskim Towarzystwem Kardiologicznym

Kadencja 2010 - 2013
Przewodniczący: dr hab. n. farm. Magdalena Bujalska - Zadrożny
Sekretarz: dr hab. n. med. Ewa Bałkowiec - Iskra
Skarbnik: mgr Małgorzata Sasinowska - Motyl

Liczba członków: 52

Działalność organizacyjna:
- Konferencja XIII Warszawskie Dni Kardiologii Akademickiej, 09-10.06. 2011, 2 Sesje Farmakologiczne („Postępy w Farmakologii" oraz „Farmakologia Ogólna")

- Konferencja XIV Warszawskie Dni Kardiologii Akademickiej, 14-15.06.2012, 2 Sesje Farmakologiczne („Kobieta w Farmakologii" oraz „Postępy w Farmakologii"), łącznie 16 wykładów
- Konferencja XV Warszawskie Dni Kardiologii Akademickiej, 06-07.06.2013 z Polskim Towarzystwem Kardiologicznym

Kadencja 2013 - 2016
Przewodnicząca: dr hab. n. farm. Magdalena Bujalska - Zadrożny
Sekretarz: dr n. med. Małgorzata Zaremba
Skarbnik: mgr Anna de Cordé

Liczba członków: 50

Działalność organizacyjna:
- Konferencja XVI Warszawskie Dni Kardiologii Akademickiej, 05-06. 06.2014

WROCŁAWSKI ODDZIAŁ POLSKIEGO TOWARZYSTWA FARMAKOLOGICZNEGO

Kadencja 1995-1998
Przewodniczący: dr n. farm. Anna Wiela-Hojeńska
Wiceprzewodniczący: dr hab. Bożena Obmińska-Domoradzka
Sekretarz: lek. Przemysław Niewiński
Skarbnik: dr n. farm. Maria Rutkowska
Członek: dr n. med. Adam Szeląg

Liczba członków: 20

Działalność organizacyjna:
- 14 posiedzeń naukowych
- Konferencja naukowa, Padaczki lekooporne – problemy diagnostyczne i terapeutyczne. Rola wigabatryny w leczeniu padaczek lekoopornych. Etyczne aspekty klinicznych badań leków, 10.01.1997 Wrocław; organizowana przez Oddziały Wrocławskie Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, Polskiego Towarzystwa Terapii Monitorowanej, Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych.
- Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa, Optymalizacja farmakoterapii podstawowym zadaniem farmaceuty i lekarza, 07-11.04.1997 Wrocław; organizowana w ramach programu Tempus JEP-11383-96 przez Akademię Medyczną we Wrocławiu, Oddziały Wrocławskie Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Polskiego Towarzystwa Terapii Monitorowanej.
- Konferencja Naukowa, 27.11.1997, Wrocław; zorganizowana przez Oddziały Wrocławskie Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego i Polskiego Towarzystwa Terapii Monitorowanej.
- Konferencja Naukowo-Szkoleniowa, Uogólnione padaczki idiopatyczne – diagnostyka i leczenie, 12.12.1997 Wrocław; zorganizowana przez Oddziały Wrocławskie Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, Polskiego Towarzystwa Terapii Monitorowanej, Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych.

Kadencja 1998-2001
Przewodniczący: dr n. farm. Anna Wiela-Hojeńska
Wiceprzewodniczący: dr hab. n. wet. Bożena Obmińska-Domoradzka
Sekretarz: dr n. med. Przemysław Niewiński
Skarbnik: dr n. farm. Piotr Milejski
Członek: dr n. med. Adam Szeląg

Liczba członków: 25
Działalność organizacyjna:
- 12 posiedzeń naukowych
- Konferencja Naukowo-Szkoleniowa, Leki a testy diagnostyczne, 04.11.1998 Wrocław; zorganizowana przez Oddziały Wrocławskie Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej i Polskiego Towarzystwa Terapii Monitorowanej.
- Międzynarodowe Seminarium „Perspektywy Farmacji Szpitalnej w Unii Europejskiej. Aspekty prawne i organizacyjne farmacji szpitalnej" Program Tempus, Projekt JEP-11383-96, Zarządzenie lekiem w opiece zdrowotnej, 23-26.22.1998, Wrocław; organizowane przez Akademię Medyczną we Wrocławiu, Polskie Towarzystwo

Farmaceutyczne, Dolnośląską Izbę Aptekarską, Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, Wojewódzki Nadzór Farmaceutyczny we Wrocławiu.

- VI Ogólnopolski Zjazd Towarzystwa Terapii Monitorowanej, Terapia monitorowana jako metoda zwiększania skuteczności i bezpieczeństwa stosowania leków, Wrocław, 22-23-25 października 1999 r.; organizowany przez Oddziały Wrocławskie Towarzystwa Terapii Monitorowanej i Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego.
- Konferencja naukowa „Postępy immunoterapii", Wrocław 26.10.2000; organizowana przez Katedrę i Zakład Farmakologii Klinicznej Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Oddziały Wrocławskie Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Polskiego Towarzystwa Immunologicznego, Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów, Towarzystwa Internistów Polskich, Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego, Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego, Polskiego Towarzystwa Terapii Monitorowanej.
- Konferencja naukowa, Bioetyka w medycynie, Wrocław 12.05.2001; organizowana przez Katedrę i Zakład Farmakologii Klinicznej Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Oddziały Wrocławskie Polskiego Towarzystwa Terapii Monitorowanej i Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, Komisję Bioetyczną Akademii Medycznej we Wrocławiu, Międzynarodową Federację Stowarzyszeń Studentów Medycyny Oddział Wrocław, Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny IFMSA, Komitet Edukacji Medycznej.

Kadencja 2001-2004

Przewodniczący: dr hab. n. med. Adam Szeląg
Wiceprzewodniczący: prof. dr hab. Bożena Obmińska-Domoradzka
Sekretarz: dr n. med. Katarzyna Rymarczyk-Natyna
Skarbnik: dr n. med. Wojciech Dziewiszek
Członek: dr n. med. Ewa Jaźwińska-Tarnawska

Liczba członków – 27

Działalność organizacyjna:

- 11 posiedzeń naukowych
- VIII Ogólnopolski Zjazd Towarzystwa Terapii Monitorowanej, Jak leczyć bezpiecznie i skutecznie, Wrocław, 23-25.10.2003 r.; zorganizowany Katedrę i Zakład Farmakologii Klinicznej Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Odziały Wrocławskie Polskiego Towarzystwa Terapii Monitorowanej i Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego.

Kadencja 2004-2007

Przewodniczący: dr hab. n. med. Adam Szeląg
Wiceprzewodniczący: dr hab. n. med. Anna Wiela-Hojeńska
Sekretarz: lek. med. Anna Merwid-Ląd
Skarbnik: dr n. med. Wojciech Dziewiszek
Członek: dr n. med. Ewa Jaźwińska-Tarnawska

Liczba członków: 34

Działalność organizacyjna:

- 10 posiedzeń naukowych

- XVI International Congress of the Polish Pharmacological Society: The Sixteenth Day of Neuropsychopharmacology. 6-8.09.2007, Wrocław.

Kadencja 2007-2010
Przewodniczący: dr hab. n. farm. Piotr Milejski
Wiceprzewodniczący: dr hab. n. farm. Maria Rutkowska
Sekretarz: dr Ewa Jaźwińska-Tarnawska
Skarbnik: mgr farm. Łukasz Łapiński
Członek: dr n. wet. Marianna Szczypka

Liczba członków: 34

Działalność organizacyjna:
- 17 posiedzeń naukowych – 17 (w okresie 2007-2013)
- Konferencja Naukowa „Blaski i cienie immunoterapii. Postępy terapii w reumatologii", Wrocław 10.04.2008; organizowana przez Katedrę i Zakład Farmakologii Klinicznej, Katedrę i Klinikę Reumatologii i Chorób Wewnętrznych, Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Dolnośląski Oddział Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego, Dolnośląski Oddział Towarzystwa Terapii Monitorowanej, Wrocławski Oddział Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, Wrocławski Oddział Stowarzyszenia Farmaceutów Szpitalnych.
- Konferencja Naukowa "Bezpieczna farmakoterapia - tor z przeszkodami", Wrocław 16.04.2009 r; organizowana przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny IFMSA – Poland Oddział Wrocław, Studenckie Koło Farmakologii Klinicznej, Katedrę i Zakład Farmakologii Klinicznej Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Katedrę i Zakład Farmakologii Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Konsultantów Wojewódzkich w dziedzinie farmakologii klinicznej dla Województwa Dolnośląskiego i Opolskiego, Regionalny Ośrodek Monitorowania Działań Niepożądanych przy Katedrze Farmakologii Klinicznej Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Oddziały Wrocławskie Towarzystwa Terapii Monitorowanej i Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego.

Kadencja 2010-2013
Przewodniczący: dr hab. n. farm. Piotr Milejski
Wiceprzewodniczący: dr hab. n. farm. Maria Rutkowska
Sekretarz: dr n. med. Ewa Jaźwińska-Tarnawska
Skarbnik: mgr farm. Łukasz Łapiński
Członek: dr Marianna Szczypka

Liczba członków: 31

Działalność organizacyjna:
- Liczba posiedzeń naukowych – 17 (w okresie 2007-2013!)
- 2012 – Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Rola lekarza i farmaceuty w antybiotykoterapii i terapii bólu – razem możemy więcej", 29-30.05.2012 Wrocław; zorganizowany Katedrę i Zakład Farmakologii Klinicznej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Kadencja 2013-2016
Przewodniczący Prof. dr hab. n. med. Adam Szeląg
Wiceprzewodniczący Prof. dr hab. n. wet. Marcin Świtała
Sekretarz Dr n. med. Ewa Chlebda-Sieragowska
Skarbnik Dr n. med. Anna Merwid-Ląd

Liczba członków: 30

Działalność organizacyjna:
- Liczba posiedzeń naukowych – 3 (od października 2013 do lutego 2014)
- Kadencja w toku